

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI**

**V ve VI NUMARALI MARAŞ AHKAM DEFTERLERİNDE
MARAŞ'A GÖNDERİLEN HÜKÜMLER**

Yasin KOZAK

YÜKSEK LİSANS TEZİ

KAHRAMANMARAŞ

HAZİRAN-2005

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI**

**V ve VI NUMARALI MARAŞ AHKAM DEFTERLERİNDE
MARAŞ'A GÖNDERİLEN HÜKÜMLER**

**DANIŞMAN:
Doç. Dr. Ahmet EYİCİL**

Yasin KOZAK

YÜKSEK LİSANS TEZİ

KAHRAMANMARAŞ

HAZİRAN-2005

K S Ü
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANA BİLİMDALİ
YÜKSEK LİSANS TEZİ

V ve VI NUMARALI MARAŞ AHKAM DEFTERLERİNDE MARAŞ'A
GÖNDERİLEN HÜKÜMLER.

Yasin KOZAK

Bu tez 08/07/2005 Tarihinde Aşağıdaki Jüri Üyeleri Tarafından Oy Birliği ile Kabul Edilmiştir.

İmza.....
Doç. Dr.
Ahmet EYİCİL
DANIŞMAN

İmza.....
Yard. Doç.
Memet YETİŞGİN
ÜYE

İmza.....
Yard. Doç
Lütfi ALICI
ÜYE

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.
Kod No:

Prof. Dr. Ahmet Hamdi AYDIN
Enstitü Müdürü

Not : Bu tezde kullanılan özgün ve başka kaynaktan bildirişlerin, çizelge, şekil ve fotoğrafların kaynak gösterilmeden kullanımı, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunundaki hükümlere tabidir.

ÖZET

YÜKSEK LİSANS TEZİ

V ve VI NUMARALI MARAŞ AHKAM DEFTERLERİNDE MARAŞ'A GÖNDERİLEN HÜKÜMLER

Yasin KOZAK

K S Ü
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI

DANIŞMAN: Doç. Dr. Ahmet EYİCİL

YIL : 2005 , Sayfa: 168

Jüri : Doç. Dr. Ahmet EYİCİL
Yrd. Doç. Memet YETİŞGİN
Yrd. Doç. Lütfi ALICI

Osmanlı Devleti 600 yıllık süre zarfında tutmuş olduğu kayıtlara büyük önem vermiştir. Bu kayıtların muhafaza edildiği binaya Hazine Evrakı ismi verilmiştir. Osmanlı döneminde bu kayıtlar ne kadar kıymetli ise bugünde çok kıymetli belgelerdir. Hazine Evrakı'nda bulunan Ahkam Defterleri her eyalet için ayrı ayrı tutulmuştur. Bu defterler, taşradan merkeze gönderilen arzlara cevap olarak yazılmış olan hükümlerin ilgili eyaletlerin defterlerine kaydedilmesiyle ortaya çıkmıştır. Bu şekilde oluşan defterlerden biri de Maraş Ahkam Defterleri'dir. Maraş Ahkam Defterleri 1742 tarihinden itibaren tutulmaya başlanmış ve 1878 yılında son bulmuştur. 1742-1878 yılları arasında Maraş'a ait 6 adet Ahkam Defteri bulunmuştur. Bu araştırmada Maraş'a ait 5 ve 6 Numaralı Maraş Ahkam Defterleri'nde kayıtlı olan ve Maraş'a gönderilen hükümler incelenmiştir. Ayrıca Maraş Ahkam Defterleri'nde kayıtlı bulunan ve Maraş'a gönderilen hükümlerin telhisi yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Devleti, Divan-ı Hümayun, Ahkam Defteri, Maraş Sancağı, Haleb

ABSTRACT

MA Thesis

**V ve VI NUMARALI MARAŞ AHKAM DEFTERLERİNDE MARAŞ'A
GÖNDERİLEN HÜKÜMLER**

Yasin KOZAK

**DEPARTMENT OF HISTORY
INSTITUTE OF SOCIAL SCIENCE
UNIVERSITY OF KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM**

Supervisor : Assoc. Prof. Dr. Ahmet EYİCİL

Year : 2005 , Pages: 168

**Jury: Assoc. Prof. Dr. Ahmet EYİCİL
Assist. Prof. Dr. Memet YETİŞGİN
Assist. Prof. Dr. Lütfi ALICI**

The Ottoman Empire that lasted for 600 years had always valued keeping archival documents in a safe building called “Hazine Evrakı”. The ottoman Documents that kept in the “Hazine Evrakı” building continue to have their importance for researchers, historians and states. Among these documents “Ahkam Defterleri”(Ahkam Books) have their values in provincial matters. Ahkam Defterleri contains center’s decisions made for the questions sent from provinces. These books contained the answers made in the center to the questions sent from the provinces. Marash that was a Sanjak (districts) during the Ottoman era had some of these books. “Marash Ahkam Defterleri” covers the years from 1742 to 1878. There are six such books. This thesis is about “Marash Ahkam Defterleri” numbered five and six Center’s decisions made for Marash in these books have been translated and summarized.

Keywords: Osmanlı Devleti, Divan-ı Hümayun, Ahkam Defteri, Marash Sanjak, Haleb

ÖN SÖZ

Devletler kendileri için gerekli belgeleri arşivlerinde saklamışlardır. Osmanlı Devleti de kendi yaşadığı dönemle ilgili önemli belge ve eserleri arşivlerinde muhafaza etmiştir. Bu amaçla Osmanlı Devleti kuruluşundan itibaren belgeleri muhafaza için son derece titizlik göstermiştir. Ancak kuruluş dönemine ait belgeler çeşitli sebeplerle elimizde bulunmamaktadır. İstanbul'un fethinden sonra merkeziyetçi bir yapıya kavuşan Osmanlı Devleti, evrakların muhafazası için daha dikkatli bir yol izlediğinden Divan'da görüşülen konuları defterlere kaydettirmiştir.

Ahkam Defterleri Osmanlı Devletinin merkezinde tutulan defterlerdendir. Bunlar Osmanlı tarihinin yazılması açısından önemli kaynaklardandır. Ahkam Defterleri merkezî idarenin taşrada gösterdiği etki açısından önemli belgelerdir. Bu nedenle mahallî tarih araştırmacıları açısından da çok önemli bilgileri içermektedir.

Ahkam Defterleri aslında kendi içinde gruplara ayrılmaktadır. Bu durum defterlerin taksimatı ile ilgilidir. Eyalet veya sancaklardan merkeze gönderilen şikayetler merkezde görüşülüp bir karara bağlandığında bu karar eyalet veya sancağın Ahkam Defterleri'ne kaydedilirdi. Eyalet veya sancaklarda kadıların yönetiminde tutulan mahkeme kayıtları bulunmaktadır. Bu mahkeme kayıtları kırsal kesimler hakkında bilgi veren belgelerdir. Ayrıca eyaletlere ait ahkam defterleri, taşradan merkeze yazılan bir soruya karşılık verilen cevapların yazılı olduğu hükümlerden oluşmaktadır.

Bir yerleşim yerinin mahkeme kayıtları ile merkezde tutulan kayıtlar o eyalet ve sancakların tarihini yazmada önemlidir. Bu sebeple Maraş bölgesinin tarihinde önemli yer tutan ahkam defterleri incelenmiştir. Çalışmada ilk önce Osmanlı Devletinin Divan-ı Hümayun'u hakkında açıklama yapıldıktan sonra Ahkam Defterleri ve Maraş Ahkam Defterleri hakkında bilgi verilmiştir. Bundan sonra belgelerdeki konular ayrıntılı bir şekilde çıkarılarak tasnif edilmiştir. Ayrıca belgelerin telhisi ve sonuç kısmı ile çalışma tamamlanmıştır.

Bu araştırmayı yaparken bana yardım ve desteklerini esirgemeyen Bölüm Başkanımız ve danışmanım olan Doç. Dr. Ahmet EYİCİL'e Teşekkür ederim.

Yasin KOZAK
Kahraman Maraş 2005

KISALTMALAR

C.	Cilt
DİA	Diyanet İslam Ansiklopedisi
H.	Hicri
hk.	Hüküm
M.	Miladi
MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
Mrk.	Merkezi
nu.	Numara
s.	Sayfa
S.	Sayı
v.s	Ve saire
TDK	Türk Dil Kurumu
TDV	Türkiye Diyanet Vakfı
TTK	Türk Tarih Kurumu
TKAE	Türk Kültürü Araştırma Enstitüsü
yy.	Yüzyıl

İÇİNDEKİLER

ÖZET	i
ABSTRACT	ii
ÖN SÖZ	iii
KISALTMALAR	iv
İÇİNDEKİLER	v
1. GİRİŞ	1
2. MARAŞ'IN KISA TARİHÇESİ	2
3. OSMANLI DEVLETİNDEKİ DİVAN TEŞKİLATI	8
4. DİVANDA TUTULAN KAYITLAR	9
4.1. Ahkam Defterleri	9
4.1.1. Maraş Ahkam Defterleri	10
5. MARAŞ'A GÖNDERİLEN HÜKÜMLERİN TASNİFİ	12
5.1. V Numaralı Maraş Ahkam Defterinde Maraş Kadılığına Gönderilen Hükümlere göre Konuların Tasnifi	12
5.1.1. İltizam dağıtımını ile ilgili hükümler	12
5.1.2. Alacak verecek ile ilgili hükümler	12
5.1.3. Mal gasbı ile ilgili hükümler	12
5.1.4. Vakıf yerleri ile ilgili hükümler	13
5.1.5. Vergi toplanması ile ilgili hükümler	13
5.1.6. Halkın rahatsız edilmemesi ile ilgili hükümler	13
5.2. VI Numaralı Ahkam Defterinde Maraş Kadılığına Gönderilen Hükümlere göre Konuların Tasnifi	14
5.2.1. Halkın Rahatsız Edilmemesi ile ilgili Hükümler	14
6. AHKAM DEFTERLERİNDEKİ HÜKÜMLERİN ÖZETLERİ	15
6.1. V Numaralı Maraş Ahkam Defteri'ndeki Maraş'a gönderilen hükümlerin Özetleri	15
6.2. VI Numaralı Maraş Ahkam Defteri'ndeki Maraş'a gönderilen hükümlerin Özetleri	41
7. BELGELERİN TRANSKRİBİ	46
7.1. V Numaralı Ahkam Defterinde Maraş Kadılığına Gönderilen Hükümlerin Transkribi	46
7.2. VI Numaralı Ahkam Defterinde Maraş Kadılığına Gönderilen Hükümlerin Transkribi	132
8. SONUÇ	149
LUGÂTÇE	151
KAYNAKÇA	168

1. GİRİŞ

Osmanlı Devleti 1299 yılında kurulmuştur. Kuruluşundan sonraki 100 yıl içinde gerekli kurumlarını oluşturmuştur. Osmanlı 14.yy.ın ikinci yarısından itibaren kurumlarını tamamlayan büyük devlet olarak dikkate alınmaya başlanmıştır. İstanbul'un fethiyle merkeziyetçi bir yapıya kavuşan Osmanlı, iç ve dış teşkilatlarını daha da geliştirmiştir. Orhan Bey döneminde kurulan ve merkezde bulunan Divan Teşkilatı'nın yapısı da yine Fatih Sultan Mehmet devrinde değişmeye başlamıştır.

Bu arada merkezileşme ile değişmeyen ama üzerinde daha da itina ile durulmaya başlanan bir nokta vardı ki oda merkezde tutulan defterlerin korunması idi. Öneme binaen bu defterler "Defterhane" adı verilen yerlerde saklanırdı. 19. yy.ın ikinci yarısına kadar Defterhane'de daha çok İstanbul'un fethinden sonraki dönemlerle ilgili belge ve kayıtlar bulunmaktadır. Osmanlı Devleti'nin kuruluş dönemi ile İstanbul'un fethinden öncesi arasında kalan döneme ait evrakların büyük çoğunluğu kaybolmuştur.

Osmanlıda 19. yy.ın ikinci yarısından itibaren merkezde tutulan kayıtlar Hazine Evrakı adı verilen yerde saklanmaya başlanmıştır. Osmanlı Devletinin evraklarını muhafaza için belirlemiş olduğu yere Hazine Evrakı adının vermesi bu evraklara hazineler kadar önem verdiğinin bir göstergesidir.

Tarihin kaynakları arasında yer alan yazılı Ahkam Defterleri birinci sırada bulunan belgelerdir. Ahkam Defterleri gibi yazılı kaynaklar olmadan tarihi aydınlatmak mümkün değildir. Bu sebeple tarihi aydınlatmak için bu yazılı Osmanlıca belgeler günümüz diline çevrilmelidir.

2. MARAŞ'IN KISA TARİHÇESİ

Maraş'ın tarihinden bahsetmeden önce Maraş isimi hakkında açıklamada bulunmak gerekmektedir. Kentin adı ilk defa Asur kaynaklarında Markasi olarak ifade edilmektedir. Bilindiği gibi Maraş bölgesi Hititlerin hakimiyeti altında kalmıştır. Hititlerin zayıflamasıyla beraber Maraş bölgesinde Hititlere bağlı başkenti Markasi olan Gurgum şehir devleti kurulmuştur. Maraş'da Markasi diye isimlendirilmiş ve zamanla Germanicia, Mer'aş ve Marasaion isimleri bölge için kullanılmıştır. Dulkadirli Beyliği ve Osmanlı dönemlerinde bu bölge Mer'aş ismiyle anılmıştır. Maraş'ın Millî Mücadelede göstermiş olduğu başarıdan dolayı 7 Şubat 1973'te ismi Kahraman Maraş olarak değiştirildiğinden günümüzde bu şekilde kullanılmaktadır.

Maraş'ta yazılı tarih öncesi dönemlerden paleolitik, neolitik, kalkolitik ve tunç çağları yaşanmış olup bu dönemlerle ilgili kalıntılar mevcuttur (Yurt Ansiklopedisi, 1982-1983: C. VIII, 5664). Anadolu'nun büyük kısmında tarihte ilk siyasi birliği sağlayan Hititlerin hakimiyetine giren Maraş, Hititlerin yıkılması sonrasında kurulan Geç Hitit devletlerinden Gurgum Geç Hitit devletine Markasi ismiyle başkentlik yapmıştır. Hititlilerden günümüze kalan en önemli kalıntı eser Maraş Aslanı'dır. (Gündoğdu, 2001: C. XXIV, 198). Maraş bir müddet Med ve Persler hakimiyetinde kalmıştır. Maraş bu dönemde Kapadokya Satraplığı'nın önemli merkezlerinden biri haline gelmiştir. Kent daha sonra Anadolu'ya da hakim olan Büyük İskender'in Makedonya Krallığı ile Roma İmparatorluğu'nun hakimiyetine girmiştir. Maraş, Roma hakimiyetindeyken Kuzey Suriye vilayeti sınırlarına dahil edilmiştir. 632 yılında ise şehir Müslüman Araplar tarafından fethedilmiştir. Maraş, müslümanların eline geçtikten sonra Müslümanlar tarafından Anadolu'ya yapılacak olan seferler için üs olarak kullanılmaya başlamıştır. Maraş 632-1071 yılları arasında güneydeki Müslümanlarla kuzeydeki Bizanslılar arasında el değiştirmiştir.

Anadolu'nun Türkler tarafından fethinden önce Bizans, Türklere karşı güçlü bir direniş hattı oluşturmak istemiştir. Bu amaçla Doğu Anadolu Bölgesi'nde yaşayan Ermenileri Anadolu'nun iç ve güney kesimine yerleştirmeye başlamıştır. Bunun sonunda Maraş ve havalisinde yaşayan ermeni nüfusu artmıştır (Gündüz, 2001: C. XXIV, 193). Bu arada I. Haçlı seferi sırasında Maraş bölgesi haçlıların güneye geçiş güzergâhları arasında yer almıştır. Maraş ve çevresi 1103'te I. Kılıç Arslan tarafından fethedilmiştir. Böylece bu bölge Anadolu Selçuklu hakimiyetine girmiştir. Fakat bir yıl sonra 1104'te Şehir Antakya prinkepleri Bohemund ile Tankred tarafından tekrar ele geçirilmiştir. 1114'e gelindiğinde ise şehir Ermeni hakimi Gogh Vasil'in dul eşi tarafından Aksungur el- Porsuki'ye teslim edilmiştir. Aynı yıl Maraş büyük bir deprem geçirmiş ve bu depremde bir çok kişi hayatını kaybetmiştir. Şehir, Anadolu Selçukluların hakimiyetindeyken 1156'da Ermeni Prensi II. Thoros'un kardeşi Stefan tarafından talan edilmiştir. Bölge kısa süre sonra tekrar Anadolu Selçuklular hakimiyetine geçmiştir. (Merçil, 1997: 124). II. Kılıç Arslan'ın ülkeyi 11 oğlu arasında pay edince Maraş bölgesi II. Kılıç Arslan'ın oğullarından Mugiseddin Tuğrulşah'ın hakimiyeti altında kalmıştır. Anadolu Selçuklu Devleti'nde kardeşler arası taht kavgasının kızıştığı bir dönemde Maraş bölgesi kısa süreli olarak Kilikya Ermeni Krallığı'nın idaresi altına girmiştir. Kısa bir süre sonra Maraş bölgesi yine Anadolu Selçukluların hakimiyeti altına girmiştir. Bu tarihten sonra Maraş, Anadolu Selçuklular tarafından Kilikya'daki Ermeniler üzerine yapılacak olan seferlerde üs olarak kullanılmıştır. Maraş birkaç defa daha

Danişmend, Bizans ve Anadolu Selçuklu Devletleri ile Haçlı kuvvetleri arasında el değiştirmiştir. Maraş Orta Çağlarda Bizans ile İslam dünyası arasında sınır bölgesi ve yol güzergâhında bulunması nedeniyle sık sık el değiştirmiş, tahribata uğramış ve tekrar imar edilmiştir.

Anadolu Selçukluların ülkedeki siyasi otoritesi zayıflayınca Anadolu, Moğolların hakimiyetine girmiştir. Bu dönemde Moğollar Anadolu'da aşırı şekilde katliam yapmışlardır. Anadolu Selçuklular Elbistan yakınlarında Moğollar ile Memlûkler arasında meydana gelen Elbistan savaşında Memlûkleri desteklemiştir. Bunun sonunda Moğollar mağlup olmuştur. Bir ara Maraş bölgesi Memlûklere bağlı Halep valisinin hakimiyeti altına girmiştir. Bu dönemde Maraş havalisine Anadolu'ya yeni gelen Türkmen boyları yerleştirilmiştir. Anadolu Selçukluları 1318'de yıkılınca Anadolu'da karışıklık baş göstermiştir. Bu karışıklıktan yararlanan bazı beyler beyliklerini kurmuşlardır. Bu beylik kuranlardan biri de Maraş bölgesine yerleşmiş olan Oğuzların Bozok kolundan gelen Zeyneddin Karaca Beydir. Karaca Bey Elbistan'ı almıştır. Bundan sonrada Memlûk Sultanı Melik en-Nasır Muhammed'den naiplik alarak beyliğini kurmuştur (Merçil, 1997: s. 291).

1318-1515 yılları arasında Maraş bölgesinde Dulkadir Beyliği hüküm sürmüştür. Dulkadir Beyliği 1450'lerden sonra bazen Osmanlı'nın bazende Memlûklerin hakimiyetine girmiştir. Örneğin: 1466'da iktidara Şahbudak geçmiştir. Bu tarihten kısa bir süre sonra Şahsuvar Osmanlı'nın desteğini alarak Dulkadirli tahtına çıkmıştır. Bu arada Dulkadirli Beyliği Osmanlıda meydana gelen şehzadeler arasında ki taht kavgasında Çelebi Mehmed'i desteklemiştir. Yavuz Sultan Selim 1514 yılında İran üzerine Çaldıran seferini düzenlemiştir. Bu sefer sırasında Dulkadirli Beyi Alaaddüdevle Bey Memlûklerin kışkırtmasıyla Osmanlı'dan yüz çevirmiştir. 1515 tarihine gelindiğinde ise Yavuz Sultan Selim, Hadım Sinan Paşa'yı Alaaddüdevle Bey üzerine göndermiştir. Osmanlıya bağlı Hadım Sinan Paşa kuvvetleri ile Dulkadirli kuvvetleri arasında Turnadağ'da yapılan mücadeleyi Osmanlı kuvvetleri kazanmıştır. Böylece Maraş ve havalisi de Osmanlı hakimiyetine girmiştir (Yurt Ansiklopedisi, 1982-1983: C. VIII, 5661). Bu beyliğin Osmanlı'ya bağlanmasıyla beraber Osmanlı, Anadolu'daki Türk birliğini büyük ölçüde gerçekleştirmiştir.

Maraş bölgesi Osmanlı hakimiyetine girdikten sonra bir ara Rum ve Karaman Beylerbeyliğine bağlanmıştır (Gündüz, 2001: C. XXIV, 195). Maraş ve havalisi Osmanlı Devletinin eline geçince Maraş Kalesi ciddi biçimde tamirat geçirmiştir. Ayrıca kale içinde mahalle kurularak bir mescid inşa edilmiştir (Gündoğdu, 2001: C. XXIV, 198). 1530'dan sonra Maraş ve yöresi Dulkadir eyaleti adıyla Osmanlılara bağlı bir eyalet durumuna getirilerek merkezden atanan valilerce yönetilmeye başlanmıştır. Kanuni Sultan Süleyman döneminde Maraş'ta yapılan arazi tahriri sırasında il yazıcıları yolsuzluk yapmıştır. Buda yolsuzluk yapılan alanlarda halk ile bölgede bulunan askerler arasında hoşnutsuzluğa sebep olmuştur. Daha sonra il yazıcısının bölgede vergileri artırması ve Türkmen ileri gelenlerine cezalar vermesi üzerine bölgede isyan başlamıştır. Bu isyan İçel ve Adana'ya kadar yayılmıştır (Yurt Ansiklopedisi, 1982-1983: C. VIII, 5661).

Bu isyan bitmeden bölgede Kalender İsyanı baş göstermiştir. Bu isyana Dulkadir Beyliği Osmanlı topraklarına katıldıktan sonra Maraş ve çevresindeki dirliklerini kaybeden tımar sahipleri de katılmışlardır. Osmanlı bu isyanı bastırmak için isyancılar üzerine ordu göndermiştir. Ama Osmanlı'nın gönderdiği bu ordu isyancılar karşısında başarılı olamamıştır. Bunun üzerine Kalender'e destek veren tımarlı sipahilere eski dirlikleri verileceği vaat edilmiştir. Böylece Kalender yalnız

birakılarak yakalanmış böylece isyan sona ermiştir. (Yurt Ansiklopedisi, 1982-1983: C. VIII, 5661). Maraş, Anadolu'da patlak veren Celali isyanlarından olumsuz yönde etkilenmiş ve 1599'da Celali Hüseyin Paşa tarafından yağmalanmıştır.

Kanuni Sultan Süleyman döneminde çıkarılan kanunlara göre Maraşta 550 kişilik cebeli askeri bulundurulmuştur. Bu askerlerin senelik geliri de 9.423.017 akçedir. Ayrıca Maraş Sancağı'nda 3 zeamet ve 112 tımar arazisi vardır (Çelebi, 1975: C. I, 134).

Maraş'ta 1563'te kırk iki mahalle vardı. Mahalle sayısı XVII. yy.ın ikinci yarısında da değişmemiştir. 1848'de şehirdeki mahalle sayısı otuz dokuz'a düşmüş 1904'te ise kırk bir'e yükselmiştir. Mahalle sayılarındaki bu değişiklikler şehrin fiziki yapısından olmayıp mahalle anlayışındaki değişikliklerden kaynaklanmıştır.

Maraş'ın nüfusu XVII.yy.a kadar tamamen Müslümanlardan oluşmaktaydı. 1619'da Maraş'ı ziyaret eden Polonyalı Simeon, şehirde yirmiye yakın ermeni hanesinin bulunduğunu haber vermiştir. Bu da ermenilerin şehre XVII. yy.dan sonra gelmeye başladığını göstermektedir. XIX. yy.a gelindiğinde şehirdeki yabancı nüfus daha da artmıştır. Bunun sonunda Müslümanlar ile gayrimüslimler karışık oturmaya başlamışlardır. Evliya Çelebi'de XVII. yy.da Maraş'a gelmiştir. Evliya Çelebi'ye göre XVII. yy.da Maraş 7000 adım genişliğindeydi. Maraş Kalesi ayakta olup içinde bir mahalle ve 100 kadar ev bulunmaktaydı (Gündüz, 2001: C. XXIV, 194).

18.yy.'da tüm Osmanlı'da olduğu gibi Maraş'ta da ayanlar etkili olmaya başlamıştır. Bununla beraber şehirdeki bazı aileler yönetime ortak olmaya başlamışlardır. II. Mahmud döneminde yerel beylere merkezi otoriteyi kabul ettirme yönünde çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmalar Maraş'ta meyvesini vermiş ve Beyazıdoğulları Merkezî otoriteyi tanımak zorunda kalmıştır.

XVIII. yy.da Maraş, Anadolu'da bulunan fakir eyaletlerden biriydi. Dolayısıyla da buranın geliri tek başına bir vezire yetecek derecede değildi. Bu yüzden de Maraş çoğunlukla bir mutasarrıf tarafından yönetiliyordu. 1831 tarihinde ise Maraş Mukataat Hazinesine bağlanarak şehrin yöneticileri buradan atanmaya başlanmıştır (Çadırcı, 1997: 15). Bu sırada Maraş kadılığı 19. yy.da Mevleviyetlik düzeyine yükselmişti. Bu yüzden de buralara kadılar değil de onların atamış oldukları naipleri(vekilleri) gelirdi. Yine II. Mahmud döneminde Mısır Valiliği ile Osmanlı arasında ki mücadelede M. Ali Paşa'nın oğlu İbrahim Paşa komutasında Mısır ordusu Maraş'ı 19 ay işgal etmiştir.

XIX yy.'dan itibaren Maraş havalisinde Osmanlı Devleti'nin otoritesi zayıflamaya başlamıştır. Bölgede yaşayan aşiretler, buradaki otorite zayıflığından yararlanarak bölge halkını huzursuz etmeye başlamışlardır. Maraş bölgesinde meydana gelen huzursuzluğu önlemek ve bölgedeki aşiretleri iskan ettirmek için 1863'te Dördüncü Ordu Müşiri Derviş ve yardımcısı Cevdet Paşa başkanlığında Fırka-i Islâhiyye adıyla fırka kurulmuştur. Bu fırka'nın emrinde bir askerî birlikte bulunuyordu. Bu fırkanın bölgedeki konar göçer aşiretleri yerleşik hayata geçirme hareketi kısa süre içinde başarıya ulaşmıştır. (Orhonlu, 1987: 115). Bunda; 1865'te çıkarılan Umumi af, İskan edilmeye meyilli toplulukları ikna için onları iyi tanıyan memurların görevlendirilmesi ve Asi Kara Fakılı aşireti'nin bir baskın ile mağlup edilmesi olayının diğer aşiretler arasında yayılması etkili olmuştur. Ayrıca Maraş'a bağlı Çelikanlar aşireti ile Halep'e bağlı Delikanlı aşireti Nigoli Kalesi ve çevresinin Islah edilmesi sonucu o bölgeye yerleştirilmiştir. Bu bölgeye de Islahiyye adı verilmiştir. Yine Fırka-i Islâhiyye'nin çalışmaları neticesinde Maraş sancağında bulunan Yusuf Hacı, Çakallı, Nadirli aşiretleri 1866'da iskan edilmişlerdir. Maraş'a bağlı Pazarcık kazasındaki Kuşçu Ceridi, Yukarı Kılıçlı ve Aşağı Kılıçlı aşiretleri

iskan siyaseti çerçevesinde Pazarcık ovasına yerleştirilmişlerdir (Orhonlu, 1987: 116-117). Böylece bölgede daha önceden zayıflayan merkezi otorite tekrar güçlenmiştir.

1856 yılında ilan edilen Islahat Fermanına ülkenin çeşitli yerlerinde olduğu gibi Maraş'ta da tepkiler verilmiş ve şehirde karışıklık çıkmıştır (Eyicil, Ağustos 1997: S. 109, 15-16). Ayrıca 1860-1890 arasında Maraş'a bağlı Zeytun bölgesinde karışıklıklar çıkmıştır. Bu karışıklıklar sırasında Ermeniler Maraş ve Zeytun'da katliamda bulunmuşlardır. 19 Ekim 1895'te Zeytun'daki Hınçak Ermeni Komitesi tekrar isyan etmiş ve 30 Ekim'de Ermeniler Zeytun kışlasını işgal etmişlerdir. Zeytun'da bu isyan devam ederken bu defa 16 Kasım 1895'te Maraş merkezde ermeni isyanı patlak vermiştir. Bu isyan 2 - 2,5 ay sürmüştür. 24 Aralık 1895'e geldiğinde ise Zeytun'u kuşatan 5000'e yakın ermeni kaçmıştır. Böylece Zeytun'daki isyan da son bulmuştur. İsyân son bulmasına rağmen bölgedeki olaylara bu defada yabancı devletler karışmışlardır (Eyicil, 1999: 242).

Osmanlı Devleti 1836 tarihinden itibaren idarî bölünmelerde değişikliğe gitmeye başlamıştır. Bu idarî değişiklik sonunda Maraş ilk olarak 1850 yılında Adana eyaletine bağlanmıştır. 1853'te de müstakil mutasarrıflığa dönüştürülmüştür. 1864'te Sultan Abdülaziz döneminde idare-i vilayetiye kanunu çıkarılmıştır. Bu kanunla beraber Maraş Halep vilayetine bağlanmıştır (Baykara, 1988: 130). 1872 yılında ise tekrar vilayet haline getirilen Maraş'a Ahmet Cevdet Paşa vali tayin edilmiştir. Mithat Paşa'nın sadarete gelmesi üzerine Ahmet Cevdet Paşa Maraş valiliğinden alınmıştır. Bundan sonra Maraş tekrar Halep vilayetine bağlanmıştır (Gündüz, 2001: c. 24, 195). Yurt Ansiklopedisinin Kahramanmaraş maddesinde 1908 yılında Maraş tekrar bağımsız bir mutasarrıflık haline dönüştürülmüştür ifadesi yer almaktadır. Fakat 1908 yılında yayımlanan devlet Salnamesinde Maraş hala Halep vilayetine bağlı bir sancak olarak görülmektedir. (Baykara, 1988: 142).

Şehrin 1902'de 60.292 kişi olan nüfusu 1908'de 68.023'e yükselmiştir. I. Dünya savaşı başlarında ise yarı yarıya azalarak Maraş nüfusu 32.700'e düşmüştür. 1903 yılındaki Halep vilayet salnamesine göre şehirdeki taşınmaz mallardan bazıları şunlardır: 1 Hükümet Konağı, 1 Askeri Hastane, 1 Mevlevihane, 1 Muvakkithane, 1 İdadi, 8 İptidaiye, 20 Sıpyan Mektebi, 4 Ermeni Kilisesi, 2 Protestan Kilisesi, 1 Katolik Kilisesi, 10 Hristiyan Okulu, 1 Rahip Okulu (Yurt Ansiklopedisi, 1982-1983: C. VIII, 5665). Türkiye Cumhuriyeti kurulduktan sonra yapılan İlk nüfus sayımında şehrin nüfusu 25.671 kişi olarak tespit edilmiştir. 1914 ile 1927 yılları arasındaki 13 yıllık sürede şehrin nüfusu yaklaşık olarak 7000 kişi azalmıştır. Bunun sebebi; Maraş'ta Fransız ve Ermenilere karşı verilmiş olan Kurtuluş Savaşıdır.

I. Dünya Savaşı sırasında Osmanlı seferberlik ilan etmiştir. Osmanlı, ermenilerin de bu çağrıya katılması istemiştir. Ama Zeytun'daki Ermeniler bu çağrıya olumsuz cevap vererek seferberlik'e katılmamışlardır. Arkasından da dağlara çıkıp Türk askerlerine saldırmaya başlamışlardır. Bu arada Ermeniler'in bir kısmı Zeytun'daki Saint Mary Manastırına saklanmışlardır. Bu saklananlar ile Osmanlı askeri arasında gece çıkan çatışmada 300 asker şehit olmuştur. Bundan 15 gün sonra Ermenilerin lideri görüşme yapılmak üzere Maraş Merkezdeki hükümet konağına çağrılmıştır. Bu görüşmelerden olumlu yönde bir sonuç çıkmayınca 10 Nisan 1915'te ermenilerin bu bölgeden ayrılmaları istenmiştir. Bunun neticesinde 300 ermeni ailesi Konya istikametine götürülmüştür. Bu arada Manastır çatışmasının sabahı Manastır ateşe verilmiştir. Buradaki Ermenilerin bir kısmı saklandıkları Manastırdan kaçmışlardır. Devlet kaçan Ermenilerin peşine düşmüştür. Kaçan Ermeniler Fındıcak'a gelmişlerdir. Fındıcak'ta Ermeniler'in tehcir'e tabi tutulduğu haberi duyulmuştur. Bunun üzerine Fındıcak'taki Ermeniler ile sonradan gelen Ermeniler

birlikte isyan ederek bölgede yaşayan halkın bir çoğunu katletmişlerdir. İsyana devam ederken Adana'dan isyanı bastırmak için takviye kuvvet gelmiştir. Bu sırada Fındıcak'taki Ermeniler kilise içinde toplanarak Osmanlı askeri ile silahlı mücadeleye başlamışlardır. Bu mücadelede Osmanlı askerleri ağır kayıplar vermiştir. Bunun üzerine Fındıcak'a giren askerler kiliseyi ateşe vermişlerdir. Bunun sonunda kilise içinde toplanan Ermeniler yanarak ölmüş, isyanda sona ermiştir (Eyicil, 1999: 347).

I. Cihan Harbi devam ederken Osmanlı'da ittifak devletleri safında savaşa katılmıştı. Bu savaş sonunda ittifak devletleri mağlup olduğundan dolayı Osmanlı'da mağlup sayılmıştır. Dolayısıyla itilaf devletleri mağlup olan bu devletlerle antlaşma imzalamaya başlamıştır. İtilaf devletleri Osmanlı ile diğer devletlerden farklı olarak ilk önce Mondros Ateşkes antlaşmasını imzalamıştır. Bu antlaşmadan sonra ise Anadolu toprakları itilaf devletleri tarafından yer yer işgal edilmeye başlanmıştır. İşgal'e uğrayan yerler arasında Maraş'ta bulunmaktaydı. Maraş, ilk önce İngilizler tarafından işgal edilmiştir. İngilizler, Maraş'ta sömürgelerinden getirdikleri Müslümanları kullandıklarından dolayı şehirde İngilizlerin işgali sırasında pek sorun yaşanmadı. Daha sonra İngilizler ile Fransızlar arasında yapılan Suriye itilafnamesine göre Musul İngilizlerde kalmış; Maraş, Antep ve Urfa Fransızlara verilmiştir. Bu arada şehre Fransızların geleceği haberi yayılınca Ulu Cami'de Doktor Mustafa Bey önderliğinde miting düzenlenmiştir. Bu mitinge çok sayıda insan katılmıştır. Fransızların şehre gelmeleriyle şehirdeki Ermeniler şımararak yerli halka saldırmaya başlamışlardır (Yurt Ansiklopedisi, 1982-1983: C. VIII, 5669). Bu arada Fransızlar Maraş'a gelirken tehcire tabi olan bazı Ermenileri de yanlarında getirmişlerdir. Şehirdeki Ermenilerin Fransızlarla birlikte yerli halka saldırmalarına en güzel örnek; 30 Ekim 1918'de cereyan eden Uzunluk olayıdır. Bu olay; Uzunluk'taki hamamdan çıkan birkaç peçeli kadına Fransız ve Ermenilerin sarkıntılık ve taciz etmesi sonucu meydana gelmiştir. Bu olaya hamamın karşısında bulunan kahvedeki bazı kişiler müdahil olmuşlardır. Ama onlarda Fransız ve Ermeni kurşunlarıyla yaralanmış veya şehit olmuşlardır. Olaya bu defa Sütçü İmam silahıyla müdahale etmiş birkaç Ermeni ile Fransız askerini yaralamış birkaçını da öldürmüştür.

Şehirdeki direnişi örgütlemek amacıyla 29 Kasım 1919'da Maraş Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti kurulmuştur. Maraşlı Doktor Mustafa Bey ile arkadaşları Maraş'ta Kuvâ-yı Milliye Teşkilatı kurmak üzere Hey'et-i Temsiliyye başkanı Mustafa Kemal ile irtibat kurmuşlardır. Sivas Kongresi'nde Maraş'ta Kuvâ-yı Milliye kurulmasına karar verilmiştir. Hey'et-i Temsiliyye bu iş için Yüzbaşı Selim (Kurtoğlu Yörük Selim) ve Üsteğmen Âsaf (Kılıç Ali Bey) görevlendirmiştir (Gündüz, 2001: C. XXIV, 194).

Bundan sonra Fransızlar kaledeki Türk bayrağını indirtmiştir. Maraşlı halk sabah uyandığında kaledeki Türk bayrağını göremeyince şaşmıştır. Bayrağın indirildiği gecenin sabahı Cuma olduğu için halk yavaş yavaş Ulu Cami'de toplanmaya başlamıştır. Ulu Cami İmamı Rıdvan Hoca hutbede "Kalesinde Türk bayrağı dalgalanmayan yerde Cuma kılmak farz değildir" demesi üzerine Ulu Cami'de toplanan halk camideki sancağı alarak kaleye hücumu geçmiştir. Kaleyi tekrar ele geçirmiştir. Bu arada şehirde örgütlenme de devam etmektedir. Şehirdeki Fransız ve Ermenilerin yaptıkları zulüm son raddesine gelince Maraşlı silahlı mücadeleye başlamıştır. Bu sırada şehrin dışında Aralık ve Ocak ayında başlayan çatışmalar devam etmektedir (Yurt Ansiklopedisi, 1982-1983: C. VIII, 5670). 21 Ocak 1920'de şehirde başlayan silahlı mücadele Fransızların Maraş'ı terk ettiği 10 Şubat'ı 11 Şubat'a bağlayan geceye kadar devam etmiştir. Dolayısıyla şehir aslında

11 Şubat 1920'de işgalden kurtulmuştur. Mustafa Kemal'in 12 Şubat 1920 tarihli tel genelgesiyle kurtuluş merasimi işgal kuvvetlerinin şehirden ayrıldığı günden bir gün sonra yani telin geldiği 12 Şubat günü yapılmıştır. Her yıl kutlama yapma geleneği de 1923'te yapılan kutlama merasimi ile başlamıştır (Özbaş, Tarihsiz: 10).

Maraş, Cumhuriyet döneminde il durumuna getirilmiştir. Ayrıca Maraş'a 5 Nisan 1925 tarihinde Kurtuluş Savaşında şehri 21 günde kurtarmasından dolayı Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından "**Kırmızı Şeritli İstiklâl Madalyası**" verilmiştir. Millî Mücadelede göstermiş olduğu başarıdan dolayı da 7 Şubat 1973'te şehre "**Kahramanlık**" Ünvanı verilmiş ve de şehrin ismi bu tarihten itibaren Kahramanmaraş olarak değiştirilmiştir (Yurt Ansiklopedisi, 1982-1983: C. VIII, 5675).

Maraş 1935-50 arasında pek gelişme ve ilerleme kaydedememiştir. Şehirdeki tek sanayi kuruluşu 1924 yılında açılan çeltik fabrikasıdır. Bu fabrikada Maraş bölgesinde yetiştirilen çeltiğin yanında biber de işlenmiştir. 1950'lerden sonra şehir güney kısmındaki ovaya doğru genişlemeye başlamıştır. Şehrin güney istikametinde genişlemesinde Maraş'a demir yolu bağlantısının yapılması ve 1950'li yıllardan sonra iyileştirilen karayolları etkili olmuştur. 1960'larda ise şehirdeki Uzunluk, Kanlı Dere ve Şeker Deresi'nin üzerleri kapatılmış ve buralar yol haline getirilmiştir.

Bu yollar ilk önce Ulu Cami çevresinde son bulmaktaydı. Zamanla şehrin güneye doğru büyüüp genişlemesiyle yollar da uzatılmıştır. Bu uzatılan yollardan biri 1966 yılında açılan, günümüzde yoğunluğun en fazla olduğu ve şehir yönetim merkezini oluşturan Trabzon caddesidir. Bu caddeye Trabzon Caddesi isminin verilme sebebi ise Maraşlıların Kurtuluş Savaşı sırasında göstermiş olduğu üstün başarıdan dolayı 1920 yılında Trabzon Belediye Encümeninin Trabzon'daki en önemli caddeye Maraş caddesi ismini vermesidir. Maraşlı'larda vefa örneği sergileyerek bu yeni açılan caddeye Trabzon Caddesi ismini vermişlerdir (Tuncel, 2001: C. XXIV, 197).

1980'lerden sonra şehir batı istikametinde çok hızlı bir gelişme göstermiştir. Yine 1980'lerden itibaren illere verilmeye başlanan teşvik kredisinden yararlanmışlardır. Almış olduğu teşvik kredisini en iyi biçimde değerlendiren Maraşlı müteşebbisler şehirde tekstil üzerine fabrikalar kurmuşlardır. Sanayicilerin Maraş'a yatırımları şehrin hızlı bir şekilde sanayi kenti haline dönüşmesinde büyük rol oynamışlardır.

Dulkadirli Türkmenlerinin izi Maraş bölgesinde günümüze kadar devam etmiştir. Dulkadirli Türkmenleri bu bölgede bir çok köyün kurulmasında etkili olmuşlardır. Hatta şehir merkezinde dahi o dönemde bazı mahallelerin ilk kurucuları yine Dulkadirli Türkmenleridir. Dulkadirli Türkmenlerinin kurmuş olduğu mahallelerden olup şu anda da mahalle veya yer ismi olarak kullanılan isimlerinden bazıları şunlardır: Deli Alili, Çiçekli, Akçakoyunlu ve Karamanlı (Gündüz, 2001: C. XXIV, 195).

3. OSMANLI DEVLETİNDEKİ DİVAN TEŞKİLATI

Osmanlı Devletindeki Divan Teşkilatına benzer teşkilatlar daha önceki Türk devletlerinde de vardı. Divan Teşkilatı ilk olarak Hz. Ömer döneminde kurulmuş daha sonrada diğer kullanan devletler tarafından geliştirilmiştir. Osmanlıda ki Divan Teşkilatı Orhan Bey dönemine kurulmuştur. Osmanlının kuruluş yıllarında ki Divan teşkilatı ile Yükselme dönemindeki Divan Teşkilatı arasında bazı farklılıklar vardır. Kuruluş yıllarındaki Divan Teşkilatının üye sayısı sınırlıydı. Devletin sınırlarının genişlemesiyle beraber divana katılan üyelerin sayısı da artmıştır. Yine II. Mehmet dönemine kadar Divan, padişahın başkanlığında her gün toplanırken II. Mehmetle beraber haftanın 4 günü ve sadrazam başkanlığında toplanmaya başlamıştır (Halaçoğlu, 1998: 8).

Divanda; ülkenin geleceği ile ilgili konuların yanı sıra siyasî, örfî, idarî, malî ve askerî konular da görüşülüp karara bağlanmaktaydı. Haftada 4 gün toplanan divanın 2 günü *arz günü* olarak kabul edilmiştir. Bu yüzden bu iki günde halkın arzları görüşülüp karara bağlanmıştır. Bu arzlarda; genelde iki kişi arasındaki anlaşmazlık, iltizam arazisinin dağıtımı, vergilerin toplanması gibi konular yer almıştır. Taşradan merkeze gönderilen bu arzlar divanda görüşülerek karara bağlanırdı. Divanda alınan karar arz nereden gelmiş ise oraya gönderilirdi. Bunun dışında taşrada kadının vermiş olduğu kararı beğenmeyen kişiler olmuştur. Bu kişiler de olayı ve olay sonunda kadının vermiş olduğu kararı kendileri divana bildirmişlerdir. Bunun sonunda Divandan zaman zaman taşrada kadının vermiş olduğu kararın zıddı kararlarda gelmiştir. Bu özelliği ile merkezdeki Divan Teşkilatı bir nevi günümüzdeki *Temyiz Mahkemesi* görevini de görmüştür.

Divan toplantıları XVII. yy. ın ortalarına kadar haftada iki kez yapılırken XVIII. yy. başlarında III. Ahmet zamanından itibaren haftada bire indirilmiştir. Bir ara tamamen kaldırılan Divan Teşkilatı, gerekliliği üzerine tekrar haftada bir gün toplanmaya başlamıştır. Bir süre geçtikten sonra da altı hafta da bir kez toplanmaya başlanmıştır. Ama devlet işlerinin çoğu altı hafta da bir toplanan divan da değil de veziriazamın divanlarında görüşülerek karara bağlanmaktaydı (Halaçoğlu, 1998: 8).

Divanda görüşülen çeşitli konular vede yapılan görüşmeler neticesinde çıkan kararlar belli görevliler tarafından konularına göre defterlere kaydederlerdi. Bu defterler Hazine Evrakı kuruluncaya kadar Topkapı Sarayı'nın "Defterhane" adı verilen bölümünde saklanmıştır (Halaçoğlu, 1998: 20).

4. DİVANDA TUTULAN KAYITLAR

Yazılı belgeler tarih araştırmacıları için en gerekli vesikalardır. Bu yazılı belgeler geçmişte tutulup itina ile muhafaza edilerek günümüze kadar ulaşmıştır. Ülkemizde bu belgeler arşivlerde saklanmaktadır. Belgelerin korunduğu arşivlerden bazıları şunlardır;

- 1-) Başbakanlık Osmanlı Arşivi(İstanbul)
- 2-) Yıldız Sarayı Arşivi(İstanbul)
- 3-) Topkapı Sarayı Arşivi(İstanbul)

Ankara'daki Milli Kütüphane'de de belgeler mevcuttur. Bunların dışında bakanlıkların arşivlerinde geçmişle ilgili belgeleri bulmak mümkündür.

Osmanlı Devleti'nin Divan-ı Hümayunun'da tutulan evraklar şuan Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde bulunmaktadır. Burada bulunan belgelerin henüz % 10'luk kısmı tasnif edilmiştir. Belgeler, araştırmacılara kolaylık sağması amacıyla tasnif edilmektedir. Tasnif edilen belgeler sonunda Başbakanlık Osmanlı Arşivi'ndeki defterlerden bazılarının isimleri aşağıda sunulmuştur.

Bunlar;

Mühimme Defterleri, şikayet Defterleri, Ahkam Defterleri, Askeri Ruznamçe Defterleri, Divan Memurlarına Ait Sicil ve Künye Defterleri, Hadariye Defterleri, Tahrir Defterleri, eltik Rüsümü Kalem Defterleri (Başbakanlık Osmanlı Arşivi Rehberi, 2000: XV- XXXIV).

4.1. Ahkam Defterleri

Ahkam; Arapça hüküm kökünden türeyip kelime anlamı olarak "Emirler, Hükümler" anlamına gelmektedir (Devellioğlu, 1998: 17). Bu hükümlerin bir arada bulunduğu defterlere de Ahkam Defterleri adı verilir. İstilah manası olarak ise; Osmanlıdaki maliyeye ait padişah buyruklarının toplandığı defterle verilen addır (Sahillioğlu, 1988: C. I, 551). Eyaletlerin bazıları için her yıl ayrı ayrı ahkam defteri tutulmuştur. Fakat birkaç yıllık kayıtlar bir araya getirilerek ahkam defteri oluşturulan eyaletlerde mevcuttur. Üç çeşit Ahkam Defteri vardır.

1-) Mali hükümleri kapsayan ahkam defterleri; şuana kadar yapılan araştırmalar neticesinde Maliye Ahkam Defterlerinin en eskilerinden biri Kamil Kepeci Tasnifi'nde yer alan 1521 tarihli Rumeli'ye ait Mali Ahkam hüviyetini taşıyan defterdir. Mali hükümlerin yer aldığı Ahkam Defterleri 17. yy.da Evamîr-i Maliye kaleminin kurulmasıyla daha düzenli bir şekilde tutulmaya başlanmıştır. Bu defterlerden şu şekilde yararlanılmıştır. Geçmiş döneme ait bir konuda anlaşmazlık olduğunda bu Ahkam Defterlerine bakılır ve ona göre hüküm verilir. Yani bu defterler bir nevi devletin temel yasa kaynaklarıydı (Pakalın, 1993: C. I, 30).

2-) şikayet konularını içeren ahkam defterleri; 1648- 1814 yılları arasında taşradan merkeze gönderilen şikayetlerin kayıtlarının yapıldığı Ahkam Defterleridir. Bu özelliğinden dolayı bu defterler günümüzde kamu kurumlarında bulunan ve gelen evrakların kayıtlarının yapıldığı *Gelen evrak defterlerine* benzetilebilir.

3-) Eyaletlere gönderilen hükümlerin yer aldığı ahkam defterleri; Bu defterlerde hemen hemen her eyalet için ayrı ayrı tanzim edilmiştir. Bu tür hükümlerin yer aldığı Ahkam Defterleri 1742 yılından itibaren tanzim edilmeye başlanmış vede 1911 yılında tutulan Trabzon Ahkam Defteriyle son bulmuştur. Eyaletlere göre tutulan Ahkam Defterleri'nden bazıları şunlardır; Anadolu, Sivas, Trabzon, şam, Erzurum, Maraş, Rumeli, Özi Eyalet Ahkam Defterleri. Eyaletlere gönderilen hükümlerin yer aldığı Ahkam Defterlerinin içinde taşradan merkeze

gönderilen şikayetlerin cevapları yer almaktadır. Bu özelliği ile bu defterler günümüzde kamu kurumlarında kullanılan Giden evrakların kayıtlarının yapıldığı *Giden evrak defterlerine* benzetilebilir.

4.1.1. Maraş Ahkam Defterleri

Osmanlı'da eyaletlere göre tutulan ahkam defterlerinden biri de Maraş'a aittir. Maraş Ahkam Defterleri Hicri 1155/Miladi 1742 de tutulmaya başlanmış ve 140 yıl sonra Hicri1294/Miladi1877 de son bulmuştur. Bu süre zarfında Maraş'a ait 6 adet ahkam defteri tutulabilmiştir. Aynı dönemde diğer eyaletler için tutulan ahkam defterlerinin sayılarıyla Maraş'a ait Ahkam Defteri'nin sayısını karşılaştırdığımızda en az Ahkam Defteri'nin Maraş'a ait olduğunu görmekteyiz. Bunun sebepleri olarak ta;

a) Maraş bölgesinde yeterli asayişin olması dolayısıyla merkeze giden şikayetlerin sayısının az olmasıyla

b) Bu bölgedeki sorunların merkeze aktarılmadan Maraş'ta çözümlenmesiyle açıklanabilir.

Yine tutulan bu defterlerin her birinin yaklaşık 18-19 yılda oluşturulmuş olduğu görülmektedir. Defterlerin tutulma sürelerinin uzun olması da yukarda saydığımız iki maddeyi de destekler niteliktedir.

V ve VI Numaralı Maraş Ahkam Defterlerinin yazı stili Maraş'a ait ilk Dört Ahkam Defteri'ndeki gibi kırık divanıdır. Belgelerin bazı yerlerinde yazılı olan harfler okunamayacak şekilde yazılmış olduğundan veya bazı yer isimleri de yazı itibarıyla karalanmış şekilde yazıldığından tüm çalışmalara rağmen okunamamıştır. Her iki durumda da okunamayan yerler (.....) şeklinde gösterilmiştir. Bazı yer isimlerinin farklı şekillerde de okunabileceğini göz önünde bulundurularak bu şekildeki yer isimlerinin sonuna (?) işareti konulmuştur. Ayrıca belgelerde geçen hemze ve ayn harflerini okunurken de ' işaretini kullanarak buralarda hemze ve ayn harfleri olduğu belirtilmiştir.

V Numaralı Maraş Ahkam Defteri 167 sayfa olup bunun içinde Maraş ve o dönemki kazalarına ait belgeler yer almaktadır..

Ayrıca V Numaralı Maraş Ahkam Defterinin baştan ve sondan birkaç sayfası boş bırakılmıştır. Bu defter Evail-i zil- hicce sene 1249 dan başlayıp Evasıt-ı zilhicce sene 1277 de son bulmuştur. Bu defterlerin numaralandırmaları Arap rakamlarıyla ve hatalı şekilde yapılmıştır. Bu defterin baş kısmından ilk birkaç sayfanın boş bırakıldığı daha önce ifade edilmişti. Bunun sebebi ise bu defterin son kısmında yer kalmama durumunda kaydedilmesi gereken bir arıza olursa o zaman bu arızalar defterin baş kısmındaki boş bırakılmış olan o birkaç sayfaya kaydedilir düşüncesiyledir.

V Numaralı Maraş Ahkam Defteri'ndeki ilk hüküm Hicri(H) 1276/Miladi(M) 1860, ondan sonra gelen hüküm ise H 1250/ M 1834 tarihlidir. Bu ilk hükümle aynı defterin 162. sayfasında yer alan 1860 tarihli hükmün konusu da aynıdır. Şöyle ki 162. sayfadaki hükümle ilgili bilgi devletin gelirler dairesine gitmiştir. Bu giden bilgi ile ilgili kayıta, V Numaralı Maraş Ahkam Defteri'nin baş kısmına yazılmıştır. Fakat, burada ilginç olan nokta şudur: V Numaralı Maraş Ahkam Defteri'nin son kısmında boş sayfa olmasına rağmen gelirler dairesine giden bilgilendirme kaydının defterin baş kısmında yer alan sayfada olmasıdır. V numaralı defterin sayfa numaralandırılması yapılırken 1860 tarihli hükmün olduğu sayfadan değilde 1834 tarihli hükmün olduğu sayfadan başlanılmıştır. Buna bakarak ta bu kısmın sonradan eklendiği sonucuna ulaşabilir.

V Numaralı Maraş Ahkam Defteri'nde Maraş kadılığına 78 hüküm gönderilmiştir. Maraş kadılığına gönderilen bu hükümlerden 36' sı Maraş'ın çevre köy ve kazalarında meydana gelen olaylar sonucundadır. Buradan 1850li yıllarda köy ve kazalarda meydana gelen olaylarda köy ve kaza halkı o olayın üzerine gitmeyip olayı mahkemeye intikal ettirdiği anlaşılmaktadır. Dolayısıyla köy ve kaza halkı, sorunlarının çözümünü hukukta aramaktadır.

VI. Numaralı Maraş Ahkam Defteri ise 278 sayfadır. Bu defterin ilk 26 sayfası dolu olup kalan kısımları boştur. VI Numaralı Maraş Ahkam Defteri'nin de baştan ilk beş sayfası boş olup defter altıncı sayfadan itibaren tutulmaya başlanmıştır. Bu defterin tutulmaya başlama tarihi Evail-i Muharremül haremeyn sene 1278 iken 26. sayfadaki son belgenin tarihi ise 6 Cemaziyelevvel sene 1294'tür. Bu defterin numaralandırılması ise günümüzde kullandığımız sayılarla yapılmıştır. Buradan VI Numaralı Maraş Ahkam Defteri'nin numaralandırmasının harf devriminden sonra yapıldığı anlaşılmaktadır. İki defterin numaralandırılmasına bakılarak defterlerin numaralandırılmasının defterlerin tutulmasından sonra yapıldığı anlaşılmaktadır.

Maraş bölgesine gönderilen hükümlerin bazılarında sorunun Maraş bölgesinde kurulacak olan mahkemede çözüme kavuşturulması ve mahkeme sonucunda tekrar divan'a bildirilmesi istenmiştir. Bunun sebebi de taşradaki mahkemenin sonucunun defterdeki ilgili hükmün üzerine yazmak içindir.

Maraş'a ait 6 Ahkam Defteri'nin ilk üç'ü Yard. Doç. Dr. Faruk SÖYLEMEZ tarafından, IV Numaralı Maraş Ahkam Defteri'nin sadece Maraş kadılığına gönderilen kısmı Cengiz ÖZVERİ tarafından günümüz Türkçesine çevrilmiştir. V ve VI Numaralı Maraş Ahkam Defterleri'nin Maraş'a gönderilen hükümleri "V ve VI Numaralı Maraş Ahkam Defter'lerinde Maraş'a gönderilen hükümler" başlığı altında bu tezde incelenmiştir.

5. MARAŞ'A GÖNDERİLEN HÜKÜMLERİN TASNİFİ

5.1. V Numaralı Maraş Ahkam Defterinde Maraş Kadılığına Gönderilen Hükümlere göre Konuların Tasnifi

V Numaralı Maraş Ahkam defterindeki hükümler konularına göre aşağıdaki şekilde gruplandırılmıştır.

1. İltizam dağıtımı ile ilgili hükümler
2. Alacak verecek ile ilgili hükümler
3. Mal gasbı ile ilgili hükümler
4. Vakıf yerleri ile ilgili hükümler
5. Vergi toplanması ile ilgili hükümler
6. Haksız müdahalelerin önlenmesi ile ilgili hükümler

5.1.1. İltizam dağıtımı ile ilgili hükümler

Osmanlı Devleti'nde II. Mehmet döneminden itibaren İltizam sistemini uygulamaya başlamıştır. Osmanlı Devleti'nin girmiş olduğu savaşlar sonucu nakit ihtiyacının artması üzerine tımar sistemi uygulanan topraklar üzerinde İltizam sistemi uygulanmaya başlanmıştır. Bunun için ilk olarak tımar topraklarının iltizama kayıtları yapılmıştır. Daha sonra iltizam'a kaydedilen bu topraklar Osmanlı ordusundaki askerlere dağıtmaya başlamıştır. Maraş'a gönderilen iltizamla ilgili hükümlerden bir kısmı bu gruba girmektedir.

İltizamla ilgili diğer bir konu; iltizam yazımı yapıldıktan sonra buralar bazı kişilere verilmiştir. Ama bur topraklar daha sonra bir başka kişiye de iltizam olarak verilince bu durum iki iltizam sahibi arasında anlaşmazlık çıkmasına sebep olmuştur. Bu karışıklığın çözüme kavuşturulması için durum merkeze arz edilmiştir. Bunun üzerine Divan'dan bu konunun çözümü ile ilgili Maraş'a hükümler gönderilmiştir. Maraş'a gönderilen iltizamla ilgili hükümlerden bir kısmı da bu gruba girmektedir.

İltizamla ilgili bir diğer konu ise; bir askere Maraş bölgesindeki birkaç köyün veya belli bir arazinin geliri iltizam olarak verilmiştir. Bunun üzerine kendisine iltizam geliri verilen asker, iltizam bölgesinden birkaç yılın vergisini toplayamayınca durumu divana bildirmiştir. Divan'dan bu durumun çözüme kavuşturulması yönünde hüküm gönderiliyor. Ayrıca gelen hükümde halktan bir senede iki defa vergi toplanmaması istenmiştir. İltizamla ilgili hükümler Maraş beylerbeyine gönderilmiştir.

5.1.2. Alacak verecek ile ilgili hükümler

Bu konudaki davaları genelde bazı alacaklı kişilerin alacaklarını borçlulardan istemesi, buna rağmen borçlunun borçlarını vermemesi oluşturmaktadır. Bunun üzerine bu durum divana bildirilmiştir. Divan'dan bu problemin bölgede kurulacak olan bir mahkemede çözüme kavuşturulması yönünde hükümler gönderilmiştir.

5.1.3. Mal gasbı ile ilgili hükümler

Mal gasbı konusunda gelen hükümleri iki gruba ayırabiliriz. Bunlardan ilkini; gasiplerin bir evi basıp evdeki mal, mülk vede hayvanları gasp etmesi üzerine durumun divana bildirilmesi sonucu divandan gönderilen hükümler oluşturmaktadır. Diğerisi ise bir mal veya mülk'ü bir yerden başka bir yere götüren kişilerin veyahutta

bir yerden başka bir yere doğru seyahat eden kişilerin önüne gasiplerin çıkıp bu kişilerin yanlarında bulundukları veya götürdükleri malları gasp etmişleri sonucunda divandan gönderilen hükümler oluşturmaktadır.

Her iki gasp olayı divana bildirilince divandan gasiplerin yakalanarak bir mahkemede yargılanmaları ve gerekli cezaya çarptırılmaları istenmiştir. Bu arada divandan gönderilen hükümlerde mahkeme sonunda gasiplerin malları gasp ettikleri kanıtlandığı halde onlarda bu durumu inkar ederlerse bu durumunda mahkeme masraflarının da onlardan temin edilmesi istenmiştir.

5.1.4. Vakıf yerleri ile ilgili hükümler

Bu konuda özellikle Ashab-ı Kehf ve Abdurrahman Erzincaninin Maraş'ın Elbistan ilçesindeki vakıf arazilerinden kanunlara aykırı olarak Elbistan voyvodaları tarafından vergi talep edilmiştir. Elbistan Voyvodalarının adı geçen vakıf arazilerinin üzerinde ikamet eden halktan vergi talebi halk arasında huzursuzluğa sebep olmuştur. Bunun üzerine durum Ashabı Kehf vakfı yöneticileri tarafından divana bildirilmiştir. Divan'dan; Ashabı Kehf vakfına ait köy ve mezralardan Ashab-ı Kehf'e yapmış oldukları belli hizmetler karşılığında vergi alınmadığını bu durumun da aynen devam ettirilmesi gerektiği yönünde hüküm gönderilmiştir.

Diğer konu ise Şeyh Abdurrahman Erzincani'ye Maraş'ın Elbistan ilçesindeki iki köyün geliri vakfedilmiştir. Dolayısıyla bu yerlerden herhangi bir vergi toplanmaması gerekmektedir. Fakat, Elbistantan'da ikamet eden bazı kişiler vakıf arazisi üzerinde ikamet edenlerden vergi toplamak istemiştir. Bu durum divana bildirilmiştir. Divan'dan; vakıf yerleri konusunda eski uygulamaların aynen devam ettirilmesi istenmiştir.

5.1.5. Vergi toplanması ile ilgili hükümler

Bu konuyu da kendi içinde iki başlık altında değerlendirmek gerekir. Bunlardan ilki avarız vergisi toplanması sırasında çıkmıştır. Bazı mahallelerde malı ve mülkü olmayandan avarız vergisi istenmiştir. Bu durum probleme sebep olmuştur. Bazı mahallelerde ise malı ve mülkü olan kişiler avarız vergisi vermek istememiştir. Bu durumda probleme sebep olmuştur. Her iki durumda divana bildirilmiştir. Divan'dan; bir kişinin herhangi bir mahallede malı ve mülkü yoksa ondan avarız vergisi istenmemesi, yine bir kişinin herhangi bir mahallede malı ve mülkü varsa o zaman o kişiden malı ve mülkü ölçüsünde avarız vergisi istenmesi yönünde hüküm gönderilmiştir.

Osmanlı topraklarında Hz. Peygamberin soyundan gelenler yaşamaktaydı. Osmanlı Devleti, bu kişileri vergilerden muaf tutmuştur. Maraş'ta da Hz. Peygamber'in soyundan gelenler yaşamaktaydı. Bu kişilerin ellerinde İstanbul'daki Nakibül Eşraflığın vermiş olduğu soy ağaçlarını gösterir belgeler vardı. Buna rağmen Maraş'ta yaşayan bu kişilerden vergi talep edilmiştir. Bunun üzerine konu divana bildirilmiştir. Divan'dan; ellerinde İstanbul'daki Nakibül Eşraflığın vermiş olduğu belge olan kişilerden vergi alınmaması yönünde hüküm gönderilmiştir.

5.1.6. Halkın rahatsız edilmemesi ile ilgili hükümler

Bu konudaki hükümlerde kendi içinde ikiye ayrılmaktadır. Birincisi; Maraş'ta uzun süreli oturan halk'ı şehirde kısa süreli ikamet eden bazı kişiler rahatsız etmeye başlamışlardır. Bu durum şehirde uzun süreli ikamet eden kişiler arasında huzursuzluğa sebep olmuştur.

İkincisi ise özellikle arazi meselesi ile ilgilidir. Maraş yakınlarındaki köylerin çevresindeki araziler ile Maraş'ın ilçelerine bağlı köylerdeki arazilerin işletim hakkı tapu ile belli kişilere verilmiştir. Bu kişilerde tapulu arazilerinde ziraat yapıyor ve ziraattan elde ettikleri gelirlerden de üzerlerine düşen vergiyi ödüyorlardı. Bu durumda tapulu bu arazilere herhangi bir kimsenin müdahale etmemesi gerekirdi. Fakat yine arazilerin bulunduğu köyler veya da ilçelerde oturan kişiler bu tapulu arazilerin kendilerinin olduğunu ifade ederek arazilere müdahale etmeye başlamışlardır. Bu müdahaleler arazi sahipleri arasında probleme sebep olmuştur. Her iki durum divana bildirilmiştir. Divan'dan; halkın rahatsız edilmesinin önlenmesi yönünde hükümler gönderilmiştir.

5. 2. VI Numaralı Ahkam Defterinde Maraş Kadılığına Gönderilen Hükümlere göre Konuların Tasnifi

Bu defterde ilk baştan birkaç sayfa boş bırakıldıktan sonra kayıtlar tutulmaya başlanmıştır. Fakat, defterin tamamında değil de 26 sayfasında hüküm yer almaktadır. Defterin kalan kısmı ise boştur. VI Numaralı Maraş Ahkam Defteri'ndeki hükümlerin sadece 8 tanesi Maraş kadılığına gönderilmiştir. Bu 8 hükümde aynı konu ile ilgili olduğundan hükümler tek bir konu başlığı altında toplanmıştır.

5.2.1. Halkın Rahatsız Edilmemesi ile ilgili Hükümler

VI Numaralı defterdeki hükümlerin büyük çoğunluğu Maraş'ın ilçelerindeki sorunlardan dolayı gönderilmiştir. Hüküm gönderilen ilçelerden biri de Elbistan'dır. Elbistan'daki sorunların hepsi tarım arazisi açımı vede açılan bu arazilere hakkı olmayan kişilerin müdahalesi şeklinde ortaya çıkmıştır. Elbistan'da tarım arazisi açıldıktan sonra bu arazilerin işletim hakkı yine Elbistan'da ikamet eden bazı kişilere tapu ile verilmiştir. Bu kişilerde bu arazilerde ziraat yaparak üzerlerine düşen vergiyi ödemekteydiler. Daha sonra bu kişiler vefat etmiş malları da çocuklarına intikal etmiştir. Onlarda babaları gibi toprağı ekip biçerek üzerlerine düşen vergiyi ödemişlerdir. Bu durumda bu tapulu arazilere herhangi bir kimsenin müdahale etmemesi gerekir. Fakat yine arazilerin bulunduğu ilçelerde oturan bazı kişiler tapulu arazilerin kendilerinin olduğunu ifade ederek bu arazilere müdahale etmeye başlamışlardır. Bu müdahaleler arazi sahipleri arasında huzursuzluğa sebep olmuştur. Bu durumda divana bildirilmiştir. Divan'dan; halkın rahatsız edilmesinin önlenmesi yönünde hükümler gönderilmiştir.

6. AHKAM DEFTERLERİNDEKİ HÜKÜMLERİN ÖZETLERİ

6. 1. V Numaralı Maraş Ahkam Defteri'ndeki Maraş'a gönderilen hükümlerin Özetleri

Defter Numarası: 5

Sayfası : ilk sayfa

Hüküm :1

Konu : Vakıf malının bedellendirilmesi

Rakka beyler beyi Maraşlı Gani zade Ahmet paşa vakfına ait Maraş Hatuniye mahallesinde bulunan bir arsa, yine Maraş'ta bulunan bir boyahane ve üç dükkanın bedellendirilmesini istemiştir. Bununla ilgili arıza da Maraş'tan divana bildirilmişti. Divandan; bu arıza ile ilgili bu hüküm Gelir kalemine gönderilmiştir. Gelir kalemi de tekrar divana adı geçen yerlerin 25000 akçe vergi gelirin bulunduğunu ve bu gelirin de hazineye ait olduğunu bildirmiştir. Bunun üzerine boyahanenin bedellendirilmesinden vazgeçilerek arsa ve üç dükkanın bedellendirilmesinin yapılacağı bildirilmiştir. Ancak gelir dairesi geçmişte belirtilen 25000 akçelik gelir şimdi çok yekun tutacağından verginin değiştirilemeyeceğini belirten divana bir hüküm göndermiştir. Bu hüküm de tekrar Maraş Ahkam Defteri'nin baş kısmına kaydedilmiştir.

Defter Numarası: 5

Sayfası :4-5-6

Hüküm :1

Konu : Ashab-ı Kehf'e ait vakıf gelirlerine müdahalenin önlenmesi ile ilgili hüküm

Maraş'ın Orta Niyabet nahiyesindeki Ashab-ı Kehf ve Dede baba zaviyesinin ihtiyaçlarının karşılanması için; Savend-i Sağır, Savend-i Kebir, Kaya Pınar, Aşık Kilisan, Çoban Pınarı, Kışlacık köyleri; Resül Hacılı Yaylağı, Çukur Pınar'a bağlı İnal Ağaç ve Urgacık Yaylağı ve Sarıca Eyne Beyi, Arab Yurdu, Ovacık Ardiç mezralarının gelirleri vakfedilmiştir. Ayrıca buralara hizmet eden Cerid, Akça Koyunlu ve Sarı Baş Cemaatleri ile Boyunlu Cemaati Ashab-ı Kehf'e yapacakları hizmetlerin karşılığı olarak vermeleri gereken vergilerden muaf tutulmuşlardır. Yukarda isimleri yazılı vakıf köylerinin gelirlerini toplamak içinde Ashab-ı Kehf vakfı yöneticileri ile Dede Baba zaviyesi yöneticileri olan Seyyid Hacı Hüseyin, Seyyid Mehmet oğlu Seyyid Mehmet, Seyyid Mustafa, Seyyid Osman, Seyyid Ömer görevlendirilmiştir. Fakat, Elbistan Voyvodaları Ashab-ı Kehf ve Dede baba zaviyesinin gelirlerine el koymuştur. Bu durum Seyyid Mehmet ve Seyyid Hacı Hüseyin taraflarından Maraş kadısına bildirilmiştir. Maraş kadısı da olayı divana arz etmiştir. Divandan; 1817 yılının Nisan ayında hüküm gönderilmişti. Bu hüküm gönderildiği sırada Orta Niyabet Nahiyesi'ndeki bazı kişilerin gelen bu hükme aykırı davrandıkları yönünde vakıf yöneticileri Maraş kadısına tekrar şikayette bulunmuşlardır. Bu durum tekrardan divana bildirilmiştir. Divandan; 19-29 Haziran 1834 tarihinde Maraş beylerbeyi ile Orta Niyabet nahiyesi naibine yeniden hüküm gönderilmiştir. Gönderilen bu hükümde; evkaf defteri incelendikten sonra yukarda isimleri yazılı köy, mezra, yaylakların gelirlerinin Ashab-ı Kehf'e tahsis edildiği ve yine yukarda isimleri yazılı cemaatlerin vergilerine karşılıklıta Ashab-ı Kehf'e hizmet etmesi gerektiği belirtilmiştir. Ayrıca Maraş beylerbeyi ile Orta Niyabet nahiyesi naibinden bu konuda daha da dikkatli davranması istenmiştir.

Defter Numarası: 5**Sayfası : 6****Hüküm : 1****Konu : Vergisinin toplanması**

Elbistan kazasının Hacı Yakub mahallesinde oturan Hacı Ahmet ve Hacı Musa'nın adı geçen mahallede avarız vergisine tabi olan mal ve mülkleri vardır. Mahalle sakinleri mezkur kişilerin kendi mahallelerindeki malları oranında üzerlerine düşen avarız vergisini vermelerini istemişlerdir. Fakat mezkur kişiler, Hacı Yakub mahallesindeki malları nispetinde üzerlerine düşen avarız vergisini vermekten kaçınmışlardır. Bunun üzerine durum divana bildirilmiştir. Divandan; bu kişilerin mezkur mahallede avarız vergisine tabi olan mal ve mülkleri varsa malları ölçüsünde vergilerini vergi memuruna ödemeleri gerektiği yönünde Elbistan naibine 10-19 Haziran 1834 tarihli bu hüküm gönderilmiştir.

Defter Numarası: 5**Sayfası :11****Hüküm : 2****Konu : İltizam dağıtımı**

Asakir-i Mansure Süvarisinden Abdurrahman oğlu Mehmet'e 1824 tarihinde Antep ve Telbaşir nahiyelerinin geliri tımar olarak verilmiştir. Bir müddet sonra Maraş çevresindeki arazilerin büyük bir kısmı iltizam toprağı olarak kayıtlara geçmiştir. Fakat, yukarda adı geçen yerler Maraş iltizam defterine kaydedilmemiştir. Bununla ilgili olarakta 17 Ağustos 1835 tarihli bu hüküm gönderilmiştir. Gönderilen bu hükümde iltizam toprağı olarak kaydedilmeyen arazilerin vali ve mutasarrıfların emirlerine verildiği belirtilmiştir. Vali ve mutasarrıflarda bu topraklar üzerinde isterlerse kendileri ziraat yaptırabileceklerdir. Bu topraklarda kendileri ziraat yaptırmak istemezlerse o zaman bu arazileri ihale usulü ile en fazla kira bedeli veren kişiye vermeye yetkili kılınmışlardır. Vali ve mutasarrıflar ihale sonunda bu tür iltizama kaydedilmemiş araziler için eski sahiplerinin verdiği meblağdan fazla meblağ veren kiracı bulamazlar ise o zaman bu arazileri tekrar eski sahiplerine vereceklerdi.

Defter Numarası: 5**Sayfası :12-13****Hüküm : 2****Konu : İltizam dağıtımı**

Maraş, Aynul Arus, Çoramaz, Kara hayıt, Camustil ve Sarsab nahiyelerindeki zeamet alanlarından olan Kaba kulak, Kaba kulak köyüne bağlı Acem'i Hızır çiftliği, Göçük, Sivrice höyük, Akseki mezarındaki Hudiyi kebir, hudiyi sagir, Ozan höyüğü, köy ve mezarlarının gelirleri ortaklık olarak, Ozan höyüğündeki ak seki mezarının geliri ise müstakil olarak Asakir-i Mansure Süvarisinin birinci alayının sancakdarı Mehmet oğlu İbrahim'e verilmişti. Bir müddet sonra Maraş çevresindeki arazilerin büyük bir kısmı iltizam toprağı olarak kaydedilmiştir. Fakat, yukarda adı geçen yerler Maraş iltizam defterine kaydedilmemiş ve zeamet yeri olarak kalmıştır. Bunun üzerine buraların vergilerinin toplanması sırasında kanuna aykırı herhangi bir olayın meydana gelmemesi için merkezden Maraş beylerbeyine 27 Ağustos-6 Eylül 1835 tarihli bu hüküm gönderilmiştir.

Defter Numarası: 5
Sayfası :13-14
Hüküm : 1
Konu : Borç talebi

Zamantı nahiyesinin eski voyvodası Uğur oğlu İbrahim 1826 senesinden beri Zamantı'ya bağlı Samagar köyündeki Emir kethüdadan, Karavani köyünde ikamet eden Osman'dan Ermin köyünde ikamet eden Molla Osman'dan, Göllüce köyünde ikamet eden Ahmet'ten, Söksun köyünde ikamet eden Hüseyin'den Zek köyünde ikamet eden Ahmet kethüdadan Kirve köyünde ikamet eden Süleyman'dan, İl başı köyünde ikamet eden Abdullah'tan Alabegli köyünde ikamet eden Hüseyin'den Zerzek köyünde ikamet eden Ecell-i kethüdadan, Küllü viran köyünde ikamet eden Mehmet'ten, Karavani köyünde ikamet eden Ömer kethüdadan, Cemzi köyünde ikamet eden Süleyman'dan, Salgın köyünde ikamet eden Bedros isimli gayrimüslimden, Ekrek köyünde ikamet eden Kisbar isimli gayri müslimden, toplam sekiz bin yüz seksen kuruş ile altmış buçuk müd buğday ve arpa alacağı vardır. İbrahim alacaklarını mezkur kişilerden bir çok kez istemesine rağmen borçlular borçlarını İbrahim'e ödemekten kaçınmışlardır. Bunun üzerine İbrahim durumu divana bildirilmiştir. Divandan; bu davanın olayın geçtiği mahalde bir mahkeme kurularak çözümlenmesi ve İbrahim'in alacaklarının borçlulardan temin edilerek kendisine ödenmesi yönünde Maraş beylerbeyine 19-27 Şubat 1836 tarihli bu hüküm gönderilmiştir.

Defter Numarası: 5
Sayfası : 14
Hüküm : 1
Konu : Mal gaspı

Maraş'ın eski valisi 1826 tarihinde Haruniye'ye(Harundan'a) Mustafa isimli bir kişiyi görevli olarak göndermişti. Mustafa Haruniye'de ikamet ederken Haruniye köyünden Ahmet ve arkadaşları Mustafa'nın evini basarak evdeki para ve eşyayı almakla kalmamış Mustafa'nın evindeki bir kişiyi de öldürmüşlerdir. Bu olay divana bildirilmiştir. Divandan; davanın olayın geçtiği mahalde kurulacak bir mahkeme ile çözümlenip Mustafa'nın malının gasiblerin elinden alınarak tekrar Mustafa'ya verilmesi ve suçluların cezalandırılması yönünde Maraş naibine 1836 tarihli bu hüküm gönderilmiştir.

Defter Numarası: 5
Sayfası : 14-15
Hüküm : 3
Konu : İltizam dağıtımı

Asakir-i Mansure Süvarisi alayının dördüncü bölüğünün beşinci on başısının üçüncü neferi Hüseyin oğlu Mehmet'e Malatya sancağındaki Hacı Halili köyünün tımar geliri ile Maraş'a bağlı Kargu köyünün tımar geliri verilmişti. Dolayısıyla bu yerlerin gelirlerini kimsenin almaması gerekiyordu. Fakat İbrahim oğlu Ebuzer Kargu köyünün gelirlerinin bir kısmını 1831 tarihinden sonra kanunlara aykırı olarak almıştır. Bunun üzerine Hüseyin bu durumu divana arz etmiştir. Divandan; vergilerin kanunlara uygun şekilde toplanması yönünde Maraş beylerbeyine 17-26 Ağustos 1835 tarihli bu hüküm gönderilmiştir. Yine gönderilen bu hükümde adı geçen köyün iltizam alanları içine dahil edilmediği bu yüzden iltizam toprağı olarak kaydedilmeyen arazilerin vali ve mutasarrıfların emirlerine

verildiği belirtilmiştir. Vali ve mutasarrıflarda bu topraklar üzerinde isterlerse kendileri ziraat yaptırabileceklerdir. Bu topraklarda kendileri ziraat yaptırmak istemezlerse o zaman bu arazileri ihale usulü ile en fazla kira bedeli veren kişiye vermeye yetkili kılınmışlardır. Vali ve mutasarrıflar ihale sonunda bu tür iltizama kaydedilmemiş araziler için eski sahiplerinin verdiği meblağdan fazla meblağ veren kiracı bulamazlar ise o zaman bu arazileri tekrar eski sahiplerine vereceklerdi.

Defter Numarası: 5

Sayfası : 15-16

Hüküm : 1

Konu : İltizam dağıtımı ve vergilerin toplanması

Antep ve Telbaşer nahiyelerine bağlı Ködevir Zülfikar, Kearsib, Ağca berç, Harmuslu, Hayalu, Cağud köylerinin gelirleriyle Hüsam viranı, Cenam diğer ismi ise Aluca, Keçi höyüğü mezralarının tımar gelirleri Asakir-i Mansure Süvarisi birinci alayı yedinci bölümü çavuşu Seyyid Mehmet Muhyiddin oğlu Seyyid Mehmet'e verilmişti. Seyyid Mehmet yukarda adı yazılı olan köy ve mezraların tımar gelirlerinin bir kısmını alacaktı. Fakat, bu köy ve mezra halkları Mehmet'e ödemeleri gereken vergiyi vermemeye başlamışlardır. Bunun üzerine Seyyid Mehmet durumu divana bildirmiştir. Divandan; ziraatla uğraşan köy ve mezralardaki halkların tımar sahibine ödemesi gereken vergi ödemelerini aksatmamaları yönünde Maraş beylerbeyine 6-15 Temmuz 1835 tarihli bu hüküm gönderilmiştir. Yine gönderilen bu hükümde adı geçen köy ve mezraların iltizam alanları içine dahil edilmediği bu yüzden de bu arazilerin vali ve mutasarrıfların emirlerine verildiği belirtilmiştir. Vali ve mutasarrıflarda bu topraklar üzerinde isterlerse kendileri ziraat yaptırabileceklerdir. Bu topraklarda kendileri ziraat yaptırmak istemezlerse o zaman bu arazileri ihale usulü ile en fazla kira bedeli veren kişiye vermeye yetkili kılınmışlardır. Vali ve mutasarrıflar ihale sonunda bu tür iltizama kaydedilmemiş araziler için eski sahiplerinin verdiği meblağdan fazla meblağ veren kiracı bulamazlar ise o zaman bu arazileri tekrar eski sahiplerine vereceklerdi.

Defter Numarası: 5

Sayfası : 18

Hüküm : 1

Konu : Vergi toplanması

Asakir-i Mansure birinci alayı yedinci bölümü birinci çavuşu Seyyid Mehmet Muhyiddin oğlu Seyyid Mehmet'e Antep sancağının Telbaşer nahiyesine bağlı Ködevir köyünün geliri tımar olarak verilmiş buda Mufassal defterinde kayıt altına alınmıştı. Buna rağmen Seyyid Mehmet 1832-1833 yıllarında toplaması gereken vergileri toplayamamıştır. Bunun üzerine durumu divana bildirmiştir. Divandan; yukarda ki tarihlerde adı geçen köyün vergilerinin toplanamamasının nedeninin araştırılması istenmiştir. Araştırma neticesinde vergilerin halkın elinde mi kaldığı yoksa vergilerin toplanıp başka kişilere mi verildiği tespit edildikten sonra icap edenlerden vergilerin toplanması yönünde 16-26 Haziran 1835 tarihli Maraş beylerbeyine bu hüküm gönderilmiştir. Bu hükümde vergi toplanırken halktan bir senede iki defa vergi alınmamasına da dikkat edilmesi istenmiştir. Yine gönderilmiş olan bu hükümde adı geçen köyün iltizam alanı içine dahil edilmediği bu yüzden de iltizam toprağı olarak kaydedilmeyen bu arazilerin vali ve mutasarrıfların emirlerine verildiği belirtilmiştir. Vali ve mutasarrıflarda bu topraklar üzerinde isterlerse kendileri ziraat yaptırabileceklerdir. Bu topraklarda kendileri ziraat yaptırmak

istememezlerse o zaman bu arazileri ihale usulü ile en fazla kira bedeli veren kişiye vermeye yetkili kılınmışlardır. Vali ve mutasarrıflar ihale sonunda bu tür iltizama kaydedilmemiş araziler için eski sahiplerinin verdiği meblağdan fazla meblağ veren kiracı bulamazlar ise o zaman bu arazileri tekrar eski sahiplerine vereceklerdi.

Defter Numarası: 5
Sayfası : 18-19
Hüküm : 2
Konu : İltizam dağıtımı

Asakir-i Mansure Süvarisi yedinci alayının üçüncü bölümü dördüncü onbaşısının beşinci neferi Hüseyin oğlu Mustafa'ya Malatya Sancağının Kasaba nahiyesine bağlı Barguzi köyünün Mukataa ve Haraç gelirleri verilmiştir. Fakat Barguzi köyü Malatya sancağının iltizam kaydı yapılırken iltizam defterine kaydedilmemişti. Bu arada Barguzi köyünün tımar gelirlerinin tahsili sırasında köy halkı kanunlara aykırı davranıp ödemeleri gereken vergiyi vermemişlerdir. Bunun üzerine Mustafa durumu divana bildirmiştir. Divandan; Barguzi köyünde ziraat eyleyenlerin ziraatlarından elde ettikleri gelirlerden kanuna göre beşte bir oranında öşür; haraç yazılan yerlerden de yine kanuna uygun olarak onda bir oranında haraç vergisini vermeleri ve bu vergilerin ödenmesi sırasında herhangi bir engel çıkarılmaması gerektiği yönünde Maraş beylerbeyi ve Kasaba naibine 16-26 Haziran 1835 tarihli bu hüküm gönderilmiştir. Gelen bu hükümde iltizam toprağı olarak kaydedilmeyen arazilerin vali ve mutasarrıfların emirlerine verildiği belirtilmiştir. Vali ve mutasarrıflarda bu topraklar üzerinde isterlerse kendileri ziraat yaptırabileceklerdir. Bu topraklarda kendileri ziraat yaptırmak istemezlerse o zaman bu arazileri ihale usulü ile en fazla kira bedeli veren kişiye vermeye yetkili kılınmışlardır. Vali ve mutasarrıflar ihale sonunda bu tür iltizama kaydedilmemiş araziler için eski sahiplerinin verdiği meblağdan fazla meblağ veren kiracı bulamazlar ise o zaman bu arazileri tekrar eski sahiplerine vereceklerdi.

Defter Numarası: 5
Sayfası : 19
Hüküm : 1
Konu : Su kullanımı

Maraş yakınlarındaki Büyük göz isimli alandan çıkan su önceden beri Maraş'a gelmekteydi. Gelen bu suyu Haznedarlı Mahallesi imamı Seyyid Mehmet Reşit ile Seyyid İbrahim, Mustafa ve Seyyid Ali ortaklaşa ziraat yaptıkları bağ ve bahçelerini Cuma günü güneşin doğuşundan batışına kadar sularken kullanmaktaydılar. Bu suyun kullanımına kimsenin müdahale etmemesi gerekirdi. Fakat yukarda adı yazılı kişilerin Cuma günü güneşin doğuşundan batışına kadar ziraat alanlarını sulamalarına bazı kişiler karşı çıkmışlardır. Bunun üzerine durum divana bildirilmiştir. Divandan; söz konusu olan su geçmişte ne şekilde kullanılıyorsa o şekilde kullanımının devamı yönünde Maraş naibine 26 Ağustos 4 Eylül 1835 tarihli bu hüküm gönderilmiştir.

Defter Numarası: 5**Sayfası : 20****Hüküm : 2****Konu : Mal gaspı**

Maraş sakinlerinden Bala oğlu Ahmet'in hayvanlarını 1828 senesinde yine Maraş'taki Çelikanlı aşiretinden bazı kişiler kendi hallerinde olmayarak kanunlara aykırı bir biçimde gasbetmişlerdir. Bunun üzerine bu olay Ahmet tarafından divana bildirilmiştir. Divandan; Ahmet'in mallarının gasiplerin elinden alınıp tekrar kendisine verilmesi yönünde Maraş beylerbeyi ve naibine 26 Ağustos 4 Eylül 1835 tarihli hüküm gönderilmiştir. Merkezden gelen bu hükümde gasiplerin mahkemede yargılanıp kanunlara uygun olarak cezalandırılması ve mahkeme masraflarının gasipten talep edilmesi istenmiştir.

Defter Numarası: 5**Sayfası : 37-38****Hüküm : 1****Konu : Borç talebi**

Maraş'taki Sarraflardan Uskehan isimli gayrimüslim'in 1823 senesinden beri Maraş hakimi Hasan'dan ve yine Maraş'ta ikamet eden Abdullah'tan toplam 40400 kuruş alacağı vardır. Mezkur Uskehan alacağını mezkur kişilerden defalarca istemesine rağmen tahsil edememiştir. Bunun üzerine durumu divana bildirmiştir. Divandan; bu olayın Maraş'ta kurulacak olan bir mahkemede Uskehan'ın alacaklarının adı geçen kişilerden tahsil edilmesi ve borçluların da kanunlar çerçevesinde cezalandırılması ile ilgili kanunun uygulanması yönünde Maraş beylerbeyi ve naibine 27 Şubat 6 Mart 1836 tarihli bu hüküm gönderilmiştir.

Defter Numarası: 5**Sayfası : 38****Hüküm : 1****Konu : Vergi toplanması**

Maraş'ın Ayvalı köyünde raiyet yazılmış kişiler Hınzırı nahiyesine bağlı Demirci viranı köyüne 60 yıl önce gelerek yerleşmişler ve burayı kendilerine yeni bir yerleşim yeri olarak seçmişlerdir. Bu arada yeni yerleştikleri Demirci viranında da üzerlerine düşen vergiyi Demirci viranının vergisini toplayan vergi memuruna ödemekteydiler. Buna rağmen Demirci viranı vergi memuru Ayvalı köyünden 60 yıl önce gelerek Demirci viranı köyüne yerleşmiş kişilere "sizi tekrar eski köyünüze gönderirim" şeklinde kullanmıştır. Bunun üzerine durum divana bildirilmiştir. Divandan; bir kişi bir yere yerleşeli 10 yıl'ı geçmemiş ise o zaman bu yeni yerleşenler tekrar eski köylerine geri gönderilebilir şeklinde kanun olduğu gibi eğer bir kişi bir yere yerleşeli 10 yıl'ı geçmiş ise o zaman yeni yerleşenlerin eski köylerine gönderilmesinin kanunlara aykırı olduğu Hınzırı naibine gönderilen 25 Temmuz 4 Ağustos 1836 tarihli hükümde belirtilmiştir. Yine divandan gönderilen bu hükümde yeni yere yerleşeli 10 yıl'ı geçmiş olan kişilerin yeni yerleştikleri yerde avarız vergisine kaydedileceği ve üzerlerine düşen vergileri de yeni yerleştikleri yerin vergi memuruna ödemeleri gerektiği bildirilmiştir.

Defter Numarası: 5**Sayfası : 39****Hüküm : 1****Konu : Borç ödenmesi**

Ermeni Ağob'un 1829 senesinden beri Maraş'taki Hacı Abidin'e, Hacı Abdurrahman'a, Hacı Hasan'a, Kara Mehmet'e, Halil Ali'ye, Meyancı Vartan Gogan'a, Aslen Yahudi'ye, Antepi Keygoruk'a, Başak Yahudi'ye Göşgölünün Şeyhine, Halili'ye, diğer Halili'ye toplam 13450 kuruş borcu vardır. Alacaklılar borçlarını Ağob'dan istemişlerdir. Ağobda bu borcunun hepsini bir defada ödeme gücünün olmadığını ama borcunu taksit taksit ödeyebileceğini ifade etmiştir. Fakat alacaklılar Ağob'dan borcunu peşin olarak ödemesini veya da alacaklarına karşılık Ağob'un hapsini talep etmişlerdir. Bunun üzerine durum divana bildirilmiştir. Divandan; bu alacağın kanunlara uygun yöntemlerle tahsil edilmesi ve bu davanın bölgede kurulacak bir mahkemede çözüme kavuşturulması yönünde Maraş naibine 1836 tarihli bu hüküm gönderilmiştir.

Defter Numarası: 5**Sayfası : 39-40-41****Hüküm : 3****Konu : İltizam dağıtımı**

Maraş'ın Çörmüşek nahiyesine bağlı Heras, Güllüce viran köylerinin gelirleri Asakir-i Mansure süvarisinin birinci alayının ikinci taburunun üçüncü bölüğünün dördüncü onbaşısının ikinci askeri olan Seyyid Ali oğlu Seyyid Mehmet'e verilmiştir. Seyyid Mehmet'e verilen bu köylerden Güllüce viranı köyünün geliri aynı zamanda yine Asakir-i Mansure süvarisi emeklilerinden Sadık oğlu Yusuf'a da verilmişti. Bu yüzden Yusuf'ta bu köyün gelirlerini topluyordu. Bunun üzerine durumu Seyyid Mehmet divana bildirmiştir. Divandan; Maraş beylerbeyi ve Çörmüşek naibine 25 Temmuz 4 Ağustos 1836 tarihli gönderilen hükümde Güllüce viranı köyünün gelirinin hem Seyyid Mehmet'e hem de Yusuf'a ortaklaşa verildiği belirtilmiştir. Yine bu hükümde adı geçen köyün gelirinin ikisinden başka bir kişi tarafından toplanmaması, eğer toplamak isteyen olursa da bunlara engel olunması bölgenin naibinden istenmektedir.

Defter Numarası: 5**Sayfası : 41-42****Hüküm : 1****Konu : Vergi tahsili**

Maraş sancağının Hınzırı nahiyesine bağlı Büyük sarı oğlan, Kürekçi köyü ile Hisar höyük mezrasının gelirleri zeamet olarak Asakir-i Mansure Süvarilerinden yedinci alayının üçüncü bölüğü ikinci çavuşu Durdu Mehmet oğlu Mehmet'e verilmişti. Dolayısıyla bu köy ve mezra halkı mezkur Mehmet'e üzerlerine düşen vergilerini ödemekteydiler. Ama kürekçi köyünden Baki'nin üzerine düşen vergiyi vermemesi üzerine Mehmet durumu divana bildirmiştir. Divandan; Baki'den ödemesi gereken vergiler tahsil edildikten sonra Durdu Mehmet oğlu Mehmet'e verilmesi yönünde Maraş beylerbeyi ve Hınzırı naibine 6-15 Ağustos 1836 tarihli bu hüküm gönderilmiştir. Gelen bu hükümde kanunlara muhalefet edenlerin yada vergiyi ödemede zorluk çıkaranların önlenmesine için beyler beyi görevlendirilmiştir.

Defter Numarası: 5
Sayfası : 50
Hüküm : 1
Konu : Mal gaspı

Elif Maraş kadılığına gelip babasının Maraş'ta ikamet ettiği dönemde Maraş'taki Rahanlar aşiretinden Arap oğlu İlyas ile diğer bazı kişilerden alacağı olduğunu, bu alacağını İlyas ile diğer kişilerden istemesi üzerine de Kadri, Veli, ve Şaban ile başka kişilerin 1826 senesinde babasını ve annesini öldürdüklerini; mal, mülk ve hayvanlarının bir kısmını da haksız yere gasp ettiklerini anlatmıştır. Bu durum Maraş kadılığından divana bildirilmiştir. Bunun üzerine divandan Elif'in ebeveynini katledenlerin bulunup cezalandırılması ve Elif'in ebeveyninden haksız yere gasp edilen mal, mülk ve hayvanların gaspiplerin elinden alınıp Elif'e verilmesi yönünde Maraş beylerbeyi ile Maraş naibine 14-23 Eylül 1836 tarihli hüküm gönderilmiştir.

Defter Numarası: 5
Sayfası : 52-53
Hüküm : 2
Konu : İltizam geliri

Asakir-i Mansure Süvarisi birinci alayının dördüncü bölümünün beşinci onbaşısının dokuzuncu neferi Seyyid Ahmet oğlu Ahmet'e Maraş'ın Orta niyabet nahiyesindeki Karagöz köyünün geliri tımar olarak verilmişti. Karagöz köyü Maraş sancağının iltizam kaydı yapılırken iltizam defterine kaydedilmemişti. Ahmet'te köyün gelirlerinden kendi hissesine isabet eden kısmını 1832 senesinden beri alamadığını divana bildirmiştir. Divandan; Ahmet'in halktan toplaması gereken verginin halkın zimmetinde mi kaldı yoksa başka kişiler tarafından haksız olarak mı toplandı bunun tespit edilmesi istenmiştir. Haksız yere vergiyi toplayan kişi tesbit edilirse bunun gerekli cezalara çarptırılması ve halktan bir yılda iki defa vergi toplanmaması yönünde Maraş beylerbeyi ile Orta Niyabet naibine 15-24 Ağustos 1836 tarihli bu hüküm gönderilmiştir. Yine gönderilen bu hükümde iltizam toprağı olarak kaydedilmeyen arazilerin vali ve mutasarrıfların emirlerine verildiği belirtilmiştir. Vali ve mutasarrıflarda bu topraklar üzerinde isterlerse kendileri ziraat yaptırabileceklerdir. Bu topraklarda kendileri ziraat yaptırmak istemezlerse o zaman bu arazileri ihale usulü ile en fazla kira bedeli veren kişiye vermeye yetkili kılınmışlardır. Vali ve mutasarrıflar ihale sonunda bu tür iltizama kaydedilmemiş araziler için eski sahiplerinin verdiği meblağdan fazla meblağ veren kiracı bulamazlar ise o zaman bu arazileri tekrar eski sahiplerine vereceklerdi.

Defter Numarası: 5
Sayfası : 55
Hüküm : 1
Konu : Para gaspı

Asakir-i Mansure'nin ikinci alayının üçüncü taburunun Kol ağası Ali 1836 senesinde Elbistan'dan Maraş'a gelmektedir. Elbistan Maraş arasında bulunan Zeytin dağında Kastur isimli alanda Elbistanlı Demirci karabet ile arkadaşları, Kol Ağası Ali'nin yolunu kesip 5000 kuruş'unu almışlardır. Bunun üzerine Ali durumu divana bildirmiştir. Divandan; adı geçen meblağın Demirci karabet ile arkadaşlarından alınıp Kol ağası Ali'ye tekrar iade edilmesi ve gaspiplerinde

cezalandırılması yönünde Maraş beylerbeyine 26 Şubat 6 Mart 1837 tarihli bu hüküm gönderilmiştir.

Defter Numarası: 5
Sayfası : 56
Hüküm : 1
Konu : Borç talebi

Kayserili Sorum oğlu Barsim'in Maraş'a bağlı Haçin nahiyesinde oturan Ecil oğlu Kirgor'da 1832 tarihinden beri 26000 akçe alacağı vardır. Barsim alacağını yine Kirgor'dan defalarca istemiştir. Fakat Kirgor, Barsim'e olan borcunu ödemekten sürekli kaçınmıştır. Bunun üzerine durum divana bildirilmiştir. Divandan; Barsim'in alacağının Kirgordan alınarak Barsim'e verilmesi yönünde Maraş muhasılı ve naibine 19-28 Mayıs 1836 tarihli bu hüküm gönderilmiştir.

Defter Numarası: 5
Sayfası : 56
Hüküm : 2
Konu : Borç talebi

Kazzaz Ohannes oğlu Hanyarsum'un Kayserili Turun'da 1828 senesinden beri 12500 kuruş alacağı vardır. Hanyarsum alacağını Turun'dan defalarca istemiştir. Turun ise borcunu "bugün yarın vereceğim diyerek" Hanyarsum'u oyalamış ve borcunu vermemiştir. Bu arada Turun Maraşta ikamet etmeye başlamıştır. Bunun üzerine durum divana bildirilmiştir. Divandan; Hanyarsumun Turun'daki alacağının tahsil edilmesi ve Hanyarsum'a verilmesi yönünde Maraş muhasılına 28 Mayıs 4 Haziran 1836 tarihli bu hüküm gönderilmiştir.

Defter Numarası: 5
Sayfası : 58-59
Hüküm : 2
Konu : İltizam dağıtımı

Maraş Sancağına bağlı Aynul Arus nahiyesindeki Konla, Kesi Toğan köyü ile Kesi toğan'a bağlı Kongu gecel ve Efsekar ve Kirani ve Dogu dogan ve Halluca gürc ve Ak kaya mezarları, Pazarcık nahiyesine bağlı Armudar köyü; Zamantı nahiyesine bağlı Harsa köylerinin tımar gelirleri Asakir-i Mansure Süvarisi üçüncü alayının üçüncü bölümü dördüncü onbaşısının birinci neferi Seyyid Ali'ye verilmişti. Bu durumda bu yerlerin gelirlerine kimsenin müdahale etmemesi gerekirdi. Buna rağmen Rüstem'in yukarıda isimleri yazılı köy ve mezarların gelirlerini kanunlara aykırı olarak toplanmaya başladığı anlaşılmıştır. Durum Seyyid Ali tarafından divana bildirilmiştir. Divandan; bölgedeki gelirlerin toplanması sırasında kanunlara göre hareket edilmesi yönünde Maraş beylerbeyine 24 Temmuz 5 Ağustos 1837 tarihli bu hüküm gönderilmiştir.

Defter Numarası: 5
Sayfası : 61-62
Hüküm : 2
Konu : İltizam gelirleri

Maraş'ın Hınziri nahiyesine bağlı Büyük sarı oğlan ve Hisar öyüğü köylerinin 23592 kuruşluk geliri Asakir-i Mansure Süvarisi çavuşlarından Durdu

Mehmet'e verilmişti. Daha sonra Durdu Mehmet vefat etmiştir. Bunun üzerine adı geçen Mehmet'in Mehmet, Ali ve Veli isimli 3 oğlu vardı. Bir müddet sonra Durdu Mehmet ölmüştür. Durdu Mehmet'in ölümünden sonra onun 23592 kuruşluk geliri üç oğlu arasında paylaştırılmıştır. Buna göre 23592 kuruşluk gelirin 15728 akçelik kısmı ortaklık olarak Ali ile Veli'ye geriye kalan 7864 akçelik gelir ise Mehmet'e verilmiştir. Ama Mehmet babasının malının hepsinin sadece kendisine verildiğini beyan ederek diğer iki kardeşinin hissesine düşen meblağı onlara vermemiştir. Bu durum divana bildirilmiştir. Divandan; Baba Durdu Mehmet'in mallarının hepsinin sadece oğul Mehmet'e verilmediği aynı zamanda diğer iki oğul olan Ahmet ve Veli'ye de bu mallardan hisse verildiği yönünde Maraş muhasılı ve Çörmüşek naibine 10-19 Ekim 1837 tarihli bu hüküm gönderilmiştir.

Defter Numarası: 5**Sayfası : 70-71****Hüküm : 2****Konu : Mal gaspı**

Gözicek oğlu İsmail'in Kayseriye kazasına bağlı Erkelen köyündeki evini Maraş'taki Kevird aşiretinden Kovdi Veli Hüseyin oğlu Muslu ile Behlivanlı aşiretinden Abdurrahman basıp Gözicek oğlu İsmail'in mallarını gasp etmişlerdir. Bu durum divana bildirilmiştir. Divandan; Kadı ve naibin başkanlığında mahkeme kurulması ve kurulan mahkemede de Gözicek oğlu İsmail ile gaspiyerin hazır bulunması istenmiştir. Her iki tarafında hazır bulunduğu mahkemede yapılan sorgulama da gaspiyerin suçu sabit olursa gaspiyerin elinden gasbetmiş oldukları malların alınarak mal sahibine verilmesi ve gaspiyerin cezalandırılması yönünde Maraş muhasılına 12-21 Ağustos 1838 tarihli bu hüküm gönderilmiştir.

Defter Numarası: 5**Sayfası : 72****Hüküm : 3****Konu : Borç talebi**

Musug'un Cihanbeyli aşireti boy beyi Süleyman Bey'de 17000 kuruş alacağı vardır. Musug alacağını Süleyman'dan defalarca istemiş ama alamamıştır. Bunun üzerine Musug durumu divana bildirmiştir. Divandan; bu olayın, geçtiği bölgedeki mahkemede çözümlenmesine dair Maraş muhasılına 17-26 Aralık 1839 tarihli hüküm gönderilmiştir.

Defter Numarası: 5**Sayfası : 84****Hüküm : 1****Konu : Vergi alımı**

Seyyidlerden Şeyh Abdülhalim oğlu Seyyid Osman ve Seyyid Şeyh Hüseyin oğlu Seyyid Mehmet isimli kişiler **Hazreti Zeynelabidin** soyundan geldiklerini ifade etmişlerdir. Elleri de Neseplerinin **Hazreti Zeynelabidin'e** kadar dayandığına dair İstanbul Nakipleri'nin verdiği belge vardır. Mezkur Seyyidler Hısnı Mansur'a bağlı Zek köyünde ikamet etmektedirler. Yine Mezkur Seyyidlerin bu köyde Avarız vergisine tabi olacak herhangi bir emlakları yoktur. Buna rağmen adı geçen köyün zabiti kanunlara aykırı olarak bu kişilerden vergi istemiştir. Bunun üzerine durum divana bildirilmiştir. Divandan; kanunlara göre hareket edilip zabitin

yaptığı şekildeki davranışların engellenmesi hususunda Adıyaman kazası naibine 11-20 Ağustos 1840 tarihli hüküm gönderilmiştir.

Defter Numarası: 5
Sayfası : 100
Hüküm : 1
Konu : Borç talebi

Halili Uzun Sarraf oğlu Aram isimli Yahudi'nin 1829 senesinden beri Maraş'ta ikamet eden Nesim Havik ve İsak-oğlu Ceyuz isimli Yahudilerin zimmetlerinde 30000 kuruş ile diğer bazı şahısların elinde 30000 kuruş olmak üzere toplam 60000 kuruş alacağı vardır. Aram alacağını borçlulardan defalarca istemesine rağmen mezkur kişiler ona olan borçlarını vermedikleri gibi Aram'a muhalefette etmişlerdir. Bunun üzerine durum divana bildirilmiştir. Divandan; mezkur kişilerin zimmetinde olan paranın bunlardan alınıp alacaklı olan Aram'a verilmesi yönünde 26 Şubat 5 Mart 1841 tarihli Maraş mutasarrıfı ve naibine bu hüküm gönderilmiştir.

Defter Numarası: 5
Sayfası :101
Hüküm : 2
Konu : Vakıf gelirleri

Maraş'ın Elbistan ilçesine bağlı Söğüt ve Kotalıdaki iki kısım çiftlik arazisinin gelirleri Şeyh Abdurrahman oğlu Ali oğlu Şeyh Abdurrahman Erzincanî ve onun neslinden gelenlere verilmişti. Aynı zamanda buraların gelirlerinden vergi alınması da kanunen yasaklanmıştı. Buna rağmen bazı kişiler kanunlara aykırı davranarak bu bölgenin gelirlerini toplamak istemiştir. Bunun üzerine durum divana arz edilmiştir. Divandan; bu yerlerin nesillerden beri Abdurrahman Erzincanînin soyundan gelenlerin tasarrufu altında olduğu ve buralardan öşür ile başka vergilerin alınmaması gerektiği bildirilmiştir. Yine bu yerlerin Abdurrahman Erzincanînin soyundan gelenlerin tasarrufuna verildiği tapu kadastro defterlerinde kayıtlı olup bu kayıtlara göre davranılması ve yukarıda zikredildiği gibi kanunlara aykırı davranılmaması, kanunlara aykırı davranışlarında engellenmesi yönünde Maraş mutasarrıfı ve Elbistan naibine 13-22 Haziran 1841 tarihli bu hüküm gönderilmiştir.

Defter Numarası: 5
Sayfası :105
Hüküm : 1
Konu : Vakıf gelirleri

Maraş'ın Elbistan ilçesine bağlı Söğüt ve Kotalıdaki iki kısım çiftlik arazisinin gelirleri Şeyh Abdurrahman oğlu Ali oğlu Şeyh Abdurrahman Erzincanî ve onun neslinden gelenlere Hüdavendigâr zamanında verilen bir hükümlerle verilmişti. Aynı zamanda buraların gelirlerinden vergi alınması da kanunen yasaklanmıştı. Buna rağmen bazı kişiler kanunlara aykırı davranarak bu bölgenin öşür gelirlerini toplamak istemiştir. Bunun üzerine durum divana arz edilmiştir. Divandan; bu yerlerin nesillerden beri Abdurrahman Erzincanînin soyundan gelenlerin tasarrufu altında olduğu tapu kadastro defterlerinde kayıtlı olduğu belirtilmiştir. Dolayısıyla bu kayıtlara aykırı olarak herhangi bir kimsenin buraların gelirlerine müdahalesinin engellenmesi ve bu tür durumların meydana gelmesinin önlenmesine özen gösterilmesi yönünde Maraş mutasarrıfına 2-14 Nisan 1842 tarihli bu hüküm gönderilmiştir.

Defter Numarası: 5**Sayfası : 109****Hüküm : 1****Konu : Mal gaspı**

Darende bölgesinde Tomatlı ve Atmalı aşiretleri'nden Hüseyin, Yusuf, Bekir, Mehmet, Süleyman, Kurt ve diğer Mehmet isimli kişiler belli miktar karşılığında bir yerden başka bir yere eşya taşıyan kiracı taifesindedir. Bu hüküm gönderilmeden sekiz ay önce Darende kazasının Burun isimli mahaline götürülmek üzere eşya taşımaya başlamışlardır. Bu nakil sırasında Gödeli yaylasındaki Zemşar aşiretinden Sarı veli oğlu Suluk ile 20 adamı Kara durak isimli alanda bu kiracı taifesinin yolunu kesip kiracıların ellerindeki eşya ve malları gasp etmişlerdir. Bunun üzerine durum divana bildirilmiştir. Divandan; gaspiyerin gasp etmiş oldukları malların gaspiyerin elerinden alınarak esas mal sahiplerine iade edilmesi ve bu malları gasp edenlerinde gerekli cezalara çarptırılması yönünde Maraş valisine 11-19 Haziran 1842 tarihli bu hüküm gönderilmiştir.

Defter Numarası: 5**Sayfası :110-111****Hüküm : 1****Konu : İltizam geliri**

Maraş'a bağlı Camustil, Sarsab, Hınzırı, Orta, Pazarcık, Yenice kala, Pınarbaşı, Çörmüşek ve Hurman nahiyelerine bağlı İğde pınar, Ağça Kuyuluk, Mescidli, Keyancı, Sulak, Öyük viranı, Cihan viranı, Güllü viranı, Aristil, Kızılca Pınar, Hamza pınar, Değirmen deresi, Kemallı ve Camustil köylerinin tımar gelirleri 1831 tarihinde Osmanlı Devleti'nin emekli askerlerinden olan Hüseyin oğlu Mehmet'e verilmişti. Defterhanedeki defterlerde bu konuyla ilgili kayıt mevcuttu. Buna rağmen mezkur Mehmet 1840 1841 1842 tarihlerinde adı geçen yerlerden kendi hissesine düşen meblağları toplayamadığını divana bildirmiştir. Bunun üzerine divandan; bu dönemlere ait verginin kim tarafından alındığının tespitinden sonra bahsi geçen yıllara ait vergilerin sadece o kişiden alınmasına özen gösterilmesi, halktan bir yılda iki defa vergi toplanmaması konusuna dikkat edilmesi ve bu konunun kanunlara uygun olarak çözümlenmesi yönünde Maraş müşiri ile mezkur ilçelerin naiplerine 8-16 Eylül 1842 tarihli bu hüküm gönderilmiştir.

Defter Numarası: 5**Sayfası :112-113-114****Hüküm : 1****Konu : İltizam geliri**

Maraş'a bağlı Aynul arus, Karguluk, Elbistan, ve Bozok sancaklarına bağlı Sarı kaya, Cihan hisarı, Bağlı öyük, Çakırkes, Kevdir, Kara ağıl, Malikin, Mescidli, İğde pınarı Tutluca ve Tulhalı köyleri ile Koca tepe, Toprak tepe, Ceberli dere, Kara kuyu, Bahçecik ve Gökçe viran mezralarının zeamet gelirleri 1830 tarihinde berat ile Osmanlının emekli askerlerinden Mehmet'e verilmişti. Bu köy ve mezralardan mezkur Mehmet 1838, 1840 ve 1841 senelerine ait kendi hissesine düşen vergileri toplayamamıştır. Bunun üzerine durumu divana arz etmiştir. Divandan; mezkur Mehmet'e ait Bozok'taki hisselerinin iltizama kaydedildiği fakat Maraştaki hisselerinin iltizama kaydedilmediği bildirilmiştir. Bunun yanı sıra mezkur Mehmet'e ait 1838, 1840 ve 1841 senelerine ait vergiler kimin eline geçmiş ise bu kişinin tespit edilerek o kişiden tahsil edilmesi istenmiştir. Ayrıca Maraş sancağı

mutasarrıfına gönderilen 16-25 Eylül 1842 tarihli bu hükümde sancak mutasarrıfına halktan bir yılda iki defa vergi almaması konusunda da sıkı sıkıya uyarıda bulunulmuştur.

Defter Numarası: 5

Sayfası : 114

Hüküm : 1

Konu : Halkın huzurunun temini

Maraş kazasında kısa süreli ikamet eden kişiler bulunmaktaydı. Bu kişiler akşam olunca normalde Maraştaki hanlarda yatmaları gerekmektedir bunlar hanlara konulmamıştır. Bunun üzerine bu kişilerde Maraş kazasında aileleriyle birlikte oturan Ermenilerin oturdukları evlerin üzerine çıkıp oralarda yatmışlardır. Bununla da kalmayarak Ermenilerin yatak ve yorganlarını zorla almışlardır. Bu durum İstanbul'daki Ermeni patriği aracılığıyla divana bildirilmiştir. Divandan; Maraşta kalacak yerleri olmayan ve kalmaları için hanlara da alınmayan bu kişilere Maraş halkı tarafından sudan başka bir şey verilmemesi yönünde Maraş sancağı mutasarrıfına 5-13 Aralık 1842 tarihli bu hüküm gönderilmiştir.

Defter Numarası: 5

Sayfası : 114

Hüküm : 2

Konu : Halkın huzurunun temini

Maraş kazasında kısa süreli ikamet eden kişiler bulunmaktaydı. Bu kişiler akşam olunca normalde Maraştaki hanlarda yatmaları gerekmektedir bunlar hanlara konulmamıştır. Bunun üzerinde bu kişilerde Maraş kazasında aileleriyle birlikte oturan Ermenilerin oturdukları evlerin üzerine çıkıp oralarda yatmışlardır. Bununla da kalmayarak Ermenilerin yatak ve yorganlarını zorla almışlardır. Bu durum İstanbul'daki Ermeni patriği aracılığıyla divana bildirilmiştir. Divandan; Maraşta kalacak yerleri olmayan ve kalmaları için hanlara da alınmayan bu kişilere Maraş halkı tarafından sudan başka bir şey verilmemesi yönünde Maraş sancağı mutasarrıfına 12-20 Ocak 1843 tarihli bu hüküm gönderilmiştir.

Defter Numarası: 5

Sayfası : 116-117

Hüküm : 2

Konu : Vakıf gelirleri

Maraş'ın Elbistan ilçesine bağlı Söğüt ve Kotalıdaki iki kısım çiftlik arazisinin gelirleri Şeyh Abdurrahman oğlu Ali oğlu Şeyh Abdurrahman Erzincanî ve onun neslinden gelenlere verilmişti. Aynı zamanda buraların gelirlerinden vergi alınması da kanunen yasaklanmıştı. Buna rağmen bazı kişiler kanunlara aykırı davranarak bu bölgenin gelirlerini toplamak istemiştir. Bunun üzerine durum divana arz edilmiştir. Divandan; bu yerlerin nesillerden beri Abdurrahman Erzincanînin soyundan gelenlerin tasarrufu altında olduğu ve buralardan öşür ile başka vergilerin alınmaması gerektiği bildirilmiştir. Yine bu yerlerin gelirlerinin toplanması sırasında kanunlara aykırı davranılmaması, kanunlara aykırı davrananlarında engellenmesi yönünde Maraş sancağı mutasarrıfına gönderilen 20-29 Haziran 1843 tarihli hükümdür.

Defter Numarası: 5**Sayfası : 117****Hüküm : 1****Konu : Borç talebi**

Sorum oğlu Barsim'in Maraş'a bağlı Haçın köyündeki Ecil oğlu Kirgor isimli yabancı'nın zimmetinde 1832 senesinden beri 26000 kuruş alacağı vardı. Barsim, alacağını Kirgor'dan defalarca istemiştir. Buna rağmen Kirgor, Barsim'e olan borcunu ödemekten çekinmiştir. Bunun üzerine durum divana bildirilmiştir. Divandan; Barsim'in alacağının Kirgor'dan alınıp Barsim'e ödenmesi ve bu tür olayların önlenmesi yönünde Maraş sancağı mutasarrıfı ve Maraş naibine 20-29 Haziran 1843 tarihli bu hüküm gönderilmiştir.

Defter Numarası: 5**Sayfası : 117****Hüküm : 2****Konu : Mal gaspı**

Diyarbakırlı Kalora ticaret yapmak için Maraş bölgesinde gezmekteydi. Bu gezinti sırasında Maraş bölgesindeki Çelikanlar aşiretinden bazı kişiler 1838 senesinde Kalora'nın önüne çıkmış ve 20000 kuruşluk eşya ve malını gasp etmişlerdir. Kalora'nın malını gasp edenler Çelikanlar aşiretinden olduğundan Çelikanlar aşiretinin boy beyi Süleyman Bey Kalora'nın malını gasp eden bu kişilerden 10000 kuruşluk eşyayı alıp Kalora'ya vermiş geri kalan 10000 kuruşluk kısmı ise alamadığını bildirmiştir. Bunun üzerine durum divana arz edilmiştir. Divandan; kalan miktar ne kadarsa o meblağında gaspiplerin elinden alınarak Kalora'ya ödenmesi yönünde Maraş sancağı mutasarrıfı ve Maraş naibine 20-29 Haziran 1843 tarihli bu hüküm gönderilmiştir.

Defter Numarası: 5**Sayfası : 118****Hüküm : 1****Konu : Kanunlara aykırı hareketin engellenmesi**

Maraş kazasında ikamet eden Ermeniler vermeleri gereken vergilerini Maraş kazasındaki vergi memuruna ödemekteydiler. Ama bu bölgedeki idareciler vergilerini ödeyen bu Ermenileri zorla ev ve dükkanlarından kaldırıp kendi çiftliklerinde ücretsiz olarak çalıştırmaya başlamışlardır. Bunun üzerine bu durum İstanbul'daki Ermeni patriği aracılığıyla divana bildirilmiştir. Bu şikayet üzerine divandan bu şekilde ki olayların önlenmesi yönünde 20-29 Haziran 1843 tarihli Maraş sancağı mutasarrıfı ile Maraş naibine bu hüküm gönderilmiştir.

Defter Numarası: 5**Sayfası : 118****Hüküm : 2****Konu : Halkın huzurunun temini**

Maraş kazasında kısa süreli ikamet eden kişiler bulunmaktaydı. Bu kişiler akşam olunca normalde Maraş'taki hanlarda yatmaları gerekmekteyken bunlar hanlara konulmamıştır. Bunun üzerinde bu kişilerde Maraş kazasında aileleriyle birlikte oturan Ermenilerin oturdukları evlerin üzerine çıkıp oralarda yatmışlardır. Bununla da kalmayarak ermenilerin yatak ve yorganlarını zorla almışlardır. Bu durum İstanbul'daki Ermeni patriği aracılığıyla divana bildirilmiştir. Divandan;

Maraşta kalacak yerleri olmayan ve kalmaları için hanlara da alınmayan bu kişilere Maraş halkı tarafından sudan başka bir şey verilmemesi ve bu kişilerin ihtiyaçlarını kendi paralarıyla karşılamaları yönünde 20-29 Haziran 1843 tarihli Maraş sancağı mutasarrıfı ile Maraş kazası naibine bu hüküm gönderilmiştir.

Defter Numarası: 5
Sayfası : 118
Hüküm : 3
Konu : Borç talebi

Kayseri’de ikamet eden ermeni’lerden Kaz’ancı oğlu Artin’in Maraş’a bağlı Haçin köyündeki Ecil oğlu Kirgor ve Farim oğlu Arakil’de 1839 senesinden beri 12000 kuruş alacağı vardı. Artin bu alacağını Kirgor ve Arakil’den defalarca istemiştir. Buna rağmen mezkur kişiler bu borcu ödemekten kaçınmışlardır. Bunun üzerine bu durum divana bildirilmiştir. Divandan; bu olayın Maraş bölgesinde kurulacak bir mahkemede çözüme kavuşturulması yönünde 20-29 Haziran 1843 tarihli Maraş sancağı mutasarrıfı ve Maraş naibine bu hüküm gönderilmiştir.

Defter Numarası: 5
Sayfası : 119
Hüküm : 1
Konu : Mal intikali

Maraş’ta oturan Celil oğullarından Yusuf’un yine Celil oğullarından olan eşi Şerife isimli hanım vefat etmiştir. Şerife’nin vefatından sonra Şerife’nin bütün eşya ve malı Yusuf’a intikal etmiştir. Bu yüzden de bu miras’ın intikaline kimsenin karışmaması gerekir. Fakat, Maraş’ta oturan Veli oğlu Ahmet ve kardeşi Ömer bazı yerlere bizlerde Şerife’nin varisleriyiz diyerek kanunlara aykırı bir biçimde Şerife’nin terekesine karışmak istemişlerdir. Bu olay divana bildirilmiştir. Divandan; bu konunun bölgede kurulacak mahkemeye çözüme kavuşturulması yönünde 26 Ekim 5 Kasım 1843 tarihli Maraş sancağı mutasarrıfı ile Maraş naibine bu hüküm gönderilmiştir. Yine bu hükümde mahkeme masraflarının davalı tarafından karşılanacağı da belirtilmiştir.

Defter Numarası: 5
Sayfası : 119-120
Hüküm : 2
Konu : Borç talebi

Maraş’ta oturan Yusuf’un kişinin herhangi bir kimseye borcu ve kefilliği yoktur. Buna rağmen yine Maraşta oturan Kurşuncu oğlu Hasan 1841 senesinde Yusuf’un 1000 kuruşunu haksız yere almıştır. Durum divana bildirilmiştir. Divandan; bu olayın, bölgede kurulacak mahkemede çözüme kavuşturulması yönünde 22-30 Kasım 1844 tarihli Maraş sancağı mutasarrıfı ve Maraş naibine bu hüküm gönderilmiştir. Gelen bu hükümde mahkeme masraflarının davalı tarafından karşılanacağı da belirtilmiştir.

Defter Numarası: 5
Sayfası : 120
Hüküm : 2
Konu : Vergi toplama

Maraş eyaletinin Mağara nahiyesindeki Haçın köyü Has saharındandır. Mezkur köy halkı kendi üzerlerine düşen vergiyi eksiksiz ve aksaksız olarak ödemekteydiler. Buna rağmen bölge yöneticileri halktan çeşitli isimler altında vergi toplamaya çalışmışlardır. Bu konuda bölge halkı Sultan Mustafa, Sultan Ahmet ve Sultan Osman zamanlarında bu tür olayların önlenmesi yönünde hüküm gönderildiğini belirtmişlerdir. Bir müddet sonra bölge yöneticileri bu hükmün tersine bir hüküm çıkarıldığını belirterek halka yeniden baskı yapmaya başlamışlardır. Bu durum divana bildirilmiştir. Divandan; yapılan incelemeler sonunda yöneticilerin dediği gibi eski hükmün tersine bir hüküm çıkartılmadığı anlaşılmış ve bölge yöneticilerinin haksız olarak halka baskı yapmamaları yönünde 2-10 Mart 1844 tarihli Maraş sancağı mutasarrıfı ve Maraş naibine bu hüküm gönderilmiştir. Ayrıca gelen bu hükümde Mezkur köy halkının ödemeleri gereken vergilerini eskisi gibi aksaksız ve eksiksiz olarak ödemeleri de istenmiştir.

Defter Numarası: 5
Sayfası : 122
Hüküm : 1
Konu : Borç talebi

Baş oğlu Hasan ve Abdullah'ın Maraş Kazası'nın Camustil nahiyesine bağlı Camustin köyünde ortaklık şeklinde tapulu toprağı vardır. Hasan ve Abdullah Camustil nahiyesine bağlı Funducak köyüne yerleşmişlerdir. Camustil köyündeki tapulu topraklarını da Makdis Balatin ve kardeşi Yagurser'e kiralık olarak vermişlerdir. Bir müddet sonra mal sahibi olan Hasan ile Abdullah, kiracıları olan Makdis Balatin ve kardeşi Yagurser'den birikmiş olan kiralalarını istemişler alamayınca da kirayı fesh etmişlerdir. Buna rağmen kiracılar kirayı vermedikleri gibi kiraya verilen yerler için zaman mefhumu söz konusu değilken buraları 15 seneden beri biz işletmekteyiz diyerek Hasan ve Abdullah'ın tapulu yerlerini sahiplenmişlerdir. Bunun üzerine durum divana bildirilmiştir. Divandan; kiracıların dediği gibi uzun süre bir yeri bir kişi işletirse o yer onun olacaktır şeklinde bir kanun olmadığı bildirilmiştir. Bu yüzden de kiracıların ellerinden arazilerin ve birikmiş olan kiralalarının alınarak mal sahiplerine verilmesi yönünde Maraş kazası naibine 24 Ekim 3 Kasım 1844 tarihli bu hüküm gönderilmiştir.

Defter Numarası: 5
Sayfası : 122-123
Hüküm : 2
Konu : Avarız vergisinin toplanması

Veli ve İbrahim Elbistan'ın Kızılca Mahallesinde oturmaktaydılar. Bu iki kişinin bu mahallede herhangi bir malı yoktu. Elbistan'ın Kızılca mahallesi ahalisinden avarız vergisi talep edilmiştir. Kızılca mahallesi sakinleri de mahallelerinde ikamet eden Veli ve İbrahim'den mahallelerinde malları olmadığı halde belli oranda avarız vergisi vermelerini istemişlerdir. Bunun üzerine durum divana bildirilmiştir. Divandan; bu şekildeki davranışların önlenmesi ve vergilerin toplanırken kanunlara uygun hareket edilmesi yönünde 24 Ekim 3 Kasım 1844 tarihli Elbistan naibine bu hüküm gönderilmiştir.

Defter Numarası: 5**Sayfası : 123****Hüküm : 1****Konu : Haksız müdahalenin önlenmesi**

Süleyman Paşa'nın Maraş kazası sınırları içinde toprağı vardı. Süleyman Paşa vefat edince malları oğlu Kenan Paşa'ya kalmıştır. Kenan Paşa da babasından kendine intikal eden bu toprakları her sene ekip biçiyordu. Bundan elde ettiği gelirlerden de kendi üzerine düşen vergiyi vergi memuruna ödüyordu. Bu duruma kimsenin müdahale etmemesi gerekirken bölgedeki bazı kişiler kanunlara aykırı olarak bu duruma müdahale etmeye başlamışlardır. Bu durum divana bildirilmiştir. Divandan; eğer bir arazi, arazi sahibi tarafından sebepsiz olarak veya bir mani olmaksızın üç yıl ekilip biçilmez, başkası tarafından da ekilip biçilmesine izin verilmez dolayısıyla da boş bırakılır ise o zaman müdahale eden kişilerin müdahalesinin yerinde olduğu belirtilmektedir. Ama Maraştan gönderilen arzda belirtildiği gibi adı geçen Kenan Paşa babasından kendisine intikal eden araziye ekip biçiyor ve vergisini vergi memuruna ödüyorsa o zaman Kenan Paşa'ya intikal eden bu araziye kimsenin karışmaması yönünde 13-22 Kasım 1844 tarihli Maraş sancağı mutasarrıfı ve Maraş naibine bu hüküm gönderilmiştir

Defter Numarası: 5**Sayfası : 123-124****Hüküm : 2****Konu : Haksız müdahalenin önlenmesi**

Ahmet ve Süleyman'ın Maraş kazası'nın Camustil nahiyesine bağlı Camustin köyünde dedelerinden kendilerine intikal eden ortaklık şeklinde tapulu toprakları vardır. Ahmet ve Süleyman bu tarlaları ekip biçmekte ve öşürlerini de vergi memuruna ödemekteydiler. Bu durumda hiç kimsenin Ahmet ve Süleyman'ın toprağına müdahale etmemesi gerekirdi. Ama mezkur köyde oturan Koç Arap 1838 senesinde kanunlara aykırı davranarak Ahmet ve Süleyman'a ait bu toprakları Camustin köyünde oturan Makdis isimli yabancıya satmıştır. Bunun üzerine durum divana bildirilmiştir. Divandan; eğer Ahmet ve Süleyman bu toprakları üç yıl üst üste ekip biçmez veya bir başka kişinin ekip biçmesine izin vermezse o zaman Koç Arap'ın bu araziye ilk önce sahibinden alıp ondan sonra bir başka kişiye satması normaldir denilmiştir. Ama Ahmet ve Süleyman topraklarını ekip biçiyor ve topraktan elde ettiği mahsulün öşrünü veriyorsa o zaman Koç Arap'ın yapmış olduğu müdahalenin kanunlara aykırı olduğu ve kanunlara aykırı bu tür müdahalelerin önlenmesi gerektiği yönünde Maraş sancağı mutasarrıfına 22 30 Kasım 1844 tarihli bu hüküm gönderilmiştir.

Defter Numarası: 5**Sayfası : 124****Hüküm : 1****Konu : Kira geliri**

Havva hanım Maraş kazasında toprak kiralamıştı. Bu kiraladığı toprağı da her sene ekip biçiyor ve bunun sonunda elde ettiği mahsulden de üzerine düşen öşrü sahibine ödüyordu. Bu durumda Havva hanım'ın ekip biçtiği toprağına hiç kimsenin müdahale etmemesi gerekirdi. Fakat yine Maraş'ta ikamet eden Kara küçük oğlu Ahmet hem bu topraklara hemde toprakların gelirlerine müdahale etmiştir. Bu durum divana bildirilmiştir. Divandan; bu konunun, meydana geldiği mahalde

kanunlara uygun olarak çözüme kavuşturulması yönünde Maraş sancağı mutasarrıfı ve Maraş naibine 13-22 Aralık 1844 tarihli bu hüküm gönderilmiştir.

Defter Numarası: 5
Sayfası : 126
Hüküm : 1
Konu : Borç talebi

Tüccar taifesinden Ahmet Maraşlı Halil Salih, Darendeli Pınareci Mehmet, Mehmet, Hacı Abdurrahman, Ali, İmam oğlu Veys, Veys oğlu Hacı Ali ile Saru isimli yahudiye ve Kuyumcu Agob'a toplam 11427 kuruş borcu vardır. Fakat bu borcunu ödemeye gücü olmadığını alacaklılara bildirmesi üzerine alacaklılar bu durumu divana bildirmişlerdir. Divandan; bu konunun, bölgede kurulacak mahkemede çözüme kavuşturulması yönünde Maraş sancağı mutasarrıfı ve Maraş naibine 20-28 Ocak 1845 tarihli bu hüküm gönderilmiştir.

Defter Numarası: 5
Sayfası : 127
Hüküm : 1
Konu : Haksız müdahalenin önlenmesi

Havva hanım Maraş kazasında toprak kiralamıştı. Kiraladığı toprağı da her sene ekip biçiyor ve bunun sonunda elde ettiği mahsulden de üzerine düşen öşrü sahibine ödüyordu. Bu durumda Havva hanım'ın ekip biçtiği toprağı hiç kimsenin müdahale etmemesi gerekirdi. Fakat yine Maraş'a bağlı İsa köyündeki Ahmet Havva'nın işlemiş olduğu bu toprakları kanunlara aykırı olarak elde etmek isteyince durum divana bildirilmiştir. Divandan; mezbur Havva bu toprağı üç yıl üst üste ekip biçmezse o zaman mezbur Ahmet'in Havva'nın işlemiş olduğu bu toprağı sahibinden almasında kanuni olarak bir mahsur olamadığı şeklinde 4-12 Ekim 1845 tarihli Maraş sancağı mutasarrıfı, naibi ve Maraş Memleket meclisi üyelerine bu hüküm gönderilmiştir. Gelen bu hükümde eğer Havva toprağını ekip biçiyor ve elde ettiği mahsulden ödemesi gereken öşrü sahibine ödüyorsa o zaman mezbur Ahmet'in bu tür davranışlarının önlenmesi de istenmektedir.

Defter Numarası: 5
Sayfası : 128-129
Hüküm : 2
Konu : Nikah kıyma ve cenaze yıkama davası

Maraş'ın Kayabaşı Mahallesinden Hacı Hüseyin isimli bir kişi cami yaptırmıştı. Bu cami de imamlık ve hatiplik görevi için Veliddin oğlu Seyyid Ahmet Tahir ve Seyyid Mehmet Arif ve Seyyid Veliddin oğlu Seyyid Ahmet Emin ve Seyyid Mahmud ve Seyyid Ahmet Hulusi oğlu Mehmet Alim görevlendirilmişti. Bu kişiler Kayabaşı Camiinde imamlık ve hatiplik vazifelerinin yanı sıra mahallelerindeki nikah kıyma ve cenaze yıkama işleriyle de meşgul oluyorlardı. İmamlar ve hatipler nikah kıyma ve cenaze yıkama işlerinden belli miktar gelir elde ediyorlardı. Kayabaşı Cami imamlarından Seyyid Ahmet Tahir mahallelerindeki cenaze yıkama ve nikah kıyma ile ilgili divandan ikinci kez yazı istemiştir. Divandan da; cenaze yıkama ve nikah kıyma işleri imamlar arasında önceden beri dönüşümlü olarak mı yapılmakta yoksa bir kişi daima bu işlerle ilgilenip elde edilen gelirden de imamlara hisselerine göre mi ödemeler yapılmakta olduğunun tespiti konusunda bölgede mahkeme kurulması ve konunun kurulacak olan bu mahkemede görüşülüp

bir karara bağlanması yönünde Maraş sancağı mutasarrıfı, naibi ve müftüsü ile Maraş Memleket meclisi üyelerine 13-21 Ekim 1845 tarihli bu hüküm gönderilmiştir. Ayrıca davanın sonucunun da merkeze bildirilmesi istenmektedir.

Defter Numarası: 5
Sayfası : 129
Hüküm : 1
Konu : Mal intikali

Gani Yusuf oğlu Yusuf Maraş'ta ikamet eden Mehmet ile ortaklık olarak Maraş'ta bir oda Hamam ve iki oda değirmen ile içinde üzüm kütüğü bulunan bağ ve bahçeleri işletmekteydiler. Merhum Yusuf vefat edince Yusuf'un hisseleri dayısının oğlu Hasan'a intikal etmiştir. Yusuf'un ortağı Mehmet'te kendi hissesine düşen malları almıştır. Bir müddet sonra merhum Yusuf'un ortağı Mehmet, Yusuf'tan Hasan'a intikal eden mala karışmaya başlamıştır. Bunun üzerine durum divana bildirilmiştir. Divandan; bu olayın bölgede kurulacak mahkemede kanunlara uygun olarak çözüme kavuşturulması ve Mehmet'in kanunlara aykırı davranışlarda bulunmaması yönünde 2-10 Kasım 1845 tarihli Maraş sancağı mutasarrıfı, naibi ve müftüsü ile Maraş Memleket meclisi üyelerine bu hüküm gönderilmiştir.

Defter Numarası: 5
Sayfası : 129-130
Hüküm : 2
Konu : Haksız müdahalenin önlenmesi

Maraş eski müftülerinden Seyyid Ataullah Efendi'nin Maraş kazasına bağlı Katib-i sır isimli köyünde dedelerinden kendisine intikal eden tapulu tarlası vardı. Ataullah Efendi geçmişten beri tarlasındaki ürünleri yetiştirmek için o bölgedeki suyu kullanmaktaydı. Elinde su işleriyle ilgileneceğine dair hüküm olmayan bir kişi kendisini o bölgenin su işlerinden sorumlusu olarak tanıtip mezkur Ataullah Efendi'nin tarlasını suladığı bu suya karışmaya başlamıştır. Bunun üzerine durum divana bildirilmiştir. Divanda; gerekli incelemeler yapılmıştır. Bunun neticesinde yukarıda anlatıldığı biçimde adı geçen suyun sorumlusunun olmadığı, buna rağmen bu suya karışmak isteyen olursa bu kişilerin engellenmesi yönünde Maraş sancağı mutasarrıfı, naibi ve müftüsü ile Maraş Memleket meclisi üyelerine 1-9 Ocak 1846 tarihli bu hüküm gönderilmiştir.

Defter Numarası: 5
Sayfası : 131
Hüküm : 1
Konu : Borç talebi

Elbistan'da oturan Toguc oğlu Hacı Ahmet 1826 tarihinde vefat etmiştir. Ahmet vefat ettiği sırada çocukları küçüktü. Çocuklar büyüyene kadar müteveffa Ahmet'in malları işletilmesi için Ahmet'in erkek kardeşlerine verilmiştir. Müteveffa Ahmet'in çocukları büyüyünce babalarından kendilerine intikal eden mallarını amcalarından ve amca oğullarından talep etmişlerdir. Amca ve amca oğulları bu malları çocuklara vermektan kaçınmışlardır. Bunun neticesinde durum divana bildirilmiştir. Divandan; Müteveffa Ahmet'ten çocuklarına intikal eden ama amcaları ile amca oğullarının elinde olan malların bu kişilerin elinden alıp çocuklara iade edilmesi yönünde Maraş sancağı mutasarrıfı ve Elbistan kazası naibe 17-28 Haziran 1846 tarihli bu hüküm gönderilmiştir.

Defter Numarası: 5**Sayfası : 131-132****Hüküm : 2****Konu : Haksız müdahalenin önlenmesi**

Maraş kazasında ikamet eden Ahmet Tahir, Ömer, Asım ve Veliddin'in evinde Şerife misafir olarak kalıyordu. Şerife misafirliği sırasında mezkur kişilerin evinde vefat etmiştir. Şerife'nin malları ise yine Maraş kazasında Halil oğlu Yunus ile Halil'e verilmiştir. Bir müddet sonra Halil oğlu Yunus ile Halil merhume Şerife'nin mallarının Ahmet Tahir, Ömer, Asım ve Veliddin'in ellerinde kaldığını iddia etmişlerdir. Bunun üzerine durum divana arz edilmiştir. Divandan; davanın çözüme kavuşturulması için bölgede mahkeme kurulması istenmiştir. Bu mahkeme neticesinde eğer Halil oğlu Yunus ile Halil'in iddia ettikleri gibi bir durum yoksa bir daha bu tür olayların meydana gelmemesine dikkat edilmesi istenmiştir. Yine iddia sahipleri mübaşir isterlerse o zaman mübaşirin masraflarının da iddia sahipleri tarafından karşılanması gerektiği yönünde Maraş sancağı mutasarrıfı ve Maraş kazası naibine 26 Haziran 4 Temmuz 1845 tarihli bu hüküm gönderilmiştir.

Defter Numarası: 5**Sayfası : 134****Hüküm : 1****Konu : Borç talebi**

Zamantı kazasına bağlı Karaca ve Bilas isimli iki köyde Matos'a ait birkaç odalı değirmen vardır. Bu değirmeni yine Zamantı kazasından Hacı Ömer oğlu Kara Bekir ve Veli İsmail ilk önce harap etmiş ondan sonrada yıkmışlardır. Matos'ta değirmenini yıkan kişilerden değirmenin parasını talep etmiştir. Fakat mezkur kişiler bu parayı vermemişlerdir. Bunun üzerine durum divana bildirilmiştir. Divandan; bu sorunun bölgede kurulacak olan bir mahkemede kanunlara uygun olarak çözüme kavuşturulması yönünde 10-19 Aralık 1846 tarihinde Maraş sancağı mutasarrıfı ile Zamantı kazası müdürü, naibi ve müftüsüne bu hüküm gönderilmiştir. Gelen bu hükümde dava sonucunun tekrar merkeze bildirilmesi istenmiştir.

Defter Numarası: 5**Sayfası : 134****Hüküm : 2****Konu : Halkın rahatsız edilmemesi**

Zamantı Kazasından Hacı Ömer oğlu Kara Bekir, Veli ve İsmail'in hayvanları vardı. Bunlar hayvanlarına sahip çıkmıyorlardı. Yine Zamantı Kazasına bağlı Karaca ve Bilas isimli iki köyde Matos isimli gayrimüslim'in ziraat yaptığı toprağı mevcuttu. Yukarda adı geçen kişiler hayvanlarını Matos'un arazilerinin içine salmışlardır. Bu hayvanlarda Matos'un yetiştirmiş olduğu ürünlere zarar vermiştir. Bunun üzerine durum divana bildirilmiştir. Divandan; hayvanları olan kişilerin hayvanlarına sahip çıkıp ziraat alanlarının içine salıverilmemesi yönünde Maraş valisi ile Zamantı kazası müdürü, naibi ve müftüsüne 10-19 Aralık 1846 tarihli bu hüküm gönderilmiştir. Gönderilen bu hükümde zirai mahsuller tarlalardan kaldırılabilir hayvanların yine ziraat alanlarına girdirilmemesi istenmiştir.

Defter Numarası: 5**Sayfası : 135****Hüküm : 1****Konu : Haksız müdahalenin önlenmesi**

Zamantı kazasındaki Matos isimli gayrimüslim aynı kazaya bağlı Karaca ve Bilas isimli iki köyde kırk yılı aşkın süreden beri boş olan toprağı ziraat yapmak ve vergisini ödemek kaydıyla toprak sahibinden almıştır. Bu durumda Matos'a verilmiş olan bu toprağı kimsenin karışmaması gerekmektedir. Buna rağmen bu topraklara Hacı Ömer oğlu Kara Bekir, Veli ve İsmail kanunlara aykırı olarak müdahale etmeye başlamışlardır. Bunun üzerine durum divana bildirilmiştir. Divandan; eğer Matos bu topraklarda ziraat yapıyor ve üzerine düşen vergiyi ödüyorsa o zaman bu topraklara kimsenin müdahale etmemesi yönünde Maraş valisi ile Zamantı kazası müdürü, naibi ve müftüsüne 10-19 Aralık 1846 tarihli bu hüküm gönderilmiştir.

Defter Numarası: 5**Sayfası : 136****Hüküm : 1****Konu : Halkın rahatsız edilmemesi**

Maraş Kazasına bağlı Fırnos köyünde yolculuk yapmakta olan memur ve zabıtalara akşamları kalmaktaydı. Fırnos köyünde ermenilerde yaşamaktaydı. Fırnos köyünde ermenilere ait bir de kilise vardı. Köyden gelip geçen memurlar akşamleyin Fırnos köyüne geldikleri zaman ermenilere ait bu kiliseye iniyor ve orada sabahlıyorlardı. Kilisede sabahlarken de ermeni halkın yatak ve yorganlarını alıyorlardı. Bundan rahatsız olan köydeki ermeniler İstanbul'daki ermeni patriği aracılığıyla bu olayı divana bildirmişlerdir. Divandan; kasıtlı olarak yapılan ve Tanzimat-ı Hayriye ye de aykırı olan bu tür davranışların önlenmesi yönünde Maraş valisi ile Maraş kazası müdürü, naibi ve müftüsüne 9-18 Nisan 1847 tarihli bu hüküm gönderilmiştir. Ayrıca gönderilen bu hükümde Fırnos köyünden gelip geçen memur ve zabıtalara bu bölgede hanlarda konaklandırılmasına gayret edilmesi de istenmiştir.

Defter Numarası: 5**Sayfası : 136****Hüküm : 2****Konu : Vergilerin ödenmesi**

Maraş kazasında Müslüman halktan vefat edenlerin malları çocukları arasında paylaştırılmaktaydı. Bu taksim sonunda mahkemede hüccet, ilam ve mürasalat gibi evraklar düzenlenip varislere veriliyordu. Bu evrakların düzenlenmesine karşılık Mal sandığına belli miktar para alınıyordu. Bazı varisler mahkemede yapılan bu düzenlemelere karşı çıkmıştır. Bunun üzerine durun divana bildirilmiştir. Divandan; bir mal pay edilirken ilk önce o kişinin borcunun olup olmadığına bakılır eğer borcu varsa borcu malından çıkarılır, bunun akabinde vermesi gereken vergiler varsa o vergiler maldan çıkarılır ondan sonra kalan malın taksimi yapılırdı. Bu taksim ile ilgili belge düzenlendiyse o zaman düzenlenen bu evraklar içinde belli miktar para alınırdı. 9-18 Nisan 1847 tarihli Maraş valisi, naibi ve müftüsü ile Maraş Memleket meclisi üyelerine gönderilen bu hükümde varislere verilmek üzere düzenlenen evrakların her biri için alınan paranın bu tarihten sonra Mal sandığı memurları tarafından değil naipler tarafından alınacağı da belirtilmiştir.

Defter Numarası: 5**Sayfası : 137****Hüküm : 2****Konu : Halkın huzurunun temini**

Maraş Kazasına gelen memurlar kazada olan hanlara konulmamıştır. Bunun üzerine memurlarda geceleri Maraş kazasında ermenilerin, aileleriyle birlikte oturdukları evlerinin damlarına çıkıp orada yatmaya başlamışlardır. Ermeni evlerinin damlarında yatarken de onlara ait olan yatak ve yorganları zorla almışlardır. Bu durum İstanbul'daki ermeni patriği aracılığıyla divana bildirilmiştir. Divandan; bu konuda 1843 senesinin Haziran ayında hüküm gönderildiği bildirilmiştir. Buna rağmen bu konuda yeniden hüküm gönderilmiştir. Gönderilen yeni hükümde Ermeniler hanlara konulmayan bu kişileri kendileri misafir ediyorlarsa o zaman bu misafirlere bir şey denilmeyeceği bildirilmiştir. Durum bu şekilde olmayıpta Maraş kazasına gelen ve burada zorla Ermenilerin evlerinin üzerinde kalan memurların bu tutumunun ilerde her iki millet arasında düşmanlığa sebep olabileceği düşüncesiyle bu tür davranışların önlenmesi yönünde 9-18 Nisan 1847 tarihli Maraş valisi, naibi ve müftüsü ile Maraş Memleket meclisi üyelerine bu hüküm gönderilmiştir. Gönderilen bu hükümde memurların bu tür davranışlarının Tanzimat-ı Hayriye ye de aykırı olduğu belirtilmiştir.

Defter Numarası: 5**Sayfası : 138****Hüküm : 1****Konu : Borç talebi**

Elbistan kazasındaki Ahmet'in babasının hayattayken kimseye borcu yoktur. Fakat aynı kazadan Kenan isimli kişi babası Süleyman'ın Ahmet'in babasından 25000 kuruş alacağı olduğunu, babasının bu alacağını istemesine rağmen Ahmet'in babasından alamadığını Maraş kadılığına bildirmiştir. Maraş kadılığı da durumu divana bildirmiştir. Divandan; bu konunun çözüme kavuşturulması için Maraşta bir meclis kurulması ve bu mecliste yapılan muhakeme sonunda Ahmet'in babasının borçlu olduğu ortaya çıkarsa o zaman bu borcun Ahmet'ten tahsil edilmesi yönünde Maraş valisi ile Elbistan kazası müdürü ve naibine 21-30 Eylül 1848 tarihli bu hüküm gönderilmiştir.

Defter Numarası: 5**Sayfası : 138-139****Hüküm : 2****Konu : Haksız müdahalenin önlenmesi**

Mehmet Emin ve Ahmet'in Elbistan kazasında ortaklık arazileri vardı. Mezkur kişiler ortaklık olan bu arazilerini ekip biçiyor elde ettikleri mahsulden de üzerlerine düşen vergiyi ise vergi memuruna veriyorlardı. Bu durumda mezkur kişilere ait ortaklık arazilere kimsenin karışmaması gerekiyordu. Buna rağmen Elbistan kazasında Köse Veli, Mehmet ve Halil oğlu Ali Mehmet Emin ile Ahmet'in ortaklık topraklarına kanunlara aykırı olarak müdahale etmeye başlamışlardır. Bunun üzerine durum divana arz edilmiştir. Divandan; eğer Mehmet Emin ve Ahmet'in Elbistan kazasındaki ortaklık arazilerini üç yıl sebepsiz olarak boş bırakırlarsa o zaman Köse Veli, Mehmet ve Halil oğlu Ali'nin bu topraklara müdahalelerinin kanunlara uygun olduğu Maraş ve Adana valisi ile Elbistan kazası müdürü ve naibine gönderilen 12-20 Eylül 1848 tarihli hükümde belirtilmiştir. Yine gönderilen bu

hükümde eğer Mehmet Emin ve Ahmet Elbistan kazasındaki ortaklık arazilerini ekip biçiyor ve elde ettikleri mahsulden de üzerlerine düşen vergiyi veriyorlarsa o zaman kanunlara aykırı bu tür müdahalelerin önlenmesi istenmiştir.

Defter Numarası: 5

Sayfası : 139

Hüküm : 1

Konu : Haksız müdahalenin önlenmesi

Mehmet'in babası Hızır vefat etmiştir. Hızır'ın Elbistan 'a bağlı Nurhak köyünde tapulu tarlaları vardı. Bu tarlalar Hızır'ın vefatından sonra oğlu Mehmet'e intikal etmiştir. Ama Mehmet tarlaların babasından kendine intikal ettiği sırada küçük yaştaydı. Bu sırada Maraş kazasında oturan Arap oğlu Osman isimli kişi Mehmet'e intikal eden bu yerleri kanunlara aykırı olarak kendisi almış ve oralarda ziraat yapmıştır. Mehmet Akil-bâliğ çağına ulaşınca babasından kendisine intikal eden yerleri Osman'dan mahkeme yoluyla almıştır. Mehmet, babasından kendisine intikal eden bu tarlalarda iki sene ziraat yapmıştır. Ziraattan elde ettiği mahsulün vergisini de vergi memuruna ödemiştir. Fakat mezkur Osman, Mehmet'e babasından intikal eden tarlaları 1846 tarihinden itibaren tekrar sahiplenmeye başlamıştır. Bunun üzerine durum divana bildirilmiştir. Divandan; eğer Mehmet'in babası Hızır'ın tapulu bu arazisini hayattayken Osman'a satmış, Osman'ın elinde de bu tarlaları kendisinin satın aldığına dair tapu varsa o zaman Osman'ın bu müdahalesinde haklı olduğu belirtilmiştir. Eğer Hızır satmamış ise o zaman Hızır'ın malı da kendisi vefat edince oğlu Mehmet'e kalmıştır. Mehmette Osman büyüyene kadar kanunlara aykırı olarak bu topraklara sahiplenmiştir. Ama Mehmet Akil-bâliğ çağına ulaşınca babasından kendisine intikal eden yerleri Osman'dan mahkeme yoluyla alıp bu topraklarda ziraat yapmış ve ziraattan elde ettiği mahsulün vergisini de vergi memuruna ödemiş ise o vakit Mehmet'in babasından kendisine intikal eden tarlalara Osman'ın müdahalesinin önlenmesi yönünde Maraş ve Adana valisi ile Maraş kaymakamına, Elbistan kazası müdürü ve naibine 24 Mayıs 2 Haziran 1849 tarihli bu hüküm gönderilmiştir.

Defter Numarası: 5

Sayfası : 142

Hüküm : 3

Konu : Haksız Müdahalenin Önlenmesi

Hacı Hüseyin'in hanımı ve küçük kızı Ümmü Gülsüm'ün annesi Maraş kazasında ikamet eden Sitti hatun idi. Sitti hatun hayattayken Maraşta olan evi ile içindeki eşyalarını kocası Hacı Hüseyin ile kızı Ümmü Gülsüm'e hibe etmişti. Fakat Ümmü Gülsüm o sırada küçük yaşta olduğundan onun mallarını da babası Hacı Hüseyin vekaleten almıştı. Bu hibe vakıası bir hüccet ile kayd altına alınmıştı. Mezkur Sitti Hanım vefat edince Sitti Hanım'ın diğer çocukları, babası ve küçük kardeşine hibe olarak verilmiş bu maldan hisse talep ettiler. Bu durum divana bildirilmiştir. Divandan; bu sorunun Maraş kazasında kurulacak mahkemede Hüseyin'in elindeki hüccet esas alınarak çözüme kavuşturulması yönünde Maraş ve Adana valisi, Maraş kaymakamı ve Maraş kazası naibi ile Maraş Memleket meclisi üyelerine 24 Nisan 3 Mayıs 1850 tarihli bu hüküm gönderilmiştir.

Defter Numarası: 5**Sayfası : 149****Hüküm : 1****Konu : Mal gaspı**

Elbistan kazasında oturan İbrahim'in babası Hamza'yı yine aynı kazadan olan Nakıb oğlu Mehmet ve Delil oğlu Ali ile birkaç arkadaşı 1844 senesinde öldürerek evindeki eşyasını almışlardır. Bu durum divana bildirilmiştir. Divandan; bu tür olaylar İstanbul'da meydana gelirse bu olayların Şeyhülislam'ın huzurunda çözüme kavuşturulduğu ifade edilmiştir. Bu olay Maraşta geçtiğinden dolayı yukarıda adı geçen katillerin Maraşta kurulacak olan mahkemeye çağırılmaları istenmiştir. Mahkeme neticesinde katillerin suçlu olduğu ispatlanırsa o zaman bunların gerekli şekilde cezalandırılmaları ve ellerinden maktul Hamza'nın mallarının alınarak Hamza'nın oğlu İbrahim'e verilmesi yönünde Maraş valisi ile Maraş kazası naibi ve Maraş Memleket meclisi üyelerine 20-29 Temmuz 1852 tarihli bu hüküm gönderilmiştir.

Defter Numarası: 5**Sayfası : 150****Hüküm : 1****Konu : Borç talebi**

Hacı İbrahim'in Maraş kazasında ikamet eden Ahmet'in zimmetinde 18640 akçe alacağı vardır. Mezkur İbrahim, Ahmet'ten bu alacağını defalarca talep etmiştir. Buna rağmen Ahmet borcunu vermekten kaçınmıştır. Bunun üzerine durum divana bildirilmiştir. Divandan; İbrahim'in parasının Ahmet'ten alınıp İbrahim'e verilmesi yönünde Maraş ve Adana valisi, Maraş Kaymakamı ve Maraş kazası naibi ile Maraş Memleket meclisi üyelerine 16-25 Eylül 1852 tarihli bu hüküm gönderilmiştir.

Defter Numarası: 5**Sayfası : 150-151****Hüküm : 2****Konu : Mal gaspı**

Kayserili Mehmet ticaret için Halep'e seyahat etmekteydi. Seyahat esnasında İsmail oğlu Mehmet, Ali, Halil oğlu İsmail, Terkişli oğlu Mehmet Kethüda, Arap oğlu Topal Hüseyin, Suğlu Kethüda, Duran, Yakub, diğer Mehmet ve Mucur oğlu Hacı Kethüda isimli kişiler Kayserili Mehmet'in önüne çıkarak Mehmet'in yanında bulunan 30240 kuruşunu almışlardır. Bunun üzerine mezkur Mehmet durumu divana bildirmiştir. Divandan; Kayserili Mehmet'in önünü kesenlerin yakalanıp Mehmet'in parasının bu kişilerden alınarak tekrar kendisine verilmesi ve bu kişilere gerekli ceza-i müeyyidenin uygulanması yönünde Maraş ve Adana eyaletleri valisi, Maraş kaymakamı ve Maraş kazası naibi ile Maraş Memleket meclisi üyelerine 16-25 Eylül 1852 tarihli bu hüküm gönderilmiştir.

Defter Numarası: 5**Sayfası : 151****Hüküm : 1****Konu : Suçluların cezalandırılması**

Hacı Mehmet'in amcası Hacı Mustafa'yı Maraş'ın Elbistan Kazasından Ahmet oğlu Mehmet 1844 senesinde haksız yere öldürmüştür. Hacı

Mehmet bu durumu divana bildirmiştir. Divandan; bu davanın çözüme kavuşturulması için Adana'da mahkeme kurulması, bu mahkemeye Katil ile Maktul'ün yakınlarının da götürülmesi istenmiştir. Yapılacak olan mahkemede katilin suçlu olduğu kesinleşirse o zaman katilin kanunlara uygun olarak cezasının verilmesi yönünde Maraş ve Adana eyaletleri valisi ile Adana kazası naibine 22 Ocak 1 Şubat 1853 tarihli bu hüküm gönderilmiştir.

Defter Numarası: 5

Sayfası : 153

Hüküm : 1

Konu : Mal gaspı

Darende kazasından Hacı Hanifi, Süleyman oğlu Osman, Hacı Fazlı oğlu Veli, Molla Hasan Ahmet, Osman oğlu Mehmet, Koca Hacı oğlu Veli, Degirmenci oğlu Abdurrahman, Kırmızı Mehmet oğlu Mustafa, Ahmet, Mehmet, Hasan isimli kişiler ile beraber iki gayrimüslim 1851-1852 yıllarında Halep'e ticaret için gitmişlerdi. Bu kişiler Halep'ten mal ve eşya aldıktan sonra tekrar Darende'ye dönüyorlardı. Bu sırada Elbistan kazası yakınlarındaki Kullar köyünde ikamet eden Kara Hasan Uşağı aşiretinden Osman ve Oğulları Ali, Mehmet; Mamu oğlu Yusuf ve kardeşi Ali boz ismindeki kişilerle beraberlerindeki diğer bazı kişiler birlikte üç defa yukarda adı yazılı tüccar taifesi'nin önüne çıkmışlardır. Bu olay sırasında da tüccarlardan ikisini öldürmüş, dördünü yaralamış ve onların bütün mal eşyalarını almışlardır. Bunun üzerine durum divana bildirilmiştir. Divandan; Maraş'ta katiller, maktullerin akrabaları ve yaralıların katılacağı bir mahkeme kurulması istenmiştir. Bu mahkemede eğer katillerin suçlu olduğu ispatlanırsa o zaman onlara gerekli cezaların verilmesi; maktul ve yaralılara ait mallarında katillerin ellerinden alınarak maktul akrabalarına ve yaralılara tekrar iade edilmesi yönünde Maraş sancağı kaymakamı ile Maraş Memleket meclisi üyelerine 2 Mart 1854 tarihli bu hüküm gönderilmiştir.

Defter Numarası: 5

Sayfası : 153-154

Hüküm : 2

Konu : Haksız müdahalenin önlenmesi

Mustafa ile Diğer Mustafa ve Derviş'in Elbistan kazasına bağlı Alpa köyünde ortaklaşa olarak ziraat yaptıkları arazileri vardı. Bu arazileri ekip biçtikten sonra elde ettikleri ürünlerden de üzerlerine düşen vergilerini ortaklaşa olarak ödüyorlardı. Bu durumda bu zirai alana kimsenin müdahale etmemesi gerekirdi. Fakat yine Elbistanlı Esat isimli kişi buraya müdahale etmeye başlamıştır. Bunun üzerine durum divana bildirilmiştir. Divandan; eğer ortaklar zirai topraklarını üç yıl üst üste ekip biçmemiş veya da boş bırakmışlar ise o zaman Esat'ın buraya müdahalesinin normal olduğu ifade edilmiştir. Ama ortaklar bu zirai topraklarını ekip biçiyor ve buradan elde ettikleri ürünlerden de üzerlerine düşen vergiyi veriyorlarsa o zaman Esat'ın buraya müdahale etmemesi gerektiği yönünde 28 Haziran 4 Temmuz 1854 tarihli Maraş Kaymakamı ile Elbistan kazası müdürü ve naibine gönderilen hükümdür.

Defter Numarası: 5**Sayfası : 156****Hüküm : 1****Konu : Mal gaspı**

Gürün kazasına bağlı Kızıl Burun köyünde ikamet eden Süleyman'ın iki yüz baş hayvanı vardı. Bu hayvanlara kimsenin karışmaması gerekirdi. Fakat Tacirli aşiretinden Kadir ile amcasının oğlu birlikte hareket ederek Süleyman'ın hayvanlarını haksız yere gasp etmişlerdir. Süleyman, Kadir ile amca oğlundan hayvanlarını ve hayvanlardan elde edilen süt'ün parasını talep etmiştir. Kadir ile amca oğlu bu talep'e olumsuz cevap vermişlerdir. Bunun üzerine durum divana bildirilmiştir. Divandan; Kadir ile amcaoğlunun Maraşta kurulacak olan mahkemede yargılanmasını, bu yargılama neticesinde Süleyman'ın hayvanları ile hayvanlarından elde edilen süt'ün parasının gaspı Kadir ile Amcaoğlundan alınarak Süleyman'a verilmesi yönünde Maraş ve Adana valisi, Maraş kaymakamı ve Maraş kazası naibi ile Maraş Memleket meclisi üyelerine 30 Mart 7 Nisan 1855 tarihli bu hüküm gönderilmiştir.

Defter Numarası: 5**Sayfası : 158****Hüküm : 1****Konu : Mal gasbı**

Sivas Sancağı'nın Gürün kazasına bağlı Kara Hisar köyü halkından Mehmet Emin, Süleyman, Kalos, Simon, Hamar kendi hallerinde yaşamaktaydılar. Bu sırada Maraş'ta ikamet eden Bozok ve Tacirlü aşiretinden Halil oğlu obasında yaşayan Veli, Kamil ve Hacı Ahmet Sivas'ın Gürün kazasına bağlı Kara Hisar köyündeki yukarda isimleri yazalı kişilerin evlerini basarak evlerdeki eşyaları haksız yere almışlardır. Bu durum divana bildirilmiştir. Divandan; bölgede bir mahkeme kurularak bu davanın çözüme kavuşturulması yönünde Maraş sancağı mutasarrıfı ve Maraş kazası naibi ile Maraş Memleket meclisi üyelerine 27 Ocak 6 Şubat 1858 tarihli hüküm gönderilmiştir.

Defter Numarası: 5**Sayfası : 161-162****Hüküm : 1****Konu : Haksız müdahalenin önlenmesi**

Hacı Mehmet Emin ile Ahmet'in Elbistan Kazası sınırları dahilinde ortaklık olarak toprakları vardır. Mezkur kişiler bu topraklarını her yıl ekip biçmekte ve elde etmiş oldukları mahsulden de üzerlerine düşen vergiyi ödemektedirler. Bu durumda bu topraklara kimsenin müdahale etmemesi gerekmektedir. Fakat yine Elbistan kazasından Köse Veli, Mehmet ve Halil oğlu Ali isimli kişiler Hacı Mehmet Emin ile Ahmet'in ortaklık arazilerine haksız olarak müdahale etmeye başlamışlardır. Bunun üzerine durum divana bildirilmiştir. Divandan; Köse Veli, Mehmet ve Halil oğlu Ali'ye Hacı Mehmet Emin ile Ahmet'in ortaklık arazileri tapu ile verilmiş ise o zaman Köse Veli, Mehmet ve Halil oğlu Ali'nin bu topraklara müdahalelerinin yerinde olduğu belirtilmiştir. Eğer böyle olmayıp ta Hacı Mehmet Emin ile Ahmet ortaklık arazilerini ekip biçiyor ve vergilerini ödüyorken Köse Veli, Mehmet ve Halil oğlu Ali buralara haksız müdahale ediyorsa o zaman bunların müdahalelerinin önlenmesi yönünde Maraş eyaleti mutasarrıfı ile Elbistan kazası müdürü ve naibine 10-19 Mayıs 1860 tarihli bu hüküm gönderilmiştir.

Defter Numarası: 5

Sayfası : 162

Hüküm : 1

Konu : Vakıf malının bedellendirilmesi

Maraş'ın Hatuniye mahlallesinde Artin oğlu Bedros'un evinin hizasındaki bir bahçe, saraçhanede üç dükkan ile bir başka dükkan Maraştaki Ganizade Ahmet Paşa vakfına aitti. Bu yerler bir süre önce kiraya verilmişti. Ama bu kiraya verilen yerlerden vakıf bir müddet sonra kira bedellerini alamaz olmuştur. Daha sonra vakfa ait bu yerleri Bedros, vakıftan kiralamak istemiştir. Bunun üzerine vakfın müteveli heyeti ve çalışanları, Maraştaki mimar birlikte bu vakıf'a ait yerlere gitmişlerdir. Bu yerlerde Maraştaki mimar gerekli incelemeleri yapmıştır. Bundan sonra da bu durum divana bildirilmiştir. Divanda; vakfa ait geçmiş dönemlerdeki belgeler incelenmiştir. Ayrıca Fetvahaneden de adı geçen vakıf yerlerinin Bedros'a kiraya verilmesi ile ilgili fetva alınmıştır. Yapılan incelemeler ve verilen fetvalar sonunda adı geçen yerlerin Bedros'a kiraya verilmesi yönünde 1860 yılında Maraş kazası naibine bu hüküm gönderilmiştir.

6. 2. VI Numaralı Maraş Ahkam Defteri'ndeki Maraş'a gönderilen hükümlerin Özetleri

Defter Numarası: 6

Sayfası : 6

Hüküm : 2

Konu : Halkın rahatsız edilmesinin önlenmesi

Hacı Mehmet Emin ile Ahmet'in geçmiş dönemlerde Elbistan kazasında ortaklık olarak ziraat ettikleri toprakları vardı. Bu ziraattan elde etmiş oldukları mahsulden üzerlerine düşen vergiyi ödüyorlardı. Ama Hacı Mehmet Emin ile Ahmet kısa süreli aralıklarla vefat etmişlerdir. Bundan sonra mezkur ortakların arazisi çocuklarına kalmıştır. Çocuklarda bu toprakları kendi aralarında paylaştıktan sonra buralarda ziraat yapmaya ve elde ettikleri mahsulden üzerlerine düşen vergiyi ödemeye devam etmişlerdir. Bu sırada çocuklara babalarından kalmış olan topraklar aynı kazadan Halil oğlu Ali ile Mustafa tarafından kanunlara aykırı olarak zapt edilmiştir. Bunun üzerine durum İbrahim tarafından divana bildirilmiştir. Divandan; katip Seyyid Mehmet Sait bölgeye gönderilmiştir. Katip'in yapmış olduğu incelemede bu toprakların devletin arazileri olduğu, devletin; bu topraklarda ziraat yapılması ve ziraat sonucu elde edilen mahsulden hisselerine düşen vergileri ödemek kaydıyla Hacı Mehmet Emin ile Ahmet'e ortaklık olarak verildiği anlaşılmıştır. Bu yüzden de buralar ilk önce Hacı Mehmet Emin ile Ahmet'e onlar vefat edince de onların oğullarına intikal etmiştir. Dolayısıyla Tennur köyünden Halil oğlu Ali ile Mustafa'nın bu toprakları haksız gasp ettiği ortaya çıkmıştır. Bu sonuç divana da bildirilmiştir. Divandan; tekrar ortaklık olan bu toprakların Hacı Mehmet Emin ile Ahmet'in çocukları olan İbrahim, Osman, Mustafa, Mehmet, Ömer ile Emine ve Hatice'ye intikal edeceği yönünde 14-22 Aralık 1861 tarihin Maraş eyaleti mutasarrıfı ile Elbistan kazası müdürü, naibi ve müftüsüne bu hüküm gönderilmiştir.

Defter Numarası: 6

Sayfası : 11

Hüküm : 1

Konu : Haksız müdahalenin önlenmesi

Elbistan Kazasına bağlı Hazıryaloğlu Köyünden Mehmet ve Hasan'ın ellerinde ortaklık tarlalarını gösteren tapuları vardır. Bu kişilerin ortaklıkları dedelerinden beri gelmekteydi. Mezkur Mehmet ile Hasan ellerindeki bu ortaklık tarlayı her yıl ekip biçmekte ve üzerlerine düşen vergiyi vergi memuruna ödemekteydiler. Ama adı geçen köyde İbrahim ve Ahmet'in mezkur Mehmet ile Hasan'ın ellerindeki bu ortaklık tarlaya müdahale etmişlerdir. Bunun üzerine durum divana bildirilmiştir. Divandan; Arazi kanunnamesinin 8. maddesi uyarınca Mehmet ve Hasan'ın ortaklık tarlalarıyla ilgili İbrahim ve Ahmet'in elinde tapu varsa o zaman İbrahim ve Ahmet'in müdahalesinin yerinde olduğu ifade ediliyor. Ama İbrahim ve Ahmet'in ellerinde o tarla ile ilgili herhangi bir tapu yokken dedelerinden Mehmet ve Hasan'a kadar gelen bu tarlaları Mehmet ile Hasan her yıl ekip biçmekte ve üzerlerine düşen vergiyi vergi memuruna ödemekteyken İbrahim ve Ahmet'in bu tür gereksiz müdahalelerinin önlenmesi gerektiği yönünde 19 Ağustos 1862 tarihinde Maraş eyaleti mutasarrıfı ile Elbistan kazası müdürü, naibi ve müftüsüne bu hüküm gönderilmiştir.

Defter Numarası: 6

Sayfası : 12

Hüküm : 1

Konu : Haksız müdahalenin önlenmesi

Hacı Mehmet Emin ile Ahmet'in Elbistan kazasında ortaklık şeklinde ziraat yaptıkları tapulu toprakları vardır. Mezkur kişiler ziraat sonucu elde etmiş oldukları mahsulden üzerlerine düşen vergiyi de ödüyorlardı. Ama Hacı Mehmet Emin ile Ahmet kısa süreli aralıklarla vefat etmişlerdir. Bundan sonra mezkur ortakların arazisi çocuklarına kalmıştır. Çocuklarda bu toprakları kendi aralarında paylaştıktan sonra buralarda ziraat yapmaya ve elde ettikleri mahsulden üzerlerine düşen vergiyi ödemeye devam etmişlerdir. Buna rağmen bu topraklar aynı kazadan Köse Veli, Mehmet ve Halil oğlu Ali ile Mustafa tarafından kanunlara aykırı olarak zapt edilmiştir. Bunun üzerine durum İbrahim tarafından divana bildirilmiştir. Divandan; bu toprakların devletin arazileri olduğu, devletin; bu topraklarda ziraat edilmesi ve ziraat sonucu elde edilen mahsulden hisselerine düşen vergilerinin ödenmesi kaydıyla Hacı Mehmet Emin ile Ahmet'e ortaklık olarak verildiği belirtilmiştir. Bu yüzden de buralar ilk önce Hacı Mehmet Emin ile Ahmet'e onlar vefat edince de onların oğullarına intikal etmiştir. Ayrıca bu konuda bu tarihten önce de hükümler gönderilmiştir. Bu hükümlerde de bu toprakların Hacı Mehmet Emin ile Ahmet'in çocukları olan İbrahim, Osman, Mustafa, Mehmet, Ömer ile Emine ve Hatice'ye intikal ettiği ifade edilmiştir. Yine de bu konuda elinde tapusu olan ve elindeki topraklarda ziraat yapan ziraat'tan da üzerlerine düşen vergiyi vergi memuruna ödeyen Hacı Mehmet Emin ile Ahmet'in çocuklarına intikal eden arazilere kimsenin müdahale etmemesi yönünde Maraş eyaleti mutasarrıfı ile Elbistan kazası müdürü, naibi ve müftüsüne 28 Eylül 3 Ekim 1862 tarihli bu hüküm gönderilmiştir.

Defter Numarası: 6

Sayfası : 13

Hüküm : 1

Konu : Haksız müdahalenin önlenmesi

Mehmet ve Hasan'ın Elbistan kazasına bağlı Hazıryaloğlu köyü toprağında dedelerinden kendilerine intikal eden tapulu ziraat alanları vardı. Mehmet ve Hasan bu toprakları her yıl ekip biçmekte ve buralardan elde ettikleri mahsullerden üzerlerine düşen vergiyi de ödemekteydiler. Bu durumda bu yerlere kimsenin müdahil olmaması gerekirdi. Buna rağmen yine Elbistan kazasında oturan Ahmet ve İbrahim Mehmet ve Hasan'ın tapulu topraklarına haksız olarak müdahil olmaya başlamışlardır. Bunun üzerine durum Mehmet ve Hasan tarafından divana bildirilmiştir. Divandan; arazi kanununa göre bu toprakların Mehmet ve Hasan'a dedelerinden intikal ettiğine dair Hasan ile Mehmet'in elinde tapu varsa ve Hasan ve Mehmet bu yerleri ekip biçerek üzerlerine düşen vergiyi de ödüyorlarsa o zaman İbrahim ve Ahmet'in bu yerlere müdahalesinin haksız olduğu yönünde Maraş eyaleti mutasarrıfı ile Elbistan kazası müdürü ve naibine 7-15 Ekim 1862 tarihli bu hüküm gönderilmiştir.

Defter Numarası: 6

Sayfası : 16

Hüküm : 2

Konu : Mal gaspı

Mehmet ve Hacı İsmail'in babaları ve amcaları Osman herhangi bir şeye karışmadan kendi kendilerine ziraatla meşgul olmaktadır. Elbistan Kazasında oturan Hacı ve Şakir isimli kişilerle arkadaşları 1856 senesinde Mehmet ve Hacı İsmail'in babaları ve amcaları Osman'ı haksız yere öldürüp onların yanındaki 500 kuruş nakit para ile hayvan ve eşyalarını gasp etmişlerdir. Bunun üzerine durum Mehmet ve Hacı İsmail tarafından divana bildirilmiştir. Divandan; Maraşta katillerin, maktullerin akrabalarının da hazır bulunacağı mahkemede yargılanması istenmiştir. Yargılama sonunda da katillerden, maktullere ait para ve eşyaların alınıp maktul yakınlarına verilmesi ve katillerin gerekli cezalara çarptırılması istenmiştir. Yine 7-15 Temmuz 1864 tarihli Maraş eyaleti mutasarrıfı ile Maraş kazası naibi ve müftüsüne gönderilen bu hükümde Maraş bölgesinde bu tür olayların olmaması içinde Maraş mutasarrıfının görevlendirildiği de belirtilmektedir.

Defter Numarası: 6

Sayfası : 21-22-23-24

Hüküm : 1

Konu : Haksız müdahalenin önlenmesi

Hacı Mehmet Emin ve Ahmet'in malları kendileri vefat ettikten sonra çocuklarına intikal etmiştir. Her ikisinin de çocukları babalarından kendilerine intikal eden bu toprakları her yıl ekip biçmekte ve buradan elde ettikleri mahsullerden de üzerlerine düşen vergiyi vergi memuruna ödemekteydiler. Buna rağmen Elbistan kazasında ikamet eden Köse Veli, Mehmet ve Halil oğlu Ali bu kişilerin tarlalarına kanunlara aykırı olarak müdahale etmeye başlamışlardır. Bunun üzerine durum Hacı Mehmet Emin'in çocuklarından İbrahim tarafından divana bildirilmiştir. Divandan; 1847 ve 1858 yıllarında bu konuda hüküm gönderildiği belirtilmesine rağmen bölgede ki bu sorunun çözüme kavuşturulması için Seyyid Mehmet Sait isimli katip bölgeye tekrar gönderilmiştir. Katip, bölgeye gelince bölgede bir mahkeme ihdas

edilmiştir. İhdas edilen bu mahkemede katip, İbrahim'den olayın nasıl meydana geldiğini anlatmasını istemiştir. İbrahim'de; babalarının hayattayken ziraat yapmak için hiç toprakları olmadığından mecburi olarak araziye ihtiyaçları olduğunu, bunun üzerine bölgedeki memur toprak mülkiyeti devletin olmak kaydıyla ücretsiz olarak toprağın tarla haline getirilmesine izin verdiğini, babası ile amcasının bu tarlaları açtığını, bunun sonunda babası ile amcasına mühürlü tapu verildiğini, Hacı Mehmet Emin ve Ahmet hayattayken ortaklaşa olarak bu tarlalarda ziraat yapmaya başladıklarını, bir müddet sonra babası ile amcasının arka arkaya vefat ettiğini, her ikisinin vefatından sonra bu tarlaların kendilerine intikal ettiğini, kendilerinin de bu tarlaları aralarında paylaştıktan sonra bu topraklarda ziraat yapmaya devam ettiklerini, ziraattan elde ettikleri mahsulden de üzerlerine düşen vergiyi ödediklerini, bu sırada Elbistan kazasında ikamet eden Köse Veli, Mehmet ve Halil oğlu Ali isimli kişilerin babalarından kendilerine intikal eden tarlalarına boş alandır diyerek haksız olarak müdahale etmeye başladıklarını anlatmıştır. Bunun üzerine katip, İbrahim'den anlattıklarının doğru olup olmadığını ve bu anlattıklarını ispatlamak için şahit getirip getiremeyeceğini sorduğu zaman İbrahim'de isterse 34 tane şahit getirebileceğini beyan etmiştir. Bunun üzerine katip, İbrahim'den şahit getirmesini istemiştir. İbrahim'de gerekli şahitleri getirmiştir. Katip, onlara da tarla olayını sormuştur. Onlarda İbrahim'in anlattıklarının aynısını anlatmışlardır. Bunun üzerine durum Katip Seyyid Mehmet Sait tarafından Anadolu Kazaskerine bildirilmiştir. Anadolu Kazaskerliğinden de bu tarlalara Hacı Mehmet Emin ile Ahmet'in oğullarından başkalarının müdahalesinin kanunlara aykırı olduğu yönünde 19 Nisan 1873 tarihli hüküm ilk önce Halep valiliğine oradan da Maraş sancağına gönderilmiştir. Ayrıca gönderilen bu hükümde Maraş mutasarrıfı ile Elbistan kazası naibi bu tür haksız müdahaleleri önlemeleri konusunda uyarılmıştır.

Defter Numarası: 6**Sayfası : 25****Hüküm : 1****Konu : Haksız müdahalenin önlenmesi**

Elbistan kazasının Sarsab nahiyesine bağlı Çoğlu Han köyünün otlak alanı vardı. Bu otlak alanında önceden beri adı geçen köyün halkı hayvanlarını otlatmakta ve burada otlayan hayvanların etinden ve sütünden yararlanmaktaydılar. Bu durumda Çoğlu Han köyüne ait bu otlak arazisine kimsenin haksız bir müdahalede bulunmaması gerekiyordu. Buna rağmen yine Elbistan Kazasında ikamet etmekte olan Hacı oğlu Ahmet ve kardeşi İbrahim bu otlak arazilerine "buralar bizim tarlalarımız" diyerek haksız müdahalede bulunmaya başlamışlardır. Bunun üzerine durum Çoğlu Han köyü halkı tarafından divana bildirilmiştir. Divanda; Arazi kanunnamesinin 92. maddesine bakılmıştır. Bu kanunda; Otlak arazileri hangi köyün sınırları içinde ise o otlakta sadece o köy halkı hayvanlarını otlatılabilir başkaları otlatamaz, otlak arazileri alınıp satılamaz, otlak arazisi üzerinde mandıra, ağıl tesis edilemez, yine ibaresi bulunmaktaydı otlak arazisi üzerine meyveli ağaçlar dikilemez, otlak arazisi üzerinde ziraat edilemez. Eğer bu maddeye uyulmayıp ta otlak arazisi üzerinde mandıra tesis edilir, otlak arazileri üzerine meyveli ağaçlar dikilir veya da bu otlaklar üzerinde ziraat yapılırsa o zaman o otlak hangi köyün sınırları içinde ise o köylüler otlak arazileri üzerindeki böyle yerleri yıktırabilir veya bozdurabilir ifadesi yer almaktadır. Bu kanuna bakılarak adı geçen Çoğlu Han köyü sınırları içindeki otlak arazilerinin Hacı oğlu Ahmet ve kardeşi İbrahim'in tarlaları olmadığı ve bu kişilerin otlaklara

bu tür müdahalelerinin önlenmesi yönünde Maraş sancağı mutasarrıfı ile Elbistan kazası müdürü, naibi ve müftüsüne 5 Nisan 1876 tarihli bu hüküm gönderilmiştir.

Defter Numarası: 6

Sayfası : 26

Hüküm : 1

Konu : Haksız müdahalenin önlenmesi

Elbistan Kazasının Çoğlu Han köyünde Ali Kethüda, Mustafa, Osman, Mustafa Kethüda ve Mehmet isimli kişilerin dedelerinden kendilerine intikal eden toprakları vardır. Mezkur kişiler bu topraklarda her yıl ziraat etmekte ve ziraat sonrasında elde ettikleri mahsulden de üzerlerine düşen vergiyi vergi memuruna ödemekteydiler. Fakat aynı kaza ahalisinden Hacı Ahmet ve İbrahim de birlikte ziraat yaptıkları bin dönüm için tapu almışlardır. Mezkur İbrahim almış olduğu bu tapudaki sınırların gerçeği yansıtmadığını beyan ederek köy halkının köy civarında bulunan topraklarını zapt etmiş ve onları ziraat yapmaktan alıkoymuştur. Bunun üzerine durum divana bildirilmiştir. Divandan; bir kişiye verilmiş alan üzerinde o kişi her yıl ziraat yapıyor ve ziraattan da elde ettiği ürünlerden vergisini veriyorsa o zaman o kişiye dışardan yapılan haksız müdahalenin önlenmesi gerektiği hükmü ortaya çıkmıştır. Bu hüküm Anadolu Kazaskerliği tarafından ilk önce Halep vilayetine oradan da Maraş sancağına gönderilmiştir. 19 Mayıs 1877 tarihli gönderilen bu hükümde bölgede bir mahkeme kurulması ve bu mahkemenin yukarıda ki hüküm çerçevesinde bölge toprakları üzerinde var olan huzursuzluğu önleyici nitelikte karar vermesi gerektiği belirtilmiştir.

7. BELGELERİN TRANSKRİBİ

7. 1. V Numaralı Ahkam Defterinde Maraş Kadılığına Gönderilen Hükümlerin Transkribi

nu.	s.	hk.
5	İlk sayfa	1

B.

Rakka Begler begisi Mer'aşi Ğani zade Müteveffa Ahmed Paşa vakfından Medine-i Mer'aşi Mahallatından Hatuniye Mahallesiinde bir kıt'a hadiga arsa-i sarrafesiyle kasaba-i mezburede kâin bir bab boyahane ve birbirlerine muttasıl üç bab dekakinin istibdaline izn-i hümayun-ı hâvi emr-i âli i'tâ'sı mahalînden ba i'lâm inha iltimas olunarak muamelat kalemiyesi bi-l-icra kast-ı boyahane nefsi Mer'aş mir-i miran hassı olub kadim tarih ile yikirmi beş bin akçe resm-i miri tahsis kılıldığı defterhane-i amireden ve boyahane rüsumuna dair ve başkaca emaneten idare ve ihalesine müstedair sarahaten bir güne kaydı bulunmadığı cevabı varidat muhasebesinden der kenar olunmuş olduğundan bu cihetle boyahane canib-i miriye aid mahsusatdan idüğü anlaşılmiş olmasıyla mezkur boyahaneden sarf-ı nazarla diger dükkanların usulü vechile istibdaliçün emr-i âli i'tâ'sı iktiza ideceği ve zikr olunan yikirmi beş bin akçe tarih-i tahsilde olan kıymetine nazaran şimdi külliyetlü şey tutacağından ve rüsum-ı muhavile meyanında buna dair bir kayıt olmadığı muhasebe-i mezkureden ve işbu resmin icrayı tahkikatı lazım geleceği Divan-ı hümayunum kalemi tarafından yazılan mukteza der kenarında gösterilmiş idüğünden mucébince iktiza iden emr-i âlisi tasdir ve i'lâm-ı mezkur hasb-el-usul kalemde hıfz kılınmış olmağla keyfiyet ma'lum olmak ve icab-ı icra olunmak üzere muhasebe-i mezkureye işbu ilm-ü haber virildi

Fi 16 zilka'de sene 1276

nu.	s.	hk.
5	4-5-6	1

Mer'aş Begler Begisi Paşa Dame İkbalühu ve Orta Niyabet Naibine Hüküm ki

Mer'aş sancağında Orta Niyabet nahiyesine tabi' nefsi Ashabül kehf –üş şerife ve resmi bennak ve mücerredan ve ğayrı rüsumatı ve Karye-i Savend ve Karye-i Savend-i kebir ve karyelerinin mahsulat ve müteveccihatı nisfi ve cami' Ashabül kehf –üş şerife ve Efsun karyesinin nisf hasılatı Ashabül kehf –üş şerife vakfı mezkur Efsun karyesinin nisfi ahir hasılatı baba zaviyesi vakfı ve Savin-i sağır mezra'nın nisf mahsulatı Ashabül kehf –üş şerife vakfı ve nisfi diger mahsulatı ve rüsumatı kadimesi üzere mutasarrıf tarafından tasarruf olına geldüğü ve Kaya pınar ve Aşık kilisan ve Çoban pınarı ve Kışlacık karyelerinin mahsulat ve bad-ı heva ve ğayrı müteveccihatları ve yaylakha-i Rasul Hacılu ve tahtında muharrer yaylak-ı Akçe pınar ve yaylak-ı İnal ağaç der nezd Çukur pınar ve yaylak-ı

Urgacık ve çiftlik-i Saruca Eyne begi ve mezra'-ı Arab yurdu ve mezra'-ı Ovacık Ardıc ve an cema'at-i Cerid ve an cema'at-i Akça koyunlu ve cema'at-i Saru baş tabi' taife-i Döngelülü ve yine an cema'at-i Cerid ve cema'at-ı Boynulu hizmetkaran-ı makam-ı Ashabül kehf -üş şerife diyü ber-mûcib-i tashihi rûsumatları nısf ve cami' Ashabül kehf -üş şerife vakfi didüğü defter-i hakanide ve Ashabül kehf -üş şerife vakfının tevliyet ve zaviyedarlık şüreka-i saire ile mutasarrıf olan Seyyid el hac Hüseyin ve Seyyid Mehmed veledan Seyyid Mehmed ve Seyyid Mustafa ve Seyyid Osman ve Mir Seyyid Ömer sâlif-üz-zikr kurra ve mezari' ve yaylak ve cema'at ve çiftlik ile Savend-i sağır mezra'sının nısfı şüreka-i saire ile ve karye-i Efsun el mezbureyi dede baba zaviyesi vakfi ve kezâlik şüreka-i saire ile Ashabül kehf -üş şerife vakfi canibinden ve canib-i vakf-ı şerife 'aid mahsulat ve rûsumatı kanun-ı defter mucibince ahz ü kabz murad eylediklerinde Elbistan Voyvodaları taraflarından zabt ve müdahale ve ta'arruzdan halî olmadığın ve merkumun mukaddimen ba arz-ı hâl lede-l- inha ve'l istid'a kuyudat defter-i hakaniden ba'del ihrac defter emini sabık 'arzıyla ikiyüz otuz üç senesi evasıt-ı cemazil ahiresinde sadır olan emr-i şerifim ihrac olunub el-hâletü hâzihi vakf-ı mezbur mütevellisi merkuman Seyyid Mehmed ve Esseyyid Elhac Hüseyin Mer'aşda meclis-i şer'iyeye varub ber vech-i muharrer emr-i şerifim sadır olmuşiken bu esnada ba'zı kesân taraflarından muğayir emr-i 'ali hareket olunmakda olduğu beyanıya ol babda emr-i şerifim sudurı begaretinde oldukları 'an ba i'lâm arizasına inha olunmakdan nâşî defterhene-i 'amiremde mahfuz defter-i evkafa müraca'at olındıkda Orta Niyabet nahiyesine tabi' an evkaf nısfı Ashabül kehf -üş şerife şerefallü teala maa cami' diyü yazıldığı mahalîn tahtında neferât-ı aded ile nefsi-i Ashabül kehf -üş şerife ve hasıl tahtında resmi bennak ve resm-i mücerredan yekun maa ğayruhu ikiyüz otuz beş akçe ve bac ve bazar vakf-ı Ashabül kehf -üş şerife fi sene bin ikiyüz akçe ve tahtında neferât-ı aded ile ve karye-i Nişanid vakf-ı Ashabül kehf -üş şerife ve hasıl tahtında hinta ve şair yekun maa ğayruhu bin altıyüz kırk beş akçe mezbur karye halkı makam-ı şerife hizmet idüb bu mukabelede Avarız-ı divaniye ve tekâlif-i örfiyeden muaf ve müsellemler olub vechen min-el-vücûh kimesne mu'araza eylemez diyü mukayyed bulunmağın mekana kayd olındı ve yine tahtında neferât-ı aded ile karye-i Efsus nam-ı diger Yarpuz nısfı vakfi cami' Ashabül kehf -üş şerife ve nısfı ahir vakfi zaviye-i Dede baba ve hasıl tahtında hinta ve şair yekun maa ğayruhu on sekizbin beşyüz elli iki akçe mezkur karyenin nısfı Ashabül kehf -üş şerife vakfi ve nısfı ahiri Dede baba zaviyesinin vakfi olub mecmu'-ı rûsumı vakfa tasarruf olunub vakı' bu akçe evvelden ide geldikleri üzre varak idüb vesair lazım olan hizmetini idüb ve bu mukabelede avarız ve bedel viregelüb haricden vechen min-el-vücûh kimesne mu'araza eylemeyüb sin be sin olmağın ala mekana kayd olındı

ve yine tahtında neferât-ı aded ile karye-i Savend-i kebir ve hasıl tahtında hinta ve şair yekun maa ğayruhu üçbin yüz onbir akçe ve yine tahtında mezra'-i Savend-i sağır nısf gılal vakf-ı Ashabül kehf –üş şerife ve nısfı diğēr rüsum tımar ve rüsumı Hacılı zira'at idüb ve hasıl tahtında hinta ve rüsumha-i hisse vakfı Ashabül kehf –üş şerife ve hasıl tahtında hinta ve şair ve bad-ı heva yekun maa ğayruhu bin ikiyüz yigirmi altı akçe ve yine tahtında neferât-ı aded ile karye-i Çoban pınarı vakf-ı Ashabül kehf –üş şerife ve hasıl tahtında hinta ve şair ve bad-ı heva yekun maa ğayruhu dörtyüz otuz üç akçe ve yine tahtında neferât-ı aded ile karye-i Kışlacık vakf-ı Ashabül kehf –üş şerife ve hasıl tahtında hinta ve şair ve bad-ı heva yekun maa ğayruhu beşyüz elli akçe yine tahtında mezra'-i Kara kaya tabi' mezbur vakf-ı Ashabül kehf –üş şerife ve hasıl tahtında hinta ve şair yekun maa ğayruhu üçyüz otuz üç akçe ve mezra'-i Sayakcı tabi' vakfı mezbur Ashabül kehf –üş şerife Hacılun halkı zira'at ider ve hasıl tahtında hinta ve şair yekun maa ğayruhu beşyüz onsekiz akçe ve yine tahtında yaylakha-i Rasul Hacılı tabi' evkaf-ı mezbur tahtında yaylak Akça pınar ve der nezd Çukur pınar elli akçe ve kışlak İnal ağaç der nezd mezbur ol mikdar akçe ve yaylak-ı Urgacık tabi' mezbur ol mikdar akçe ve yine tahtında çiftlik-i Saruca Eyne beyi tabi' mezbur vakf-ı Ashabül kehf –üş şerife ve hasıl anil galle ikiyüz akçe ve yine tahtında mezra'-ı 'Arab yurdu Sevinlü zira'at ider vakfı mezbur ve hasıl tahtında hinta ve şair maa gayr yüz ve hasıl tahtında hinta ve şair yekun maa ğayruhu ikiyüz kırk akçe ve yine tahtında neferât-ı aded ile cema'at-ı Cerid hizmetkâran Ashabül kehf –üş şerife ve hasıl tahtında hinta ve şair yekun maa ğayruhu bin yüz altmış yedi akçe ve yine tahtında neferât-ı aded ile an cema'at-ı Akça koyunlu hizmetkâran-ı makam-ı şerife ve hasıl tahtında rem-i bennak yekun maa gayruhu ikiyüz on altı akçe ve yine tahtında neferât-ı aded ile cema'at-ı Saru başu tabi' ta'ife-i Döngelölü hizmetkâran-ı makam-ı mezbur ve hasıl tahtında resmi bennak ve bad-ı heva yekun maa gayruhu ikiyüz altmış tokız akçe ve yine tahtında neferât-ı aded ile an cema'at-ı Cerid el mezbur an hizmetkâran-ı makam-ı mezbur ve hasıl tahtında resmi bennak ve bad-ı heva yekun maa gayruhu dörtyüz toksan sekiz akçe ve yine tahtında neferât-ı aded ile cema'at-ı Boynu yoğun an hizmetkâran-ı makam-ı mezbur ve hasıl tahtında resmi bennak ve bad-ı heva yekun maa gayruhu dörtyüz altmış bir akçe zıkr olınan cema'atler Ashabül kehf –üş şerife hizmetkârları olub cemi' Avarız-ı divaniye ve tekâlîf-i örfiyeden mu'af ve müsellemlerdir diyü defter-i atikte mukayyed olmağın ma' malikane kayd olındı işbu cema'atlerin rüsumatı evvela mezburun vakıf defterinde Ashabül kehf –üş şerife vakf kayd bulunmağın ber-mücib defter-i vakf mufassal defteri ile tashih olına diyü bin yikirmi beş tarihinde ba hatt-ı tevki'i tashih olmuştır ve der kenarda muharrer Orta niyabet nahiyesine tabi' Savend-i sağır nam mezra'dan ikiyüz onsekiz akçe yazar hisse-i

tımar nısfı hububat maa rüsumun icmale viridilmek tahriratlu kaydının cevabı der kenarda mastur bulunmağın bu takdirce bir muktezayı defter-i hakani sâlif-üz-zıkr nefsi-i Ashabül kehf –üş şerife el mezbure resmi bennak ve mücerredan ve an rüsumatı ve bac bazarın muhasebe-i müteveccihatı ve karye-i Sandır(?) ve karye-i Savendlik el mezburelerin mahsulat ve müteveccihatları nefsi ve cami' Ashabül kehf –üş şerife vakfi tarafından ve karye-i Efsus el mezburenin dahi nısf hasılatı cami'-i Ashabül kehf –üş şerife vakfi tarafından ve nısfı ahir hasılatı Dede baba zaviyesi vakfi tarafından ve mezra'-i Saven-i sağır el mezburenin nısf mahsulatı Ashabül kehf –üş şerife vakfi tarafından ve nısfı diger mahsulat maa rüsumatı kadimesi üzre mutasarrıf tarafından ve karye-i Kaya pınar el mezburenin mahsulatı ve karye-i Aşık kilisan ve karye-i Çoban pınarı ve karye-i Kışlacık el mezburelerin dahi mahsulat ve an müteveccihatları ve yaylakha-i Rasul ve Hacılı tahtında muharrer yaylak Agça hudud Çukur pınar ve yaylak-ı İnal ağaç hududında mezbur yaylak Urgacık el mezburelerin dahi müteveccihatları ve çiftlik-i Saruca Eyne beyi el mezburenin anil galle hasılatı ve mezra'-i 'Arab yurdu Savenlü zira'at ider ve mezra'-i Ovacık ardıc el mezburelerin dahi mahsulat ve an müteveccihatları ve an cema'at Akça koyunlu ve an cema'at-ı Saru baş tabi' ta'ife-i Döngelölü ve yine an cema'at-ı Cerid el mezburenin Boynu yoğun an hizmetkâran-ı makam-ı hazret-i kehf-üş şerife el mezburelerin dahi ber-mûcib-i tashih-i rüsumatları ber-minvâl-i muharrer kal'a ve cami' Ashabül kehf –üş şerife vakfi tarafından zabt olınmak iktiza eyledikçe iftihar İbrahim Edhem zide ilmühu ba'de-l arz emin mûmâ-ileyhanın arzı mucebince divan-ı hümayunumdan emr-i şerifim ısdarını bi-l-fi'l baş defterdarım olan iftihar Mir Ali zide ilmühu ba takrir-i ifade itmekle iltizamat hakkında karâr-gir olan nizam-ı müstahsene şurutı mucebince Mer'aş eyaletinin defter-i iltizamı lede't-tebli' vakfi mezbur olunan iltizamata dahil olmadığı i'lâm olunmuş olmakdan nâşî bu ma'kule eyalat ve elviye dahillerinde ka'in iltizamatları şimdiye kadar dahil-i defter olamayanların bundan böyle dahi vülat ve mutasarrıfın taraflarından zabt ve iltizamına rağbet olunur ise yine sahibleri mahallerinde bedel-i sabıkları ve hasılatı gadr iden ari olacak vechile tahkik ve yahud vakıf bir sene mutasarrıflarına zabt ve ta'yin ile kimesnenin hasılatının zahire ihracına i'tina olunarak ona göre bedel-i sabık i'tibarıyla kapu kethüdarları taraflarından zabt ve der uhde olınmak için keyfiyeti ba tahrirat ve i'lâm der sa'adetime inha olınmak ve taleb rağbet olunmadığı suretde ashabi taraflarında zabt ve ta'sir itdirilüb canib-i ahirden hilaf-ı defter-i hakani bila sened vakı' olan müdahalenin ve vakı' hususına mübaderet kılınmak irade-i seniyyem muktezasından olmağla ber vech muharrer amel ve hareket eylemek babında

Fi evasıt sad sene 1250

nu. s. hk.
5 6 1

Elbistan Kazası Naibine Hüküm ki

Elbistan kazası mahallatından Hacı Ya'kub mahallesi ahalîsi gelüb mahalle-i mezbure sakinlerinden Hacı Musa ve Hacı Ahmed nam kimesnelerin mahalle-i mezbure toprağında bi-l-fi'l zabt ve tasarruflarında hane-i avarıza ba'lu tekâlîf alınmak icab ider emlak ve yerleri olduğuna binaen mahalle-i mezbure ahalîsi üzerlerine ba evamir-i 'aliye varide olan tekâlîfden merkumanın tasarruflarında olan emlak ve arazi ve mal ve tahmillerine göre hisselerine isabet iden tekâlîflerini emr ve defter mucebince mahalle-i mezbure ahalîsiyle bi'l cem'an memure eda itdirmek eylediklerinde mezburdan hisselerine isabet iden tekâlîfi hilaf-ı kanun virmekde ta'allül ve muhalefet üzre oldıkların inha ve kanun üzre amel olunmak babında emr-i şerifim sudurını istid'a itmeleriyle Divan-ı hümayunumdan kanunı sual olındıkda mezburanın Hacı Ya'kub mahallesi toprağında bi-l-fi'l tasarruflarında hane-i avarıza ba'lu tekâlîf alınmak icab ider emlak ve yerleri var ise mahalle-i mezbure ahalîsi üzerlerine ba evamir-i aliye varide olan tekâlîfden emlak ve arazi ve mal ve tahmillerine göre hisselerine isabet iden tekâlîfi emr ve defter mucebince cem'an memure eda itdirilmek muvafık-ı kanun idüğü tahrir olunmağla kanun üzre amel olunmak babında

Fi evail sad sene 250

nu. s. hk.
5 11 2

Ber Vech-i Muhassılık Mer'aş Begler Begisine Paşaya ve Ayıntab ve Telbaşer Naiblerine Hüküm ki

Süvariye Asakir-i mansurem yedinci alayı birinci bölüğü yedinci on başısı Mehmed veled Abdurrahman gelüb Ayıntab sancağında ve nahiyesinde Su hamte karye ve gayriden onüç bin yediyüz elli dört akçe berat-ı şerifemle mutasarrıf olduğu tımarının baş kalemi olan neferât ile mârr-üz-zikr karye-i Su hamte hass-ı kısm mines sumun olunmak tahtında hinta ve şair yekun maa gayruhu sekiz bin yüz akçe yazı ile defter-i mufassalda muharrer kalemiyle tahrir ve defter-i icmalde yazuyı mezkuresinden üç bin üçyüz ifraz ve bir icmal-i mezburun üçbin akçesi merkumenin bakısı müşterek kaydında ve tımarı mülhakatından Telbaşer nahiyesine tabi' neferât ile karye-i Cabalu hass-ı kısm mines sumun olunmak tahtında hinta ve şair ve resm-i çift yekun maa gayruhu onbin altıyüz akçe yazı ile defter-i mufassalda muharrer kalemiyle tahrir ve defter-i icmalde yazuyı mezkuresinden bir def'a üçbin sekizyüz ve bir def'a dahi ikibin ikiyüz akçeleri ifraz ve başka başka iki aded icmaller olub icmal-i evvelin üçbin ve icmal-i saninin ikibin akçesi merkumenin bakısı müşterek kaydında olduğu defter-i hakanide mukayyed olmağla zikr olunan karyelerin ikiyüz kırk

sekiz ve kırk tokuz senelerine mahsuben vakı' olan mahsulat ve rüsumatı ba'zı mevâni'' hasebiyle tarafından ahz ü kabz olunamayub ala hale kaldığın ve karneyn merkumenin Mer'aş eyaletinin Defter-i iltizamata dahil olmadığı inha ve defter-i hakani mucebince kanun üzre amel olunmak babında emr-i şerifim sudurını istid'a itmekden nâşî defterhane-i 'amiremde mahfuz rûz-namçe-i hümâyûn ve defter-i icmal ve mufassala müraca'at olındıkda zikr olunan karyeler merkurum Mehmed veled Abdurrahman ikiyüz kırk tarihi ve berat ile üzerinde olub hasılatı mikdar-ı şurutundan dûn olduğundan Ayıntab sancagında ve nahiyesinde sengi(?) nam karye ve gayriden beşbin yediyüz elli dört akçe tımara mutasarrıf Ahmedin ademi ra'iyetinden merkumenin tımarına el halen tevciye olunub hala berat-ı şerifemle üzerinde olduğu mastur ve mukayyed olub iltizamat hakkında karâr-gir olan nizamı müstahsene şurutu mucebince Mer'aş Eyaletinde Mansure hazinesinde mahfuz iltizamat defteri lede-t-tebliğ merkumenin tımarı olunan iltizamata dahil olmadığı cevabı tahrir ve işaret olunmuş olmakdan nâşî bu ma'kule eyalat ve elviye dahillerinde kâin iltizamattan şimdiye kadar dahil-i defter olamayanların bundan böyle vülat ve mutasarrıfın taraflarından zabt ve iltizamına ra'bet olunur ise sahibleri mahallerinde mevcut olduğu halde hakiki arza ve mevcut degil ise yine mahallerinde bedel-i sabıkları ve hasılatı gadr iden 'ari olacak vechile tahkik veyahud fakat bir sene mutasarrıflarına zabt ve ta'sir eylemenin hasılatının zahire ihracına i'tina olunarak ona göre bedel-i sabık i'tibarıyla kapu kethüdaları tarafından der uhde olunmak için keyfiyeti ba tahrirat ve i'lâm der sa'adetime inha olunmak ve talep ve ra'bet olmadığı suretde ashabi taraflarından zabt ve ta'sir itdirilüb canib-i evvelinin hilaf-ı defter-i hakani bila sened vakı' olan müdahalenin men' ve def'i hususına mübaderet irade-i seniyyem muktezasından olmagla ber vechi muharrer amel ve hareket eylemeniz babında

Fi evahir rabi'ul ula sene 251

nu.	s.	hk.
5	12-13	2

Ber Vech-i Muhassılık Mer'aş Begler Begisi Paşa Damet-i Me'aliyeye ve Aynul 'Arus ve Çorammar ve Kara Hayıt ve Camustil ve Sarsab Naiblerine Hüküm ki

Süvari-i Asakir-i mansurem birinci alayı sancakdarı İbrahim veled Mehmed gelüb Mer'aş sancagında Çorammar nahiyesinde Kaba kulak nam karye ve gayriden yikirmibirbin tokuzyüz altmış tokuz akçe berat-ı şerifemle mutasarrıf olduğu ze'ameti mülhakatından Aynul 'arus nahiyesine tabi' neferât ile karye-i Göcükde ve hasıl cüz'i çift ve agnam tahtında ve hinta ve şair yekun maa gayruhu beşbin altıyüz altmış iki akçe ve Çorammar nahiyesine tabi' çiftlik Acem-i hızır der karye-i Kaba kulak halîyen der tasarruf-ı ilyas hasıl altıyüz akçe ve Kara

hayıt nahiyesine tabi'neferât ile karye-i Sivrice öyük ve hasıl tahtında hinta ve şair yekun maa gayruhu dört bin akçe yazular ile defter-i mufassalda muharrer kalemiyle başka başka tahrir ve defter-i icmalde karye-i Göçük el merkumenin yazusından beşyüz ve karye-i sivrice öyük der nezd-i karye-i Boz öyük el merkumenin yazusundan bin yediyüz otuz akçeleri ifraz ve çiftlik-i Acemde karye-i Kaba kulak el merkumenin tamamı yazuyı mezkuresiyle bir görölüb ikibin sekizyüz otuz akçe bir icmal ve icmal-i mezburenin bin tokuzyüz yikirmi akçesi merkumenin bakisi müşterek kaydlarında ve Camustil nahiyesine tabi' mezra'-i Hudiyi kebir cema'at Koca Hasanlu ve gayriler zira'at idüb yaylarlar ve hasıl tahtında hinta ve şair yekun maa gayruhu ikibin beşyüz kırk sekiz akçe ve yine Camustil nahiyesine tabi' mezra'-i Hudiyi sagirder nezd mezbur cema'at mezbur zira'at ider ve hasıl tahtında hinta ve şair yekun maa gayruhu ikibin ikiyüz yetmiş akçe yazular ile defter-i mufassalda muharrer kalemiyle başka başka tahrir ve defter-i icmalde tamam yazuyı mezkureleri maa gayruhu bir görölüb dörtbin tokizyüz toksan tokiz akçe bir icmal ve icmal-i mezburun ikibin beşyüz elli altı akçesi merkumenin bakisi müşterek kaydlarında ve sarsab nahiyesine tabi' mezra'-i Akseki nezd Ozan öyüğü ve hasıl tahtında hinta ve şair yekun maa gayruhu dörtyüz yikirmi dört akçe yazu ile defter-i mufassalda muharrer kalemiyle tahrir ve defter-i icmalde yazuyı mezkuresi karye-i Kaba kulak el merkume ve maa gayruhu bir görölüb ikibin tokuzyüz toksan tokuz akçe bir icmal ve icmal-i mezbur tamamen merkum İbrahim veled Mehmedin kaydına dahil idüğü ve Sarsab nahiyesine tabi' neferât ile karye-i Çogluhan ve hasıl tahtında hinta ve şair yekun maa gayruhu yikirmi sekiz bin otuz üç akçe yazu ile defter-i mufassalda muharrer kalemiyle tahrir ve defter-i icmalde mir-i miran Vilayet-i Zülkadriye hassı mülhakatı idüğü defter-i hakanide mukayyed olduğına ve merkumenin ze'ameti Mer'aş eyaletinin defter-i iltizamına dahil olmadığına binaen karye-i Göçük ve çiftlik-i Acem hızır der karye-i Kaba kulak ve karye-i Sivrice öyük ve mezra'-i Hudiyi kebir ve mezra'-i Hudiyi sagir el merkume müşterekiyle ve mezra'-i Ak seki nezd Ozan el mezbure müstakillen merkumenin ze'ameti tarafından zabt ve mezra'-i Ak seki nezd Ozan öyüğü el mezburenin bil cümle vakı' olan mahsul ve rüsumuyla sair karye mezra'lardan beratı yazusına göre hissesine isabet iden mahsul ve rüsum kanun ve defter mucebince ahz ü kabz murad olındıkda dahil olınmak icab itmez iken karye-i Çogluhan el merkumenin hassa-i mir-i miran ve Vilayet-i Zülkadriyeden mutasarrıfı tarafından zabt ve adem-i kanaat birle zikr olınan karye ve mezra'alara hilaf-ı defter-i hakani ve muğayir kanun fuzuli müdahale ve ta'arruzdan halî olmadıkları inha ve defter-i hakani mucebince kanun üzre amel olınmak babında emr-i şerifim sudurını istid'a itmekden nâşî defterhane-i 'amiremde mahfuz rûz-namçe-i

hümâyûn ve defter-i icmal ve mufassala müraca'at olındıkda vech-i meşruh üzre olduğu mastur ve mukayyed olub bu ma'kule eyalat ve elviye dahillerinde kâin iltizamatdan şimdiye kadar dahil-i defter olmayanların bundan böyle dahi vülat ve mutasarrıfın taraflarından zabt ve iltizamına rağbet olunur ise sahibleri mahallerinde mevcut olduğu halde hakiki arza ve mevcut degil ise yine mahallerinde bedel-i sabıkları ve hasılatı gadr iden 'ari olacak vechile tahkik veyahud fakat bir sene mutasarrıflarına zabt ve ta'sir ile kimin hasılatının zahire ihracına i'tina olunarak ona göre bedel-i sabık i'tibarıyla kapu kethüdaları taraflarından der 'uhde olunmak için keyfiyeti ba tahrirat ve i'lâm der sa'adetime inha olunmak ve talep ve rağbet olunmadığı suretde ashabı taraflarında zabt ve ta'sir itdirilüb canib-i ahirde hılaf-ı defter-i hakani bila sened vakı' olan müdahalenin men' ve def'i hususına irade-i seniyyem muktazasının olduğına binaen Mer'aş eyaletinin mansurem hazinesinde mahfuz defter-i iltizamı lede-t-tebli' merkumenin tımarı alınan iltizamata dahil olmayub ze'amet-i mezbure mahalinde olan iltizamat defterinde mukayyedmidir degilmidir ve mukayyed degil ise bundan böyle ber-mûcib-i şurut ve iltizamı talep olunurmu olunmazmı ve talep olındığı halde senevi ne mikdar bedel-i iltizama mütehammildir nizamına terfikan i'lâm der sa'adetime iş'ar olunmak talep olunmadığı takdirce tımar-ı mezkur merkumenin tarafından zabt ve ta'sir itdirilüb taraf ahirden hılaf defter-i hakani bila sened müdahale-i vakı'anın men' ve def'ine mübaderet kılınmak babında emr-i şerifim ısdarı iktiza eylediği tahrir olunmagla vech-i meşruh üzre amel olunmak fermanım olmagın imdi sizki paşayı mûmâ-ileyhasız ze'amet-i mezkure ol tarafda olan iltizamat defterine dahil olmadığı ve iltizamı dahi talep olunmadığı takdirce defter-i hakani ve kanun amel ve hareket itdirmesine ve iltizamı talep olunmadığı suretde mikdar keyfiyetiyle der sa'adetime iş'ar mübaderet eylesin ve sizki naib ve mûmâ-ileyhasız husus-ı mezburi tekayyüd nam idüb göresin karye-i Göcük ve çiftlik-i Acem hızır der karye-i Kaba kulak ve karye-i Sivrice öyük ve mezra'-i Hudiyi kebir ve mezra'-i Hudiyi sagir el merkume müşterekiyle ve mezra'-i Ak seki nezd Ozan el mezbure müstekillen merkum ibrahimin ze'ameti tarafından ve mezra' Ak seki nezd Ozan öyüğü el mezburenin bil cümle vakı' olan mahsul ve rüsumıyla sair karye ve mazra'alardan beratı yazusına göre hisselerine isabet iden mahsul ve rüsumatın kanun ve defter mucebince ahz ü kabz itdirüb inha mir-i miranı Vilayet-i Zülkadriye mutasarrıfını sâlif-üz-zıkr karye ve mezra'alara hılaf defter-i hakani mezkur kanun-ı dahil ve ta'arruz itdirmeyüb men' ve def'i hususına mübaderet ve iltizamat nizamına ve kuyud-ı defter-i hakaniye ve kanuna münafı vaz'ı tecvizden hazer ve mücanebet olunmak babında

Fi evahir ra sene 251

nu. s. hk.
5 13- 1
14

Mer'aş Begler Begisi Paşa Damet Me'aliye ve Zamantı Naibine Hüküm ki

Zamantı Voyvodası usbek Uğur zade İbrahim dimekle 'arif kimesne gelüb bunun ikiyüz kırk iki senesinden beru Zamantı kazasına tabi' Samagar karyesi sükkanından Emir Kethüda zimmetinde bi-t-tahvil bin guruş ve dört müd hinta ve bir re's esb ve yine kaza-i mezbure tabi' Karavani karyesi sakinlerinden Osman nam kimesne zimmetinde yüz on ve Ermin karyesi sakinlerinden Molla Osman zimmetinde tokuzyüz yetmiş ve Göllüce karyesinde sakin Ahmed nam kimesne zimmetinde altıyüz toksan ve Söksun karyesi sükkanından Hüseyin zimmetinde yediyüz ve Zek Karyesinde sakin Ahmed kethüda nam kimesne zimmetinde ikiyüz kuruş ve altı müd hinta ve Kirve karyesi sükkanından Süleyman nam kimesne zimmetinde üçyüz altmış üç buçuk müd hinta ve Kirve (?) karyesi sükkanından Süleyman nam kimesne zimmetinde üçyüz altmışüç buçuk müd hinta ve İlbaşı karyesinde sakin Abdullah nam kimesne zimmetinde bi-t-tahvil altıyüz kuruş ve ontokuz müd hinta ve şair Cevnik karyesi sakinlerinden Hüseyin kethüda zimmetinde dörtyüz elli ve Alabegli karyesinde sakin Hüseyin nam kimesne zimmetinde yüz altmış Zerzek karyesi sükkanından ecell-i kethüda zimmetinde tokuzyüz kuruş ve onyediyü müd hinta Küllü viran karyesi sükkanından Mehmed nam kimesne zimmetinde ikiyüz yetmiş kuruş ve yedi müd hinta ve Kara vani karyesinde sakin Ömer kethüda zimmetinde altıyüz ve ve Cemzi karyesinde sakin Süleyman nam kimesne zimmetinde üçyüz ve Salgın karyesinde mütemekkin Bedros zimmi zimmetinde üçyüz altmış ve Ekrek karyesinde mütemekkin Kisbar zimmi zimmetinde beşyüz kuruş ve dört müd hinta ve şairin cem'an sekizbin yüz seksen kuruş ile altmış buçuk müd hinta ve şair alacağı olub merkumun ile mesfurundan taleb ve alacak murad eyledikde virmekde ta'allül ve muhalefet birle bigayri hak ve kadri külli sevdasında oldıkların bildürüb ahir hususa memur mübaşir ma'rifetiyle mahalinde şer'ile görölüb merkumun ile müfredat defterlerinde olan alacağı kendüye alıvirilüb icrâ-yı şer'i şerif ve ihkak-ı hakk olunmak babında emr-i şerifim sudurını istid'a itmekden nâşî husus-ı mezbur hın-ı terafüde tezvîr idüğü ind-eş-şer'i tahkik eyledikde mübaşirin ücret-i mübaşeriyesi mazlum olan müdde'i 'aleyhadan taleb olunmayub ber-mûcib-i fetevayı şerife husumet-i kazibe iden müddeî mütemerrideden tahsil hususına ihtimam ve dikkat ve da'va mürur iken müdde'a aleyha ücret-i mübaşeriyeye talebiyle hılaf-ı şer'i şerife tazyik ve tecdimden hazer ve mecanebet olunmak üzere sizki paşayı mûmâ-ileyhsiz ahir hususa memur sadr'azam paşa Çukadari Ahmed zide kadruhu mübaşeretiyle mahalinde şer'ile görölme babında

Fievail zi'l ka'da sene 251

nu. s. hk.
5 14 1

Mer'aş Naibine Hüküm ki

Mustafa nam kimesne gelüb ikiyüz kırk iki senesinde Mer'aş Valisi esbak tarafından Mer'aşa tabi' Harundan karyesinde memuran ikamet üzre iken karye-i merkume sakinlerinden Kadı oğlu Ahmed nam kimesne avanesiyle müttefikan bunun sakin olduğu menzili basub yikirmi re's esb ve bir kısrak katır ve sime işlemesiyle beşyüz kise akçeliğine mütecaviz nukud ve emval ve eşyasını gasben ahz itdiklerinde ma'ada bir nefer adamını dahi katl idüb gadr külli eyledigin bildirüb mübaşir ma'rifetiyle mahalinden şer'ile görölüb merkumenin gasben me'huzı olan emval ve eşya ve esliha ve hububatı kendüye alıvirülüb icra-yı şer'i şerif ve ihkak-ı hakk olunmak babında emr-i şerifim sudurını istid'a itmekden nâşî husus-ı mezbur hın-ı terâfu'de tezvîr idüğü ind-eş-şer'i tahkik eyledikde mübaşirin ücret-i mübaşeriyesi mazlum olan müdde'a aleyhadan talep olunmayub ber-mûcib-i fetevayı şerife husumeti-i kazibe iden müdde'i mütemerrideden tahsili hususına ihtimam ve dikkat ve da'va mürur iken müdde'aden ücret-i mübaşeriyeye talebiyle hılaf-ı şer-i şerife tazyik ve tecrimden hazer ve mücanebet olunmak üzre sadr 'azam ..lerinden Hafız Veli mübaşeretiyle mahalinde şer'ile görölmek babında

Fi evail sene 251

nu. s. hk.
5 14-
15 3

Mer'aş Begler Begisi Damet-i Me'aliyeye ve Turuş Naibine Hüküm ki

Süvariye Asakir-i mansurem alayının dördüncü bölümünde beşinci onbaşının üçüncü neferi Mehmed veled Hüseyin südde-i sa'adetime arz-ı hâl idüb Mer'aş ve Malatya sancaklarında Hısn-ı mansur ve gayri nahiyelerde Hacı halîli nam karye ve gayriden sekizyüz bir akçe berat-ı şerifemle mutasarrıf olduğu tımarı mülhatından Malatya sancagında berveş nahiyesine tabi' neferât ile karye-i Kargu ve hasılı kısm minel hums tahtında hınta ve şair ve resm-i bennak yekun maa gayruhu üçbin yediyüz akçe yazı ile defter-i mufassalda muharrer kalemîyle tahrir ve defter-i icmalde yazuyı mezkuresi maa gayruha bir görölüb beşbin beşyüz akçe bir icmal ve icmal-i mezburun dörtbin sekizyüz altmış tokız akçesi merkumenin bakisi müşterekleri kaydlarında olduğu defter-i hakanide mukayyed olduğına ve merkumenin Mer'aş sancagında olan hissesi alınan iltizamata dahil olmadığına binaen zikr olunan Kargu karyesi ber-mûcib-i defter-i hakani müşterekiyle merkumenin tımarı tarafından zabt ve vakı' olan mahsulat ve rûsumat kanun ve defter mucebince ahz ü kabz murad dahil olunmak icab itmez iken ecanibden Ebuzer veled İbrahim nam kimesneler merkumeye hılaf-ı defter-i hakani fuzuli müdahale ve ikiyüz

kırkyedi senesinden berü vakı' olan mahsul ve rüsumunu bila sened tekallüben ahz idüb gadr külli eyledigin inha ve defter-i hakani mucebince kanun üzre amel olunmak babında emr-i şerifim sudurını istad'a itmekden nâşî defterhane-i 'amiremde mahfuz rûz-namçe-i hümâyûn ve defter-i icmal ve mufassala müraca'at olındıkda vech-i meşruh üzre olduğu mastur ve mukayyed olub iltizamat hakkında karakir olan nizam-ı müstahsene şurutı mucebince Mer'aş sancagının defter-i iltizamı lede-t-tebli' tımar-ı mezbur alınan iltizamata dahil olmadığı i'lâm olunmuş olmakdan nâşî bu ma'kule eyalat ve elviye dahillerinde kâin iltizamattan şimdiye kadar dahil-i defter olmayanların bundan böyle dahi vülat ve mutasarrıfın taraflarında zabt ve iltizamat rağbet olunur ise sahibleri mahallerinde mevcut olduğu halde hakiki arza ve mevcut degil ise mahallerinde bedel-i sabıkları ve hasılatı gadr iden 'ari olacak vechile tahkik veyahud fakat bir sene mutasarrıflarına zabt ve ta'sir ile kimin hasılatının zahire ihracına i'tina olunarak ona göre bedel-i sabık i'tibarıyla kapu kethüdaları taraflarından der 'uhde olunmak için keyfiyeti ba tahrirat ve i'lâm der sa'adetime inha olunmak ve talep ve rağbet olunmadığı suretde ashabı taraflarından zabt ve ta'sir itdirilüb canib-i ahirden hilaf-ı defter-i hakani bila sened vakı' olan müdahalenin men' ve def'i hususına mübaderet kılınmak irade-i seniyyem muktezasından olmakla ber vech mürur amel ve hareket eylemek babında

Fi evahir ra sene 251

nu.	s.	hk.
5	15- 16	1

Mer'aş Begler Begisi Paşa Damet-i Me'aliye Telbaşer ve Nehrül Cevz ve Ayıntab Naiblerine Hüküm ki

Süvariye Asakir-i mansurem birinci alayı yedinci bölüğında çavuş Seyyid Mehmed veled Seyyid Mehmed Muhyiddin gelub Ayıntab sancagında Telbaşer nahiyesinde Ködevir nam karye ve gayriden ontokuzbin tokuzyüz seksen tokuz akçe berat-ı şerifemle mutasarrıf olduğu tımarının baş kalemi olan Telbaşer nahiyesine tabi' neferât ile karye-i Ködevir ve hasıl kısm mines sumun tahtında hinta ve şair yekun maa gayruhu altıbin akçe ve Nehrül cevz nahiyesine tabi' mezra-i Husam viranı der nezd karye-i Ketras(?) hasıl ikibin yediyüz akçe ve Ayıntab nahiyesine tabi' neferât ile karye-i Zülfikar hasıl kısm minel sumun tahtında hinta ve şair yekun maa gayruhu dörtbin yüz seksen akçe yazı ile defter-i mufassalda muharrer kalemiyle başka başka tahrir ve defter-i icmalde karye-i Ködevir ve mezra'-i Husam viran el merkumelerin yazuyı mezkureleri bir görölüb yedibin beşyüz akçe yekunından üçbin akçesi ifrazı ve sâlif-ül-zıkr zülfikar karyesinin yazusından ikibin yediyüz seksen tokuz akçesi ifrazıyla bir görölüb beşbin yediyüz seksen tokuz akçe bir icmal ve icmal-i mezburun dörtbin ikiyüz ve sâlif-üz-zıkr Ködevir

karyesinin yazuyı mezkuresi maa gayruha bir görölüb bin beşyüz akçe yekunında üçbin akçesi ifraz bir icmal ve icmal-i mezbur tamamen merkumenin bakisi müşterek kaydlarında ve yine Ayıntab nahiyesine tabi' neferât ile karye-i Agca berc hasil kısm minel sumun tahtında hinta ve şair yekun maa gayruhu onbin akçe yazı ile defter-i mufassalda muharrer kalemiyle tahrir ve defter-i icmalde yazuyı mezkuresinden sekizbin akçesi ifraz ve bir icmal ve icmal-i mezburun ikibin akçesi merkumenin bakiyesi müşterek kaydlarında ve Telbaşer nahiyesine tabi' (.....) hasil kısm minel sumun tahtında hinta ve şair ve hisse-i vakfi saveriye üç kırat beşyüz yetmiş beş ve hisse-i vakf-ı Hacı Ali bin Mehmed Saved tokuz kırat bin yediyüz yikirmi beş ve hisse-i tımar on iki kırat bin üçyüz öşr an mal-ı vakf hisse-i Ali bin Hacı Mehmed yüz yetmiş tokuz buçuk akçe yekun an gayrı maa rüsum saire örfiye ve bad-ı heva ve gayruhu üçbin yüz akçe Telbaşer nahiyesine tabi' mezra' Çatabosuk der karye-i Haruniye hasil bin ikiyüz akçe ve yine nahiyeye-i mezbure tabi' mezra' Anbarcık der nezd karye-i Haruniye hasil tokuzyüz akçe yazı ile defter-i mufassalda muharrer kalemiyle tahrir başka başka tahrir ve defter-i icmalde Haruniye karyesinde hissesi maa resm-i saire ve örfiye ve bad-ı heva ve gayruhu üçbin yüz akçe yazısı mezra' Yenel(?) mezburenin yazuyı mezkureleriyle bir görölüb beşbin akçe bir icmal ve icmal-i mezbur tamamen merkumenin ve Nehrül cevz nahiyesine tabi' neferât ile karye-i Cağud hasil kısm mines sumun tahtında hinta ve şair yekun maa gayruhu dörtbin üçyüz otuz ve yine nahiyeye-i mezbure tabi' mezra' Cendanem(?) nam diger Aluca der nezd karye-i mezbur hasil bin beşyüz ve Telbaşer nahiyesine tabi' neferât ile karye-i Turtkim(?) hasil kısm mines sumun tahtında hinta ve şair yekun maa gayruhu tokuzbin akçe yazular ile defter-i mufassalda muharrer kalemiyle başka başka tahrir ve defter-i icmalde karye-i Cağud ve mezra' Cenam nam diger Aluca el merkumelerin yazuyı mezkureleriyle bir görölüb beşbin sekizyüz otuz akçe yekununda dörtbin üçyüz otuz akçesi ifraz ve karye-i Ködevir el mezburenin altıbin akçe yazusuyla bir görölüb sekizbin beşyüz akçe yekununda ikibin akçesi ifraz ve karye-i el merkumenin tokuzbin akçe yazusundan bin akçe ifrazıyla bir görölüb yedibin üçyüz otuz akçe bir icmal ve icmal-i mezburun tokuzyüz seksen tokuz akçesi merkumenin bakisi müşterek kayıtlarında ve Nehrül cevz nahiyesine tabi' neferât ile karye-i Kearcib hasil kısm mines sumn tahtında hinta ve şair yekun maa gayruhu onbirbin yüz akçe ve yine nahiyeye-i mezbure tabi' mezra' Keçi öyüğü der nezd Keferdiz hasil ikibin akçe Telbaşer nahiyesine tabi' neferât ile karye-i Hayalu hasil kısm mines sumn tahtında hinta ve şair yekun maa gayruhu onbin altıyüz akçe yazular ile defter-i mufassalda muharrer kalemiyle başka başka tahrir ve defter-i icmalde karye-i Kearcib ve mezra' Keçi öyüğü el merkumelerin yazuyı mezkureleri bir görölüb

onüçbin yüz akçe yekunından dörtbin akçesi ifraz ve karye-i Kearcib el merkumenin yazuyı mezkuresinden dörtbin akçe ifrazıyla bir görölüb sekizbin akçe bir akçe bir icmal ve icmal-i mezburun dörtbin akçesi merkumenin bakisi müşterek kayıtlarında olduğu defter-i hakanide mukayyed olduğına ve merkumenin tımarı Mer'aş eyaletinin defter-i iltizamına dahil olduğına binaen karye-i Ködevir ve mezra' Husam viranı ve karye-i Zülfikar ve karye-i Agca berc ve karye-i Cağud ve mezra' Cenam nam diger Aluca ve karye-i Ködevir ve karye-i Kearcib ve mezra' Keçi öyüğü ve karye-i Hayalu el merkume taraflarına zira'at idenlerin zira'atlerden hasıl itdikleri terekelerin öşürlerini kanun ve defter mucebince müşterekiyle ve karye-i Harmuslu el merkum topragında zira'at idenlerin zira'atleriyle hasıl eyledikleri gayrı ez olan tımarı aid öşürleriyle mezra' Cenalu ve mezra' (.....) el merkumenin terekeleri öşürleri kanun ve defter mucebince müsteakillen merkumenin tımarı tarafından ahz ü kabz murad olındıkda ta'allül ve muhalefet olunmak icab itmez iken zira' taifesi öşürleri edasında hılaf-ı defter-i hakani ta'allül ve muhalefet üzre oldukların inha ve defter-i hakani mucebince kanun üzre amel olunmak babında emr-i şerifim sudurunu istid'a itmekden nâşî defterhane-i 'amiremde mahfuz rûz-namçe-i hümâyûn ve defter-i icmal ve mufassala müraca'at olındıkda vech-i meşruh üzre olduğu mastur ve mukayyed olub iltizamat hakkında karâr-gir olan nizam-ı müstahsene şürutu mucebince Mer'aş eyaletinin defter-i iltizamat lede-t-tebli' tımar-ı mezbur alınan iltizamata dahil olmadığı tahrir olunmuş olmakdan nâşî bu ma'kule eyalat ve elviye dahilinde kâin iltizamatdan şimdiye kadar dahil-i defter olmayanların bundan böyle dahi vülat ve mutasarrıfın taraflarından zabt ve iltizamına rağbet olunur ise sahibleri mahallerinde mevcut olduğu halde hakiki arza ve mevcut degil ise yine mahallerinde bedel-i sabıkları ve hasılatı gadr iden 'ari olacak vechile tahkik veyahud fakat bir sene mutasarrıfların zabt ve ta'sir ile kimin hasılatının zahire ihracına i'tina olunarak ona göre bedel-i sabık i'tibarıyla kapu kethüdaları taraflarından der 'uhde olunmak için keyfiyeti ba tahrirat ve i'lâm der sa'adetime inha olunmak taleb ve rağbet olunmadığı suretde ashabı tarafından zabt ve ta'sir itdirilmesi hususına mübaderet kılınmak irade-i seniyyem muktezasından olmakla ber vech-i muharrer 'amel ve hareket fermanım olmagın imdi sizki paşayı mûmâ-ileyhsiz keyfiyet ma'lumun oldıkda mezburun iltizamı taleb olmadığı halde ber-mûcib-i defter-i hakani ve kanun 'amel ve hareket itdirilmesine mübaderet eylesin ve senki paşayı mûmâ-ileyhasın hususı mezbur tekayyüd nam idüb göresin karye-i Ködevir ve mezra' Husam viranı ve karye-i Zülfikar ve karye-i Agca berc ve karye-i Caud ve mezra' Cenam nam diger Aluca umur-u emr ve karye-i Kearcib ve mezra' Keçi öyüğü ve karye-i Hayalu el merkumeler taraflarında zira'at idenlerin zira'atleriyle hasıl

idikleri terekelerin öşürlerini kanun ve defter mucebince müşterekiyle karye-i (.....) el merkume topragında zira'at idenlerin zira'atleriyle hasıl idikleri virgilerin gayrı ez evkaf tımarı canibiye öşürleriyle mezra' Salusuluk ve mezra' İnalıcık el merkumenin terekeleri öşürlerini kanun ve defter mucebince merkumenin tımarı tarafından ahz ü kabz itdirilüb zira' taifesi öşürleri edasında hılaf-ı defter-i hakani ve muğayir kanun ta'allül ve muhalefet itdirilmemesi hususuna dikkat ve iltizamat nizamına ve kuyud-ı defter-i hakaniye ve kanun münafi' vaz' tecvizden ve mücanebet eylemek babında

Fi evasıt re sene 251

nu. s. hk.
5 18 1

Mer'aş Begler Begisi Paşa Damet-i Me'aliyeye ve Telbaşer Naibine Hüküm ki

Asakir-i mansurem birinci alayı yedinci bölüğü birinci çavuşı Seyyid Mehmed veled Seyyid muhyiddin gelüb Ayıntab sancagında Telbaşer nahiyesinde Ködevir nam gayriye ve gayriden ontokuzbin tokuzyüz seksen tokuz akçe berat-ı şerifemle mutasarrıf olduğu tımarının baş kalemi olan neferât ile mârr-üz-zikr karye-i Ködevir ve hasıl kısm mines sumun tahtında hinta ve şair yekun maa gayruhu altıbin akçe yazı ile defter-i mufassalda muharrer kalemiyle tahrir ve defter-i icmalde yazuyı mezkuresi maa gayruha bir görilüb sekizbin beşyüz akçe yekunundan üçbin akçesi ifraz ve maa gayruha bir görilüb beşbin yediyüz seksen tokuz akçe bir icmal ve icmal-i mezbur tamamen çavuş-ı merkumun ve yekun mezburun baki yazısı müştereki kaydlarında olduğu defter-i hakanide mukayyed olduğına ve merkumun tımarı Mer'aş eyaletinin Defter-i iltizamatına dahil olmadığına binaen zikr olunan Ködevir karyesinin ikiyüz kırk sekiz ve tokuz senelerine mahsuben vakı' olan mahsul ve rüsum ba'zı mevâni' hasebiyle merkumenin tarafından ahz ü kabz olunamayub 'ala hale kaldığın inha ve karye-i mezburenin sinin-i merkumetine mahsuben vakı' olan mahsul ve rüsum icab ve iktiza idenlerden tamamen tahsil ve alıvirmen babında emr-i şerifim sudurını istid'a itmekden nâşî defterhane-i 'amiremde mahfuz rûz-namçe-i hümâyûn ve defter-i icmal ve mufassala müraca'at olındıkda vech-i meşruh üzere olduğu mastur ve mukayyed olub iltizamat hakkında karâr-gir olan nizamı müstahsene şurutı muktezasınca Mer'aş eyaletinin mansurem hazinesinde mahfuz defter-i iltizamata lede-t-tebli' tımar-ı mezbur defter-i iltizamata dahil olmadığına cevabı tahrir ve işaret olunmuş ise de bu ma'kule eyalat ve elviye dahillerinde kâin iltizamatdan şimdiye kadar dahil-i defter olmayanların bundan böyle dahi vülat ve mutasarrıfın taraflarından zabt ve iltizamına rağbet olur ise sahibleri mahallerinde mevcut olduğu halde hakiki arza ve mevcut değil ise yine mahallerinde bedel-i sabıkları ve hasılatı gadr iden 'ari

olacak vechile tahkik veyahud fakat bir sene mutasarrıflarına zabt ve ta'şir ile kimin hasılatının zahire ihracına i'tina olunarak ona göre bedel-i sabık i'tibarıyla kapu kethüdaları taraflarından der 'uhde olunmak için keyfiyeti ba tahrirat ve i'lâm der sa'adetime inha olunmuş ve talep ve rağbet olunmadığı suretde ashabı taraflarından zabt ve ta'şir itdirilmesi hususuna mübaderet kılınmak irade-i seniyyem muktezsından olmagla vech-i meşruh üzre 'amel olunmak fermanım olmagın imdi sizki paşayı mûmâ-ileyhsiz keyfiyet ma'lumun oldıkda merkum Seyyid Mehmedin tımarının iltizamı talep olındığı halde bermûcib-i şurut nizam tarafına ihrac olub işbu emr-i şerifim merkumun zabtına serişte olmamak şartıyla fakat güzeşte mahsul ve rüsum zira'ı zımında i'tâ' kılınmış olduğından yine bir muktezayı kanun rü'yet itdirmesine mübaderet eyleyesin ve senki naib ve mûmâ-ileyhsin husus-ı mezbure tekayyüd nam idüb göresin sâlif-ül-beyân Ködevir karyesinde sinin-i merkumetine mahsuben vakı' olan mahsul ve rüsum ba'zı mevâni' hasebiyle tarafından ahz ü kabz olunamayub 'ala hale kaldığı vakı' ise sinin-i merkumetine mahsuben vakı' olan mahsul ve rüsum re'aya zimmetlerindemi kalmışdır yohsa müşterekleri ahir kimesneleri ahz ü kabz eylemişdir re'ayadan bir senede iki def'a mahsul ve rüsum tahsilinden hazer olunarak ba'de-s- subut icab ve iktiza idenlerden tamamen tahsil ve alıvirilmesi hususına dikkat ve iltizamat nizamına ve kuyud-ı defter-i hakaniye ve kanuna münafı vaz'ı tecvizden müba'adet olunmak babında

Fi evahir re sene 251

nu.	s.	hk.
5	18- 19	2

Mer'aş Begler Begisi Paşa Damet-i Me'aliye ve Kasaba Naibine Hüküm ki

Süvariye Asakir-i mansurem yedinci alayının üçüncü bölüğünde dördüncü on başının beşinci neferi Mustafa veled Hüseyin gelüb Malatya sancagında kasaba nahiyesinde barguzi nam karye ve gayriden onbin altıyüz elli üç akçe berat-ı 'alışanımla mutasarrıf oldığı tımarının baş kalemi olan neferât ile sâlif-üz-zikr karye-i barguzi hasıl kısm minel hums altı bin sekizyüzaltmış tahtında kendüm ve şair ve penbe ve mukata'a-i harac bag ve bagce fi sene sekizyüz ve hisse-i vakf hankah zaviye halîyen mescid olmışdır nısfı malikane bin yediyüz onbeş ve hisse-i vakf zaviye-i Şeyh Taceddin nısfı mülükane bin yediyüz onbeş ve hisse-i divani tamam üçbin dörtyüz otuz ve resm-i çift ve resm-i küvare ve resm-i asyab ve bad-ı heva maa resmi arusan yekun divani maa rüsum ve bad-ı heva dörtbin tokuzyüz tokuz akçe yazu ile defter-i mufassalda muharrer kalemiyle tahrir ve tahrir ve defter-i icmalde yazuyı mezkuresi mea gayruha bir görölüb yikirmiüçbin üçyüz akçe bir icmal ve icmal-i mezburun yedibin altıyüz elli dört akçesi

merkumenin yekun-ı mezburun bakisi müşterek kayıtlarında idüğü defter-i hakanide mukayyed olub merkumenin tımarı Malatya sancagının defter-i iltizamına dahil olmadığına karye-i Barguzi el merkumenin tahtında kısm minel hums ve resmi Küvare ve mukata'a-i harac bag ve bagce tahrir olduğına binaen karye-i merkume topragında zira'at idenlerin zira'atleriyle hasıl eyledikleri terekelerinden kanun üzre beşde bir öşürlerinden hîn-i tahrirde mukata'a-i harac yazılan kadimi bag ve bagcelerin öşre mu'adil haraclarıyla tahrirden sonra arus olunan baglarının hasıl olan üzümlerine ve ihdas olunan bagçelerin hasıl olub bey' ve intifa' eyledikleri meyvelerinden ve ketan ve penbe ve mısır ve bugdayı vesair il ile bulunan hububatlarından şer'ile müteveccih olan onda bir öşürlerinden divani canibine 'aid öşürleri ve karye-i merkumenin defterde mukayyed ra'ıyyet ve ra'ıyyet ogıllarının resm-i küvare kanuna ve defter mucebince resm-i küvare müşterekiyle merkur Mustafanın tımarı tarafından ahz ü kabz olınmak murad olındıkda ta'allül ve muhalefet olınmak icab itmez iken zira' taifesi ve bag ve bagce ve kovan ashabıyla re'ayayı mersume öşür ve resimleri edasında hılaf-ı defter-i hakani ve muğayir kanuna ta'allül ve muhalefet üzre olduklarıyla inha ve defter-i hakani mucebince kanun üzre amel olınmak babında emr-i şerifim sudurını istad'a itmekden nâşî defterhane-i 'amiremde mahfuz rûz-namçe-i hümâyûn ve defter-i icmal ve mufassala müraca'at olındıkda vech-i meşruh üzre olduğu mastur ve mukayyed bulunmagın iltizamat hakkında karâr-gir olan nizam-ı müstahsene şurutı mucebince Malatya sancagında defter iltizamata lede-t-teblig merkumenin tımarı alınan iltizamata dahil olmadığı i'lâm olmuş olmakdan nâşî bu ma'kule eyalat ve elviye dahillerinde kâin iltizamattan şimdiye kadar dahil-i defter olmayanların bundan böyle dahi vülat ve mutasarrıfın taraflarından zabt ve iltizamına rağbet olunur ise sahibleri mahallerinde mevcut olduğu halde hakiki arza ve mevcut degil ise yine mahallerinde bedel-i sabıkları ve hasılatı gadr iden 'ari olacak vechile tahkik veyahud fakat bir sene mutasarrıflarına zabt ve ta'sir ile kimin hasılatının zahire ihracına i'tina olunarak ona göre bedel-i sabık i'tibarıyla kapu kethüdarları taraflarından der 'uhde olınmak için keyfiyeti ba tahrirat ve i'lâm der sa'adetime inha olınmak ve talep ve rağbet olınmadığı suretde ashabi taraflarından zabt ve ta'sir itdirilmesi hususuna mübaderet kılınmak irade-i seniyyem muktezsından olmagla vech-i meşruh üzre 'amel olınmak fermanım olmagın imdi sizki paşayı mûmâ-ileyhsiz keyfiyet ma'lumun oldıkda merkumenin tımarının iltizamına rağbet olınmadığı halde bermûcib-i defter-i hakani 'amel ve hareket itdirilmesine mübaderet eylesin ve senki naib ve mûmâ-ileyhsin husus-ı mezbure tekayyüd nam idüb göresin karye-i barguzi el merkume topragında zira'at idenlerin zira'atleriyle hasıl eyledikleri terekelerinden kanun üzre beşde bir öşürlerinden ve hîn-i tahrirde mukata'a-i harac yazılan kadimi bag ve bagcelerin

öşre mu'adil haracileriyle ve tahrirden sonra arus olunan baglarının hasıl olan üzümlelerinden dahil olunan bagcelerin hasıl olub bey' ve intifa' ide keldikleri meyvelerinden ketan ve penbe ve mısır ve bugdayı vesair il ile bulunan hububatlarından şer'ile müteveccih olan onda bir öşürlerinden divani canibine 'aid öşürleri ve karye-i merkumenin defterde mukayyed raiyet ve raiyet oğullarından kanun-ı defter mucebince resm-i küvare ile müşterekiyle merkumenin tımarı tarafından ahz ü kabz itdirüb zira' taifesi ve bag ve bagce ve kovan ashabıyla re'ayayı mersume ve öşrü resmleri edasında hılaf ve defter-i hakani ve muğayir kanun ta'allül ve muhalefet itdirilmemesi hususuna dikkat ve iltizamat nizamına ve kuyud-ı defter-i hakaniye ve kanuna münafi vaz'ı tecvizden hazer mücanebet olınmak babında

Fi evahir re sene 251

nu. s. hk.
5 19 1

Mer'aş Naibine Hüküm ki

Senki naib mûmâ-ileyhsin südde-i sa'adetime varid olan i'lâmında Mer'aş fevkında Büyük göz nam mahalden huruc ve nefsi Mer'aş kasabası derunına kadim-ül-eyyâmdan berü cereyan iden sudan kasaba-i mezbure mahallatından Hazinehari mahallesi imamı Esseyyid Mehmed Reşid ve Esseyyid İbrahim ve Mustafa ve Esseyyid Ali nam kimesnelerin mutasarrıf oldukları bag ve bagce ve tarla vesair mezru'atlarına yevmi cum'a tulu'-ı şemsden gurub-u şemse degin cereyan idüb bag ve bagce ve tarla vesair mezru'atları saki olına gelüb ahirden dahil olınmak icab itmez iken ecanibden ba'zı kimesneler ma-i mezkurdan yevm-i cum'a tulu'-ı şemsden gurub şemse degin merkuamların bag ve bagce ve tarla ve mezru'atlar cereyanına muhalefet üzre oldukları beyanıyla mahalinde şer'ile görülmek babında emr-i şerifim sudurı niyazında oldukları derc ve iş'ar olınmış olmakdan nâşî Divan-ı hümayunundan muktezası sual olındıkta bu ma'kule su tera'inden i'tibar kadime olmakla i'lâm olındığı üzre ol su kadimden ne mahalden ve ne vechile cereyan ide gelmiş ise ba'de-s-subut yine kadimi üzre ol mahalden ol vechile icra itdirilmek için emr-i şerifim i'tâ'sı iktiza eylediği tahrir olınmagın mahalinde şer'ile görülmek babında

Fi evail cim sene 251

nu. s. hk.
5 20 2

Mer'aş Begler Begisi Paşa Damet-i Mealiye ve Mer'aş Naibine Hüküm ki

Mer'aş sakinlerinden Bala zade Ahmed nam kimesne gelüb bunun malının olduğu kırk iki re's sığır ve yetmiş beş re's koyun ve toksan kara sığır ve iki re's kısırak ve bir re's maldan tayın ahirin 'alakası yogiken kaza-i mezburda sakin Çelikhanlı nam aşireti ahalisinden ma'lumul isim kimesneler kendü hallerinde

olmayarak hayvanat-ı mezkureyi ikiyüz kırk dört senesinde hılaf-ı şer'i şerife fuzuli gasben ahz idüb gadr külli eylediği bildirüb mahalinde şer'ile görölüb merkulmarin hılaf-ı şer'i şerife gasben ahz eyledikleri hayvanat-ı mezkure kendüye alıvirölüb icrayı şer'i şerif ve ihkak-ı hak olunmak babında emr-i şerifim sudurını istid'a itmekden nâşî husus-ı mezbur hîn-i terâfu'de tezvîr idüğü ind-eş-şer'i tahkik eyledikde ücret-i mübaşeriye mazlum olan müddeâ aleyhden talep olunmayub ber-mûcib-i fetevayı şerife husumet-i kazibe iden müddeî mütemerriden tahsil hususuna i'timam ve dikkat ve da'va mürur iken müddeî aleyh ücret-i mübaşeriye talebiyle hılaf-ı şer'i şerife tazyik ve tercimden hazer ve mücanebet olunmak üzere sizki paşayı muma mûmâ-ileyhsiz mahalinde şer'ile görölmek babında

Fi evasıt cim sene 251

nu.	s.	hk.
5	37-	1
	38	

Mer'aş Begler Begisi ve Mer'aş Naibine Hüküm ki

Sarraff taifesinden Uskehan nam zımminin ikiyüz otuz tokuz senesinden berü Mer'aş hakimi Hasan zide 'ilmuhunun sarraflık hizmetinde bulunması hasebiyle mûmâ-ileyh zimmetinde otuzbin ve kaza-i mezbur sükkânından Abdullah nam kimesne zimmetinde beşbin dörtyüz ve mütesellim Süleyman beg hesabından olub sarraff olan kaza-i mezbur mütemekkinlerinden nam zimmiye havale olunan beşbin guruşın cem'an kırkbin dörtyüz kuruş alacağı olub meblağ-ı mezburı mûmâ-ileyh ile sarraff-ı mersumdan bi-d-def'at talep olunmuş isede yedinde olan senedatı dahi ba takrir ahz ile gadr külli eylediklerin mukaddimen ba arz-ı hal lede-l-inha ve'l-istid'a mübaşir ma'rifetiyle mahalinde şer'ile rü'yet ve ihkak-ı hakk mümkün olmadığı üzere müddeâ 'aleyhimden mübaşeriye terfikan li-eclit-terâfu divan-ı hümayunuma ihzar olınmaları babında ikiyüz kırk sekiz senesi evail-i seferinde başka ve ba'dehu hüküm mûmâ-ileyhin zimmetinde olan meblağ-ı mezburun tahsiline destres olamadığına tekrar ba arz-ı hâl lede-l-inha ve'l-istid'a bi-l-fi'l Şeyhü'l islam ve müfti-l-enâm olan Mekki zade a'lim Mustafa edamallahüteala fezaaluhu işaretleriyle mübaşir marifetiyle mahalinde şer'ile rü'yet ve ihkak-ı hakk mümkün olmaz ise müddeî aleyhümanın der sa'adetime ihzarı babında ikiyüz kırk tokuz senesi evail-i ramazanında başka evamir-i şerifem sadır olmuşiken bir akçesi tahsil olınamyub mübaşiret avdet itdirildiği beyanıyla ve mukaddimen sadır olan emr-i şerifim mucebince 'amel olunmak babında te'kidî hâvi emr-i şerifim sudurını istid'a itmekden nâşî divan-ı hümayununda mahfuz kuyud-ı ahkama müraca'at olındıkda ber vechi muharrer tevarih-i merkumede evamir-i aliyem virildiği mastur ve mukayyed bulunmagın mukaddimen sadır olan emr-i şerifim mucebince 'amel olunmak fermanım olmagın imdi sizki naib ve

mûmâ-ileyhasız ma'rifetiniz ve müşârün-ileyhânın işaretleri mucebince mahalinde meclis-i şer'i ihzar ve mersum ile terâfu' şer'i şerif iderek husus-ı mezbur inha olındığı üzre olduğu halde mûmâ-ileyhâ ile mersumun zimmetlerinde olan ol mikdar gurus alacağı ba'de-s-subut şer'i şerife alıvirüb icrayı şer'i şerife ve ihkak-ı hakka dikkat ve ücret-i mübaşereye şurutı nizamı hâvi mukaddim sudur iden emr-i şerifimin infaz ve icrasına mübaderet eylemek babında

Fi evasıt ze sene 251

nu. s. hk.
5 38 1

Hınzırı Naibine Hüküm ki

Mer'aş sancagında Hınzırı nahiyesine tabi' mezra' Demurcu viranı der nezd Saru oğlan ve hasılı tahtında hinta ve şair ve resm-i bostan yekun maa gayruhu bin akçe yazı ile defter-i mufassalda muharrer kalemiyle tahrir ve defter-i icmalde yazuyı mezkuresinden beşyüz akçesi ifraz ve maa gayruhu bir görölüb bin altıyüz on yedi akçe bir icmal ve icmal-i mezbur eyaletinde vakı' Zamantu ve Pınar başı ve Çörmüşek ve Hınzırı nahiyelerinin külliye ile harab ve bir akçe tahsil olunmadığından kaza-i mezburlar ve icmal-i mezbur dahi varid olan emr-i ali mucebince yüzyikirmi dört senesi evasıt-ı recebinde ba hatt-ı tevki'ı havvas-ı hümayunuma tashih olındığı ve Deyveki sancagında Ayvalu nahiyesine tabi' neferât ile karye-i Ayvalu hasıl hasıl minel hums tahtında hinta ve şair ve öşrü besatin ve resm-i küvare yekun maa gayruhu onaltıbin akçe yazı ile defter-i mufassalda muharrer kalemiyle tahrir ve defter-i icmalde yazuyı mezkuresi maa gayruhu bir görölüb onyedibin üçyüz akçe bir icmal ve icmal-i mezburun dörtbin üçyüz yikirmi beş akçesi bağceci mustahfazlarından İbrahim veled Ömerin tımarı ve hala berat-ı şerifemle üzerinde bakisi müşterek kayıtlarında olduğu defter-i hakanide mukayyed olmagla mezkur Ayvalu karyesinin defterde mukayyed raiyet ve raiyet ogullarında makamları altmış sene mukaddem karye-i mezbureden hicret Demurcu viranı mezra'sına nakl ve tavattun iderek tarla ve bağ ve bağce ve menzil işтира ve üzerlerine lazım gelan rüsum-ı raiyetlerini kanun-ı defter mucebince raiyet ve raiyet ogullarından olduğu Ayvalu karyesi zabıtine eda idüb ve bu ma'kule onbeş sene bir yerde sakin olan re'aya kaldırılmak hılaf-ı kanun iken bu esnada Ayvalu karyesi zabıtine mukaddimen karyem ra'ayasından olanlar sizi karye-i merkumeye nakl ve iskan iderim diyü hılaf-ı kanuna müdaheleden halî oldukları beyanıyla hılaf-ı kanuna vakı' olan müdahelenin men' ve def'i babında emr-i şerifim sudurı niyazında oldukları gelenlerin pes başı kudvet Mevlana Esseyyid Hüseyin zide 'ilmuhunun südde-i sa'adetime varid olan i'lâmında derc ve iş'ar olunmuş olmakdan nâşî defterhane-i 'amiremde mahfuz rûz-namçe-i hümayûna ve defter-i icmal ve

mufassala müraca'at olındıkda vech-i meşruh üzre olduğu mastur ve mukayyed bulunmanın kanun üzre 'amel olunmak fermanın olmanın imdi sizki naib mûmâ-ileyhsiz hususı mezbure tekayyüd nam idüb göresiz merkulmar sâlif-üz-zikr Ayvalu karyesinin defterde mukayyed raiyet ve raiyet ogıllarından iken kadimi karyelerini terk ile varub mezkur Demurcı viranı mezra'sına nakl ve tavattun ide on sene geçmemiş karye-i merkumede avarız hanesine kayd olunmamış iseler varılıb kadimi karyeleri olan Ayvalu karyesine nakl ve iskan itdirilmek bahs'ül kanun yolunda olub eker böyle olmayub da fi nefsi-l emr altmış seneden mukaddem mezkur Demurcı viranı mezra' nakl ve tavattun itmişler ise üzerlerine edası lazım gelan resm-i raiyetlerini kanun ve defter mucebince kadimi karyeleri olan mezkure Ayvalu karyesi zabıtine i'tâ' itdiklerinden sonra mezkur Ayvalu karyesi zabiti merkum hılaf-ı kanun iskan teklifiyle teâdi eylediği vakı' ise bu ma'kule on sene bir yerde tavattun iden bir re'ayayı iskan teklifiyle hılaf-ı kanuna teâdi itdirilmemesi hususına mübaderet olunmak babında
fi evasıt ra sene 252

nu. s. hk.
5 39 1

Mer'aş Naibine Hüküm ki

Ermeni Agob nam zımmi gelüb mersumun ikiyüz kırk beş senesinden berü Mer'aş sakinlerinden Hacı 'abidin nam kimesneye üçbin ve Hacı Abdurrahman nam kimesneye sekizyüz ve Hacı Hasan nam kimesneye ikibin ve Kara Mehmed nam kimesneye altıyüz ve Halil Ali nam kimesneye bin ve diger meyancı Vartan Gogan Zımmiye beşyüz ve Aslen yahudiye altıyüz elli ve Ayıntablı Keygoruk zımmiye dörtyüz ve Başak yahudiye sekizyüz ve Ayıntablıya üçyüz ve Halili Ceyedi tokuzyüz ve Göş Gülünün Şeyhine ikibin ve Halili nam zımmiye bin yediyüz ve diger Halili nam zımmiye yediyüz gurus deynini def'aten vakı'a-i edaya kudreti olmayub te'hil ve taksit-i şer'i ile edaya razı iken merkumeden ve mersumlar def'aten talebi ve ahz habs teklifiyle teâdi ve rencideden hüküm olmadıkları bildirüb mahalinde şer'ile görölüb merkum ve mersumunun ol vechile vakı' olan teâdilerin men ve def olunmak babında emr-i şerifim sudurını istid'a itmekden nâşî Divan-ı hümayunumdan muktezası sual olındıkta bu ma'kule def'aten edayı deyne adem-i kudreti ve diyetleri muvacehesinde ber nehc-i şer'i naib olan mezburun nakit-i şer'i ile edayı deyn eylemesi şurutundan olmakla bu suretde şurut mucebince emr-i şerifim i'tâ'sı iktiza eylediği tahrir olunmakla mucebince mahalinde şer'ile görölmek babında

Fi evasıt 1252

nu. s. hk.
5 39- 3
40-
41

Mer'aş Begler Begisi ve Çörmüşek Naibine Hüküm ki

Mer'aş naibi Mevlana Esseyyid Hasan nam zide 'ilmuhunun südde-i sa'adetime varid olan i'lâmında Asakir-i mansurem süvarisi birinci alayı ikinci taburı üçüncü bölükü dördüncü onbaşısının ikinci neferi Seyyid Mehmed veled Seyyid Ali meclis-i şer-iye varub Mer'aş sancagının Çörmüşek nahiyesinde Heras nam karye ve dörtbin dörtyüz elli dört akçe ba berat-ı alışan mutasarrıf olduğu tımar mülhakatından Mer'aş sancagında Çörmüşek nahiyesine tabi' altmış nefer re'aya ile ikibin akçe yazar Güllüce viran karyesinin gayr-i ez resmi çift ve bennak ve mücerredan mahsulat ve rüsumatı merkum Seyyid Mehmed veled Seyyid Ali ile Aladinak nahiyesinde Ardıl nam karye ve gayriden yikirmi beşbin tokuzyüz otuz üç akçe ze'amete mutasarrıf asakir-i mansurem süvarisi teka'üdlerinden Sadık veled Yusufun kayıdlarına dahil idüğü ve yine Çörmüşek nahiyesine tabi' otuz sekiz nefer re'aya ile binyüz akçe yazar Güllüce viranı karyesinin nısf hububat hasılatı karye-i mezburede 'alaaddevle beg zaviyesi vakfi tarafından ahz ü kabz olınageldiği ve nısfı ahir hububat ve mahsulatıyla gayri ez çift ve bennak ve mücerredan rüsumat Çörmüşek nahiyesinde Koca kafa nam karye ve gayriden üçbin beşyüz üç akçe tımara mutasarrıf Hüseyinin kaydına dahil idükı defter-i hakanide mukayyed olduğına ve merkum Seyyid Mehmedin tımarı Mer'aş eyaletinin Defter-i iltizamına dahil olmadığına binaen altmış nefer re'aya ile ikibin akçe yazar Güllüce viran karyesi bermûcib-i defter-i hakani müşterek ve merkum Sadık ile merkum Seyyid Mehmedin tımarı tarafından zabt ve gayri ez resm-i çift ve bennak ve mücerredan mahsulat ve rüsumatı ahz ü kabz murad olındıkda dahil olunmak icab itmez iken zikr olınan 'Alaaddevle Beg zaviyesi vakfi mütevellisi otuzsekiz nefer re'aya ile bin üçyüz akçe yazar Güllüce viran karyesinin nısf hububat mahsulatı 'alaaddevle beg zaviyesi vakfi tarafından ahza adem-i kanaat birle merkum Seyyid Mehmedin müşterek merkum Sadık ile kaydına dahil altmış nefer re'aya ile iki bin akçe yazar Güllüce viran karyesinin gayri ez resm-i çift ve bennak ve mücerredan mahsulat ve rüsumatı hılaf-ı defter-i hakani fuzuli müdahaleden halî olmadığı beyanıyla defter-i hakani mucebince 'amel olunmak babında emr-i şerifim sudurı niyazında olduğu derc ve iş'ar olunmuş olamaktan defterhane-i 'amiremde mahfuz rûz-namçe-i hümâyûn ve defter-i icmal ve mufassala müraca'at olındıkda Çörmüşek nahiyesine tabi' altmış nefer re'aya ile karye-i Güllüce viran ve hasıl cüz dahi tahtında hinta ve şair ve resm-i bostan yekun me'a gayruhu iki bin akçe yazı ile defter-i mufassalda muharrer kalemıyla tahrir ve defter-i icmalde gayri ez resm çift ve bennak iki bin akçe yazuyı mezkuresi nahiye-i mezbure tabi' heras karyesiyle bir görölüb yekun maa gayruhu üç bin beşyüz akçe bir icmal ve

icmal-i mezburun üçbin akçesi Seyyid Mehmed veled Seyyid Alinin ve beşyüz akçesi asakir-i mansure süvarisi teka'üdlerinden Sadık veled Yusufun kaydında ve yine Çörmüşek nahiyesine tabi' otuz sekiz nefer re'aya ile karye-i Güllüce viran nısf gılal vakf-ı zaviyesi 'alaadevle beg der karye-i mezbure nısfı ahir maa rüsum tımar ve hasılı tahtında hınta ve şair ve resm-i bostan yekun maa gayruhu binyüzon baha hisse-i vakf an nısf hububat sekizyüz otuzüç ve hisse-i tımar an nısfı hububat maa rüsum cüz dahi binyüz akçe ile defter-i mufassalda muharrer kalemiyle tahrir ve defter-i icmalde nısfı hububat maa rüsum gayri ez resm-i çift ve bennak ve mücerredan yazuyı mezkuresi nahiyeye-i mezbure tabi' Kozcugaz karyesiyle bir görölüb yekun maa gayruhu üçbin beşyüz üç akçe bir icmal ve icmal-i mezbur ba berat üzerinde iken Aliye ve Ali dahi berat ibraz itmediginden yüz on üç tarihinde Hüseyine tevcih olunub ba tahvil-i tezkere suretinde kalmış olmakla bu takdirce ber muktezayı defter-i hakani karye-i Güllüce viran el mezburenin gayri ez resm çift ve bennak ve mücerredan mahsulat ve rüsumatı merkum Seyyid Mehmed veled Seyyid Ali ile Süvariye Asakir-i mansurem teka'üdlerinden merkum Sadık veled Yusuf'un tarafında ve karye-i Güllüce viran el mezburenin nısf hububat mahsulatı karye-i mezburede 'alaadevle beg zaviyesi vakfi tarafından ve nısfı ahir hububat mahsulatıyla gayri ez resm-i çift ve bennak ve mücerredan ve rüsumat merkum Hasan tarafından zabt olunmak iktiza eylediginden teb'a-i devlet-i aliyemde bi-l-fi'l defter emini olan iftihar Elhac İbrahim Edhem zide ilmühu 'arz idüb iltizamat hakkında karâr-gir olan nizam-ı müstahsene şurutı mucebince Mer'aş eyaletinin defter-i iltizamatı lede-t-tebli' merkumenin tımarı liva-i mezburun defter-i iltizamı olmadığı i'lâm olunmuş olmakdan nâşî bu ma'kule eyalat ve elviye dahillerinde kâin iltizamatdan şimdiye kadar dahil-i defter olamayanların bundan böyle dahi vülat ve mutasarrıfın taraflarından zabt ve iltizamına rağbet olunur ise sahibleri mahallerinde olduğu halde hakiki arza ve mevcut değil ise yine mahallerinde bedel-i sabıkları ve hasılatı gadr iden 'ari olacak vechile tahkik veyahud fakat bir sene mutasarrıflarına zabt ve ta'sir ile kimin hasılatının zahire ihracına i'tina olunarak ona göre bedel-i sabık i'tibarıyla kapu kethüdaları taraflarından der 'uhde olunmak için keyfiyeti ba tahrirat ve i'lâm der sa'adetime inha olunmak ve talep ve rağbet olunmadığı suretde ashabı taraflarından zabt ve ta'sir itdirilüb canib-i ahirden hılaf-ı defter-i hakani bila sened vakı' olan müdahalenin men ve def'i hususına mübaderet kılınmak irade-i seniyyem muktezasından olmakla ber vechi muharrer amel ve hareket eylemek fermanım olmagın imdi sizki paşayı müşarün ileyhsiz keyfiyet ma'lumun oldıkda merkumenin tımarı ol tarafda olan iltizamat defterine dahil olmadığı ve iltizamı dahi talep olunmadığı halde bermûcib-i defter-i hakani amel ve hareket itdirilmesi hususına mübaderet eyleyesin ve sizki naib mûmâ-ileyhsiz hususı

mezbure tekayyüd nam idüb göresiz defter-i hakani ve emin-i mûmâ-ileyhânın 'arzı mucebince zabt olunmak nefer-i re'aya ile ikibin akçe yazar mezkur Güllüce viran karyesinin gayri ez resm-i çift ve bennak ve mücerredan mahsulat ve rüsumatı merkur Seyyid Mehmed veled Seyyid Ali ile teka'üd merkur Sadık veled Yusufun tarafından ve otuz sekiz nefer re'aya ile bin yüz akçe yazar Güllüce viran karyesinin nısf hububat mahsulatın karye-i mezburede 'aladdevle beg zaviyesi vakfi tarafından ve nısfı ahir hububat mahsulatıyla gayri ez çift ve mücerredan rüsumat merkur Hasanın tarafından ahz ü kabz itdirüb zaviye-i dar merkur altmış nefer re'aya ile ikibin akçe yazar karye-i Güllüce viran el mezburenin gayri ez resm-i çift ve bennak mahsulat ve rusumuna hılaf-ı defter-i hakani dahil ve tarruz itdirmeyüb men ve def'i hususına dikkat ve iltizamat nizamına kuyud-ı defter-i hakaniye ve kanuna münafi vaz' tecvizden hazır ve mücanebet olunmak babında

Fi evasıt ra sene 1252

nu. s. hk.
5 41- 1
42

Mer'aş Begler Begisi Paşa Damet-i Me'aliye ve Hınzırı Naibine Hüküm ki

Süvariye Asakir-i mansurem yedinci alayı üçüncü bölüğünde ikinci çavuşı Mehmed veled Turdı Mehmed gelüb Mer'aş sancagında Hınzırı nahiyesinde karye-i Saru oğlan kebir nam diger Denkak maa Hisar öyük ve mezra'-i Kebirlüce ve gayriden yikirmi üçbin beşyüz toksan iki akce mutasarrıf oldığı ze'ametin baş kalemi olan defter-i icmalde onaltıbin altıyüz akce yazar mârr-üz-zıkr karye-i Saru oğlan kebir nam diger Denkak maa Hisar öyük ve mezra' Kebirlüce hasıl gayri ez resm-i çift ve bennak ve mücerredan yazuyı mezkuresi maa gayruha bir görölüb yikirmi ikibin akce yekunundan beşbin dörtyüz seksen bir akcesi ifraz ve maa gayruha bir görölüb yedibin kırk akce bir icmal ve icmal-i mezburun beşbin beşyüz dört ve yine yekun-ı mezburun bir def'a ikibin tokuzyüz toksan tokuz ve bir def'a dahi ikibin ve bir def'a dahi beşbin altıyüz akceleri ifraz ve üç aded icmal olub icmal-i evvelin bin ve icmal-i sani tamamen ve icmal-i salisinin beşbin beşyüz akcesi merkumenin bakisi müşterek kayıtlarında ve sâlif-üz-zıkr Saru oğlan kebir karyesinin onaltıbin altıyüz akce yazuyı mezkuresi Hınzırı nahiyesine tabi' Kürekci karyesiyle maa gayruha bir görölüb yikirmi ikibin akce yekunundan bir def'a dahi üçbin tokuzyüz yikirmi akcesi ifraz oldığı başkaca bir aded icmal olub ve rûz-nâmçesinde sekizbin seksen akce ile tahrir bin sekizyüz yedi akcesi merkur Mehmedin bakisi müşterek kayıtlarında oldığı defter-i hakanide mukayyed olduğına ve merkumenin ze'ameti Mer'aş eyaletinin defter-i iltizamına dahil olmadığına binaen karye-i merkume toprakında zira'at iden Baki nam kimesnenin zira'atiyle hasıl eylediği terekesinden kanun ve

defter mucebince öşrı müştereğiyle merkumenin ze'ameti tarafından ahz ü kabz murad olındıkda ta'allül ve muhalefet olunmak icab itmez iken merkum Baki öşrı edasında hılaf-ı kanuna ta'allül ve muhalefet üzere oldığın inha ve defter-i hakani mucebince kanun üzere 'amel olunmak babında emr-i şerifim sudurını istid'a itmekden nâşî defterhane-i 'amiremde mahfuz rûz-nâmçe-i hümâyûn ve defter-i icmal ve mufassala müraca'at olındıkda vech-i meşruh üzere olduğu mastur ve mukayyed olub karye-i merkumenin mufassal mahalî bulunmadığının cevabı defter tahrir ve işaret olunmuş olmakla iltizamat hakkında karâr-gir olan nizamı müstahsene şurutı mucebince Mer'aş eyaletinin defter-i iltizamı lede-t-tebli' merkumenin ze'ameti alınan iltizamata dahil olmadığı i'lâm olunmuş olmakdan nâşî bu ma'kule eyalat ve elviye dahillerinde kâin iltizamattan şimdide kadar dahil-i defter olmayanların ber vechi muharrer 'amel ve hareket eylemek fermanım olmagın imdi sizki paşayı mûmâ-ileyhsiz keyfiyet ma'lumun oldıkda merkumenin ze'ameti ol tarafda olan iltizamat defterine dahil olmadığı ve iltizamı dahi talep olunmadığı halde ber-mûcib-i kanun 'amel ve hareket itdirilmesi hususına mübaderet eylesin ve sizki naib-i mûmâ-ileyhsiz husus-ı mezbure tekayyüd nam idüb göresin karye-i mezbure toprakında zira'at iden merkumenin zira'atden hasıl eylediği terekesinden ve defter mucebince öşrın hükm idüb müştereğiyle merkumenin ze'ameti tarafından ahz ü kabz itdirüb merkumı öşrı edasında hılaf-ı kanuna ta'allül ve muhalefet itdirilmemesi hususına dikkat ve iltizamat nizamına ve kuyud-ı defter-i hakaniye ve kanuna münafi ve vaz' tecvizden hazer ve mübâadet olunmak babında..

Fi evahir ra sene 252

nu.	s.	hk.
5	50	1

Mer'aş Begler Begisi Paşa Damet-i Me'aliye ve Mer'aş Naibine Hüküm ki

Elif nam hatun gelüb bunun babası Mer'aşda ikamet üzere olan Rahanlar aşireti ahalîsinden Arab Ahmed oğlu İlyas nam kimesnenin aşiret-i merkume ahalîsinden ma'lum'ul isim kimesneler zimmetlerinde ba temessukat yüz elli bin guruş alacak hakkı olub talep olmak üzere iken aşiret-i merkume ahalîsinden Kürensiye oğlu Kadri Veli ve Şa'ban vesair ma'lum'ul esami kimesneler ile yeniden ve yekcihet olarak ikiyüz kırk iki senesinde babası merkum ile validesi Hadice nam hatunı katl eylediklerinden başka malından ve mülküne aldıkları ma'lum re's agnam ve şendere(?) ve barkir ile eşyalarını hılaf-ı şer-i şerife ve bigayrı hakk gasben ahz ve zabt itmiş valide-i merkumeden Kel Hacı oğlu dimekle meşhur kimesne mezburenin mülkiyet üzere mutasarrıf olduğu bir kıt'a bagcesiyile bilcümle melbûsâtını fuzuli ahz eylemiş oldukların ve tarafından nam kimesneyi vekil eyledigin bildürüb kavas

mübaşeretıyla mahalinde şer'ile görölüb icrayı şer-i şerif ve ihkak-ı hakk olunmak babında emr-i şerifim sudurını istid'a itmekden nâşî sizki paşayı müşârün-ileyhümâsız Abdullah kavas mübaşeretıyla mahalinde şer'ile fermanım olmanın imdi sizki paşa ve naib mûmâ-ileyhâsız ma'rifetiniz ve ta'yin olunan kavas merkurum ma'rifetiyle merkuruları mahalinde meclis-i şer-i ihzar ve mezburenin tarafından mensub-ı vekil-i şer'iyesiyle ferdan ferda terâfu' şer'i şerif iderek hususî mezburî inha olduğu üzre olduğu halde babası müteveffayı merkurudan müntakîl merkuruların zimmetlerinde olan ol mikdar gurus alacak hakkıyla gasben ahz eyledikleri emval ve eşya ve hayvanat-ı bil verase merkurulardan zikr olunan bagce ve eşyayı saireyi merkurum Hacı oğlundan ba'de-s-subut hükm idüb vekil-i merkume alıvirüb ve madde-i katl dahi her kimin üzerine şer'an sabit ve zahir olur ise muktezayı şer'i mazhar icrayı şer'i şerife ve ihkak-ı hakka mübadert ve ücret-i mübaşeriye şurutı nizamâtı hâvi mukaddimen sudur iden emr-i şerifimin dahi infaz ve icrasına dikkat olunmak babında

Fi evahir cim sene 252

nu.	s.	hk.
5	52-53	2

Mer'aş Begler Begisi Süleyman Paşa Damet-i Me'aliyeye ve Orta Niyabet Naibine Hüküm ki

Süvariye asakir-i mansure birinci alayı dördüncü bölüğünde beşinci onbaşının tokuzuncu neferi Ahmed veled Seyyid Ahmed gelüb Mer'aş sancagında Orta Niyabet nahiyesinde Karagöz nam karye ve gayrıdan tokuzbin sekizyüz seksen sekiz akce tımar ve ikiyüz kırk sekiz tarihi ve beratıyla merkumenin üzerinde olmağla tımarının baş kalemi olan neferât ile mârr-üz zikr karye-i mezkur ve hasıl tahtında hinta ve şair yekun maa gayruhu üçbin yüz toksan akce yazı ile defter-i mufassalda muharrer kalemiyle tahrir ve defter-i icmalde dörtbin yüz toksan akce yazı ile tahrir ve maa gayruhu bir görölüb tokuzbin dörtyüz ontokuz akce bir icmal ve icmal-i mezburun üçbin ikiyüz on bir akcesi merkurum Ahmedin bakisi müşterek kayıdlarında olduğu defter-i hakanide mukayyed olduğına ve tımar-ı mezburun Mer'aş eyaletinin Defter-i iltizamâtına dahil olmadığına binaen karye-i Karagöz el mezburenin kırksekiz senesinden berü vakı' olan mahsulat ve rüsumatından berat yazusına göre hissesine isabet iden mahsul ve rüsum ba'zı mevâni' hasebiyle tarafından ahz ü kabz olunamayub 'ala hale kaldığı beyanıyla bu babda emr-i şerifim sudurını istid'a itmekden nâşî defterhane-i 'amiremde mahfuz rûz-nâmçe-i hümâyûn ve defter-i icmal ve mufassala müraca'at olındıkda vechi meşruh üzre olduğu mastur ve mukayyed olub bu ma'kule eyalat ve elviye dahillerinde kâin iltizamâtдан şimdiye kadar dahil-i defter olamayanların bundan böyle dahi vülat ve mutasarrıfın taraflarından zabt ve iltizamına rağbet olunur ise

sahibleri mahallerinde mevcut olduğu halde hakiki arza mevcut değil ise yine mahallerinde bedel-i sabıkları ve hasılatı gadr iden ‘ari olacak vechile tahkik veyahud fakat bir sene mutasarrıflarına zabt ve ta’şir ile kimin hasılatının zahire ihracına ı’tina olunarak ona göre bedel-i sabık i’tibarıyla kapu kethüdaları taraflarından der ‘uhde olunmak için keyfiyet ba tahrirat ve i’lâm der sa’adetime inha olunmadığı suretde ashabi taraflarından zabt ve ta’şir itdirilmesi hususuna mübaderet kılınmak irade-i seniyyem muktezasından olduğına binaen Mer’aş sancagının mansurem hazinesinde mahfuz defter-i iltizamı lede-t-tebli’ mezbur alınan iltizama dahil olmayub ve tımarı mezbur mahalinde olan iltizamat defterinde mukayyed midir degilmidir ve mukayyed olduğu halde şimdiye kadar bedel-i iltizamı ne tarafa virilmektedir ve mukayyed değil ise hasılatı kimler tarafından ahz ü kabz olunmuştur bundan böyle ber-mücib-i şurut iltizamı talep olunur mı olunmaz mı ve talep olındığı suretde senevi ne kadar bedel iltizama mütehammildir gadr ve himayeden ‘ari olarak tahkik ve keyfiyet ve kemiyet ba i’lâm başka der sa’adetime iş’ar olunmak babında emr-i şerifim ısdarı iktiza eylediği tahrir olunmanın vech-i meşruh üzere ‘amel olunmak fermanım olmanın imdi sizki paşayı mûmâ-ileyhsiz keyfiyet ma’lumun oldıkda tımar-ı mezbur ol tarafda olan iltizamat defterine dahil olduğu ve iltizamı talep olunmadığı takdirce ber muktezayı kanun ‘amel ve hareket itdirilmesine ve iltizamı talep olındığı suretde mikdar keyfiyetiyle der sa’adetime iş’ar mübaderet eylesin ve senki naib mûmâ-ileyhsin hususı mezbure tekayyüd name idüb göresin karye-i Karagöz el mezburenin sene-i merkumeden berü vakı’ olan mahsulat ve rüsumatından berat yazusına göre hissesine isabet iden mahsul ve rüsum ba’zı mevâni’ hasebiyle tarafından ahz ü kabz olunamayub ‘ala hale kaldığı terâfu’ ise tarih-i mezkurden berü karye-i merkumenin vakı’ olan mahsul ve rüsumundan berat yazusına göre hissesine isabet iden mahsul ve rüsum re’aya zimmetlerinde mi kalmıştır yohsa müşterekleri ve ahir kimesneler mi ahz ü kabz itmiştir re’ayadan bir senede iki def’a mahsul ve rüsum tahsilinden hazer olunarak ba’de-s-subut icab ve iktiza idenlerden tamamen tahsil ve aliverilmesi hususına dikkat ve iltizamat nizamına ve kuyud-ı defter-i hakaniye ve kanun-ı münafî ve vaz’ tecvizden hazer ve mübâadet olunmak babında

Fi evahir ra sene 252

nu.	s.	hk.
5	55	1

Mer’aş Begler Begisi Süleyman Paşa Damet-i Me’aliyeye ve Elbistan Naibine Hüküm ki

Asakir-i mansure ikinci alayının üçüncü taburu Kol agası Ali gelüb bu ikiyüz kırk altı senesinde li-ecl-is-seyaha Elbistandan Mer’aşa ‘azimet üzere iken esnayı rahda Zeytun tagında Kastur

nam mahalde Elbistan mütemekkinlerinden Demurcu karabet nam zımmi on nefer ma'lum'ul isim 'avaneleriyle önüne çıkub yanında mevcut beşbin gurusını hılaf-ı şer'i şerife ahz ve garet idüb gadr külli eylediklerin inha ve mahalinde şer'ile görilmek mersumenin hılaf-ı şer'i şerife fuzuli garet eylediği ol mikdar guruşu kendüye alıvirülüb icrayı şer'i şerif ve ihkak-ı hakk olunmak babında emr-i şerifim sudurını istid'a itmekden nâşi senki müşârün-ileyh mahalinde şer'ile görilmek fermanım olmagın imdi sizki müşar ve naib mûmâ-ileyhümâsız marifetiniz ile mahalinde meclis-i şer'i ihzar ve bununla terâfu' şer'i şerif iderek hususı mezbur inha olındığı halde mersumenin hılaf-ı şer'i şerif fuzuli garet eylediği ol mikdar guruşu ba'de-s-subut hükm idüb buna alıvirüb icrayı şer'i şerif ve ihkak-ı hakka dikkat ve ücret-i mübaşeriye şurutı ve nizamını hâvi mukaddimen sudur iden emr-i şerifimden dahi infaz ve icrasına mübaderet eylemek babında

Fi evahir ze sene 252

nu. s. hk.
5 56 1

Redif-i Mansure Sivas Ferikliği Rütbe-i Celilesi ile Mer'aş Muhasalı Süleyman Paşa Damet-i Mealiyeye ve Mer'aş Kazası Naibine Hüküm ki

Kayserili sorum oğlu Basri nam zımmi gelüb bunun Mer'aş kazasına muzaf Haçın nahiyesi mütemekkinlerinden Ecil oğlu Kirgor zimmi zimmetinde ikiyüz kırk sekiz senesinden berü mal şerikinden dolayı ba defter-i müfredat yikirmi altıbin guruş alacak hakkı olub bi-d-def'at taleb ve almak murad eyledikde ber vech şer'i virmekde ta'allül ve muhalefet birle ibtal-i hak ve gadr külli sevdasında oldığım bildirüb mahalinde şer'ile görülüb mersumun zimmetinde olan ol mikdar guruş alacak hakkı kendüye alıvirilüb icrayı şer'i şerif ve ihkak-ı hakk olunmak babında emr-i şerifim sudurını rica itmekden naşi husus-ı mezbur hîn-ı terafu'da tezvîr idüğü ind-eş-şer'i tahkik eyledikde ücret-i mübaşeriye mazlum olan müddea alilerinden taleb olunmayub ber mucib fetevayı şerif husumet-i kazibe iden müddei mütemerrideden tahsili hususuna ihtimam ve dikkat ve da'va mürur iken müddea aleyha ücret-i mübaşeriye talebiyle hılaf-ı şer'i şerif tazyik ve tecrimden hazer ve mücanebet olunmak üzre senki müşârün-ileyhsin mahalinde şer'le görilmek babında

Fi evail sad sene 252

nu. s. hk.
5 56 2

Redif-i Mansure Sivas Ferikliği Rütbe-i Celilesi ile Maraş Muhasalı Süleyman Paşa Damet-i Mealiyeye ve Mer'aş Kazası Naibine Hüküm ki

Kazzaz Ohannes oğlu Hanyarsum nam zımmi gelüb bunun

Kayseriye sakinlerinden Turun nam kimesne zimmetinde iki yüz kırk dört sensinden berü ba tahvil on ikibin beşyüz guruş alacak hakkı olub meblağ-ı mezburı bi-d-def'at taleb ve almak Murad eyledikde bugün Yarın diyerek ber vech şer'i virmekde ta'allül ve muhalefet birle ibtal-i hak ve gadr külli sevdasında oldığın ve merkum el yevm mer'aş kazasında sakin idüğün bildirüb mahalinde şer'ile görölüb merkumanın ba tahvil zimmetinde olan ol mikdar guruş alacak hakkı kendüye alıvirilüb icra-yı şer'i şerife ve ihkak-ı hakk olunmak babında emr-i şerifim sudurını rica itmekden naşi husus-u mezbur hîn-i terâfu'da tezvîr idüğü ind-eş-şer'i tahkik eyledikde ücret-i mübaşeriye mazlum olan müddea aleyhimden taleb olunmayub ber mûcib fetevayı şerife husumet-i kazibe iden müddeî mütemerriden tahsili hususuna ihtimam ve dikkat ve da'va mürur iken müddî aleyhim ücret-i mübaşeriye talebiyle hılaf-ı şer'i şerife tazyik ve tercimden hazer ve münacebet olınmak üzre senki paşayı müşârün-ileyhsin mahalimnde şer'ile görölmek babında

Fi evasıt sad sene 252

nu.	s.	hk.
5	58-59	2

Mer'aş Begler Begisi Süleyman Paşa Damet-i Me'aliyeye ve Aynul 'Arus ve Zamantı Naiblerine Hüküm ki

Asakir-i mansurem süvarisinden üçüncü alayının üçüncü bölüğü dördüncü onbaşısının birinci neferi Esseyyid Ali veled Seyyid Ali gelüb Mer'aş sancagında Aynul arus nahiyesinde Kolmana nam karye ve gayriden onikibin sekizyüz toksan akce berat-ı şerifemle mutasarrıf olduğu tımarı mülhakatından defter-i icmalde Hınzırı der Zamantı nahiyesine tabi' altıbin akce yazar nısf maa nısf rüsum gayri ez resm-i çift ve bennak ve mücerredan ile an karye-i Kesi toğan maa mezra'-i Kongu gecel ve Efsekar ve Kirani ve Dogu dogan ve Halluca gürc ve Ak kaya yazuyı mezkuresinden üçbin üçyüz on iki akcesi ifraz ve Pazarcık nahiyesine tabi' Armudaz karyesiyle maa gayruhu bir görölüb sekizbin beşyüz altmış bir akcesi bir icmal ve icmal-i mezburun bin tokuzyüz toksan tokuz akcesi merkumenin ve beşbin yediyüz yikirmi bir akcesi dahi karye-i Armudaz ve gayriden tokuzbin yediyüz yikirmi altı akce tımara mutasarrıf Mehmed veled Alinin karyelerinin ve yine defter-i icmalde an karye-i Kesi togan el mezburenin altı bin akce yazuyı mezkuresinden üçbin beşyüz akcesi ifraz ve Zamantı nahiyesine tabi' Harsa karyesiyle maa gayruha bir görölüb onyedibin akce yekundan sekiz yüz akcesi ifraz ve yine 'an karye-i Kesi togan el mezburenin altıbin akce yazuyı mezkuresinden ikibin altıyüz seksen iki akcesi ifraz ve bir görölüb onbirbin üçyüz seksen iki akcesi bir icmal iken Mer'aş eyaletinde vakı' Zamantu ve Pınar hisarı ve Çörmüşek ve Hınzırı kazaları külliye harab ve bir icmal- i bedel tahsil olunamadığından otuz üç kayd tımarların beratları kaydları mahalleri mal ve mu'accele takdiriyle bin yüz yikirmi dört tarihinde ba hatt-ı tevki'ı havas-ı hümayunuma tashih ve yine onyedibin akce yekunundan üçbin ve yine

an karye-i Kesi togan el mezburenin altıbin akce yazuyı mezkuresinden ikibin beşyüz akcesi ifraz ve başka başka iki aded icmaller olup icmal-i mezburlar dahi tamamen balasına tafsil olduğu üzre tarih-i merkurda ba hatt-ı tevki'ı tashih olunub ve Aynul arus nahiyesine tabi' neferât ile mârr-üz-zikr Kolmana nam diger Kolmana hanı cema'at Ali fakılı zira'at ider ve hasil tahtında hinta ve şair ve resm-i çift ve dönüm yekun maa gayruhu ikibin üçyüz yikirmi bir akce yazı ile defter-i mufassalda muharrer kalemiyle tahrir ve defter-i icmalde maa rüsum gayri ez resm-i çift tamam yazuyı mezkuresiyle maa gayruha bir görölüb dörtbin beşyüz kırk dört akce yekunından üçbin kırk dört akcesi ifraz ve bir icmal ve icmal-i mezbur tamamen merkur Esseyid Ali veled Seyyid Alinin baki yazusu müşterek kaydlarında ve sâlif-üz-zikr Kesi togan karyesinin defter-i mufassalda tahrir-i mahalî Defterhane-i 'amiremde bulunmadığının cevabı tahrir olındığı defter-i hakanide mukayyed olduğına ve merkur Seyyid Alinin tımarları Mer'aş eyaletinin defter-i iltizamına dahil olmadığına binaen karye-i kolmana nam diger kolmana hanı cema'at ali fakılı zira'at ider el mezbure ber-mûcib-i defter-i hakani müşterekiyle ve 'an karye-i Kesi togan maa mezra'-i Kongu gecel ve Efsekar ve Kirani ve Dogu dogan ve Halluca gürc ve Ak kaya el mezbure merkur Mehmed Ali ve hass-ı hümayunum mutasarrıflarıyla merkur Seyyid Ali veled Seyyid Alinin tımarı toprakına zabt ve gayriden resm-i çift ve bennak ve mücerredan mahsulat ve rüsumatı kanun ve defter mucebince ahz-ü kabz murad olındığı dahil olunmak icab itmez iken ecanibden cabbarzade 'avamı Rüstem nam kimesne mârr-üz-zikr karye ve mezra'lara hılaf-ı defter-i hakani fuzuli müdahale ve mahsulat ve rüsumatını tekallüben ahz ü gadr eyledigin merkur Seyyid Ali mukaddimen ba 'arz ı hal lede-l-inha ve'l istid'a kuyudatı defter-i hakaniden ba'del ihrac defter-i hakani mucebince 'amel olunmak babında ikiyüz kırk bir senesi evahir seferinde sadır olan emr-i şerifim mucebince 'amel olunmak lazımeden iken merkur Rüstem bu esnada yine müdahaleden halî olmadığına inha ve mukaddimen sadır olan emr-i şerifim mucebince 'amel olunmak babında te'kidi hâvi emr-i şerifim sudurını istid'a itmekden nâşî defterhane-i 'amiremde mahfuz rûz-nâmçe-i hümayûn ve defter-i icmal ve mufassala müraca'at olındıkda vechi meşruh üzre olduğu divan-ı hümayunumda mahfuz ahkam kuyudatı lede-t-tebli' ber vechi muharrer tarih-i merkurda emr-i şerifim virildiği mastur ve mukayyed olup bu ma'kule eyalat ve elviye dahillerinde kâin iltizamattan şimdiye kadar dahil-i defter olmayanların bundan böyle vülat ve mutasarrıfın taraflarından zabt ve iltizamına rağbet olunur ise sahibleri mahallerinde mevcut olduğu halde hakiki arza ve mevcut değil ise yine mahallerinde bedel-i sabıkları ve hasılatı gadr iden 'ari olacak vechile tahkik veyahud fakat bir sene mutasarrıflarına zabt ve ta'sir ile kimin hasılatının zahire ihracına i'tina olunarak ona göre bedel-i sabık i'tibarıyla kapu kethüdalrı taraflarından der 'uhde olunmak için keyfiyeti ba tahrirat ve i'lâm der sa'adetime inha olunmak taleb rağbet olunmadığı suretde ashabı taraflarından zabt ve ta'sir itdirilüb canib-i ahirden hılaf-ı defter-i hakani bila sened vakı' olan müdahalenin men ve def'i hususına mübaderet kılınmak irade-i seniyyem muktezasından olduğına binaen

Mer'aş eyaletinin mansurem hazinesinde mahfuz defter-i iltizamı lede-t-tebli' merkumenin tımarı olunan iltizamata dahil olmadığı ve merkum Seyyid Alinin tımarı mahalinde olan iltizamata defterinde mukayyedmidir degilmidir olmadığı halde bundan böyle ber-mûcib-i şurut iltizamı talep olunırmı iltizamı talep olındığı takdirce senevi bir mikdar iltizama mütehammildir gadr ve himayeden 'ari olarak ba tahkik defter-i iltizama kayıtlarıyla keyfiyet ba i'lâm ve başka der sa'adetime inha ve izbâr kılınmak ve talep olındığı suretde defter-i hakani mucebince 'amel ve hareket olunmak için emr-i şerifim i'tâ'sı iktiza eyledidi tahrir olunmakla vechi meşruh üzre 'amel ve hareket eylemek babında

Fi evail ra sene 252

nu.	s.	hk.
5	61- 62	2

Redif-i Mansure Eyalet-i Sivas Ferikliği Rütbe-i Celilesiyle Mer'aş Muhasılı Süleyman Paşa Damet-i Me'aliyeye ve Hınzırı Naibine Hüküm ki

Mer'aş sancagında Hınzırı nahiyesinde Saru oğlan-ı kebir nam ve Denkak maa Hisar öyük nam karyeden yikirmi üçbin beşyüz toksan iki ze'amet ikiyüz elli tarihi ve berat ile Asakir-i mansurem süvarisi çavuşlarından Mehmed veled Mehmed Durdının üzerinde iken babası merkum Mehmed Durdının vefatında ve merkum Mehmedin ref'inden yedişer bin sekizyüz altmış dörder akceleri merkum Mehmed Durdının oğulları asakir-i mansurem süvarisinden Ahmed ve Veli yedibin sekizyüz altmış dört akcesi dahi karındaşları merkum Mehmede süvarilikden vechile iş bu sene-i mübareke rabi'ül evvelinin sekizinci gününde tevcih olunub hala başka başka berat-ı şerifemle üzerlerinde olmakla ze'amet-i mezbure karyelerinin sene-i merkumede vakı' olan mahsulat ve rüsumatı merkuman Ahmed ve Veli ile merkum Mehmedin tahvilleri tarihine düşmüşiken merkum Mehmed sene-i mezbure mahsul ve rüsumı müstekillen benim tahvilim tarihine düşülmüşdür diyerek cümlesi ahz idüb gadr külli eyledigi beyanıyla sene-i mezbure hasılatından merkumunun tahvilleri tarihine düşen hasılatdan merkumanın beratları yazularına göre hisselerine isabet idüb merkumenin fuzuli me'huzi olan hasılat ma'rifet-i şer'ile istirdad itdirilmek babında emr-i şerifim sudurını merkuman Ahmed ve Veli südde-i sa'adetime takdim eyledikleri arz-ı hâlleriyle istid'a itmeleriyle defterhane-i 'amiremde mahfuz rûz-nâmçe-i hümâyûn olındıkda vech-i meşruh üzre olduğu mastur ve mukayyed olub bu ma'kule tımarlı süvariye asakir-i mansure ve mütekaidiyle ve sabilerinin 'uhdelerinde bulunan tımar ve ze'ametleri karyelerinin hasılat-ı vakı'asına göre redif-i mansure mesarıfiçün ondalık suretinde veyahud ahir bir hizmet ide müşiran ve mutasarrıfları taraflarına tahsis kılınan semere kamilen i'tâ' kılınmak ve mütekaidiyle ve sulbiyelerin hams cebelü hasılatları kemâ-kân-ı Mansure hazinesine eda olunmak

ve neferât-ı merkume li-ecl-it- ta'şir karyelerinde başka başka çıkmayub içlerinden ittihad eyledikleri bir kac nefer mücerrib muhtarı ol sancagının müşir ve ferik ve valisi tarafından buyurıldı ahz-ı marifetleriyle cümlesinin tımarı hisselerine ta'şir ve tahsil birle ba'dehu her kimesnenin hissesi tamamen ve kamilen ashabına i'tâ' ve teslim olınmak hususları bu def'a irade-i seniyye-i şahanemle nizamı battal-ı enurdan üzerime ol babda hatt-ı hümayun-ı şevketmakrun mülukanem sahife sudur itmiş olduğu kuyudan müşteki olmakla sizki paşayı müşârün-ileyhsiz ze'amet-i mezbur karyeleri hasılatından merkumenin hisselerine isabet itmiş olan semere mu'ahedesi tarafına eda kılındığı halde virilan şurut ve nizam ve defter-i hakani mucubince 'amel ve hareket olunmuş eşyasını istihsale mübaderet eylesin ve senki naib mûmâ-ileyhâsın husus-ı mezbure tekayyüd nam idüb göresin ze'amet-i mezbure karyelerinin sene-i mezbure hasılatı müstekillen merkum Mehmedin tahvili tarihine düşülmüş olmayub fi-l-vâkı' merkuman Veli ve Ahmed ile merkum Mehmedin tahvilleri tarihine düşülmüş ise sene-i merkume hasılatından merkumanın tahvilleri tarihine düşmüş hasılatdan ve merkuman Veli ve Ahmedin beratları yazularına göre hisselerine isabet idüb merkum Mehmedin me'huzı olan hasılat her ne ise ba'de-s-subut ma'rifet-i şer'ile istirdad itdirilmesi hususına mübaderet ve hılaf-ı şurut ve muğayir defter-i hakani vaz'ından ta'datı ve mübâadet olınmak babında

Fi evasıt be sene 252

nu.	s.	hk.
5	70-71	2

Redif-i Mansure Eyalet-i Sivas Ferikliği Rütbe-i Refi'asıyla Mer'aş Muhasılı Süleyman Paşa Damet-i Me'aliyeye ve Zikr-i Ati Gazıların Mer'aş Eyaletinde Buldukları Mahalde Kuzat ve Nevabi Zide Fazluhuma Hüküm ki

Kayseriye kazasına tabi' Erkelen karyesi imamı Esseyyid el Hac Ebul Müslim veled Hasan nam kimesne der sa'adetimde meclis-i şer'i müşirde karye-i mezkure ahalisinden olub bab-ı seraskeride Perankade olan gözıcek oğlu İsmâ'il ile Hüseyin nam kimesne muvacehesinde bundan onbir mah mukaddem merkum İsmâ'il ve refikaleri olan Mer'aş eyaletinde Kevird aşireti ahalisinden Kovdi Veli Hüseyin oğlu Musli ve Behlivanlı nam aşiretinden Abdurrahman nam kimesnelerden her biri karye-i mezkurede kâin menzilimden malım olub gasben ahz ile gasbetmegin bir kebir altun ve iki aded mecdiye ve elli sekiz aded mecdiye ve otuz aded mecdiye tasfiyesi altunlarım ile mecmu'ı on üçbin kuruş kıymetlü bir çift altun kuşak ve bir gümüş sabahlık ve bir gümüş kuşak ve yarım kıyye hırka ve kümüş ve bir çuka (...) ve bir çuka cübbe ve bir çuka şalvar ve bir çuka entâri ve bir atlas hırka ve bir kutnî entâri ve bir alaca

entâri sim beyaz hırka ve bir tob şam alacası ve bir tob şitari ve bir Ahmediye ve iki işlemeli peş-kir ve bir sofrâ bezi ve iki yasdık maksad pûşîdesi ve bir işlemeli cârşeb ve sekiz cârşeb ve iki tob peş-kirlik bez ve ondört işlemeli peş-kir ve dört el peş-kiri ve üç fûta ve bir tob makremelik bez ve on sekiz işlemeli makreme ve on iki işlemeli uçkur ve üç çevre ve beş işlemeli yağlık ve altı saray yağlığı ve etrafı sırmalı bir üstlük ve tokuz mücessem yemeni ve beş zenne şalvarı ve beş bornoscuk gömlek ve üç tob ve otuz dört gömleklilik kettan bezi ve iki deymi döşek yüzü ve beş deymi muka'ara ve üç havlı ve dört silke ve bir peş-kir ve dört peştamal ve iki işlemeli akce kisesi ve altı kise ve bir tob Merzifon alacası ve iki yorgan yüzü ve iki namaz yağlığı ve yedi bogca ve iki tob kırmızı bez ve bir tob beyaz bez ve bir sallı cübbe ve bir kalınca esb kömlegi ve iki kilim ve bir kalınca seccade ve bir hamayli ve simli tüfenk ve bir çift tabancamı beyanlarında ifşa eylediklerinde eşya-i muharrere-i mezkurede merkum İsmâ'ilin kabz ve istihlak eylediği bir tob şam alacası ve iki işlemeli peş-kir ve iki makreme ve iki çevre ve bir işlemeli yağlık ve iki mücessem yemeni ve bir bornoscuk kömlek ve dört kömleklilik kettan bezi ve iki deymi döşek yüzü ve iki deymi maksad ve bir bogca ve bir tob kırmızı terk kıymetleri olan bin tokuz yüz on guruşun dörtyüz kırk guruşunu mezbur İsmâ'il tazammunla ve def' itmekle ma'adası olan bin dörtyüz yetmiş guruşu dahi merkum İsmâ'ilin karye-i mezkurede sakin İshak oğlu Halîl nam kimesne yedinde emaneten nakdi olan bindörtyüz yetmiş guruşu kabzına beni tarafından tevkil ve ben dahi vekalet-i mezkureyi kabul ve ol vechile merkum İsmâ'ilden istifa-i hakk idüb hususı mezbure müteallik merkum ile aslen ve kat'an da'va ve niza' ve husumetim kalmamışdır diyü ba'de-l-ikrar ve't tasdik ve eşya-i muharrere-i mezkureden geruye kalan eşya müdde'alarıyla gasben merkumun Kovdi Veli Hüseyin oğlu Musli ve Abdurrahman ile mahallerinde terâfu'-i şer'i ve ihkak-ı hakk olunmak babında emr-i şerifim sudurını istid'a itmiş ve husus-ı mezbur mahalinde terâfu'a muhtaç mevaddan bulunmuş olduğundan bahisle ol babda emr-i şerifim sudurı istisvab-ı hal idüğünü İstanbul kazısı olan agzayı Mevlana Abdülhalîm zidet fezailühü i'lâm itmekle senki paşayı müşârün-ileyhsin i'lâmı mucibince mahalinde şer'ile rü'yet olunmak fermanım olmagın imdi sizki paşayı müşar ve gasib-i merkumların Mer'aş eyaletinde buldukları mahallerin kuzat ve nevabi mûmâ-ileyhümâsın ma'rifetiniz ile merkumun Kovdi Veli Hüseyin oğlu Musli ve Abdurrahman buldukları mahallerde huzur-ı şer'i ihzar ve merkum Esseyyid el Hac Ebul Müslim ile terâfu' şer'i şerif iderek i'lâm ve inha olındığı üzre madde-i gasibde merkumların müdhalleri olduğu şer'an sabit olduğu halde emval-i magsube-i mezkureden merkumların zimmetlerinde olan emval-i magsubeyi hükm idüb buna alıvirüb icrayı şer'i ve ihkak-ı hakka dikkat ve ücret-i

mübaşeriye şurut ve nizamına hâvi muahhıran sudur iden emr-i şerifimin dahi infaz ve icrasına mübaderet olınmak babında
Fi evahir cim sene 254

nu. s. hk.
5 72 3

Asakir-i Muntazama-i Şahanem Ferikligi Rütbe-i Refi'asıyla Mer'aş Muhasılı Süleyman Paşa Damet-i Me'aliye ve Mer'aş Naibine Hüküm ki

Musug nam zımmi gelüb bunun Cihanbegli aşireti ahalîsinden Boyı Begi Süleyman nam kimesne zimmetinde işbu sene-i mübarekede gayri ez teslim onyedibin guruşdan alacak hakkı olub def'atle taleb olmak murad eyledikde ber vech şer'i virmekte ta'allül ve muhalefet birle ihkak-ı hakk ve gadr külli sevdasında oldığın bildirüb mahalinde şer'ile görölüb gayri ez teslim merkumenin zimmetinde olan ol mikdar guruş hakkı kendüye alıvirilüb icrayı şer'i şerif ve ihkak-ı hakk olınmak babında emr-i şerifim sudurını istid'a itmekden nâşî hususı mezbur hîn-i terâfu'de tezvır idüğü ind-eş-şer'i tahkik eyledikde ücret-i mübaşeriye mazlum olan müddea aleyhümden taleb olınmayub ber-mûcib-i fetevayı şerife husumet-i kazibe iden müddeî mütemerrideden tahsil hususına ihtimam ve dikkat ve da'va mürur iken müddea aleyhamı ücret-i mübaşeriye talebiyle hılaf-ı şer'i şerife tazyik ve tecrimden hazer ve mücanebet olınmak üzre sizki paşayı müşarün ileyhsiz mahalinde şer'ile görölmek babında

Fi evasıt nun sene 255

nu. s. hk.
5 84 1

Rakka ve Mer'aş Eyaletleri İnzamıyla Diyarbekir Müşiri Vezirim Süleyman Paşa İclaluhuya ve Hısn-ı Mansur Kazası Naibine Hüküm ki

Sadat-ı kiramdan Seyyid Şeyh Abdülhalîm bin Seyyid Osman ve Seyyid Şeyh Hüseyin bin Seyyid Mehmed zide şerefuğuma südde-i sa'adetime arz-ı hâl idüb bunlar **Hazereti İmam Zeynel'abidin** razıyallahü anh sülalesinden ve sahihün neseb sadat-ı kiramdan ve isbat-ı neseb eylediklerine İstanbul nukebasından yedlerinde memhur ve ma'mul bir hüccet ve temessükleri olub ve hısn-ı mansur kazasına tabi' Zek karyesi toprakında bi-l-fi'l zabt ve tasarruflarında avarız hanesine bağlu tekâlif olınmak icab ider emlak ve yerleri olmayub teâdi ve rencide olınmaları icab itmez iken karye-i mezbure zabiti tarafından resm-i raiyet ve ahalîsi tarafından hisse-i tekâlif ve ehl-i 'arz tairesi taraflarından dahi bila emr-i şerif Tekâlif-i şakka mutalebesiyle teâdi ve rencideden halî olmadıkların bildirüb kanun üzre 'amel olınub mezburların hılaf-ı kanun vakı' olan teâdileri men ve def' olınmak babında emr-i şerifim sudurını istid'a itmeleriyle merkumlar sahihün neseb sadat-ı

kiramdan olub isbat-ı neseb eylediklerine İstanbul nukebasından yedlerinde ma'mul ba hüccet ve temessükleri olduğu ve karye-i mezbure toprakında bi-l-fi'l zabt ve tasarruflarında hane-i avarıza bağlı tekâlif olunmak icab ider emlak ve yerleri olmadığı halde ve karye-i mezbure tarafından resm-i raiyet ve ahalîsi taraflarından hisse-i tekâlif ve ehli 'arz caniblerinden dahi bila emr-i şerif tekâlif-i şakka mutalebesiyle teâdi ve rencide olunmak hılaf-ı kanun olmagla senki müşir-i müşârün-ileyhsin kanun üzre 'amel olunmak fermanım olmagın imdi sizki müşir-i müşar ve naib mûmâ-ileyhümâsız hususı mezbure tekayyüd ve yedlerinde olan hüccet ve temessükle nazar idüb göresiz bunlar sahihün neseb sadat-ı kiramdan olub isbat-ı neseb eylediklerine İstanbul nukebasından yedlerinde ma'mul ba hüccet ve temessükleri olunub ve karye-i mezbure toprakında bi-l-fi'l zabt ve tasarruflarında hane-i avarıza bağlı tekâlif olunmak icab ider emlak ve yerleri olmadığı halde karye-i mezbure zabiti tarafından resm-i raiyet ve ahalîsi caniblerinden hisse-i tekâlif ve ehli 'arz taifesi taraflarından dahi bila emr-i şerifim tekâlif-i şakka mutalebesiyle vakı' olan teâdiyatın men' ve def'i hususuna mübaderet ve ücret-i mübaşeriye şurutı ve nizamına hâvi mukaddimen sudur iden emr-i şerifimin dahi infaz ve icrasına dikkat olunmak babında

Fi evasıt ca sene 256

nu.	s.	hk.
5	100	1

Asakir-i Muntazama-i Şahanem Mir Livalarından Mer'aş Mutasarrıfı Yusuf Ken'an Paşa Damet-i Me'aliyeye ve Mer'aş Naibine Hüküm ki

Halfli uzun sarraf oğlu Oram nam yahudinin südde-i sa'adetime takdim eylediği arz-ı hâlinde bunun ikiyüz kırkbeş senesinden berü Mer'aş mütemekkinlerinden Nesim hâvik nam yahudi zimmetinde kırkbin ve İsak ceyuz oğlu şeriki Yakuhil nam yahudiler zimmetlerinde otuzbin ve sair ma'lum'ül esami kesan zimmetlerinde ma'lum'ül mikdar gurusş alacağı olub def'atle taleb ve almak murad eyledikde ber vechi şer'i virmekde ta'allül ve muhalefet birle itale-i hakk ve gadr külli sevdasında olduklarına inha ve mahalinde şer'ile görülüb merkumenin zimmetlerinde olan ol mikdar gurusş alacağı kendüye alıvirülüb icrayı şer'i şerif ve ihkak-ı hakk olunmak babında emr-i şerifim sudurımı istid'a itmekden nâşî sizki müşârün-ileyhsiz mahalinde şer'ile görülüb fermanım olmagın imdi sizki müşar ve naib mûmâ-ileyhsiz husus-ı mezbur inha olındığı üzre olduğu halde ma'rifetiniz ile merkumenin mahalinde meclis-i şer'i ihzar bununla terâfu'-i şer'i şerif iderek merkumlar zimmetlerinde olan ol mikdar gurusş alacağın ba'de-s-subut hükm idüb bunun alıvirülüb icrayı şer'i şerif ve ihkak-ı hakka dikkat ve ücret-i mübaşeriye şurut ve nizamına hâvi mukaddimen sudur iden emr-i şerifim dahi infaz ve icrasına

mübaderet olunmak babında
Fi evail sad sene 257

nu. s. hk.
5 101 2

Muahhıran emr-i âli yazıldı
Fi evasıt cim sene 59

**Asakir-i Muntazama-i Şahanem Mir Livalarından
Mer'aş Mutasarrıfı Yusuf Ken'an Paşa Damet-i Me'aliyeye
ve Elbistan Naibine Hüküm ki**

Mer'aş sancagında Elbistan nahıyesine tabi' Çiftlik Şeyh Abdurrahman bin Ali 'an veledan Şeyh Abdurrahman Erzincanî kuddises sırrıhul ali der arz Söküg ve Kodalı nezd nefsi Elbistan iki kıt'a yerler ebâ-en-cedd mezkurların tasarrufunda olub 'öşr alına kelmeyüb ve sair rüsumdan dahi emin olub Şeyh Abdurrahman Erzincanîye reayet idegeldiği şuhud-ı udül olub ümera-i maziye-i 'osmaniyeden-nevver Allahü merkadehüm-gayrihim canibinden ahkam-ı şerifleri olub mucib ile kayd olındı diyü defter-i mufassalda muharrer kalemiyle meşruh olduğına binaen ber-minvâl-i muharrer Söküd ve Kodalı der nezd nefsi Elbistan diyü mukayyed iki kıt'a yerlerin müteveccihatları Şeyh Abdurrahman bin Ali an veledan Şeyh Abdurrahman Erzincanî canibinden mutasarrıfı tarafından tasarruf olına geldiği defter-i hakanide mukayyed olduğına ve Seyyid Ebubekr ve Hüseyin ve Esseyyid Hamza ve Esseyyid dıker Hamza Şeyh Abdurrahman bin Ali 'an veledan Şeyh Abdurrahman Erzincanî neslinden ve zıkr olınan iki kıt'a araziye mutasarrıf olduklarına binaen ber-mücib-i defter-i hakani zabt ve Söküd ve Kodalı der nefsi Elbistan diyü mukayyed iki kıt'a arazinin müteveccihatları Şeyh Abdurrahman bin Ali 'an evlad Şeyh Abdurrahman Erzincanî tarafından ahz ü kabz murad olındıkda dahil olunmak icab itmez iken ecanibden ba'zı kimesneler hılaf-ı defter-i hakani fuzuli müdahale ve ta'arruzdan halî olmadıkları beyanıyla ol babda emr-i şerifim sudurını merkumdan bu def'a ba 'arz ı hal-i istid'a itmeleriyle defterhane-i 'amiremde mahfuz defter-i mufassala müraca'at olındıkda Elbistan nahıyesine tabi' Çiftlik Şeyh Abdurrahman bin Ali 'an veledan Şeyh Abdurrahman Erzincanî kuddises sırrıhul ali der arz Söküd ve Kodalı nezd nefsi Elbistan kazıyan zıkr olınan iki kıt'a yerler sevâbık eyyamdan ebâ-en-cedd mezkurun tasarrufunda olub şimdıye degin 'öşr alına gelmeyüb vesair rüsumdan dahi mu'af olub Şeyh Abdurrahman Erzincanî hazeretlerine reayet olinagelüb şuhud-i udülle sübut olub ümera-i maziye-i osmaniyeden-nevver Allahü merkadehüm-gayrihim canibinden ahkam-ı şerifleri olub mucib ile kayd olındı diyü mukayyed olınmagın alâ ma kan kayd olındı diyü defter-i mufassalda muharrer kalemiyle tahrir olınub bu takdirce ber muktezayı defter-i hakani Elbistan nahıyesine tabi Çiftlik Şeyh Abdurrahman bin

Ali ‘an veledan Şeyh Abdurrahman Erzincanî kuddises sırrıhul ali der arz Söküd ve Kodalı nezd nefsi Elbistan zıkr olunan iki kıt’a yerler ebâ-en-cedd mezkurun tasarrufunda olub şimdiye dek ‘öşr alına gelmeyüb vesair rüsumdan dahi mu’af olub Şeyh Abdurrahman Erzincanî reayet olınagelüb şuhud-i udülle sübut ümera-i maziye-i osmaniyeden-nevver Allahü merkadehüm-gayrihim canibinden ahkam-ı şerifleri olub mucib ile kayd olındı diyü defter-i mufassalda muharrer kalemiyle şerh virilmiş olduğına binaen ber-minvâl-i muharrer Söküd ve Kodalı nezd nefsi Elbistan diyü mukayyed iki kıt’a yerlerin müteveccihatları Şeyh Abdurrahman bin Ali ‘an veledan Şeyh Abdurrahman Erzincanî canibinden mutasarrıfı tarafından kadimesi üzre zabt olınmak iktiza eyledigin rical-i devlet-i aliyemde bi-l-fi’l defter emini olan iftiharül ekabir vel ekarim Ali Raif zide ‘ilmuhu ‘arz itmiş ve Mer’aş sancagının Maliye hazinesinde mahfuz defter-i iltizamata lede-t-tebli’ zıkr olunan iki kıt’a arazi olınan iltizamata dahil olmadığı cevabı yazılmış ve liva-i mezburda kâin iltizamattan şimdiye kadar dahil-i defter olamayanların bundan böyle dahi vülat ve mutasarrıfın taraflarından zabt ve iltizamına rağbet olunur ise sahibleri mahalinde mevcut olduğu halde hakiki arz mevcut değil ise yine mahalinde bedel-i sabıkları ve hasılatı gadr iden ‘ari olacak vechile tahkik veyahud fakat bir sene mutasarrıflarına zabt ve ta’şir ile kimin hasılatının zahire ihracına i’tina olunarak ona göre bedel-i sabık i’tibarıyla kapu kethüdası tarafından der ‘uhde olınmak için keyfiyeti ba tahrirat ve i’lâm der sa’adetime inha olınmak ve talep ve rağbet olınmadığı suretde ashabı taraflarında zabt ve ta’şir itdirilmesi hususına mübaderet kılınmak mukaddimen ba irade-i seniyye virilen nizamı muktazesından bulunmuş olmakla vech-i meşruh üzre ‘amel ve hareket olınmak fermanım olmanın imdi sizki paşayı müşârün-ileyhsiz keyfiyet ma’lumun oldıkda arazi-i merkume ol tarafda olan iltizamata defterine dahil olmadığı ve iltizamı dahi talep kılınmadığı halde ber muktezayı defter-i hakani ‘amel ve hareket itdirilmesine mübaderet eyleyesin ve senki naib ve mûmâ-ileyhâsın merkumun Şeyh Abdurrahman Erzincanî veledan Şeyh Abdurrahman Erzincanî neslinden ve zıkr olunan iki kıt’a ‘araziye mutasarrıf oldukları halde defter-i hakani ve emin mûmâ-ileyhin ‘arzu mucebince zabt ve Çiftlik Şeyh Abdurrahman bin Ali ‘an veledan Şeyh Abdurrahman Erzincanî kuddises sırrıhul aziz der arz Söküd ve Kodalı nezd nefsi Elbistan zıkr olunan iki kıt’a yerler ebâ-en-cedd mezkurun tasarrufunda olub ‘öşr alına kelmeyüb ve sair rüsumdan dahi emin olub Şeyh Abdurrahman Erzincanîye reayet olına geldiği şuhud-i udülle sübut olub ümera-i maziye-i osmaniyeden -nevver Allahü merkadehüm-gayrihim canibinden ahkam-ı şerifleri olub mucib ile kayd olındı diyü defter-i mufassalda muharrer kalemiyle şerh virilmiş olduğına binaen ber-minvâl-i muharrer Söküd ve Kodalı nezd nefsi Elbistan diyü mukayyed iki kıt’a yerlerin müteveccihatları Şeyh

Abdurrahman bin Ali ‘an veledan Şeyh Abdurrahman Erzincanî canibinden mutasarrıfı tarafından ahz ü kabz idüb ecanibden olan kesanı hılaf-ı defter-i hakaniye dahil ve ta’arruz itdirmeyub men’ ve def’i hususuna mübaderet ve iltizamat nizamına ve kuyud-ı defter-i hakaniye ve kanuna münafi’ vaz’ı tecvizden hazer ve mübâadet’ olunmak babında

Fi evahir ra sene 257

nu. s. hk.
5 105 1

Asakir-i Muntazama-i Şahanem Mir Livalarından Mer’aş Sancagı Mutasarrıfı Ken’an Paşa Damet-i Me’aliyeye ve Elbistan Naibine Hüküm ki

Mer’aş sancagında Elbistan nahiyesinde nefsi Elbistan nezdinde vakı’ Söküd ve Kodalı nam iki kıt’a arazi Şeyh Abdurrahman bin Ali an veledan-ı Şeyh Abdurrahman Erzincanî kuddises sırruhu canibinden evladın vechile mutasarrıfları taraflarından tasarruf oluna keldiği defter-i hakanide ve Şeyh İsmail ve Şeyh Mehmed ve Abdurrahman ve Mehmed ve Abdullah ve Ahmed ve Ömer ve İbrahim ve Halil ve diger Halil ve Hüseyin Şeyh Abdurrahman bin Ali an veledan-ı Şeyh Abdurrahman Erzincanî evlad-ı evladından ve iki kıt’a araziye evladın vechile mutasarrıf olmalarıyla bermûcib-i defter-i hakani zabt ve nefsi Elbistan yedinde vakı’ Söküd ve Kodalı nam iki kıt’a yerlerin müteveccihati Şeyh Abdurrahman bin Ali an veledan-ı Şeyh Abdurrahman Erzincanî canibinden evladın vechile ahz ü kabz murad olındıkda dahil olunmak icab itmez iken ecanibden ba’zı kimesneler hılaf-ı defter-i hakani kanuna müdahale ve ta’arruzundan halî olmadıkları beyanıyla ol babda emri şerifim sudurını merkumdan bu def’a ba ‘arz ı hal-i istid’a itmeleriyle defterhane-i ‘amiremde mahfuz defter-i mufassala müraca’at olındıkda Elbistan nahiyesine tabi’ Çiftlik Şeyh Abdurrahman bin Ali ‘an veledan Şeyh Abdurrahman Erzincanî kuddises sırrihul ali der arz Söküd ve Kodalı nezd nefsi Elbistan kat’iyyen zikr olunan iki kıt’a yerler sevâbık-ı eyyamdan ebâ-en-cedd mezkurun tasarrufunda olub şimdiye dek ‘öşr alınagelmeyüb vesair rüsumdan dahi emin olub Şeyh Abdurrahman Erzincanîye reayet olma gelub şuhud-u udülle sübut bulub hüdavendigar esbak canibinden ahkam-i şerifleri olub mucibiyle kayd olındı diyü mukayyed bulunmagın ‘ala makan kayd olındı diyü defter-i mufassalda muharrer kalemiyle tahrir olunub bu takdirce bir muktezayı defter-i hakani Çiftlik Şeyh Abdurrahman bin Ali ‘an veledan Şeyh Abdurrahman Erzincanî der arz Söküd ve Kodalı nezd nefsi Elbistan kat’iyyen diyü defter-i mufassalda muharrer kalemiyle tahrir olındığına binaen ber-minvâl-i muharrer nefsi Elbistan nezdinde vakı’ Söküd ve Kodalı nam iki yerlerin müteveccihati Şeyh Abdurrahman bin Ali an veledan Şeyh

Abdurrahman Erzincanî kuddises sırruhu canibinden evladın vechile mutasarrıfları taraflarından kadimesi üzre zabt olunmak iktiza eyledigin rical-i devlet-i aliyemden bi-l-fi'l defter emini olan iftihar Ali Raif zide ilmuhu 'arz idüb Mer'aş sancagının defter-i iltizamata lede-t-tebli' zikr olunan vakf-ı arazi alınan iltizamata dahil olmadığı cevabı yazılmış ve liva-i mezbure kâin iltizamattan şimdiye kadar dahil-i defter olamayanların bundan böyle dahi zabt ve iltizamata dahi ragbet olunur ise sahibleri mahalinde mevcut olduğu halde hakiki arz ve mevcut değil ise yine mahalinde bedel-i sabıkı ve hasılatı gadr iden 'ari olacak vechile tahkik veyahud fakat bir sene mutasarrıflarına zabt ve ta'sir ile kimin hasılatının zahire ihracına i'tina olunarak ona göre bedel-i sabık i'tibarıyla kapu kethüdarları taraflarından der 'uhde olunmak için keyfiyeti ba tahrirat ve i'lâm der sa'adetime inha olunmak taleb ve ragbet olunmadığı suretde ashabı taraflarından zabt ve ta'sir itdirilüb canib-i ahirden hılaf-ı defter-i hakani bila sened vakı olan müdahalenin men'i ve def'i hususuna mübaderet kılınmak mukaddimen ba irade-i seniyye virilen nizamı muktezasından bulunmuş olmakla ber vechi muharrer amel ve hareket eylemek fermanım olmanın imdi sizki paşayı müşârün-ileyhsiz keyfiyet ma'lumun oldıkda zikr olunan vakf arazi ol tarafda olan iltizamat defterine dahil olmadığı ve bundan böyle dahi der 'uhdesi taleb kılınmadığı halde ber muktezayı defter-i hakani ve kanun üzre 'amel ve hareket itdirilmesine mübaderet eyleyesin ve senki naib mûmâ-ileyhsin hususu mezbure mukayyed olub göresin merkumdan Şeyh İsmail ve Şeyh Mehmed ve Abdurrahman ve Mehmed ve Abdullah ve Ahmed ve Ömer ve İbrahim ve Halil ve diger Halil ve Hüseyin Şeyh Abdurrahman bin Ali an veledan Şeyh Abdurrahman Erzincanî evlad-ı evladından ve iki kıt'a yerlere evladın vechile mutasarrıf oldukları ve dahil iden kimesne ecanibden oldukları ind-eş-şer'i tebyin ve tahkik eylediği halde defter-i hakani ve emin-i mûmâ-ileyhânın 'arzı mucebinca zabt ve nefsi Elbistan nezdinde vakı' Söküd ve Kodalı nam iki kıt'a yerlerin müteveccihatı Şeyh Abdurrahman bin Ali an veledan-ı Erzincanî kuddises sırruhu canibinden evladın vechile mutasarrıfları taraflarından ahz ü kabz itdirüb ecanibden olan kesân hılaf-ı defter-i hakani dahil ve ta'arruz itdirmeyub men'i ve def'i hususuna dikkat ve iltizamat nizamına ve kuyud-ı defter-i hakaniye ve kanuna münafi vaz'ı tecvizden hazer ve mübaadet olunmak babında

Fi evahir sad sene 258

nu.	s.	hk.
5	109	1

Mer'aş Valisi Vezirim Selim Paşayı İclaluhuya Zikr-i Ati Arz İdüği Mer'aş Sancagında Oldıkları Kuzatın Naibine Hüküm ki

Darende civarında sakın Atmalı ve Tomatlı aşireti

ahalîsinden ve kiracı taifesinden Hasan ve Yusuf ve Bekir ve Mehmed ve Süleyman ve Kurd ve diğer Mehmed nam kimesneler bundan akdem sekiz mah mukaddem kaza-i mezbure tabî' mencilik karyesinden burun nam mahale götürmek üzere kira olarak tahmillerinde oldukları zahire ile sub-ı maksude giderler iken esnayı rahda Kara durak nam mahalde vakı' gödeli yaylalarında bulunan Zemşar aşiretinden Saru Veli oğlu Soluk dimekle ma'ruf yikirmi nefer tevabî'yle bunların önlerine çıkub yedlerinde bulunan bi'l cümle emval ve eşyalarıyla on iki re's katır ve esb ve otuz re's öküzlerini gasb ahz ve merkumları mecruh itmiş oldukları ve merkumlar Mer'aş sancagı dahilince geşt ü gûzar eyledikleri beyanıyla merkumlar liva-i mezbur dahilince bulındıkları mahalde şer'ile görölüb merkumların hılaf-ı şer'i şerife gasben itmiş oldukları emval ve eşya ve hayvanat alıvirilüb icrayı şer'i şerif ve ihkak-ı hakk olınmka babında emr-i şerifim sudurını merkumenin bu def'a ba 'arz ı hal-i istid'a itmiş sunuk-ı teb'a-i saltanat-ı seniyyemden büyük ve küçük bir kimesne diğer birisinin mal ve emlakine bi-gayr-i hak ta'arruz ve tasallut ve müdahale itmiş veyahud cebren almak veya satdırmak için bi-z-zât veyahud bi-l-vâsita icbar eylemek misüllü şeyler vechen min-el-vücuha haiz olmaması ve ba'd-ezin o ma'kule madde-i memnu'a ve mekruheye cesaret iden olur ise karzen birinin mal ve emlakine tasallutı vuku'ında men' ve def' olunub şayet bir tagrib ile zabt itmiş bulunır ise mazbut olan mal ve emlak mevcut ise aynen değil ise semenen sahib olana red itdirilmesi ahkam-ı cezaiye iktizasından olmakla vechi meşruh üzere 'amel olınmak fermanım olmagın imdi sizki müşir ve oldukların mahalîn naibi mûmâ-ileyhâsın marifetiniz ile gasib-i merkumlar liva-i mezbur dahilinde oldukları mahalde meclis-i şer'i ihzar ve merkumun ile ber nehc-i şer'îyi hakaniyet vechile terâfu'î şer'i şerif iderek husus-ı mezbur inha olındığı üzere olduğu halde gasib-i merkumların gasben ahz itmiş oldukları emval ve eşya ve hayvanat her ne ise ba'de-s-subut ve'l hükm merkumuna alıvirilüb icrayı şer'i şerife ve ihkak-ı hakka dikkat ve hususı mezbur zımında müddei merkum tarafından mübaşir ta'yini matlub olındığı halde müahhiren irade-i seniyye-i mülûkanemle virilan nizam mucebince ta'yin olınacak mübaşirin hizmeti mübaşeriye ve mesarısı sairesi kendü tarafından te'diye itdirilüb müddea 'aleyh canibinden hizmeti mübaşeriye ve mesarısı mutalebe ve ahzından ve zinhar bu vesile ile kimesneye gadr ve teâdi misüllü vaz' ve halet-i vuku'ından mücanebet olınmak babında

Fi evail cim sene 258

nu.	s.	hk.
5	110	1
	111	

Mer'aş Müşiri Vezirim Selim Paşa İclaluhuya ve Camustil Sarsab ve Hinziri ve Orta ve Pazarcık ve Yenice

Kal'a ve Ahanca(?) ve Pınar Başı ve Çörmüşek Naibleri Zide İlmuhuya Hüküm ki

Mer'aş sancagında Camustil nahiyesine tabi' ikibin dörtyüz ondört akce yazar karye-i Sagir kebir maa rüsum gayri ez 'adet-i agnam ve yine nahiye-i mezbure tabi' binyüz kırk dört akce yazar karye-i İğde pınar der nezd karye-i mezbur maa rüsum gayri ez 'adet-i agnam ve yine nahiye-i mezbure tabi' ikibin üçyüz ondört akce yazar karye-i Agca kuyuluk der nezd karye-i mezbur maa rüsum gayri ez 'adet-i agnam yekun beşbin sekizyüz yetmiş iki akce ve Sarsab nahiyesine tabi' tokuzbin tokuzyüz altmış iki akce yazar karye-i Mescidlü der nahiye-i Sarsab tabi' Ecnab maa rüsum gayri ez 'adet-i agnam ve yine nahiye-i mezbure tabi' altıyüz elli akce yazar mezra'-i Mustedil tabi' karye-i mezbur maa rüsum altıyüz ondört nefer re'aya ile cema'at-i Kara mürsellü an yörükân-ı Mer'aş Beluş maa gayruhu yikirmi yedibin dörtyüz ondört akce yekunundan ikibin ikiyüz akcesi ifraz ve Hinziri nahiyesine tabi' bin altmış dört akce yazar karye-i Keyancı gayri ez 'adet-i agnam ve yine nahiye-i mezbure tabi' dörtyüz kırk akce yazar mezra' Bağî gani der nezd tabi' mezbur gayri ez 'adet-i agnam ve yine nahiye-i mezbure tabi' bin elli yedi akce yazar karye-i Esde viran der nezd karye-i Sulak tabi' mezbur maa nısf gayri ez resm-i çift ve bennak ve mücerredan ve 'adet-i agnam ve yine nahiye-i mezbure tabi' onbin tokuzyüz otuzdört akce yazar karye-i an rüsum ferik merde nısf bad-ı heva gayri ez 'adet-i agnam ve yine nahiye-i mezbure tabi' üçyüz kırk iki akce yazar mezra' marları viranı der nezd karye-i mezbur nısf ve gayri ez dönüm ve yine nahiye-i mezbure tabi' altıyüz yikirmi akce yazar mezra' Sulak tabi' mezbur ve maa gayri ez resm-i çift ve bennak ve mücerredan ve 'adet-i agnam ve yine nahiye-i mezbure tabi' mezra' Öyük viranı maa Hacı viranı der nezd karye-i mezbure rebî' ez resm-i dönüm ikiyüz yikirmi ve yine nahiye-i mezbure tabi' mezra' Camaş der nezd karye-i mezbure rebî' gayri ez resm-i dönüm üçyüz elli bir ve yine nahiye-i mezbure tabi' mezra' Dengesli ve Cihan viranı ve Güllü viranı ve Turub (.....) der nezd karye-i mezbure tabi' gayri ez resm-i dönüm altmış altı yekun dörtdin yüz altmış ve yine nahiye-i mezbure tabi' mezra' Duldar der nezd karye-i mezburenin onbin akce yekunundan ikibin akcesi ifraz ve yine nahiye-i mezbure tabi' on altıbin altıyüz akce yazar mezra' Saru ve icmal Elkid nam diger Denkak maa Hisar olugu ve Kirice tabi' mezbur gayri ez resm-i çift ve bennak ve mücerredan ve 'adet-i agnam ve yine nahiye-i mezbure tabi' ikibin akce yazar mezra' bilas viranı maa cayir der nezd karye-i kalb ve yine nahiye-i mezbure tabi' dörtyüz akce yazar mezra' Ak maa Acık pınar der nezd karye-i mezbure el mezbure bir görölüb yikirmi ikibin akce yekunundan üçbin tokuzyüz yikirmi akcesi ifraz ve Orta Nahiyesine tabi Mezra' Aristil niyabet maa rüsum gayri ez resm-i çift ve 'adet-i agnam onbin akce yazusundan ikibin

akcesi ifraz ve Pazarcık nahiyesine tabi' mezra' Armudaz maa rüsüm gayri ez 'adet-i agnam ondörtbin akce yazusından ikibin akcesi ifraz ve Yenice kal'a nahiyesine tabi' mezra' Heb maa rüsüm gayri ez 'adet-i agnam beşbin sekizyüz seksenbeş akce yazusından ikiyüz akce ifrazı bir görölüb dörtbin ikiyüz akce yekunından bin akcesi ifraz ve (.....)nahiyesine tabi' karye-i (.....) kebir maa rüsüm gayri ez resm-i çift ve 'adet-i agnam ikibin dörtyüz onyedi akce yekunından bin akce ifrazı ve maa gayruhu bir görölüb tokız bin akce yekunından ikibin tokuzyüz toksan tokuz akcesi ifraz ve yine husus Hurman Nahiyesine tabi' Hamustil nam diger Ululu maa Kızılca pınar ve Hamza pınar ve Degirman deresi ve gayriden maa rüsüm gayri ez 'adet-i agnam onüçbin akce yazusından altıbin akce ifrazından dörtbin akcesi ifraz ve karye-i Kemallu der nahiyeye-i Ahsen dere der Elbistan maa rüsüm gayri ez 'adet-i agnam ikibin yediyüz seksen sekiz akce ve yine nahiyeye-i mezbure tabi' karye-i Camustil diger Vattel-i kebir ve sagir ve Bağı ve Kara utas kışlak nam der nezd Kışlak (.....) ve (.....) ve üç kışlası maa Kurin tabi' mezbur maa rüsüm gayri ez 'adet-i agnam on ikibin akce yazusından altıbin akcesi ifraz ve Pınar başı nahiyesine tabi' dörtbin üçyüz elli akce yazar karye-i Kürçüb nam diger kebir gayri ez 'adet-i agnam ve resm-i çift ve bennak ve mücerredan ve yine nahiyeye-i mezbure tabi' çiftlik-i Cud der karye-i mezbur dörtyüz akce ve yine nahiyeye-i mezbure tabi' karye-i Balarak tabi' kal'a-i zamantu gayri ez resm-i çift ve bennak ve mücerredan ve 'adet-i agnam dörtbin akce yazusından dörtyüz akcesi ifraz ve yine nahiyeye-i mezbure tabi' karye-i Kamışcık-ı kebir rüsüm-ı gayri ez 'adet-i agnam onikibin dörtyüz onyedi akce yazusından bin sekizyüz elli sekiz akcesi ifraz ve bir görölüb on bin altıyüz kırk altı akce yekunından ikibin akcesi ve yine nahiyeye-i mezbure tabi' mezra' Hatun viranı der nezd karye-i mezbur gayri ez resm-i dönüm yediyüz altmış ve yine nahiyeye-i mezbure tabi' mezra' Bekir köy der nezd mezra' mezbur gayri ez resm-i dönüm ile bir görölüb bin on akce yekunından beşyüz toksan ve yine nahiyeye-i mezbure tabi' karye-i bab-ı (.....) gayri ez resm-i çift ve bennak ve mücerredan ve 'adet-i agnam ikibin akce yazusından bin Çörmüşek nahiyesine tabi' bin beşyüz akce yazar mezra' gayri ez çift ve bennak ve mücerredan ve Pınar başı nahiyesine tabi' karye-i der varlanik ikibin yediyüz altmış tokuz akce yazusından bin yeditüz altmış tokız akcesi ifraz ve yine nahiyeye-i mezbure tabi' karye kara viranı mezra'sının onsekizbin akce yazusından altıbin akcesi ifraz ve yine nahiyeye-i mezbure tabi' bin beşyüz altmış akce yazar mezra' (.....) der nezd karye-i mezbur ve Pınar başı nahiyesine tabi' üçbin yediyüz kırk altı akce yazar mezra' (.....) Nam diger Saru hacı gayri ez resm-i çift ve bennak ve mücerredan ve 'adet-i agnam yine nahiyeye-i mezbure tabi' mezra' Andaran? gayri ez resm-i dönüm binbeşyüz yekun maa gayruhu beşbin ikiyüz kırk altı akce

yekunından ikibin yediyüz toksan tokuz akcesi ifraz ve maa gayruha bir görölüb ondörtbin akce yekunından üçbin altıyüz elli akcesi on yedibin onyedi akce tımar olunmak üzere ikiyüz kırk yedi tarihi ve hemşin cebelü payesüyle asakir-i mantazime-i şahanem teka'üdlerinden Hüseyin veled Mehmedin tımarı hala berat-ı şerif ile üzerinde olduğu defter-i hakanide mukayyed olmakla mârr-üz-zıkr kura ve mezari'anın ikiyüz elli altı ve elli yedi ve elli sekiz senelerine mahsuben vakı' olan mahsulat ve rüsumatdan merkumenin beratı yazusına göre hissesine isabet iden mahsul ve rüsum ahir tarafından ahz ü kabz olunamayub 'ala hale kaldığı beyanıyla zıkr olunan senelere mahsuben vakı' olub merkumenin beratı yazusına göre hissesine isabet iden mahsul ve rüsum icab ve iktiza idenlerden tahsil babında emr-i şerifim sudurını merkum Hüseyin veled Mehmed ba arz ı hal-ı istid'a itmekden nâşî defterhane-i 'amiremde mahfuz rûznâmçe-i hümâyûnuma müraca'at olındıkda vechi meşruh üzere olduğu mastur ve mukayyed olunmuş ve tımar-ı mezbur olunan iltizamata dahil olmadığı varidat muhasebesinden yazılmış ve eyalet-i mezkurede vakı' bil cümle varidat zaman-ı sahibleri i'tibarıyla ba irade-i seniyye-i şahanem sizki müşârün-ileyhsiz sana ihale kılınmış olduğundan bahisle tımar-ı mezbur mahalinde olan defterlere dahil olmadığı ve taraflarından iltizamata rağbet kılınmadığı halde işbu elli sekiz senesi hasılat-ı vakı'asının teka'üd-ı merkum tarafından ahzı ve elli altı ve yedi seneleri hasılatı dahi me'huz ve makbuz olmuş ise yerlü yerinden tahsil ve merkum ifa ve tediyesi babında divan-ı hümayunumdan evamir-i şerife ısdarı beratı mazbata idüğü maliye hazinesi nazırı destur müşir (.....) Musa safveti paşa iclalahuya ba takrir-i ifade itdiğine vechi meşruh üzere 'amel olunmak fermanım olmagın tımar-ı mezbur mahalinde olan iltizamata defterlerine dahil olmadığı ve tarafından iltizamata rağbet kılınmadığı halde işbu elli sekiz senesi hasılatı teka'üd merkum tarafından ahz olmadığını ve elli altı ve yedi senelerine mahsuben vakı' olub berat yazusına göre hissesine isabet iden mahsul ve rüsum re'aya zimmetlerinde kalmış yohsa müşterekleri ve ahir kimesneleri ahz ı kabz itmişlerdir re'ayadan bir senede iki def'a mahsul ve rüsum tahsilinden hazer olunarak ba'de-s-subut tevcib ve iktiza itdenlerden tahsil ve alıvırılması hususuna mübaderet eylesesin ve senki naib mûmâ-ileyhimsin bir maznun-ı emr-i şerifim sizin dahi olarak (.....) 'amel ve harekete mübaderet ve hılafından mücanibet olunmak babında

Fi evail şın sene 258

nu.	s.	hk.
5	112-113-114	1

Mer'aş Sancığı Mutasarrıfı Vezirim Selim Paşa ve Aynul 'Arus ve(.....) ve Karguluk Naiblerine Hüküm ki

Mer'aş sancagında Aynul arus nahiyesine tabi' Til-i sagir maa rüsum hinta ve çift ve 'adet-i agnam yedibin yüz on altı akce yazusından bin yediyüz toksan bir akcesi ifraz an cema'at Ali Hacılı tabi' taife-i Küreciyan neferât yüz elli iki aded rüsum ve voyvodamızda nısf bad-ı heva ve gayri ez 'adet-i agnam ikibin beşyüz yetmiş dört ve an cema'at-i Seyyid Yinal tabi' taife-i mezbur neferât yüz altmış yedi 'an rüsum ve voyvodamızda nısf badı heva ve gayri ez 'adet-i agnam ikibin yediyüz seksen tokuz akce ile bir görölüb yedibin yüz yikirmi dört akce yekunundan üçbin akcesi ifraz ve hisse-i asl 'an karye-i Til-i sagirin yedibin yüz yikirmi dört akce yazusından bir def'a dahi dörtbin yüzyikirmi dört akcesi ifraz ve an' mezra'-i Yenam beksu tabi' Kevdir maa mersum gayri ez 'adet-i agnam ikibin tokuzyüz otuz sekiz 'an cema'at Beksu ve Cağılganlu tabi' Cağılganlu 'an yörükân-ı neferât ikiyüz on iki ve rüsum gayri ez 'adet-i agnam üçbin yediyüz kırk bir 'an cema'at Reyhanlu gayri ez (.....) tabi' taife-i yörükân Mer'aş neferât otuz yedi maa rüsum 'adet-i agnam yediyüz kırk yedi 'an cema'at Kafalaz tabi' taife-i Ayaslu 'an yörükân Mer'aş neferât yikirmi sekiz 'an rüsum Voyvodamızda nısf badı heva gayri ez 'adet-i agnam beşyüz elli tokuz 'an cema'at (.....) tabi' taife-i Ayaşlu 'an yörükân Mer'aş neferât elli iki 'an rüsum voyvodamızda ve nısf badı heva gayri ez 'adet-i agnam tokuzyüz on yedi akce hissesi bir görölüb sekizbin tokuzyüz iki yekunundan ikibin tokuzyüz iki akce ifraz (.....) ikibin tokuzyüz toksan tokuz akcesi ifraz ve 'an karye-i Göger maa mezra'-i Koca debe tabi' Karguluk maa rüsum gayri ez 'adet-i agnam üçbin toksan iki akce yazusından bin tokuzyüz elli bir akce an nehir (....) tabi' mezbur üçbin akce yekunundan binyediyüz seksen ve 'an gayri kuzavat Mer'aş ve kura (.....) Deve bazarı ve bir nezd tabi' karguluk fi sene beşbin yüz kırk akce yazusından bin yüz kırk akcesi ifrazları bir görölüb dörtbin sekizyüz akce yekunundan sekizyüz akcesi ifraz ve resm varidatı tabi' Hısn-ı mansur maa rüsum gayri ez 'adet-i agnam beşbin ve 'an mezra' senil der nezd karye-i mezbur beşyüz elli tokuz 'an mezra' Kayasakir der nezd karye-i Nişinci tabi' Hısn-ı mansur maa rüsum ikibin akce yazularıyla bir görölüb yedibin beşyüz elli tokuz akce yekunundan dörtbin dörtyüz on dört akce ifraz (.....) dörtbin ondört akceleri ifrazı ve 'an karye-i Toy alanı tabi' Kara hafız maa rüsum gayri ez 'adet-i agnam sekizbin beşyüz altmış dört ve 'an mezra' Payadi der nezd karye-i mezbur maa rüsum ikiyüz otuz sekiz ve mezra'-i Toprak depe ve Bagcecik der nezd karye-i mezbur maa rüsum beşyüz yikirmi dört ve mezra'-i Kökce viran der nezd karye-i mezbur maa rüsum dörtyüz kırk tokuz akce yazularıyla bir görölüb onbin akce yekunundan beşbin akce ifraz ve karye-i Tutluca der nezd karye-i Balatin tabi' Mer'aş maa rüsum gayri ez 'adet-i agnam yedibin dörtyüz toksan beş akce yekunundan ikibin yediyüz elli üç akcesi ifraz ve bir görölüb tokuzbin

tokuzyüz elli üç akce yekunından altıbin yediyüz elli üç ifrazından beşbin üçyüz toksan sekiz akcesi ve hisse-i ahire ‘an karye-i Toy alanı ve gayruhu onbin akce yazusından beşbin ve karye-i Bayankur ve nahiye-i Könek tabi’ Kara hafız maa rüsum gayrı ez ‘adet-i agnam onbin tokuzyüz elli akce yazusından bin ve cema’at reyhanlu (.....) ‘an yörükân Mer’âş neferât kırk yedi ‘an rüsum voyvoda ve nısf badı heva gayrı ez ‘adet-i agnam bin toksan iki akce ile bir görölüb yedibin toksan akce yekunından ikibin toksan iki akce ifrazı ve karye-i İnal nam diğer Ramazan tabi’ Mer’âş maa rüsum gayrı ez ‘adet-i agnam dörtbin sekizyüz kırk ve karye-i Ağulu der nefis Kara hafız tabi’ Mer’âş maa rüsum gayrı ez ‘adet-i agnam üçbin dörtyüz otuz bir ve karye-i Tulhalı tabi’ mezbur maa rüsum gayrı ez ‘adet-i agnam ikibin dörtyüz seksenyedi akce yazusından bin ikiyüz kırk üç ve karye-i Melanim der nahiye-i Ahsen dere tabi’ Elbistan maa rüsum bin sekizyüz elli akce yazuları ve bir görölüb onbirbin üçyüz altmış dört akce yekunından sekizbin üçyüz altmış dört akce ifrazından bin tokuzyüz toksan tokuz ve karye-i Saru kaya tabi’ Mer’âş maa rüsum gayrı ez ‘adet-i agnam ikibin yediyüz altmış iki akce yazusından bin üçyüz seksen bir ve karye-i Karenlim pınar tabi’ Mer’âş gayrı ez ‘adet-i agnam üçbin üçyüz on beş akce yazusından bin dörtyüz yetmiş beş akcesi ifraz ve mezra’-i Kara kuyu der nezd benak nahiye-i Aynul arus bin üçyüz elli akce ile bir görölüb dörtbin yikirmi altı akce yekunından bin yikirmi altı akcesi ifrazı ve karye-i Cihan hisarı tabi’ Turkili ‘an maa rüsum gayrı ez ‘adet-i agnam altıbin ikiyüz kırk beş akce yazusından dörtbin dörtyüz otuz beş ve ‘an karye-i der nezd Sure başı kuyudı gayruhu tabi’ Aynul arus bin altıyüz ve karye-i Güllac pınar tabi’ Koru pınar der (.....) maa rüsum gayrı ez ‘adet-i agnam üçbin tokuzyüz yetmiş bir akce yazusından beşyüz onbeş akce ifrazı bir görölüb altıbin beşyüz elli ve karye-i (.....) tabi’ Turkili maa rüsum gayrı ez ‘adet-i agnam dörtbin beşyüz altmış üç ve karye-i Dergil agıl der nezd karye-i mezbur maa rüsum gayrı ez ‘adet-i agnam bin dörtyüz altmış akce ile bir görölüb altıbin yikirmi dört akce yekunından bin akcesi ifraz ve maa gayruha bir görölüb yedibin beşyüz akce yekunından üçbin ve ‘an Termah tabi’ Hısn-ı mansur maa rüsum gayrı ez ‘adet-i agnam sekiz bin tokuz yüz seksen beş karye-i Halıl hanı der nezd karye-i mezbure tabi’ mezbur maa rüsum gayrı ez ‘adet-i agnam bin ikiyüz seksen yedi akce ile bir görölüb onbin ikiyüz yetmiş iki ve karye-i Keysu tabi’ Elbistan maa rüsum gayrı ez ‘adet-i agnam beşyüz yikirmi dört akce yazusından beşbin ve karye-i Cihan hisarı tabi’ der killi maa rüsum gayrı ez ‘adet-i agnam altıbin ikiyüz otuz beş akce yazusından bin sekizyüz ve karye-i Berginsilü tabi’ Kevdir maa rüsum gayrı ez ‘adet-i agnam dörtbin beşyüz altmış üç ve karye-i Kara agıl der nezd karye-i mezbur maa rüsum gayrı ez ‘adet-i agnam bin dörtyüz altmış bir akce ile bir görölüb altıbin

yikirmi dört akce yekunından yedibin akce ifrazı bir görölub üçbin ve karye-i (.....) Tabi' Kevdir maa rüsum gayrı ez 'adet-i agnam dörtbin beş yüz altmış üç ve karye-i Kara ağıl der nezd karye-i mezbur maa rüsum gayrı ez adet-i agnam bin dörtyüz altmışbir akce yazuları bir görölub altıbin yikirmi dört akce yekunından bin akcesi ifraz ve bir görölub dörtbin akce yekunından bin akceleri ifraz ve karye-i Malikin tabi' Orta benatil maa rüsum gayrı ez 'adet-i agnam yedibin üçyüz on akce yazusından üçbin altıyüz yikirmi beş ve karye-i Bağlı öyük tabi' Pazarcık gayrı ez 'adet-i agnam altıbin beşyüz akce yazusından ikibin altıyüz elli akceleri ifraz ve bir görölub altıbin dörtyüz yetmiş beş akce yekundan üçbin ikiyüz yetmiş beş akcesi ifraz bir def'a dahi ikibin tokuzyüz toksan dört akceleri ifraz ve mezra'-i Haram seküsü tabi' Yenice kal'a maa rüsum bin sekizyüz kırk ve karye-i Çakırkes tabi' Camustıl maa rüsum gayrı ez 'adet-i agnam ikibin dörtyüz ondört ve karye-i İgde pınarı tabi mezbur maa rüsum gayrı ez 'adet-i agnam bin yüz kırk dört ve karye-i Akca sukuk tabi' mezbur maa rüsum gayrı ez 'adet-i agnam ikibin üçyüz ondört akce yazuları bir görölub beşbin sekizyüz yetmiş iki ve karye-i Mescidlü der nezd nahiyeyi Saru sayak tabi' Elbistan maa rüsum gayrı ez 'adet-i agnam tokuzyüz altmış iki ve mezra'-i ceberlü dere der nezd mezbur maa rüsum altıyüz elli ve cema'at-ı karamürsellü kebir ve yörükân Mer'aş neferât altıyüz otuz dört 'an rüsum voyvodamızda nisf badı heva onbin tokuzyüz otuz dört akce yazuları maa gayruha bir görölub yikirmi beşbin dörtyüz on sekiz akce yekunından ikibin tokuzyüz toksan tokuz akcesi ifraz ve mashak-ı kebir tabi' ahsen dere der Elbistan maa rüsum gayrı ez 'adet-i agnam on ikibin dörtyüz on yedi akce yazusından bin akcesi maa gayruha bir görölub tokuzbin akce yekunından üçbin ve mezra'-i Alma çukuru tabi' Elbistan 'an mufassal altıyüz akce Til-i sagir tabi' Aynul arus 'an mahlul icmal altıbin yüz on altı akcesi der liva-i Mer'aş yekun kırk sekizbin tokuzyüz yetmiş sekiz akce Mer'aş ve Bozok sancaklarında karye-i Til-i sağır el merkume ve gayriden altmışbeşbin yüz yetmiş sekiz akce ze'amete ikiyüz kırk altı tarihi ve berat ile mutasarrıf asakir-i muntazame-i şahanem teka'üdlerinden Mehmedin kuyudına dahil idüğü defter-i hakanide mukayyed olmakla ber-mûcib-i defter-i hakani zabt ve mârr-üz-zikr kura ve mezra'anın ikiyüz elli dört ve elli altı ve elli yedi senelerine mahsuben vakı' olan mahsulat ve rüsumatından beratı yazusına göre hissesine isabet iden mahsul ve rüsum bazı mevâni' hasebiyle teka'üd-ı merkumenin ze'ameti tarafından ahz ü kabz olunamayub 'ala hale kaldığı beyanıyla ol babda emr-i şerifim sudurını teka'üd-ı merkum bu def'a ba 'arz u hal istid'a itmekden nâşî defterhane-i 'amiremde mahfuz ruzname-i hümayunıma müraca'at olındıkda vechi meşruh üzre olduğu mastur ve mukayyed bulunmuş ve teka'üd-ı merkum Bozok sancagında olan hissesi iltizamata dahil ise de

Mer'aş sancagında olan hissesi dahil-i defter olduğına dair bir güne kaydı bulunmadığı esham muhasebesinden yazılmış ve eyalet-i merkumede kâin bil cümle varidat zaman-ı zabtları igtibarıyla işbu elli sekiz senesi mart ve muharrem senelerine mahsuben senki müşârün-ileyhsin ba irade-i şahanem (.....) tarafına ihale olunmuş olduğına ve tarafından iltizama rağbet kılınmadığı halde işbu sene-i mübarekeye mahsuben teka'üd-ı merkum tarafından zabt ve ta'şir olunmak ve elli dört ve elli altı ve yedi seneleri hasılat-ı vakı'ası her kimlerin yed ü zimmetlerine geçmiş ise bi-t-tahsil müteka'üd merkume i'tâ' kılınmak üzere divan-ı hümayunımdan emr-i şerifim tastiri mevaka-i (.....) maliyem hazinesi nazırı destur-ı müşir şerafet semirim musa safveti paşa iclaluhuya ba takrir ifade itmiş ve elviye-i mezburede mukaddimen ba irade-i seniyye virilan nizam muktezasından bulunmuş olmagla vech-i meşruh üzere 'amel olunmak fermanım olmagın imdi merkumenin Mer'aş sancagında olan hissesi ol tarafda olan iltizamat efterine dahil olmadığı halde işbu sene-i mübarekeye mahsuben teka'üd-ı merkum tarafından zabt ve ta'şir itdirilmesi ve iltizamına rağbet olındığı suretde ber-mûcib şurut ne tarafına iltizam iş bu teka'üd-ı merkumenin tarafından zabtına serdest olmamak şartıyla kendüsına mahsul ve rüsum niza zımnında kura ve mezari' merkum bin ikiyüz elli dört ve eli altı ve yedi senelerine mahsuben vakı' olan mahsul ve rüsumatından beratı yazusına göre hissesine isabet iden mahsul ve rüsum bazı mevâni' hasebiyle teka'üd-ı merkumenin ze'ameti tarafından ahz ü kabz olunamayub 'ala hale kaldığı mevakı' nefis-ül-emr olduğu halde zikr olunan senelere mahsuben vakı' olub berat yazusına göre hissesine isabet iden mahsul ve rüsum re'aya zimmetlerinde mi kalmışdır yohsa müşterekleri ve ahir kimesneler mi ahz ü kabz eylemişdir re'ayadan bir senede iki def'a mahsul tahsilinden hazer ve mücanebet olınarak icab ve iktiza idenlerden ba'de-s-subut istirdadı hususına sarf-ı rüyet ve sizki naibler mûmâ-ileyhâsız mazmun emr-i şerifim sizin dahi mahz ü meker' olarak sudur itmiş olarak ber-mûcib-i kanuna 'amel ve hareketle mucibiyle 'amel ve harekete mübaderet olunmak babında

Fi evasıt şın sene 258

nu.	s.	hk.
5	114	1

Mer'aş Sancağı Mutasarrıfı Vezirim Selim paşa İclalühü ve Mar'aş Naibine Hüküm ki

Maraş Kasabasından mürûr-ü ubûr idenler kasaba-i mezburede vakı' hanlara konılmayub kasab-i mezburede mütemekkin ermeni reayasının ehl ü iyalleriyle mütemekkin oldukları evlerin üzerlerine konub mukin ve meccanen benim diyecek mutalebe itmekte ve yatak ve yorğan ve buna kıyas eşyalarını cebren alarak ekseriyetle telef olmakda oldukları

inha kılındığı beyanıyla o ma'kule mezalim ve teâdiyatın men' ve def'i babında emr-i şerifim sudurı İstanbul ve tevabi'Ermeni patriği tarafından südde-i saadetime memhûr arz-ı hal takdimle istid'a olmakdan nâşî Divan-ı hümayunumdan muktezası sual olındıkda vüzera ve mir-i miran vesair me'murin ve asakirden mürûr-ü ubûr idenler hanlara indirilerek kazalar ahalîsi taraflarından bir sudan başka mukin ve meccanen benim diyeceğine dair bir şey virildirilmeyüb herkes kendü akçeleriyle malzemelerini görerek zinhar fukarayı memlekete bir akçe zarar-u hasarat vukua getirilmemesi tenbihatına şamil Anadolu ve Rum iline evamir-i şerifem neşr ve i'lan olındığı kuyudan-ı müsteban olmağla bu suretde inha olındıkları üzere olduğu halde o ma'kule mezalim ve teâddiyen beyanın men' ve defiçün emri şerifim i'tâ'sı iktiza itdiği tahrir olunmağla ber vech-i muharrer amel olunmak fermanım olmağın imdi sizki vezir meşar ve mûmâ-ileyhümâsız eyyam-ı saadet encamında reaya fukarasına vesair hic ferde zulm ve teaddi olduğına kat'en rıza-yı şerifim olmamağla husus-ı mezbur inha olduğu üzere olduğın halde o ma'kule mezalim ve teâdiyatın men' ve def'i hususına mübaderet olunmak babında

Fi evail zil ka'de sene 1258

nu. s. hk.
5 114 2

Mer'aş Sancağı Mutasarrıfı Vezirim Selim paşa İclalühü ve Mar'aş Naibine Hüküm ki

Maraş Kasabasından mürûr-ü ubûr idenler kasaba-i mezburede vakı' hanlara konılmayub kasab-i mezburede mütemekkin ermeni reayasının ehl ü iyalleriyle mütemekkin oldukları evlerin üzerlerine konub mukin ve meccanen benim diyecek mutalebe itmekte ve yatak ve yorğan vesair bu misüllü eşyalarını cebren alarak ahz ile ekserisi telef olmakda olduğundan bu keyfiyet re'ayayı merkumenin mübtelan hasar u mazarratla perişanlıklarına badi olduğu inha olındığından bahisle o ma'kule mezalim ve teâdiyatın men' ve def'i babında emr-i şerifim sudurı İstanbul ve tevabi' ermeni patriği tarafından südde-i saadetime memhûr arz-ı hal takdimle istid'a olmakdan nâşî divan-ı hümayunumdan muktezası sual olındıkda vüzera ve mir-i miran vesair me'murin ve asakirden mürûr-ü ubûr idenler hanlara indirilerek kazalar ahalîsi taraflarından bir sudan başka mukin ve meccanen benim diyeceğine dair bir şey virildirilmeyüb herkes kendü akçeleriyle malzemelerini görerek zinhar fukarayı memlekete bir akçe zarar-u hasarat vuku'a getirilmemesi tenbihatına şamil Anadolu ve Rum ili taraflarına ba evamir-i şerife ısdar ve tisyarıyla tenbih ve te'kid kılındığı kuyudanı müsteban olmağla bu suretde inha olındıkları üzere olduğu halde o ma'kule mezalim ve teâdiyatın men' ve defiçün emri şerifim i'tâ'sı iktiza eylediği tahrir olunmağla ber vech-i muharrer amel olunmak fermanım olmağın imdi sizki vezir

meşar ve mûmâ-ileyhümâsız inha olındığı üzre re'ayayı merkumeden yorgan ve döşegin vesaire misüllü cebren nesne alınarak teâdi olındığı mevafık-ı nefş-ül-emr oldığı halde zaman-ı me'arız iktizan-ı şahanemde hiç ferde zulm ve teaddi vuku'na kat'en rıza-yı şerifim olmamağla o ma'kule mezalim ve teâdiyatın men've def'iyle ba'd-ezin dahi bir güne teâdi ve aksak vuku'a gelmemesine kemal-i dikkat ve hilafından mücanebet olmak babında

Fi evasıt zil hicce sene 258

nu. s. hk.
5 116- 2
117

Mir Miran-ı Kiramdan Mer'aş Sancagı Mutasarrıfı Yusuf Paşa Damet-i Me'aliyeye ve Elbistan Naibine Hüküm ki

Mer'aş sancagında Elbistan nahiyesine tabi' Çiftlikde Şeyh Abdurrahim bin Ali der arz Söküd ve Kodalı nezd nefş-i Elbistan iki kıt'a yerler Şeyh Abdurrahim bin Ali 'an veledan Şeyh Abdurrahman Erzincanî canibinden mutasarrıf tarafından tasarruf olına geldiği defter-i hakanide mukayyed Esseyyid Ebubekr ve Hüseyin ve Eşşeyh hamza ve diğere Hazma ve Eşşeyh Abdurrahim bin Ali 'an veledan Şeyh Abdurrahman Erzincanî neslinden ve zikr olunan iki kıt'a araziye mutasarrıf olduklarına binaen ber-mücib-i defter-i hakani zabt ve Çiftlikde Abdurrahim bin Ali der arz Söküd ve Kodalı nezd nefş-i Elbistan diyü mukayyed iki kıt'a araziden müteveccihatları Şeyh Abdurrahim bin Ali 'an evlad-ı Şeyh Abdurrahman Erzincanî tarafından ahz ü kabz murad olındıkda dahil olunmak icab itmez iken ecanibden ba'zı kimesneler hılaf-ı defter-i hakani fuzuli müdahale ve ta'arruzdan halî olmadıkları mukaddimen ba 'arz ı hal lede-l-inha ve'l istid'a kuyud-ı defter-i hakaniden ba'de-l-ihrac defter emini sabık 'arzıyla ikiyüz elli yedi senesi evahir-i rebi'ul evvelinde emr-i şerifim sadır olmuşiken ecanibden Kara Mehmed nam kimesne araziye mezkureye hılaf-ı defter-i hakani ve muğayir emr-i 'ali müdahale ve ta'arruzundan halî olmadığı beyanı ile defter-i hakani ve mukaddimen sadır olan emr-i 'ali mucibince 'amel olunmak babında te'kidi hâvi müceddiden emr-i münif sudurını merkumun bu def'a ba 'arz ı hal istid'a itmeleriyle defterhane-i 'amiremde mahfuz defter-i mufassala müraca'at olındıkda Mer'aş sancagında Elbistan nahiyesine tabi' Çiftlikde Şeyh Abdurrahim bin Ali 'an evlad Şeyh Abdurrahman Erzincanî kuddises sırrıhul ali der arz Söküd ve Kodalı nezd nefş-i Elbistan zikr olunan iki kıt'a yerler ebâ-en-cedd mezkurun tasarrufunda olup şimdiye degin 'öşr alına kelmeyüb ve sair rüsumdan dahi emin olup Şeyh Abdurrahman Erzincanîye reayet olınageldiği şuhud-ı udülle subt bulub ümera-i maziye-i osmaniyyeden-nevver Allahü merkadehüm-Canibinden ahkam-ı şerifleri olup mucib ile kayd olındı diyü mukayyed bulunmagın

‘ala mekan kayd olındı diyü deftr-i mufassalda muharrer kalemiyle tahrir olunub bu takdirce ber muktezayı defter-i hakani Çiftlikde Abdurrahim bin Ali der arz Söküd ve Kodalu nezd nefsi Elbistan zikr olunan iki kıt’a yerlerin müteveccihâtı Şeyh Abdurrahim bin Ali ‘an veledan Şeyh Abdurrahman Erzincanî canibinden mutasarrıfı tarafından kadimesi vechile mutasarrıfları taraflarından zabt olınmak iktiza eyledigin rical-i devlet-i ‘aliyemden bi-l-fi’l defter emini olan Esseyid Mehmed Arif zide ‘ilmuhu ‘arz itmiş ve Mer’aş sancagının Maliye hazinesinde mahfuz defter-i iltizamâtı lede-t-tebli’ zikr olunan iki kıt’a arazi alınan iltizamata dahil olmadığı cevabı yazılmış ve liva-i mezburda kâin iltizamattan şimdiye kadar dahil-i defter olmayanların bundan böyle dahi zabt ve iltizamına rabet olunur ise sahibleri mahalinde mevcut olduğu halde hakiki arz ve mevcut degil ise yine mahalinde bedel-i sabıkları gadr iden ‘ari olacak vechile tahkik veyahud fakat bir sene mutasarrıflarına zabt ve ta’şir ile kimin hasılatının zahire ihracına i’tina olunarak ona göre bedel-i sabık i’tibarıyla kapu kethüdası tarafından der ‘uhde olunmak için keyfiyeti ba tahrirat ve i’lâm der sa’adetime inha olunmak ve talep ve raiyet olunmadığı suretde ashabı taraflarından zabt ve ta’şir itdirilüb canib-i ahirden hılaf-ı defter-i hakani bila sened vakı’ olan müdahalenin men’ ve def’i hususına mübaderet kılınmak mukaddimen ba irade-i seniyye virilan nizamı muktezasından bulunmuş olmagla vech-i meşruh üzre ‘amel olunmak fermanım olmagın imdi sizki paşayı müşârün-ileyhsiz keyfiyet ma’lumun oldıkda arazi-i merkume ol tarafda olan iltizam defterine dahil olmadığı ve iltizamı talep olunmadığı halde ber muktezayı defter-i hakani ‘amel ve hareket itdirilmesine mübaderet eylesin ve senki naib-i mûmâ-ileyhsin merkumun Şeyh Abdurrahim bin Ali ‘an veledan-ı Şeyh Abdurrahman Erzincanî neslinden zikr olunan iki kıt’a araziye mutasarrıf oldukları ve dahil iden merkum Mehmed ecanibden olduğu halde defter-i hakani ve emin-i mûmâ-ileyhânın ‘arzi mucebince zabt ve Çiftlikden Abdurrahim bin Ali der arz Söküd ve Kodalu nezd nefsi Elbistan diyü mukayyed iki kıt’a arazinin müteveccihâtı Şeyh Abdurrahim bin Ali ‘an veledan Şeyh Abdurrahman Erzincanî canibinden mutasarrıf tarafından ahz ü kabz itdirüb ecanibden olan merkum Mehmedî hılaf-ı defter-i hakani ve mıgayir emri ali bir dürlü dahil ve ta’arruz itdirilmeyub men’ ve def’i hususına mübaderet ve iltizam nizamına ve kuyud-ı defter-i hakaniye ve kanuna münafı vaz’ı tecvizden hazer ve mücanibet olunmak babında

Fi evahir cim sene 259

nu.	s.	hk.
5	117	1

Mir Miran-i Kiramdan Mer’aş Sancagı Mutasarrıfı Yusuf Paşa Damet-i Me’aliyeye ve Mer’aş Naibine Hüküm

ki

Suruk oğlu Barsim nam zımminin Mer'aş gazasına tabi' Haçin karyesi mütemekkinlerinden Ecil oğlu Kirgor zimmi zimmetinde ikiyüz kırk sekiz senesindenberü mal şerikinden tolayı ba defter-i müfredat yikirmi altı bin guruş alacak hakkı olub mebâliğ-i merkumeyi def'atle taleb eyledikte ber vechi şer'i virmekde ta'allül ve muhalefet birle ibtali hakk ve gadr külli sevdasında olduğu beyanıyla mahalinde şer'ile rü'yet ve ihkak-ı hakk olunmak babında emr-i şerifim sudurını mersum Barsim bu def'a ba 'arz ı hal-i istid'a itmekden nâşî mahalinde şer'ile görilmek fermanım olmagın imdi sizki paşayı müşar ve naib mûmâ-ileyhümâsız marifetiniz ile mersumı mahalinde meclis-i şer'i ihzar ve mersum Barsim ile ber nehc-i şer'î ber vechi hakaniyet terâfu'-i şer'i şerif iderek hususî mezbur inha olındığı üzre olduğu halde ber vechi muharrer mersumenin zimmetinde olan ol mikdar guruş alacak hakkı ba'de-s-subut hükm idüb mersuma alivirüb icrayı şer'i şerif ve ihkak-ı hakka mübaderet ve hususî mezbur zımnında müddei mersum tarafından mübaşir ta'yini matlub olduğu halde muahhiren irade-i seniyye-i mülukanemle virilan nizam mucebince ta'yin olınacak mübaşirin hizmet-i mübaşeriye ve mesarîf-ı sahihesi kendü tarafından te'diye itdirilüb müddea aliye canibinden hizmet-i mübaşeriye ve mesarîf-ı mutalebe ahzından zinhar bu vesile ile kimesneye gadr te'adi misüllü vaz' ve halet vukı'ından mübâadet' olunmak babında

Fi evahir cim sene 259

nu. s. hk.
5 117 2

Mir Miran-ı Kiramdan Mer'aş Sancagı Mutasarrıfı Yusuf Paşa Damet-i Me'aliyeye ve Mer'aş Naibine Hüküm ki

Diyarbakirli Kalora nam zimmi li-ecl-it-ticare Mer'aş taraflarında kendü halinde 'ırzıyla geşt ü gûzar ider iken Mer'aş da sakin Çelikanlar aşireti ahalîsinden ma'lum'ul ism kimesneler ikiyüz elli dört senesinde mersumeden yikirmi bin guruşluk emval ve eşyasını hılaf-ı şer'i şerife gasben ahz idüb keyfiyet Mer'aş mutasarrıfı sabık tarafına bil inha aşiret-i mezkurenin Boy Begi Süleyman nam kimesne ma'rifetiyle on bin guruşluk eşya teslim baki onyedı bin guruşluk eşyasını dest res olamadığı beyanıyla mahalinde şer'ile rü'yet ve ihkak-ı hakk olunmak babında emr-i şerifim sudurını mersum bu def'a ba 'arz ı hal-ı istid'a itmekle mahalinde şer'ile rü'yet olunmak fermanım olmagın imdi sizki paşayı müşar ve naib-i mûmâ-ileyhümâsız ma'rifetinizle 'arazıları mahalinde meclis-i şer'i ihzar ve ber nehc-i şer'îyi hakaniyet vechile terâfu' şer'i şerif iderek husus-ı mezbur inha olduğu üzre olduğu halde merkumların gasben ahz eyledikleri ol mikdar guruşluk emval ve eşyadan gayri ez tahsilat baki kalan her ne ise ba'de-s-subut

hükm idüb mersuma alıvirüb icrayı şer'i şerif ve ihkak-ı hakka mübaderet ve bu vesile ile kasaba-i 'arazide 'alakası olmayan ba cürüm kesana gayrı töhmet ve isnad-ı kabahat misüllü vaz'ından mücanebet ve husus zımnında ücret-i mübaşeriye ile ahire vuku'ndan mübâadet' olunmak babında

Fi evahir cim sene 259

nu. s. hk.
5 118 1

Mir Miran-ı Kiramdan Mer'aş Sancığı Mutasarrıfı Yusuf Paşa Dam-ı İkbaliyeye ve Mer'aş Kazası Naibine Hüküm ki

Mer'aş kazasında mütemekkin ermeni re'ayası ba evamir-i aliye ve varide olan tekâliflerini vakt ve zamanıyla kazıye-i me'mure eda ide gelür iken ehli 'örf taifesi re'ayayı mersumeyi cebren dükkan ve hanelerinden kaldırub hizmet-i safilyede ve kendü çiftliklerinde bila ücret-i istihram ile kar ve kesiretten devr ve mehcur oldukları inha olduğu beyanıyla o ma'kule vakı' olan mezalim ve teâdiyatın men' ve def'i babında emr-i şerifim sudurını İstanbul ve tevabi'i ermeni patriği iftihar muhtar millet-i mesihyye (.....) damet-i rütbesinden südde-i sa'adetime takdim eylediği memhur tahrir takdimiyle istid'a itmekden nâşî vechi meşruh üzre 'amel olunmak fermenim olmanın imdi sizki paşayı müşar ve naib-i mûmâ-ileyhümâsız zat-ı hilafet seman-ı padişahaneme emanet-i ileyh olan fukarayı reyanın hilaf-ı şer'i şerif ve münafi rızayı aliyem o misüllü mezalim ve teâdiyatdan mücanebet ve ziyaretleriyle asude hal ve (.....) olmaları irade-i seniyyem muktezasından idüğü ma'lumunuz oldıkda ber vechi muharrer 'amel ve hareket ihtimam ve dikkat ve hilafi vaz'ı tecvizden ittika ve mübâadet' olunmak babında

Fi evahir cim sene 259

nu. s. hk.
5 118 2

Te'kidi hâvi emr-i ali yazıldı

Fi evahir lam sene 52

Mir Miran-ı Kiramdan Mer'aş Sancığı Mutasarrıfı Yusuf Paşa Dam-ı İkbaliyeye ve Mer'aş Kazası Naibine Hüküm ki

Maraş Kazasından mürûr-ü ubûr idenler kasaba-i merkumede vakı' hanlara konılmayub ermeni reayasının ehl ü 'iyalleriyle mütemekkin oldukları evlerin üzerlerine konub mukin ve meccanen benim diyecek mutalebe ve yatak ve yorğan vesair buna mukabil eşyalarını ahz ile ekserisi telef olmakda ve bu keyfiyet gadr mucib olduğu beyanıyla o ma'kule vakı' olan teâdiyatın men' ve def'i babında İstanbul ve tevabi'i ermeni patriği iftihar muhtar millet-i mesihyye (.....) damet-i rütbiyenin südde-i sa'adetime memhur tahrir takdimiyle istid'a

olınmaktan nâşî vüzera ve mir miran ve hademe vesair me'murin ve asakirden mürûr-ü ubûr idenler hanlara indirilerek kazalar ahalisi taraflarından bir su dan başka mukin ve meccanen benim diyecege dair bir şeyi virdirmeyüb herkes kendü akceleriyile malzemelerini görerek fukarayı memlekete bir akce zarar ve hasar vuku'a ketirilmemesi tenbihatına şamil Anadolu ve Rum ili evamir-i aliye neşr ve i'lan olındığı kuyuddan müsteban olmakla vech i meşruh üzre 'amel olunmak fermanım olmagın imdi eyyam-ı sa'adet encamında re'ayayı fukarasına vesair hic ferde zulüm ve teâdi olduğına kat'an re'ayayı aliyem olduğına binaen husus-ı mezbur inha olduğu üzere olduğu halde o ma'kule mezalim ve teâdiyat-ı vakı'anın men' ve def'i hususuna mübaderet olunmak babında

Fi evahir cim sene 259

nu. s. hk.
5 118 3

Mir Miran-ı Kiramdan Mer'aş Sancığı Mutasarrıfı Yusuf Paşa Dam-ı İkbaliyeye ve Mer'aş Naibine Hüküm ki

Kayseriye mütemekkinlerinden Kaz'ancı oğlu Artin nam zimminin Mer'aş kazasına tabi' Haçin karyesi mütemekkinlerinden Ecil oğlu Kirgor ve şeriki Ferim oğlu Arakil nam zimmiler zimmetlerinde ikiyüz elli beş senesinden berü ba tahvil ve ba defter-i müfredat on ikibin guruş alacağı olub def'atle taleb olmak murad eyledikde ber vechi şer'i virmekde ta'allül ve muhalefet birle ihkak-ı hakk ve gadr külli sevdasında oldukları beyanıla mahalinde şer'ile rü'yet ve ihkak-ı hakk mümkün olmaz ise der sa'adetime ihzarları olunmak babında emr-i şerifim sudurını mersum Artin bu def'a ba 'arz ı hal istid'a itmekden nâşî mahalinde ihkak-ı hakk mümkün olmaz ise der aliyeme ihzarları i'lâm olunmak fermanım olmagın imdi sizki paşayı müşar ve naib mûmâ-ileyhümâsız ma'rifetiniz ile mesfuratı mahalinde meclis-i şer'i ihka ve mersum Artin ile ber nehic-i şer'iyi hakaniyet vechile terâfu' şer'i şerif iderek husus-ı mezbur inha olındığı üzere olduğu halde mesfuranın zimmetlerinde olan ol mikdar guruş alacağı ba'de-s-subut hükm idüb mersume alıvirüb icrayı şer'i şerif ve ihkak-ı hakk mümkün olmaz ise der sa'adetime ihzarlarını i'lâma mübaderet ve hususı mezbur zımında müddei mersum tarafından mübaşir ta'yini matlub olduğu halde muahhıran irade-i seniyye-i mülükanemle virilan nizam mucebince ta'yin olınacak mübaşirin hizmet-i mübaşeriye ve mesarılı sahihesi kendü tarafından te'diye itdirilüb müddea 'aleyha caniblerinden hizmet-i mübaşeriye ve mesarılı mutalebe ahzından ve zinhar bu vesile ile kimesneye gadr ve teâdi misüllü vaz' ve halet vuku'ından mübâadet' olunmak babında

Fi evahir cim sene 259

nu. s. hk.
5 119 1

Mir Miran-ı Kiramdan Mer'aş Sancığı Mutasarrıfı Yusuf Paşa Dam-ı İkbaliyeye ve Mer'aş Naibine Hüküm ki

Mer'aş sakinlerinden Celil zade Yusuf nam kimesnenin ammete Celil zade kerimesi Şerife nam hatun bundan akdem müteveffıye oldıkda bil-cümle emval ve eşyası ba ırs şer'i merkum Yusufu intikal idüb dahil olınmak icab itmez iken verasetde 'alakası olmayan kaza-i mezbure sakinlerinden Veli oğlu Ahmed ve karındaşı Ömer nam kimesneler ba'zı mahallere istinaden bizler varisleriz diyerek müteveffıye-i mezburenin terekesine hılaf-ı şer'i şerif fuzuli müdahaleden halî olmadıkları beyanıyla mahalînde şer'ile rü'yet olınmak babında emr-i şerifim sudurını merkum Yusuf bu def'a ba 'arz ı hal-i istid'a itmekden nâşî mahalînde şer'ile görilmek fermanım olmagın imdi sizki paşayı müşar ve naib-i mûmâ-ileyhümâsız hususı mezbur inha olındığı üzre oldığı ve merkumanın verasetde 'alakaları olmadığı şer'an tebyin eylediği halde merkumanın veraset iddi'asıyla ber vechi vakı' olan müdahalelerinin ma'rifet-i şer'ile men' ve def'i hususına mübaderet ve hususı mezbur zımnında müddei merkum tarafından mübaşir ta'yini matlub olındığı halde muahhıran irade-i seniyye-i mülükanemle virilan nizam mucebince ta'yin olacak mübaşirin hizmet-i mübaşeriye ve mesaríf-ı sahihesi kendü tarafında te'diye itdirilüb müddea 'aleyhüma caniblerinden hizmet-i mübaşeriye ve mesaríf-ı mutalebe ve ahzından ve zinhar bu vesile ile kimesneye gadr ve teâdi misüllü vaz' ve halet vuku'ndan mübâadet olınmak babında

Fi evail lam sene 259

nu. s. hk.
5 119- 2
120

Mir Miran-ı Kiramdan Mer'aş Sancığı Mutasarrıfı Yusuf Paşa Damet-i İkbaliyeye ve Mer'aş Naibine Hüküm ki

Mer'aş sakinlerinden Yusuf nam kimesnenin deyn ve kefaleti olmayub üzerine dahi şer'an bir nesne sabit ve zahir olmuş degil iken Mer'aş sakinlerinden Kurşuncı oğlu Hasan nam kimesne ikiyüz elli yedi senesinde merkumenin bin kuruşını bi-gayr-i hakk fuzuli ahz idüb gadr külli eylediği beyanıyla mahalînde şer'ile rü'yet ve ihkak-ı hakk olınmak babında emr-i şerifim sudurını merkum Yusuf bu def'a ba 'arz ı hal istid'a itmekden nâşî mahalînde şer'ile görilmek fermanım olmagın imdi sizki paşayı müşar ve naib-i mûmâ-ileyhümâsız ma'rifetiniz ile merkumı mahalînde meclis-i şer'i şerife ihzar birle ber nehc-i şer'î hakkaniyet vechile terâfu' şer'i şerif iderek hususu mezbur inha olındığı üzre oldığı halde merkumenin hılaf-ı şer'i şerif fuzuli ahz eylediği ol mikdar gurusu ba'de-s-subut hükm idüb merkum Yusuf ile icrayı şer'i şerif ve ihkak-ı

hakka dikkat ve hususu mezbur zımnında müddei merkum tarafından mübaşir ta'yini matlub olduğu halde muahhiran irade-i seniyye-i mülukanemle virilan nizam mucibince ta'yin olunacak mübaşirin hizmet-i mübaşeriye ve mesarîf-ı sahihesi kendü tarafından te'diye itdirilüb müddea 'aleyh canibinden hizmet-i mübaşeriye ve mesarîf-ı mutalebe ve ahzından ve zinhar bu vesile ile kimesneye gadr ve teâdi misüllü vaz' ve halet vuku'ndan mübâadet olunmak babında

Fi evail lam sene 259

nu. s. hk.
5 120 2

Mir Miran-ı Kiramdan Mer'aş Mutasarrıfı Yusuf Paşa Dam-ı İkbaliyeye ve Magara Nahiyesi Naibine Hüküm ki

Mer'aş eyaletinde kâin hass-ı hümayunum karyelerinden Magara nahiyesine tabi' Haçın karyesi ahalîsi üzerlerine edası lazım gelen tekâlîfi cem'aten me'mure edada kusurları yoğken ehl-i 'örf taifesi taraflarından nakl-ı zahire ve katır baha ve dem-i deyn? mutalebesi vesair bunun emsali mezalim ile teâdi olındıklarından o ma'kule vakı' olan müdahalenin men' ve def' için merhum ve magfürun leh Sultan Mustafa han ve Sultan Ahmed han ve Sultan Osman han ve Sultan Mustafa han tab-ı serahüm zamanlarında balaları hutut-ı hümayun ile muvaşşah virilan evamir-i şerife muciblerince Hüdavendigâr esbak Cennetmekan Sultan Hamid han zamanında bin yüz toksan bir senesi recebinde ve ba'dehu tahiren ikiyüz otuz dört senesi eva'il-i rebî'ul evvelinde valid mecid kebirül muhammerem? zamanında emr-i ali sadır olmuş iken bu esnada muğayir emr-i ali teâdi olduğu beyanıyla ol babda emr-i şerifim sudurını karye-i merkume ahalîsi taraflarından bu def'a ba 'arz ı hal-i istid'a olunmakla divan-ı hümayunumda mahfuz kuyud-ı ahkamiye tebli' itdirildikde zikr olunan tarihlerde evamir-i aliye virildiği mastur ve mukayyed bulunmuş ve hılafına emr-i ali virildigine da'ir ol demde bir güne kayd bulunmamış olduğundan keyfiyet inha olduğu üzere ise men'i babında te'kidi hâvi emr-i münifim i'tâ'sı irade-i aliyeme menut idüğü vükelayı feham saltanat-ı seniyyemden hala maliye nazırı destur-ı müşir (.....) Safveti paşa iclaluhu tarafından ba takrir ifade ve inba olunmuş olmagla mucibince 'amel olunmak fermanım olmagın imdi senki mutasarrıf-ı müşar ve naib-i mûmâ-ileyhümâsız inha olındığı üzere mezkur Hacı ide karyesi ahalîsi üzerlerine edası lazım gelen tekâlîflerini emr ve defter mucibince bila noksan cem'aten me'mure eda eylediklerinden sonra ehl-i 'örf taifesi taraflarından o ma'kule mezalim ve teâdiyatına ibzar olduğu mevafık nefis-ül-emr olduğu halde men' ve def'i hususuna mübaderet olunmak babında

Fi evasit sad sene 260

nu. s. hk.
5 122 1

Mer'aş Kazası Naibine Hüküm ki

Baş oğlu Mir Hasan ve Mir Abdullah nam kimesnelerin Mer'aş kazasına muzaf Camustıl nahiyesine tabi' Yük Camustun karyesi toprakında vakı' tapulu ve temessüklü iştiraken mutasarrıf oldukları ma'lumet'ül hudud tarlalarını nahiye-i mezbure tabi' Funducak Karyesi mütemekkinlerinden Makdis balatin ve karındaşı Yogursar nam zımmilere aded-i sinin beyan olunmayarak senevi ma'lum'ül mikdar kuruşu icab ve mersumlar dahi isticar ve kabul birle ol yerleri müste'ciran beher sene zabt ve zira'at idegelürler iken şimdi merkuman ol yerleri fesh-i icar birle zimmetlerinde teraküm iden icareyi taleb ve ol yerleri alub kendüleri zabt itmek murad eylediklerinde mersumlar icare-i mezkureyi virmediklerinden ma'ada bu ma'kule icare ile virilan yerler için zaman i'tibarı yogiken mersuman ol yerleri on beş seneden berü zabt ve zira'at eyledigimizden bizim olmuş olur diyü hılaf-ı kanun fuzuli zabt idüb ol vechile gadr külli eyledikleri ve bu babda canib-i Şeyhül islamiden fetevayı şerife virildiği beyanıyla mahalinde şer'i ve kanun üzre 'amel olunmak babında emr-i şerifim sudurunu merkuman Hasan ve Abdullah iştiraken mutasarrıflar iken ol yerlerden hakk-ı tasarruf rızası ve sahib-i 'arz ma'rifetle mersumlara fera' ve takriz ve mersumlar dahi takriz ve kabul birle iştiraken zabt ve zira'at ve 'öşr-ü resmin sahib-i 'arza eda iderler ise zabt eylemeleri bahs'ül kanun yolunda olub eger böyle olmayubda fi-l-hakika mir merkuman ol yerleri aded-i sinin itmeyerek senevi ma'lum'ül mikdar guruşu mersuman icar ve mersumlar dahi isticar ve kabul birle ol yerleri icare ile beher sene zabt ve zira'at ve öşr ve resmin sahib-i 'arza eda idüb şimdi mir merkuman fesh-i icar ile teraküm iden icareli taleb ve ol yerler olub iştiraken zabt murad eylediklerinde icareyi virmediklerinden ma'ada arz-ı merkumeyi onbeş seneden berü bizler zabt ve zira'at itmemizle bizim olmuş olur diyü zabt eyledikleri vakı' ise bu ma'kule icare ile virilan yerler için zaman i'tibarı olmamağla mersumanın zimmetlerinde teraküm iden icareyi ba'de-s-subut-üş-şer'i vechi meşruh üzre olan yerler dahi alıvirilüb zabt ve zira'at itdirilmek kanun muktezasından olduğına binaen bu babda kanun üzre 'amel olunmak fermanın olmağın imdi sizki naib-i mûmâ-ileyhsiz hususu mezburu şer'i şerif ve balade muharrer olan kanun-ı münife tatbik iderek ber vechi hakaniyet rü'yet birle icare-i mezkureyi ba'de-s-subut ve arz-ı merkumeyi dahi hüküm idüb alıvirüb iştiraken zabt ve zira'at itdirilmesi hususuna mübaderet olunmak babında

Fi evasıt lam sene 260

nu. s. hk.
5 122- 2
123

Elbistan Naibine Hüküm ki

Elbistan nahiyesi mahallatından Kızılca mahallesi sakinlerinden Veli oğlu İbrahim dimekle ‘arif kimesnenein mahalle-i mezbur toprakında bi-l-fi’l zabt ve tasarrufunda hane-i avarıza baglu tekâlif alınmak icab ider kadimi emlak arazisi olmayub tekâlif mutalebesiyle teâdi olunmak icab itmez iken mahalle-i mezbur ahalîsi üzerlerine bil emr-i aliye varide olan tekâlifden sen dahi bizimle me’an hisse-i tekâlif vir diyü hılaf-ı kanun teâdiden halî olmadıkları beyanıyla ehl-i merkumenin hılaf-ı kanun ol vechile vakı’ olan teâdileri men’ ve def’ olunmak babında emr-i şerifim sudurını merkum İbrahim bu def’a ba ‘arz ı hal istid’a itmekden nâşî Divan-ı hümayunumdan muktezası sual olındıkda merkum İbrahimin mahalle-i mezbur toprakında bi-l-fi’l zabt ve tasarrufunda hane-i avarıza baglu tekâlif alınmak icab ider kadimi emlak ve yerleri yogise mahalle-i mezbur ahalîsi taraflarından hisse-i tekâlif mutalebe olunmamak için emr-i şerifim i’tâ’sı iktiza eylediği tahrir olunmagla kanun üzre ‘amel olunmak fermanım olmagın imdi sizki naib mûmâ-ileyhsiz hususu mezbure tekayyüd nam idüb göresiz inha olduğu üzre merkum İbrahimin mahalle-i mezbur toprakında bi-l-fi’l zabt ve tasarrufunda hane-i avarıza baglu tekâlif alınmak icab ider emlak ve arazisi yogiken mahalle-i mezbur ahalîsi üzerlerine ba emr-i aliye varide olan tekâliflerin sen dahi bizimle hisse-i tekâlif vir diyü hılaf-ı kanun teâdi eyledikleri vakı’ ise men’ ve def’i hususuna mübaderet olunmak babında

Fi evasıt lam sene 260

nu. s. hk.
5 123 1

Mir Miran-ı Kiramdan Mer’aş Mutasarrıfı Yusuf Paşa Dam-ı İkbaliyeye ve Mer’aş Naibine Hüküm ki

Mütevaıffa Süleyman paşa zade mir’ül ümerâ-il kiramdan Ken’an paşa zide ikbaliyenin Mer’aş kazası toprakında vakı’ babası müteveıffayı müşârün-ileyhden müntekıl ‘uhde tasarrufunda olan ma’lumet’ül hudud tarlaları zabt ve beher sene tarafından zira’at ve ‘öşrı eda olına gelüb dahil olunmak icab itmez iken ecanibden ba’zı kimesneler zıkr olınan tarlalara hılaf-ı kanun fuzuli müdahale ve ta’arruzdan halî olmadıkları beyanıyla kanun üzre ‘amel olunmak babında emr-i şerifim sudurı paşayı müşârün-ileyh tarafından bu def’a der-bâr-ı şevket-karar mülukaneme ‘arz ı hal takdimiyle istid’a olunmakdan nâşî münazi’ fiha olan yerler paşayı müşârün-ileyh tarafından zira’at olmayub üç sene ‘ale-t-tevâlî bila mani’ boz ve halî kalarak müstahak tapu almış ve ecanibden olan kesan (.....) Sahib-i arzdan resm-i tapu ile almış ve yedlerine temessük virilmiş ise müdahale hasb-el-kanun yolunda olub

eker böyle olmayubda fi-l-hakika o yerler paşayı müşârün-ileyh tarafından zabt ve beher sene zira'at ve 'öşri eda olına gelür iken ecanibden olan merkumların müdahale eyledikleri muvafik-ı nefis-ül-emr olduğu halde men' ve def'i birle ol yerleri bir karar-ı sabık müşârün-ileyh tarafından zabt ve zira'at itdirilmek muvafik-ı kanun olacağına binaen kanun üzre 'amel olunmak fermanın olmanın imdi sizki paşayı müşar ve naib-i mûmâ-ileyhümâsız hususu mezburi şer'i şerife ve balade muharrer olan kanun-ı münife tatbik iderek ber vechi hakaniyet rü'yet birle fi-l-hakika ecanibden olan merkumların ol yerlere müdahaleleri ber vechi ve hılaf-ı kanun idüğü 'ınd-eş-şer'i tebyin ve tahkik eylediği takdirde men' ve def'i bila ve ol yerler bir karar-ı sabık müşârün-ileyhânın tarafından zabt ve zira'at itdirilmesi hususuna mübaderet ve hususı mezbur zımında müddeî müşârün-ileyh tarafından mübaşir ta'yini matlub olduğu halde mu'ahhıran irade-i seniyye-i mülûkanemle virilan nizam mucebince ta'yin olunacak mübaşirin hizmet-i mübaşeriye ve mesarîf-ı sahihesi kendü tarafından te'diye itdirilüb müdeâ aliye canibinden hizmet-i mübaşeriye ve mesarîf mutalebe ve ahzından ve zinhar bu vesile ile kimesneye gadr ve teâdi misüllü vaz' ve halet vuku'ndan mücanebet olunmak babında

Fi evahir lam sene 1260

nu.	s.	hk.
5	123- 124	2

**Der zaman-ı nazır-ı umur-ı hariciye Mehmed Şekib Efendi
ve Fi eyyam hazret-i müşârün ileyh
Fi 21 lam sene 60**

**Mir Miran-ı Kiramdan Mer'aş Sancagı Mutasarrıfı
Yusuf Paşa Dam-ı İkbaliyeye ve Mer'aş Kazası Naibine
Hüküm ki**

Mir Ahmed ve Mir Süleyman nam kimesnelerin Mer'aş kazasına tabi' (.....) Camustun karyesi toprakında vakı' ebâ-en-cedd tapu temessüküyle mutasarrıflar olub zabt ve beher sene iştiraken zira'at ve 'öşr ve resmin sahib'ül arza eda ide geldikleri ma'lumet'ül hudud tarlalarında ahirin alakası yogiken karye-i merkume sakinlerinden Koç Arab demekle 'arif kimesne zikr olunan tarlaları ikiyüz elli dört senesinde hılaf-ı kanun fuzuli zabt ve karye-i mezbure mütemekkinlerinden Makdisi nam zımmiye fera' idüb gadr külli eylediği beyanıyla kanun üzre 'amel olunmak babında emr-i şerifim sudurını Mir merkuman bu def'a ba 'arz ı hal istid'a itmeleriyle imdi münazi' fiha olan yerleri Mir merkuman zabt iderler iken zira'at itmeyüb üç sene 'ale-t-tevâli bila mani' boz ve halî bırakub müstahak tapu almış ve merkum 'arif bozdan ve sahib-i arzdan resm-i tapu ile alub ba'dehu ol yerlerden hakk-ı tasarrufun rızası ve sahib-i arz ma'rifetiyle mersum Makdisiye fera' ve takriz ve mersum dahi takriz ve kabul birle yedine temessük

virilmiş ise zabt eylemesi hasb-el- kanun yolında olup eger böyle olmayubda fi-l-hakika mir merkuman ol yerlere ber vechi iştiraken tapulı ve temessüklü mutasarrıf olarak zabt ve beher sene iştiraken zira'at ve 'öşr ve resmin sahib-i arza eda idegelürler iken merkum 'arif sene-i mezburede fuzuli zabt ve mersum Makdisi zımmiye fera' eylediği muvafık-ı nefis-ül-emr olduğu halde vechi meşruh üzre olan yerler zevaliye olan mersumdan Mir merkumana alıvirilüb iştiraken zabt ve zira'at itdirilmek muvafık-ı kanun olacagina binaen bu babda kanun üzre 'amel olunmak fermanım olmagın imdi sizki paşayı müşar ve naib-i mûmâ-ileyhümâsız hususu mezburi şer'i şerif ve balade muharrer olan kanun-ı münife tatbik iderek ber vechi hakaniyete rû'yet birle fi-l-hakika merkumenin ol yerleri zabt ve mersume fera' eylemesi fuzuli ve hılaf-ı kanun idüğü 'ınd-eş-şer'i tebyin ve tahkik eylediği vechi meşruh üzre olan yerleri hükm idüb zevalid olan mersumdan Mir merkumana alıvirülüb yedlerinde olan temessük mucebince bir karar-ı sabık iştiraken zabt ve zira'at itdirilmesi hususuna mübaderet ve hususu mezbur zımnında müddeî merkuman taraflarından mübaşir ta'yini matlub olduğu halde mü'ahhiran irade-i seniyye-i mülükanemle virilan nizam mucebince ta'yin olınacak mübaşirin hizmet-i mübaşeriye ve mesarîf-ı sahihesi kendü taraflarından te'diye itdirilüb müddea aleyh canibinden hizmet-i mübaşeriye ve mesarîf mutalebe ve ahzından ve zinhar bu vesile ile kimesneye gadr ve teâdi misüllü vaz' ve halet vuku'ndan mübâadet olunmak babında

Fi evasıt za sene 260

nu.	s.	hk.
5	124	1

Mir Miran-ı Kiramdan Mer'aş Sancagı Mutasarrıfı Yusuf Paşa Dam-ı İkbaliyeye ve Mer'aş Kazası Naibine Hüküm ki

Havva nam hatunun Mer'aş kazası toprakında vakı' tapu temessükle mutasarrıfı olup zabt ve tarafına beher sene zira'at ve 'öşr ve resmin sahib-i arza eda olınagelan ma'lum'ul hudud tarlalarında ahirin alakası yogiken ecanibden kaza-i mezbur sakinlerinden Kara güçük oğlu Ahmed dimekle 'arif kimesne ol yerler benim diyü hılaf-ı kanuna fuzuli zabt idüb gadr külli eyledikleri beyanıyla kanun üzre 'amel olunmak babında emr-i şerifim sudurını mezbure Havva bu def'a ba 'arz ı hal istid'a itmekden nâşî Divan-ı hümayunumdan kanunı sual olındıkda münazi' fiha olan yerler kiram ve isticarde mevcut bag ve bagceden alarak merkum Ahmed ba hüccet-i şer'iye mutasarrıfiken kiram ve isticar-ı mezkureyi tescil-i şer'i ve teslim ile alınalı birle ve (.....) almayub fi-l-vakı' kiram ve isticar-ı mezburi kadimden sarf ile zira'at olunan yerlerden olup mezbure dahi oyerlere tapu temessüküyle mutasarrıfı olınarak zabt ve beher sene tarafından zira'at ve 'öşr ve resmin sahib-i

arza eda olına gelür iken merkum ol yerler benim diyü fuzuli zabt eylediği muvafık-ı nefis-ül-emr olduğu ve zabt olalu on sene gecmediği halde vechi meşruh üzre olan yerler mezbureye alıvirülüb bir sene yedinde olan tapu temessükü mucebince bir karar-ı sabık tarafından zabt ve zira'at itdirilmek için emr-i şerifim i'tâ'sı muvafık-ı kanun idüğü tahrir olunmagla mahalinde şer'i kanun üzre 'amel olunmak fermanım olmagın imdi sizki paşayı müşar ve naib-i mûmâ-ileyhümâsız hususu mezburun şer'i şerife ve balade muharrer olan kanun-ı münife tatbik iderek ber vechi hakaniyete rü'yet birle fi-l-hakika merkumenin ol yerleri zabt eylemesi ber vechi ve hılaf-ı kanun idüğü ind-eş-şer'i tebyin ve tahkik eylediği ve zabt olınalu on sene mürur eylediği halde vechi meşruh üzre olan yerler hükm idüb mezbureye alıvirüb yedinde olan temessük mucebince kemâ-fi-s-sâbık tarafından zabt ve zira'at itdirilmesi hususuna mübaderet ve hususu mezbur zımında müddeî mezbure tarafından mübaşir ta'yini matlub olduğu halde muahhiran irade-i seniyye-i mülukanemle virilan nizamı mucebince ta'yin olınacak mübaşirin hizmet-i mübaşeriye ve mesarifi sahihesi kendü tarafından te'diye itdirilüb müddea 'aleyh canibinden hizmet-i mübaşeriye ve mesarif mutalebe ve ahzı ve zinhar bu vesile ile kimesneye gadr ve teâdi misüllü vaz' ve halet-i vuku'a getirilmemesi hususuna dikkat ve keyfiyet kaydı balasına şerh virilmek üzre der-bâr-ı şevket-karâr-ı mülukaneme inha ve i'lâmına müsara'at eylemeniz babında

Fi evail zil hicce sene 1260

nu.	s.	hk.
5	126	1

Mir Miran-ı Kiramdan Mer'aş Sancagı Mutasarrıfı Mehmed Paşa Dam-ı İkbaliyeye ve Mer'aş Naibine Hüküm ki

Tüccar taifesinden Ahmed nam kimesne Mer'aş sakinlerinden Halîl Salih nam kimesneye dörtbin dörtyüz yikirmi ve Darendeli Mehmed nam kimesneye ikibin ve pınareci(?) Mehmed nam kimesneye binyüz ve Hacı Abdurrahman nam kimesneye yediyüz ve Darendeli Ali nam kimesneye üçyüz altmış iki İmam oğlu Veys nam kimesneye üçyüz ve Veys oğlu Hacı Ali nam kimesneye bin beşyüz seksen ve oğlu Ali nam kimesneye dörtyüz on ve Saru nam yahudiye üçyüz on üç ve kuyumcu Agob zımkiye ikiyüz kırk iki gurus deyni olub mebâliğ-i mezbureyi def'aten te'diyeye kudreti yoğiken ücretleri merkumun ve mersumun def'aten talebiyle tazyik eyledikleri beyanıyla ol babda emr-i şerifim sudurını merkum Ahmed bu def'a rikab-ı fahrül (.....) 'arz ı hal takdimiyle istid'a itmekle divan-ı hümayunum kaleminden muktezası sual olındıkda keyfiyetin ol emirde mahalinden bi-l-isti'lâm tahkikiyle ba'dehu şurutu mucebince iktizasının icrası icab-ı halden görünmüş olmagla bu suretde merkum meblağ-ı

mezburi def'aten edaya kudreti bulunmadığından mahalinde dayin ve medyun hazır oldukları halde ve kuvveti olan ba'zı kesân muvacehesinde ma'rifet-i şer'ile tahkik ve ba'î'lâm ve tahrirat der-bâr-ı şevket-karâr-ı mülûkaneme inha ve tatbik olunmak için isti'lâmı hâvi emr-i şerifim i'tâ'sı iktiza eylediği tahrir olunmagla vechi meşruh üzere 'amel olunmak fermanım olmagın isti'lâmı hâvi divan-ı hümayunumdan işbu emr-i şerifim ısdar olunmuşdur imdi sizki paşayı müşar ve naib-i mûmâ-ileyhümâsız ber-minvâl-i muharrer merkum ve merkumun mebâliği mezbureyi mahalinde dayin ve meyün hazır oldukları halde (.....) ma'rifet-i şer'ile tahkik birle ba'dehu iktizasının icrası zımında keyfiyet ba'tahrirat ve i'lâm izahen der sa'adetime inhaya mübaderet ve zinhar bu vesile ile kimesneye gadr mucib vaz' ve halet vuku'ndan mücanebet eylemeniz babında

Fi evasıt mim sene 261

nu. s. hk.
5 127 1

Mir Miran-ı Kiramdan Mer'aş Kaimmakamı Mutasarrıfı Mehmed Paşa Dam-ı İkbaliyeye ve Mer'aş Kazası Naib ve Müftisi Zide İlmühümaya ve A'zayı Mecalis-i Memleket Zide Kadruhuma Hüküm ki

Havva nam hatunun Mer'aş kazası toprakında vakı' tapu temessüküyle mutasarrıf olduğu ma'lumet'ül hudud tarlaları zabt ve beher sene tarafından zira'at ve 'öşrı eda olına gelüb ahirden dahil olunmak icab itmez iken kaza-i mezbure tabi' 'İsa karyesi sakinlerinden Ahmed nam kimesne araziye mezkureyi hilaf-ı kanun fuzuli zabt idüb gadr eylediği beyanıyla kanun üzere 'amel olunmak babında emr-i şerifim sudurı mezbure Havva tarafından bu def'a ba'arz ı hal istid'a olunmakdan nâşî imdi münazi' fiha olan yerler mezburenin tarafından zira'at olunmayub üç sene 'ale-t-tevâli bila mani' boz ve halî kalub müstahak tapu almış ve merkum Ahmed bundan sahib-i arzdan resm-i tapu ile ve yedine temessük virilmiş ise zabt eylemesine hasb-el-kanun yolunda olub eger böyle olmayubda fi-l-hakika ol yerler mezburenin bir sene zabt ve zira'at ve 'öşrı eda olınagelür iken merkum Ahmed fuzuli zabt eylediği ve zabt olınalı on sene geçmediği muvafık-ı nefş-ül-emr olduğu halde vechi meşruh üzere olan yerler mezbureye alıvirilüb yedinde olan temessük mucebince bir karar-ı sabık tarafından zabt ve zira'at muvafık-ı kanun olacağına binaen bu babda kanun üzere 'amel olunmak fermanım olmagın imdi sizki paşayı müşârün-ileyh vesair mûmâ-ileyhümsin hususu mezburi şer'i şerife ve balade muharrer olan kanun-ı münife tatbik iderek ber vechi hakaniyete rü'yet birle fi-l-hakika merkum Ahmedin ol yerleri zabt eylemesi ber vech fuzuli kanun idüğü ve zabt olınalı on sene geçmediği 'ind-eş-şer'i ve'l meclis tebyin ve tahkik eylediği halde vechi meşruh üzere olan bir mezbureye alıvirilüb

yedinde olan temessük mucebince bir karar-ı sabık tarafından zabt ve zira'at itdirilmesi hususuna mübaderet ve hususu mezbur zımında müddeî mezbure canibinden ol tarafda mübaşir ta'yini matlub olduğu halde muahhiran irade-i seniyye-i mülukaneme virilan nizam mucebince ta'yin olınacak mübaşirin hizmeti mübaşeriye ve mesarîfı sahihesi kendü tarafından te'diye itdirilüb müddea 'aleyh canibinden hizmeti mübaşeriye ve mesarîf mutalebe ve ahzından ve zinhar bu vesile ile kimesneye gadr ve teâdi misüllü vaz' ve halet vuku'a getirilmemesi hususına dikkat ve keyfiyetin kaydı balasına şerh virilmek üzere der-bâr-ı şevket-kararına inha ve iş'arına müsa'eylemeniz babında

Fi evail lam sene 261

nu.	s.	hk.
5	128-129	2

Mir Miran-ı Kiramdan Mer'aş Sancagı Mutasarrıfı Mehmed Paşa Dam-ı İkbaliyeye ve Mer'aş Kazası Naib ve Müftisi Zide İlmühümaya ve A'zayı Mecalis-i Memleket Zide Kadruhuma Hüküm ki

Mer'aş kasabası mahallatından Kaya başı mahallesinde vakı' Hacı Hüseyin nam sâhib-ül-hayrın bina eylediği cami'i şerifin imamet ve hitabeti Veliddin zade Seyyid Ahmed Tahir ve Seyyid Mehmed Arif ve Seyyid Veliddin bin Seyyid Ahmed Emin ve Seyyid Mahmud ve Seyyid Ahmed Hulusi veledan Mehmed Alim zide salahühumanın başka başka birle izn-i şerife ile 'uhdelerinde olduğu evkaf muhasebesinde mukayyed bulunduğu binaen mahalle-i mezburede vuku'bulan mevtayı müsliminin gasl-i meyyit ashabından taleb ve rızalarıyla ve mani' şer'isi olmadan akd-i enkihayı dahi izn müş'ir taraf-ı şer'idan virilan mürasele mucebince mûmâ-ileyhimden fakat Esseyyid Ahmed Tahir min ve ihtiyar bulunduğundan kadimdenberü mûmâ-ileyhe rü'yet ide kelür iken bu esnada hissedarları mûmâ-ileyhüm Seyyid Mehmed Arif ve Seyyid Veliddin ve Seyyid Mahmud ve Seyyid Ahmed Hulusi bizler rü'yet ideriz diyü muhalefet eyledikleri beyarıyla men'i babında emr-i şerifim sudurını mûmâ-ileyh Seyyid Ahmed Tahir niyaz ve istirham eylediği bu def'a ba i'lâm inha olınmakdan nâşî Divan-ı hümayunum kaleminden muktezası sual olındıkda cami'i şerifin imameti beş nefer kesanın 'uhdelerinde olduğundan iştibah vuku'ıyla tekrar mahalinden isti'lâmı lazımeden olmagla bu suretde cami'i şerife mezkur mahallesinden vuku'bulan akd-ı enkiha ve gasl-i meyyit hizmetini kadimden her biri münavebe tarikıyla mi rü'yet ide gelmişlerdir yohsa i'lâm olındığı üzere içlerinden fakat mûmâ-ileyh Esseyyid Ahmed Tahir rü'yet idüb vakı' olan tayyârattan ayırub eimme-i saireye hisse mi vire gelmişlerdir keyfiyet ne vecihle ise ahalli meclisinde bi-t-tahkik der-bâr-ı şevket karâr-ı mülukaneme tekrar ba i'lâm ve mazbata inha ve iş'ar kılınmak

içün isti'lâmı hâvi emr-i şerifim i'tâ'sı iktiza eylediği kalemi mezburdan tahrir olunmakla vechi meşruh üzere 'amel olunmak fermanım olmagın isti'lâmı hâvi işbu emr-i şerifim ısdar olunmuşdır imdi sizki paşayı müşârün-ileyh vesair mûmâ-ileyhümsüz cami'i mezbur mahallesinde vuku'bulan akd-i enkiha ve gasl-i meyyit hizmeti kadimden mûmâ-ileyhümden her biri münavebe tarikıyla mı rü'yet idegelmişlerdir yohsa yalnız mûmâ-ileyh Esseyid Ahmed Tahir rü'yet iderek vakı' olan tayyârâttan eimme-i sairenin hisselerini başkaca kendilerine virmekde midir tarafeyn hazır oldukları halde meclisce tahkik birle keyfiyetin ba mazbata ve i'lâm der-bâr-ı şevket-karâr-ı mülûkaneme inhaya mübaderet ve yekdigeri tashib ve himaye ile gadr mucib vaz' ve halet vuku'ndan mücanebet eylemeniz babında

Fi evasıt lam sene 261

nu.	s.	hk.
5	129	1

Mir Miran-ı Kiramdan Mer'aş Sancığı Mutasarrıfı Mehmed Paşa Dam-ı İkbaliyeye ve Mer'aş Kazası Naib ve Müftisi Zide İlmuhümaya ve A'zayı Mecalis Zide Kadruhuma Hüküm ki

Hasan nam kimesnenin dayısı oğlu Gani Yusuf zade Yusuf nam kimesne Mer'aş kazasında kâin bir bab hamam ve iki bab degirman ve kürüm eşcarı mevcut bag ve bagcelere kaza-i mezbur sakinlerinden Mehmed nam kimesne ile ber vechi iştiraken mülkiyet üzere mutasarrıflar iken merkum Yusuf fevt oldıkda emlak-ı mezkureden hissesi bi-l-ırs-ı şer'i merkum Hasana intikal idüb dahil olınmak icab itmeziken merkum Mehmed emlak-ı mezkureden kendü hissesini zabt ve tasarrufa 'adem-i kana'at birle mevrusı müteveffa merkumdan müntekil emlak-ı mezkureden merkum Hasanın hissesine dahi ber vechi fuzuli müdahaleden halî olmadığı beyanıyla men' ve def'i babında emr-i şerifim sudurını merkum Hasan bu def'a ba 'arz ı hal istid'a itmekden nâşî mahalinde ber nehc-i şer'i rü'yet olunmak fermanım olmagın imdi sizki paşayı müşârün-ileyh vesair mûmâ-ileyhümsin ma'rifetiniz ile merkum Mehmed mahalinde meclis-i ma'kude ihzar ve mezbur Hasan ile bi-l-muvacehe bir nehc-i şer'i teraküm şer'i şerif iderek hususu mezbur inha olındığı üzere oldığı ve emlak-ı mezkureden merkum Hasanın hissesine şer'an dahil olınmak icab itmedigi ind-eş-şer'i ve'l meclis tebyin ve't tahkik eylediği halde merkumenin ber vechi vakı' olan müdahalesinin ma'rifet-i şer'ile men' ve def'i hususuna mübaderet ve hususu mezbur zımnında müddei merkum canibinden ol tarafda mübaşir ta'yini matlub oldığı halde muahhiran irade-i seniyye-i mülûkanemle müessis olan nizam mucebince ta'vin olınacak mübaşirin hizmet-i mübaşeriye ve mesarufı sahihesi kendü tarafından te'diye itdirilüb müddea 'aleyh tarafından hizmet-i mübaşeriye

ve mesarîf mutalebe ve ahzı ve zinhar bu vesile ile kimesneye gadr ve teâdi misüllü vaz' ve halet vuku'a götürülmemesi hususuna dikkat ve keyfiyetin kaydı balasına şerh virilmek üzere der-bâr-ı şevket-karar-ı mülûkaneme inha ve iş'arına müsara'at eylemeniz babında

Fi evail za sene 261

nu.	s.	hk.
5	129-	2
	130	

Mir Miran-ı Kiramdan Mer'aş Sancagı Mutasarrıfı Mehmed Paşa Dam-ı İkbaliyeye ve Mer'aş Kazası Naib ve Müftisi Zide İlmühümaya ve A'zayı Mecalis-i Memleket Zide Kadruhuma Hüküm ki

Mer'aş müftisi usbek Esseyid Ataullah zide 'ilmuhanın Mer'aş kazasına tabi' Katib-i sır karyesi toprakında vakı' ebâ-en-cedd tapu temessüküyle mutasarrıf olduğu ma'lumet'ül hudud bir kıt'a tarlasına kadimden cari olup mezru'atını şeki idegeldiği sudan bervechi bila sened mîr-âbiye mutalebesiyle müdahale olduğu beyanıyla men'i babında emr-i şerifim sudurunu bu def'a ba i'lâm inha olunmuş olmakdan nâşî kuyuda müraca'at olındıkda Mer'aş sancagına ve nahiyesine tabi' neferan ile karye-i Katib-i sır der nezd-i Mer'aş ve hasılı tahtında hinta ve şair ve resm-i tapu yekun maa gayruhu dörtbin altmış dört akce ve yine Mer'aş nahiyesine tabi' neferan ile karye-i ra'asül 'ayn benam Pınar başı maa mezra'-i Kandil ve Cayı kışla ve Çoban seküsü ve Çoban çayı ve Ak depe ve Karın dere Umur tagından inmeden Mer'aş üzerinde bir alçak yerde bir mu'azzam kafirin bendlerden bir su çıkub iki canib olup her canibine ol sudan arklar olunub kari Mer'aşın bağları ve sebzevatı ve nefsi Mer'aşa gelan arz suları andan kelür evin suyunun kendüsü nefsi Mer'aş sınırına gelünce etrafa ve karye-i mezbure vakf-ı cami'-i Süleyman bin Nusreddin Zülkadir ve hasılı tahtında hinta ve şair ve resmi bostan yekun maa gayruhu on üç bin ikiyüz elli iki akce yazular ile defter-i mufassalda muharrer kalemiyle başka başka tahrir olındığı mukayyed olup vakfı mezbure tahrir ve tahsis kılınan ma-i mezkurun mîr-âbiyesine da'ir bir güne salahiye bulunmamış olduğundan ma'i mezkurdan mîr-âbiye mutalebesi kuyuda idüğü defterhane-i 'amire ve i'lâm olındığı üzere mîr-âbiye mutalebe olındığı mahalnin meclis-i memleketin tebyin ve tahkik eylediği halde men' ve def' için emr-i şerifim i'tâ'sı iktiza eylediği Divan-ı hümayunum kaleminden başka başka tahrir olındığına binaen vechi meşruh üzere 'amel olunmak fermanın olmanın imdi sizki paşayı müşârun-ileyh vesair mûmâ-ileyhümsız hususu mezbur i'lâm olındığı üzere olduğu ve müdahale-i vakı'a ber vechi bila sened idüğü mahalinde meclis-i memleketinde tebyin ve tahkik eylediği halde men' ve def'i hususuna dikkat ve keyfiyetin kaydı bila sened şerh virilmek üzere der-bâr-ı şevket-karar-ı mülûkaneme inha ve iş'arına müsara'at eylemeniz babında

Fi evail mim sene 262

nu.	s.	hk.	
5	131	1	<p>Mir Miran-ı Kiramdan Mer'aş Sancığı Mutasarrıfı Mehmed Paşa Dam-ı İkbaliyeye ve Elbistan Kazası Naibine Hüküm ki</p> <p>Elbistan kazası sakinlerinden iken ikiyüz kırk iki senesinde fevt olan Toguc oğlu Elhac Ahmedin verese-i mütemirresinden sulbiye kızları olub hîn-î fevtinde sagireler ve hala kebireler olan Emiş ve Esmâ nam hatunların babaları müteveffayı merkumenin terekesinden hisse-i irsiyelerini sagireler bulındıklarından li ebeveyn er karındaşları Elhac Mustafa ve Salim ve Hasan nam kimesneler müstakillen zabt ve ketm ihfa eylediklerinden sonra merkum Elhac Mustafa dahi veraseti kebir oğulları Tahir ve Reşid mütemirre olduğu halde fevt olmağla mezburanın Emiş ve Esmâ hatunlar baliğa ve davaya kadir olarak babaları müteveffayı merkumun terekesinden hisse-i irsiyelerini karındaşları merkuman Salim ve Hasan ile mezburun Tahir ve Reşidden mutalebe eykediklerinde babanız mevt olalı zamanı mürur itmiş olmağla hanginiz sakıt olmuşdur diyü imtina' ile gadr eyledikleri beyanıyla mahalinde şer'ile rü'yet olunmak babında emr-i şerifim sudurını mezburanın bu def'a ba 'arz ı hal istid'a itmeleriyle hususu mezbur hala bi-l-fi'l Anatoli kazaskeri olan oğlum Mevlana Esseyid İbrahim Halil edamellahü teala fezaileye lede-l-havale bu suretde mekumunun vaz-ül-yed oldukları tereke-i müteveffayı merkumdan mezburatından hisse-i irsiyelerinin ber nehc-i şer'î tahsiliyle ihkak-ı hakk olunmak babında emr-i şerifim sudurunu irade-i 'aliyeme menut idüğünü i'lâm itmekle mucebince 'amel olunmak fermenim olmağın imdi paşayı müşârün-ileyh ve naib mûmâ-ileyhsiz ma'rifetiniz ile merkumunu Mahalinde huzur-ı şer'i ihzar ve mezburanın ile bi-l-muvacehe hakaniyet vechile terâfu' şer'i şerif iderek hususu mezbur inha olındığı üzere olduğu mezburanın erişüb baliğ ve da'vaya kadir olduklarından sonra bila gadr şer'i on beş sene mürur eylediği ind-eş-şer'i tebyin ve tahkik eylediği halde mezburanın babaları müteveffayı merkumenin terekesinden karındaşları merkumun ile karındaşları oğulları merkumanın hılaf-ı şer'i şerif ve fuzuli ahz eyledikleri hisse-i irsiyeleri her ne ise ba'de-s-sübut hükm idüb mezburana alıvirülüb icrayı şer'i şerif ve ihkak-ı hakka mübaderet ve hususu mezbur zımnında ila ahire vuku'a götürülmemesi hususuna dikkat ve keyfiyetin kaydı bila sene şerh virilmek üzere der-bâr-ı şevket-karâr-ı mülûkaneme inha ve iş'arına müsara'at eylemeniz babında</p> <p>Fi evahir ca sene 262</p>

nu. s. hk.
5 131- 2
132

Mir Miran-ı Kiramdan Mer'aş Sancığı Mutasarrıfı Mehmed Paşa Dam-ı İkbaliyeye ve Mer'aş Kazası Naibine Hüküm ki

Mer'aş kazası sakinlerinden Ahmed Tahir ve Ömer Asım ve Veliddin nam kimesnelerin menzillerinde Şerife nam hatun müsâfire sakine iken müteveffıye oldıkda terekese ma'rifet-i şer'ile vereseşi kaza-i mezbur sakinlerinden Halîl oğlu Yunus ve Halîl nam kimesnelere virilmişiken bu esnada merkuman zuhur birle mevrusemiz müteveffıye-i mezburenin sizin zimmetinizde eşyası kalmışdı diyü bervechi şer'i müdahaleden halî olmadıkları beyanıla mahalinde şer'ile rü'yet olunmak babında emr- i şerifim sudurını merkumun bu def'a ba 'arz ı hal istid'a itmeleriyle mahalinde ber nehc-i şer'î rü'yet olunmak fermanım olmagın imdi sizki paşayı müşar ve naib mûmâ-ileyhümâsız ma'rifetiniz ile merkumanı mahalinde meclis-i şer'i ihzar merkumun ile bi-l-muvacehe ber nehc-i şer'î terâfu' iderek hususu mezbur inha olındığı üzre oldığı merkumenin üzerlerinde şuhud-ı udüll ile şer'an bir nesne sabit ve zahir olmadığı halde merkumanın ber vechi vakı' olan müdahalelerinin ma'rifet-i şer'ile men' ve def'i hususuna mübaderet ve hususu mezbur zımında müddei merkumun caniblerinden ol tarafdand mübaşir ta'yini matlub olındığı halde muahhıran irade-i seniyye-i mülukanemle müessis olan nizam mucubince ta'yin olınacak mübaşirin hizmet-i mübaşeriye ve mesarırı sahihesi kendü tarafından te'diye itdirilüb müddea 'aleyhim caniblerinden hizmet-i mübaşeriye ve mesarır mutalebe ve ahzı ve zinhar bu vesile ile kimesneye gadr ve teâdi misüllü vaz' ve halet vuku'a getürülmemesi hususuna dikkat ve keyfiyetin kaydı bila sene şerh virilmek üzre izbâr-ı şevket-karâr-ı mülukaneme inha ve iş'arına müsara'at eylemeniz babında

Fi evail be sene 262

nu. s. hk.
5 134 1

İşi bu emr-i 'ali battâliye hıfz olınarak sahih-i vechile emr-i 'ali yazıldı

Fi evahir ra sene 62

Mer'aş Valisi Vezirim Yusuf Paşa İclaluhuya ve Zamantı Kazası Naibi ve Müftisi Zide İlmuhumaya ve Müdür-i Kaza ve Vücut-ı Memleket Zide Kadruhuma Hüküm ki

Zamantı kazası mütemekkinlerinden babamız Matos nam zımminin kaza-i mezburde Bilas ve Karaca karyelerinde kâin ba hüccet-i şer'ıye-i mülkiyet üzre mutasarrıf oldığı cend kıt'a otalı müştemel bir bab dekirmında ahirin 'alakası olmayub dahil olunmak icab itmez iken kaza-i mezbur sakinlerinden Hacı

Ömer oğlu Kara bekir ve Veli İsmâ'il nam kimenseler ve degirman-ı mezkureyi ihlak ve hedm eylediklerine binaen mersum dahi kaimen ta'yini merkumlardan taleb eyledikte virmeyub gadr eyledikleri beyanıyla mahalinde şer'ile rü'yet olunmak babında emr-i şerifim sudurı mersum babamız matos zımmi tarafından ba 'arz ı hal istid'a olunmuş olmagla sizki valiyi müşarün ileyh ve naib vesair mûmâ-ileyhimsiz ma'rifetiniz ile merkumını mahalinde meclis-i şer'i ihzar ve mersum ile bil muvacehesi ber nehc-i şer'î terâfu' şer'i şerif iderek hususu mezbur inha olındığı üzre olduğu ve bila gadr şer'i on beş sene mürur eylediği ind-eş-şer'i vel meclis tebyin ve tahkik eylediği halde ba'de-s-subut mir-i muktezayı şer'i mazhar icrayı şer'i şerif ve ihkak-ı hakka mübaderet ve hususu mezbur zımnında müdde'i mersum canibinden ol tarafdand mübaşir ta'yini matlub olındığı halde muahhiran irade-i seniyye-i mülukanemle müessis olan nizam mucebince ta'yin olunacak mübaşirin hizmet-i mübaşeriye ve mesarifi sahihesi kendü tarafından te'diye itdirilüb müdde'a 'aleyhim caniblerinden hizmet-i mübaşeriye ve mesarif mutalebe ve ahzı ve zinhar bu vesile ile kimesneye gadr ve teâdi misüllü vaz' ve halet vuku'a getirülmemesi hususuna dikkat ve keyfiyetin kaydı bila sene şerh virilmek üzre izbâr-ı şevketkarar-ı mülukaneme inha ve iş'arına müsara'at eylemeniz babında
fi evail mim sene 63

nu. s. hk.
5 134 2

**İş bu emr-i şerif battâliyede hıfz ile tekrar 'ali yazılmışdır
Fi evahir re sene 62**

Mer'aş Valisi Vezirim Yusuf Paşa Edamellahüteala İclaluhuya ve Zamantı Kazası Naibi ve Müftisi Zide İlmuhumaya ve Müdür-i Kaza ve Vücu-ı Memleket Zide Kadruhuma Hüküm ki

Zamantı kazası ahalisinden Hacı Ömer oğlu ve Kara Bekir oğlu ve Veli İsmâ'il kimesneler malı oldukları hayvanlarını muhkem zabt itmeyüb zamantı kazası mütemekkinlerinden babamız matos nam zımminin kaza-i mezbure tabi' bilas ve karaca karyeleri topragında vakı' mutasarıf olduğu tarlaları arasına salıvirilüb yedirüb ve çekindüb külli zarar ve ziyan 3eyledikleri beyanıyla menfi babında emr-i şerifim sudurı mersum babamız matos zımmi tarafından ba 'arz ı hal istid'a olunmuş ve divan-ı hümayunımdan kanunî sual olındıkda göge terk(?) vesair mezru'at arasında tavar gezmesi gayri caiz olduğundan malı oldukları hayvanlarını kadimden ol mahalde göze gelmiş değil ise min ba'd gezdirilmemesi ve eger kadimden göze gelmiş ise de zarar-ı kadim olmamagla hayvanlarını muhkem zabt itmede ve mahsul kalmadıkdan sonra dahi merkumların hayvanları kadimden ne mahalde göze gelmiş ise ol mahalde gezdirilmek üzre tenbih olunub ba'd tenbih zarar

ve ziyan vakı' olduğu halde ma'rifet-i şer' ile ta'yin olunmak üzere tenbihi hâvi emr-i şerifim i'tâ'sı muvafık-ı kanun idüğü kalem-i mezburdan tahrir kılınmış olmagla sizki valiyi müşarün ileyh ve naib vesair mûmâ-ileyhümasız göge terk vesair mezru'at arasında tavarları gezmesi caiz olmamagla merkumunun hayvanları göze gelmiş değil ise min ba'd gezdirilmemesi ve eger kadimden göze gelmiş ise zarar-ı kadim olduğu zahir ve bu ma'kule ızrarı mucib-i dikkat vuku'ı rızayı hümayunuma muğayir emr idüğü bâhir olmagla mahsul kalkıncaya değin tavarların muhkem zabt eylemeri ve mahsul kalkıkdan sonra kadimden ne mahalde göze kelmiş ise yine ol mahalde gezdirüb ber vechile zarar ve ziyan itmemeleri hususu merkumlara egiden tenbih ve ba'det tenbiye vechi meşruh üzere zarar ve ziyan eyledikleri ind-eş-şer'i ve'l meclis tebyin ve tahkik eylediği halde vakı' olan zararların ba'de-s-subut uş şer'i taghin itdirilmemesi hususuna mübaderet ve hususu mezbur ila ahire vuku'a götürülmemesi hususuna dikkat ve keyfiyet kaydı bila sene şerh virilmek üzere der-bâr-ı şevket-karâr-ı mülûkaneme inha ve iş'arına müsara'at eylemeniz babında
fi evail mim sene 63

nu. s. hk.
5 135 1

İş bu emr-i 'ali battâliyede hıfz olunarak sahih-i vechile emr-i 'ali yazıldı

Fi evahir ra sene 62

Mer'aş Valisi Vezirim Yusuf Paşa İclaluhuya ve Zamantı Kazası Naibi ve Müftisi Zide İlmuhumaya ve Müdür-i Kaza ve Vücut-ı Memleket Zide Kadruhuma Hüküm ki

Zamantı kazası mütemekkinlerinden Pir Matos nam zımmi kaza-i mezbure tabi' Bilas ve Karaca karyeleri topraklarında vakı' kırk seneden mütecaviz boz ve halî kalmış olan ma'lumat'ül hudud tarlaları resm-i tapu ile Sahib-ül-arzdan alub yedine virilen temessük mucebince zabt ve beher sene zira'at ve 'öşrin eda ide gelüb dahil olunmak icab itmez iken kaza-i mezbur sakinlerinden Hacı Ömer oğlu ve Kara Bekir oğlu ve Veli İsmail nam kimesneler ol yerleri hılaf-ı kanun fuzuli müdahaleden halî olmadıkları beyanıyla kanun üzere 'amel olunmak babında emr-i şerifim sudurı mersum Pir Matos zımmi tarafından bu def'a ba 'arz ı hal istid'a olunmuş ve Divan-ı hümayunum kaleminden kanun sual olındıkda münazi' fiha olan yerlerin hayvanata mahsul-ı mer'a yerlerinden olmayub kadimden zira'at olunur yerlerden olarak merkumun tapu ve temessüküyle mutasarrıflar ise müdahale eylemeleri hasb-el-kanun yolunda olub eger böyle olmayubda fi-l-hakika ol yerler sinin vakt boz ve halî kalarak sahib-i arza aid olmuş ve mersum Matos zımmi sahib-i arzdan resmi tapu ile yedine virilen temessük mucebince zabt ve beher sene zira'at ve 'öşrin eda ide

gelür iken merkurmlar fuzuli mudahale eyledikleri muvafık-ı nefs-ül-emr olduğu halde men' ve def'i muvafık-ı kanun idüğü kalem-i mezburdan tahrir kılınmış olmagla sizki valiyi müşârün-ileyh ve naib vesair mûmâ-ileyhümâsız hususu mezbur inhayı şer'i şerif ve balade muharrer kanunu münifi tatbik iderek ber vechi hakaniyete rü'yet birle merkumunun ol yerlerde müdahaleleri bervech ve hılaf-ı kanun idüğü ind-eş-şer'i ve'l meclis tebyin ve tahkik eyledigi halde men' ve def'i hususuna mübaderet ve hususu mezbur ila ahire vuku'a götürülmemesi hususuna dikkat ve keyfiyetin kaydı bila sene şerh virilmek üzere der-bâr-ı şevket-karâr-ı mülükaneme inha ve iş'ar ve iş'arına müsara'at eylemeniz babında
fi evail mim sene 63

nu. s. hk.
5 136 1

Mer'aş Valisi Vezirim Yusuf Paşa İclaluhuya ve Mer'aş Kazası Naib ve Müftisi Zide İlmuhumaya ve Müdür-i Kaza ve Vücut-ı Memleket Zide Kadruhuma Hüküm ki

Mer'aş kazasına tabi' Firnos karyesinde mürûr-ü ubûr iden me'murin ve zabıtaya karye-i merkumede kâin ermeni milletine mahsus sureti karabet manastırına nüzül ve kicelerde beytütetle benim diyecek ve yatak ve yorgan ahz itmekde olduklarından ve bu keyfiyet mübaşir mezburun harabiyetini mucib idüğünden bahisle men'i babında emr-i şerifim sudurı niyaz ve istirham olındığı İstanbul ve tevabi'i ermeni patriği iftihar Matbos posus damet rütbiye tarafından südde-i sa'adetime memhur takrir takdimiyle istid'a olunmuş olub beyanın müştegi olduğu ve iddia i'lan kılındığı üzere zat-ı şahaneme mevhibe-i ileyh olan şime-i fehime-i teb'a-i mürurı ve merhamet iktizasınca memalik-i mahrusemde sakin ve mütemekkin her sınıf teb'a devlet-i 'aliyemin her dürlü mezalim-i kasdiyatdan vikaye itmeli istikrar-ı esayiş milletleri matlub ve mütelzim-i şahanem olan mevadın olduğına ve memalik-i mahrusemden mürûr-ü ubûr iden me'murin vesaire hanlara indirilerek fukaradan bir sudan başka mukin ve meccanen benim diyecege dair bir şeyi mutalebe olmaması mukaddem ve muahhir her tarafına neşr ve tesyar olan evamir-i celile-i mülükanemde muharrer vesayan ve tenbihat iktizasından olduğu misüllü ahalîden bi-l-arz kendülerin istekleri hala anlara dahi bir şey denilemeyecegi ve ihtimamda bulduğuna nazaran inha olındığı üzere fi-l-vakı' hılaf-ı Tanzimat-ı hayriye o ma'kule teâdiyat vuku'a geldiği halde mu'in-i rızayı şahanem olacağından derhal def'i hususuna i'tina ve dikkat olunması bundan akdem bulunmuş olmagla sizki valiyi müşar ve naib vesair mûmâ-ileyhimsiz keyfiyet ma'lumunuz oldıkda ber vechi muharrer iştikayı vakı'ası geregi gibi teharri ve tefahhüs birle fi-l-vakı' inha olındığı üzere hılaf-ı Tanzimat-ı hayriye o ma'kule teâdiyat vuku'a bulmakda idüğü mecalisce tebyin eyledigi halde derhal men'i ve def'i ile her

halde istikrar-ı esasın ahali ve teb'aya ve ez her din-i tarafi eşrefi mülukanem için isticvab i'lan-ı hayriye ye ihtiram ve mübaderet ve keyfiyetin 'ala vechi der-bâr-ı şevket karâr-ı mülukaneme inha ve işarına müsara'at eylemeniz babında ferman-ı 'alışanım sadır olmagın kanun-ı münifinden ittihaz ve icrasına i'tina ve müsaberet eylesiz

Fi evahir ra sene 63

nu. s. hk.
5 136 2

Mer'aş Valisi Vezirim Yusuf Paşa İclaluhuya ve Mer'aş Kazası Naib ve Müftisine ve A'zayı Meclis-i Memleket Zide Kadruhuma Hüküm ki

Mer'aş kazasında fevt ü halde olanların veresesinden sagir ve sagire ve ga'ib ve gaibesi olub terekeleri ma'rifet-i şer'ile tahrir ve beyn-el-verese tevzi' ve taksim olunmak iktiza ider iken içlerinden bazıları muhalefet dâiyesinde olduklarından bahisle men' ve def'i babında emr- şerifim sudurı bu def'a naibi i mûmâ-ileyh tarafından ba 'arz ı hal istid'a olunmuş olub kuyuda müraca'at ve iktizası divan-ı hümayunum kaleminden sual olındıkda memalik-i mahrusemde sakin ve mütemekkin Müslim re'ayadan yedi fevt ü halde oldıkda veresesinden sagir ve sagire ve gaib ve gaibesi olmayub cümle verese hazır ve kebbar olub kısmen taleb itmez iken cebren kısmet olunmayub veresesinden sagir ve sagire ve gaib ve gaibesi olub beyn-el-verese kısmet-i lazım geldikde dahi müteveffa ve halînde şer'an sabit olan deyni ihrac olındıktan sonra Baki akşam olınacak mal-ı mevcudundan icab iden rusumat-ı muayyenesi ahz ü kabz olunmak kanun iktizasından olduğu ve dahil-i daire-i tanzimat olan ba cümle kaza ve kasabatda böyle ahkam-ı şer'iyeye me'mur bulunan nevvab ve hükkam mukaddemlerde cari olduğu misüllü resmi kısmet ve tahta mahsulü ya'ni hasılatı mahkeme ile idare itdirilerek mucib-i tahrir olan terekelerden ve ma'rifet-i şer'ile vuku'bulan hasılatdan gurus başına birer pare resm tahsil olunarak virilan i'lâmat ve hücec ve mürasalat ve izinname ve keşfiye ve haziriyye vesair senedat-ı şer'iyenin rusum-ı mekalidesi nevvabe aid olub ehli islam ve re'ayadan mucib-i tahrir olan terekelerini tahrir ve muhalefet vuku'nda me'murin caniblerinden icrasına ihtimam ve dikkat ve her halde umur-ı me'murelerine mu'avenet kılınması ve ötedenberü muhakemede virilmekte olan i'lâmat ve hücec ve mürasalat vesaire için gurus başına birer pare bundan böyle mal sandugına alınmayub ve iş bu mahkeme hasılatına mal me'murları tarafından müdahale olunmayub naib ve naib vekilleri caniblerinden alınarak icrayı ahkam-ı şer'iyeye i'tina olunması ve zinhar rüsum-ı mekalideden ziyade hılaf-ı şer'i şerife bir şey mutalebe olunmaması hususuna mukaddemce meclis-i valayı ahkam-ı 'adliyemde ba tensib ol babda şerefruz sunuh ve sudur iden emr ve irade-i seniyye-i mülukanem

mucebince karâr-gir olarak keyfiyet ol vakt iktiza iden mahallere i'lan ve tenbih kılındığına ve emsaline emr i şerifim virildiği mukayyed bulunduğuna binaen bu suretde inha olındığı üzre olduğu halde kanun üzre emr i şerifim i'tâ'sı iktiza eylediği kalem-i mezburda tahrir kılınmış olmagla sizki valiyi müşârün-ileyh ve naib vesair mûmâ-ileyhümsüz kaza-i mezburda Müslim re'ayadan fevt ü halde olanların veresesinden sagir ve sagire ve gaib ve gaibesi olduğu halde ma'rifet-i şer'ile tahrir taksimine vakı' olan müdahale ve muhalefetin men' ve def'i hususuna dikkat ve bu vesile ile vereseşi hazır ve kebbar olub gaib ve gaibesi dahi olmayarak kısmet taleb itmeyenlerin terekeleri cebren tahrir olunmak misüllü vaz' ve halet vuku'undan nevvabına tehaşi (.....) ve keyfiyetin kaydı bila sene şerh virilmek üzre der-bâr-ı şevket-karâr-ı mülûkaneme inha ve iş'arına müsara'at eylemeniz babında

Fi evahir ra sene 263

nu. s. hk.
5 137 2

Mer'aş Valisi Vezirim Yusuf Paşa İclaluhuya ve Mer'aş Kazası Naib ve Müftisine ve A'zayı Meclis-i Memleket Zide Kadruhuma Hüküm ki

Mer'aş kazasında mürûr-ü ubûr idenler kaza-i mezburede vakı' hanlara konmayub ermeni re'ayasının ehl ü iyâlleriyle mütemekkin oldukları evlerin üzerlerine konub mukin ve meccanen benim diyecek mutalebe ve yatak ve yorgan vesair yük eşyaları dahi ahz olunarak ekserisi telef olmakda olduğu İstanbul ve tevabi'i ermeni patriği tarafından mukaddiman ba'arz ı hal inha olındığına mebni teâdiyat-ı vakı'anın men'i babında ikiyüz elli tokuz senesi evahir-i cemadil ahiresinde emr-i şerifim sadır olmuşiken bu esnada muğayir emr-i 'ali teâdi olındığı beyanıyla ol babda te'kidi hâvi emr-i şerifim sudurı kaza-i mezburede mütemekkin ermeni re'ayası tarafından bu def'a ba'arz ı hal istid'a olunmasından ve beyandan müstağni olduğu üzre zat-ı şevketseman-ı şahanem mevhibe-i ileyh olan şime-i fehime-i raiyetru'yı ve merhamet iktizası memalik-i mahrusemde sakın ve mütemekkin ermeni teb'aya devlet-i 'aliyemin o dürlü mezalim ve teâdiyatdan vikaye istikrar (.....) ve istirahatları matlub ve mültezim-i şahanem olan mevaddan olduğuna ve memalik-i mahrusemde mürûr u ubûr iden me'murin vesaire hanlara indirilerek fukaradan bir sudan başka mukin ve meccanen benim diyecek dair bir şey mutalebe olunmak mukaddem ve muahhir her tarafa neşr ve tesyar olunan edam-ı celile-i mülûkanemden muharrer ve ziyan ve teşhihat iktizasından olduğu misüllü ahalîden bi-terafu' kendüleri misafir istedikleri halde anlara dahi bir şey denilmeyeceği igtimatdan bulunduğuna nazaran inha olındığına mebni üzerinde fî-l-vakı' hılaf-ı Tanzimat-ı hayriye o ma'kule teâdiyat vuku'a geldiği halde muğayir rızayı şahanem

olacağından men' ve def'i hususuna i'tina ve dikkat-1 lazımeden bulunmuş olmağla sizki valiyi müşârün-ileyh ve naib vesair mûmâ-ileyhümsüz keyfiyet ma'lumunuz oldıkda ber vechi muharrer iştikayı vakı'ayı tahkik birle fi-l-hakika inha olındığı üzre hılaf-1 Tanzimat-1 hayriyeden o ma'kule teâdiyat vuku' bulmakda iken meclisce sebt eylediği halde men' ve def'i ile her halde isti'lâm-1 asayiş ahalî ve teb'aya ve ahir cihetle taraf-1 destur-1 mülukanem için isticvab i'lâm-1 hayriyeye olmağan ve mübaderet der-bâr-1 şevket-karâr-1 mülukaneme inha ve iş'arına müsara'at eylemeniz babında

Fi evasıt nun sene 263

nu. s. hk.
5 138 1

Der zaman-ı sadr-ı sudurul vüzerâ hazret-i İbrahim Saru Paşa ve

Fi eyyam nazır-ı müşârün ileyh nal(?) ma yeteşah fil vaki Fi 24 ca 64

Der zaman-ı sadr-ı sudurul vüzerâ hazret-i müşârün ileyh ve

Fi eyyam nazır-ı umur-ı hariciye hazret-i Mehmed Sadık Rıf'at Paşa nal(?) ma yeteşah Fil vaki 24 ca sene 64

Der zaman-ı sadr-ı sudurul vüzerâ hazret-i Mustafa Reşid Paşa

ve Fi eyyam nazır-ı umur-ı hariciye hazret-i Mehmed Emin Ali Paşa nal(?) ma yeteşahüma el vaki' 16 nun sene 64

Mülhakatıyla Adana ve Mer'aş Valisi Vezirim Mustafa Paşa İclaluhuya ve Elbistan Kazası Naibine ve Müdür-i Kaza ve Vücu-ı Memlekete Hüküm ki

Elbistan kazası sakinlerinden Ahmed nam kimesne ile ba hüccet-i şer'iyeye vesile olduğu karındaşları Ali ve Mehmed nam sagirlerin babaları fuzuli Elhac Ahmed nam kimesnenin kimesneye deyn ve kefaleti yogiken kaza-i mezbur sakinlerinden Ken'an beg nam kimesne zuhur-ı birle pederim müteveffayı Süleyman paşanın müteveffayı mezbur Elhac Ahmedin zimmetinde yikirmi beşbin gurusu alacağı vardır diyü ber vech ve bila subut meblağı mezburdan ahz idüb vasi merkum ve Süleyman merkumun gadr eylediği beyanıyla mahalinde şer'ile rü'yet ve ihkak-ı hakk olunmak babında emr-i şerifim sudurı vasi merkum Ahmed tarafından bu def'a ba 'arz ı hal istid'a olunmuş olmakla sizki valiyi müşârün-ileyh ve naib vesair mûmâ-ileyhimsüz ma'rifetiniz ile mir mûmâ-ileyhin mahalinde meclis-i memlekete ihzar ve merkum Ahmed ile bu vechile ber nehc-i şer'î terafu' iderek hususu mezbur inha olındığı üzre olduğu ve bila gadr-i şer'î on beş sene mürur eylediği ind-eş-şer'î ve'l meclis tebyin ve tahkik eylediği halde

mûmâ-ileyhânın hılaf-ı şer'i şerif fuzuli ve bi-gayr-i hakk cebren ahz eylediği ol mikdar gurusı ba'de-s-subut hükm idüb bi-l-ihale ve bi-l-vesaye merkume alıvirilüb icrayı şer'i şerif ve ihkak-ı hakka mübaderet ve hususu mezbur ila ahz ve dikkat vuku'a getirilmemesi hususuna dikkat ve keyfiyetin kaydı balasına şerh virilmek üzere der-bâr-ı şevket-karâr-ı mülûkaneme inha ve iş'arına müsara'at eylemeniz babında

Fi evahir lam sene 264

nu.	s.	hk.	
5	138-139	2	<p>Muahhıran emr-i ali yazılmışdır fi evahir ca sene 75</p> <p>Mülhakatıyla Adana ve Mer'aş Valisi Vezirim Mustafa Paşa İclaluhuya ve Elbistan Kazası Naibine ve Müdür-i Kaza ve Vücut-ı Memlekete Hüküm ki</p> <p>Elhac Mehmed Emin ve Ahmed nam kimesnelerin Elbistan toprakında vakı' tapu senediyle ber vechi iştirak mutasarrıf oldukları ma'lumet'ül hudud tarlalarını zabt ve birle sene iştirak zira'at ve 'öşrın eda ide gelüp ahirden dahil olınmak icab itmeziken kaza-i mezbur sakinlerinden Köse Veli ve Mehmed ve Halîl oğlu Ali demekle ma'ruf kimesneler ol yerleri hılaf-ı kanuna fuzuli müdahaleden halî olmadıkları beyanıyla kanun üzere 'amel olınmak babında emr-i şerifim sudurı merkumun Mehmed Emin ve Ahmed tarafından bu def'a ba 'arz ı hal istid'a olınmış Divan-ı hümayunum kaleminden kanun sual olındıkda münazi' fiha olan yerler merkumun Mehmed Emin ve Ahmed zabt iderler iken zira'at itmeyüb üç sene ale-t-tevali bila mani' boz ve halî bıragub müstahak tapu almış ve merkumun Veli ve Mehmed ve Ali bozdan sahib arzımdan resmi tapu ile almışlar ise müdahale eylemeleri hasb-el-kanun yolında olub eger böyle olmayubda fi-l-hakika merkumun ol yerleri tapu senediyle mutasarrıflar olarak zabt ve bir sene iştirak zira'at ve 'öşrın eda ide gelürler iken merkumlar fuzuli müdahale eyledikleri muvafık-ı nefis-ül-emr olduğu halde men' ve def' olınmak kanun idüğü kalem-i mezburdan tahrir kılınmış olınan sizki valiyi müşârün-ileyh ve naib vesair mûmâ-ileyhimsin hususu mezbur şer'i şerife ve balade muharrer kanun-ı münife tatbik iderek ber vechi hakaniyet rü'yet birle fi-l-hakika merkumun ol yerleri müdahale ber vech ve hılaf-ı kanun idüğü ind-eş-şer'i vel meclis tebyin ve tahkik eylediği halde men' ve def' hususuna mübaderet ve hususu mezbur ile ahir dikkat ve keyfiyetin kaydı bila sene şerh virilmek üzere der-bâr-ı şevket-karâr-ı mülûkaneme inha ve iş'arına müsara'at eylemeniz babında</p> <p>Fi evasıt lam sene 264</p>

nu.	s.	hk.	
5	139	1	<p>Adana ve Mer'aş Valisi Vezirim Mustafa Paşa İclaluhuya ve Rikab-ı Hümayun-ı Şahanem Kapuci Başlarından Mer'aş Kaimmakamı Ahmed Kaşif Dam Mecduhuya ve Elbistan Kazası Naib ve Müftisine ve Müdür-i Kaza ve Vücut-ı Memlekete Hüküm ki</p> <p>Mehmed nam kimesnenin babası Hızır nam kimesne bundan akdem fevt oldıkda Elbistan kazasına tabi' nurhak karyesi topragında vakı' tapu senediyle mutasarrıf olduğu ma'lumet'ül hudud tarlaları meccanen oğlu merkum Mehmede intikal idüb ancak merkum ol vakitte sagir bulunduğundan yine karye-i mezbure sakinlerinden Arab oğlu Osman dimekle meşhur kimesne ol yerleri hılaf-ı kanun fuzuli zabt itmiş ve ba'dehu merkum Mehmed erişüb balig olarak babasından müntekıl yerlerini ikiyüz altmış senesinde huzur-ı şer'ide merkum Osmandan dava ile alub iki sene müddet zabt ve zira'at ve 'öşrin me'murına eda ide gelmişiken merkum Osman yine ol yerleri ikiyüz altmış üç senesinde kemâ-fi-s-sâbık zabt idüb gadr eylediği beyanıyla kanun üzre 'amel olunmak babında emr-i şerifim sudurı merkum Mehmed tarafından bu def'a ba 'arz ı hal istid'a olunmuş Divan-ı hümayunum kaleminden kanun sual olındıkda münazi' fiha olan yerler merkum Mehmedin babası Hızır Tapu senediyle mutasarrıfiken hal-i hayatında hakk-ı tasarrufını rızası ve sahib-i arz ma'rifetiyle merkum Osmana ferağ ve takviz itmiş ve yedine temessük virilmiş ise zabt eylemesi hasb-el-kanun yolunda olub eger böyle olmayubda fi-l-hakika merkum hızır ol yerlere tapu senediyle mutasarrıf olarak zabt ve beher sene zira'at ve 'öşrin eda ide gelür iken fevt oldıkda yerler meccanen oğlu merkum Mehmede intikal ider ancak merkum ol vakitte sagir bulunduğundan merkum Osman fuzuli zabt eylemiş ve mezbur Mehmed erişüb balig olarak babası yerlerini merkum Osmandan dava ile alub iki sene müddet zabt ve zira'at ve 'öşrin me'murına eda ide gelmişiken merkum Osman sene-i mezburede yine fuzuli zabt idüb gadr eylediği muvafık-ı nefs-ül-emr olduğu halde vechi meşruh üzre olan babası yerleri merkum Mehmede alıvirilüb zabt ve zira'at itdirilmek muvafık-ı kanun idüğü kalem-i mezburdan tahrir kılınmış olmagla sizki valiyi müşârün-ileyh ve naib vesair mûmâ-ileyhümsüz hususu mezbur şer'i şerife ve balade muharrer kanun-ı münife tatbik iderek ber vechi hakaniyete rü'yet birle fi-l-hakika merkum Osman ol yerleri zabt eylemesi fuzuli ve hılaf-ı kanun idüğü ind-eş-şer'i ve'l meclis tebyin ve tahkik eylediği halde vechi meşruh üzre olan babası yerleri merkum Mehmede alıvirilüb zabt ve zira'at itdirilmesi hususuna mübaderet ve hususu mezbur ila ahir dikkat ve keyfiyetin kaydı balade şerh virilmek üzre der-bâr-ı şevket-karâr-ı mülukaneme inha ve iş'arına müsara'at eylemeniz babında</p>

			Fi evail be sene 265
--	--	--	----------------------

nu. s. hk.
5 142 3

Adana ve Mer'aş Sancakları Valisi Vezirim Mustafa Paşa İclaluhuya ve Rikab-ı Hümayunı Şahanem Kapucu Başlarından Mer'aş Kaimmakamı Mehmed Beg Dam-ı Mecduhuya ve Mer'aş Kazası Naib ve Müftisine ve A'zayı Meclis-i Memlekete Hüküm ki

Hacı Hüseyin nam kimesnenin zevcesi Ümmü gülsüm nam sagirenin validesi Mer'aş kazası sakinelerinden Sitti nam hatun bundan akdem hal-i hayat ve kemal-i 'akl ve sıhhatde ve kaza-i mezburda kâin mülkiyet üzere mutasarrıf olduğu bir bab menzil ve derunında mevcut eşyayı ma'lumesini zevci merkum ile kızı sagire-i mezbure Ümmü gülsüme ba hüccet-i şer'iyeye hibe ve teslim ve merkum Hacı Hüseyin dahi kendü taraflarından asalaten ve kızı sagire-i mezkure tarafından vesayeten inham ve teslim ve kabul itmiş ve mezbure Sitti hatun bu esnada müteveffiyeye olarak sizki sairesi bi-l-verese-ş-şer'i zevci merkum kızı sagire-i mezbure ve er karındaşı kaza-i mezbur sakinlerinden Mehmed ile diğer kebir kızı Fatma nam hatuna intikal itmişken merkum Mehmed ve mezbure Fatma sizki müteveffiyeye-i mezbureden hisse-i irsiyelerini ahze 'adem-i kana'at menzil ve eşyayı mevhubeden dahi hisse mutalebesiyle ber vechi şer'i müdahaleden halî olmadıkları beyanıyla mahalinde şer'ile rü'yet ve ihkak-ı hakk olunmak babında emr-i şerifim sudurı merkum Hacı Hüseyin bi-l-isale ve bi-l-vesaye bu def'a ba 'arz ı hal istid'a olunmuş olmakla sizki valiyi müşârün-ileyh ve kaimmakam ve naib ve sair mûmâ-ileyhimsiz ma'rifetiniz ile tarafeyni mahalinde meclis-i memlekete ihzar veyahud cihet-i ber nehc-i şer'î terâfu' iderek hususu mezbur inha olındığı üzere olduğu ve menzil ve eşyayı ma'lumeyi mevhubeye şer'an dahil olunmak icab itmediği ind-eş-şer'i ve'l meclis tebyin ve tahkik eylediği halde merkum Mehmed ile mezbure Fatmanın ber vechi vakı' olan müdahalelerinin ma'rifet-i şer'ile men' ve def'i hususuna mübaderet ve hususu mezbur ila ahire dikkat eylemeniz babında

Fi evasıt ca sene 1266

nu. s. hk.
5 149 1

**İş bu emr-i 'ali girü gelüb battaliyede hıfz olunmuştır
Fi evahir şın sene 68**

**Sonradan hisse virilmiştir
Fi 10 be sene 69**

Mülhakatıyla Mer'aş Valisi Vezirim Ziya Paşa İclaluhuya ve Mer'aş Kazası Naib ve Müftisine ve A'zayı

Meclis-i Memlekete Hüküm ki

Elbistan kazası sakinlerinden İbrahim nam kimesnenin babası Hamza nam kimesneyi ikiyüz altmış senesinde yine kaza-i mezbur sakinlerinden Nakıb oğlu Mehmed Delil oğlu Ali demekle meşhur kimesneler cend nefer ‘avaneleriyle yekdil olarak hılaf-ı şer’i şerif ve bi-gayr-i hakk katl ve menzili derunında mevcut emval ve eşya ve nukudını gasben ahz iderek bir takrir-i karar ile şimdi yine kaza-i mezbure gelmiş oldukları beyanıyla ihkak-ı hakk olunmak babında emr-i şerifim sudurı merkum İbrahim tarafından bu def’a ba ‘arz ı hal istid’a olunmuş olub Divan-ı hümayunum kaleminden muktezası sual olındıkda bu ma’kule katl maddeleri der sa’adetimde olur ise mutalakan Huzur-ı Şeyhül islamide görilerek tevatüren sabit olub şahidler dahi kemal-i vaktle tezkiye birle hakikat- hal tahkik itmedikce ve ba’dehu taraf-ı hümayun-ı şahanem ‘arzı ile ferman-ı ‘alışanım sadır olmadıkca icrayı kısas caiz olmamış ve taşralarda dahi vuku’buldikda mümkün meclis müşevveretinde ma’rifet-i şer’ile şerayit-i muharrereye tatbik ve da’vası görölüb ba’dehu i’lâm-ı şer’isi ve meclis mazbatası der sa’adetime bi-l-irsal taraf-ı fetva penahiye gönderilerek tasdik olunub andan sonra dahi kezâlik canib-i hümayunum arzı ile tugralı ferman-ı ‘alışanım gönderilmedikce icrayı husus kanunname-i hümayunum ahkamı iktizasından olduğına ve bu ma’kule katl madde-i mekruhesi küçük kazalar meclislerinde rü’yet bulunmayub makdulat ve mutasarrıfeyn olan eyalat ve elviyede ve muhassılık ve kaimakamlığıma idare kılınan cesim kazalar meclislerinde rü’yet olunarak tedkikat-ı kamilenin icrasıyla suret-i muhakemat ve ifadatın tatbikhan vuku’ı gibi sual ve cevap suretinde tefsilan ve musarrahan mazbatası tanzim ve lazım gelan i’lâm-ı şer’isinin takdim olunması muahhiran irade-i seniyye-i şahanemle karâr-gir olan nizamı icabından idüğüna binaen inha olındığı üzre olduğu halde balade muharrer ahkamı cezaiyeye ve nizamına tatbikan tarafeyni Mer’aş meclisine celb hususu mezbur kemal-i dikkatle rü’yet olunarak madde-i katl şer’an sabit olduğu takdirde ba’dehu icabı icra olunmak üzre suret-i hal ba i’lâm ve mazbata der sa’adetime inha olunmagın ve nukud ve emval ve eşya ba’de-s-subut ma’rifet-i şer’ile verese-i merkumeye i’tâ’ kılınmak için emr-i şerifim i’tâ’sı iktiza eylediği kalem-i mezburdan tahrir kılınmış olmagla sizki valiyi müşârün-ileyh ve naib vesair mûmâ-ileyhümsız ma’rifetiniz ile katl-i merkumanı meclis-i mezkurde ihzar ve merkum ile ber nehc-i şer’î ahkam-ı ceza’iyeye tatbikan kemal-i dikkatle terâfu’ iderek madde-i katl keyfiyetin üzerine şer’an sabit olur ise ba’dehu icabı icra olunmak üzre suret-i halîn ba i’lâm ve mazbata der sa’adetime inha ve iş’arı ve nukud ve emval ve eşya-i mağsubenin dahi ba’de-s-subut-üş-şer’i istirdadı hususuna mübaderet mübaderet ve hılaf-ı şer’i şerife ve muğayir ahkam-ı cezaiye yek diger bir güne gadr vuku’ından ihzar ve mücanebet eylemeniz babında

Fi evail lam sene 68

nu.	s.	hk.	
5	150	1	Der zaman-ı sadr-ı sudurul vüzera hazret-i Mehmed Emin Ali Paşa ve Fi eyyam nezaret-i umur-ı hariciye Fuad Efendi Fi 20 lam sene 68

**Adana ve Mer'aş Valisi Vezirim Mehmed Ziya Paşa
İclaluhuya ve Rikab-ı Hümayunı Şahanem Kapucı
Başlarından Mer'aş Kaimmakamı Mahmud Beg Dam-ı
Mecduhuya ve Mer'aş Kazası Naib ve Müftisine ve A'zayı
Meclis-i Memlekete Hüküm ki**

Elhac İbrahim nam kimesnenin Mer'aş kazası sakinlerinden Ahmed nam kimesne zimmetinde on sekiz bin altıyüz kırk gurusu alacak hakkı olub meblağ-ı mezburi merkumdan bi-d-def'at taleb eyledikte virmekte ta'allül ve muhalefet birle ibtal-i hakk ve gadr külli dâiyesinde olduğu beyanıyla mübaşir ma'rifetiyle mahalinde şer'ile rü'yet ve ihkak-ı hakk olunmak ve mümkün olmaz ise der sa'adetime ihzarı i'lâm kılınmak babında emr-i şerifim sudurı merkum İbrahim tarafından bu def'a ba'arz ı hal istid'a olunmuş olmakla sizki valiyi müşârün-ileyh ve kaim-makam ve naib ve müfti vesair mûmâ-ileyhimsiz ma'rifetiniz ve bu taraftan ta'yin kılınan sadr-ı a'zam kavaslarından Hasan kavas ma'rifet ve mübaşeratı ile mir-i merkumı mahalinde meclis-i memlekete ihzar ve merkum ile ba muvacehe ber nehc-i şer'î terâfu' iderek hususu mezbur inha olındığı üzere olduğu ve bila gadr şer'i on beş sene geçmediği ind-eş-şer'i ve'l meclis tebyin ve tahkik eylediği halde mir merkumanın zimmetinde olan ol mikdar gurusu alacak hakkı ba'de-s-subut hükm idüb merkum Hacı İbrahime alıvirilüb icrayı şer'i şerif ve ihkak-ı hakka mübaderet ve eger mahalinde ihkak-ı hakk mümkün olmayubda müddei 'aleyhanın li ecl-it-terâfu' der-bâr-ı şevket-karâr-ı mülukaneme ihzarı lazım gelür ise keyfiyetin izahen i'lam ve iş'arına müsara'at ve ücret-i mübaşeriye ila ahire dikkat eylemeniz babında

Fi evahir za sene 268

nu.	s.	hk.	
5	150- 151	2	Adana ve Mer'aş Eyaletleri Vâlisi Vezirim Mehmed Ziya Paşa İclaluhuya ve Rikab-ı Hümayunı Şahanem Kapucı Başlarından Mer'aş Kaimmakamı Mahmud Beg Dam-ı Mecduhuya ve Mer'aş Kazası Naib ve Müftisine ve A'zayı Meclis-i Memlekete Hüküm ki

Kayserili Mehmed nam kimesne li ecl-it-ticare haleb tarafına gider iken esnayı rahda Mer'aş kazası sakinlerinden İsmail oğulları Mehmed ve Ali ile Halil oğlu mir İsmail ve

Terkişli oğlu Mehmed kethüda ve Arab oğlu Topal Hüseyin ve su'lu kethüda ve duran ve Ya'kub ve diğer Mehmed ve Mucur oğlu Hacı kethüda dimekle kendüler esnayı rahda merkumenin önüne çıkub yanında mevcut otuzbin yediyüz kırk guruş nakdini hılaf-ı şer'i şerif ve bi-gayr-i hak gasben ahz idüb gadr eyledikleri beyanıyla mübaşir ma'rifetiyle mahalinde şer'ile rü'yet ve ihkak-ı hakk olunmak ve mümkün olunmaz ise der sa'adetime ihzarları i'lâm kılınmak babında emr-i şerifim sudurı merkum Mehmed tarafından bu def'a ba 'arz ı hal istid'a olunmuş olmagla sizki valiyi müşârün-ileyh ve kaim-makam ve naib ve müfti vesair mûmâ-ileyhümsiz ma'rifetiniz ve bu taraftan ta'yin kılınan sadr-ı a'zam kavaslarından Hasan kavas ma'rifet ve mübaşeratı ile merkumunu mahalinde meclis-i memlekete ihzar ve merkum Mehmed ile bi-l-muvacehe ber nehc-i şer'î terâfu' iderek hususu mezbur inha olındığı üzere olduğu ve bila gadri şer'i on beş sene geçmediği ind-eş-şer'i ve'l meclis tebyin ve tahkik eylediği halde merkumunun hılaf-ı şer'i şerif ve bi-gayr-i hak gasben ahz itmiş oldukları ol mikdar guruşu ba'de-s-subut hükm idüb merkum Mehmede alivirilüb icrayı şer'i şerif ve ihkak-ı hakka mübaderet ve eger mahalinde ihkak-ı hakk mümkün olmayubda müddei 'aleyhümanın li eclit-terafu' der-bâr-ı şevket-karâr-ı mülûkaneme ihzarları lazım gelür ise keyfiyetin izahen i'lâm ve iş'arına müsara'at ve bu taraftan ücret-i mübaşeriyeye dikkat eylemeniz babında

Fi evahir za sene 268

**Der zaman-ı sadr-ı sudurül vüzera hazret-i Mehmed Ali Paşa ve
Fi eyyam nezaret-i umur-u hariciye hazret-i müşârün ileyh fi 19 ze sene 68**

nu. s. hk.
5 151 1

Adana ve Mer'aş Eyaletleri Valisi Vezirim Mehmed Ziya Paşa İclaluhuya ve Adana Kazası Naib ve Müftisine ve A'zayı Meclis-i Memlekete Hüküm ki

Hacı Mehmed nam kimesnenin emmisi Hacı Mustafa nam kimesneyi Mer'aş sancagında Elbistan kazası sakinlerinden Ahmed zade Mehmed nam kimesne ikiyüz altmış senesinde hılaf-ı şer'i şerif ve bi-gayr-i hak katl itmiş olduğu beyanıyla ihkak-ı hakk olunmak babında emr-i şerifim sudurı merkum Hacı Mehmed tarafından bu def'a ba 'arz ı hal istid'a olunmuş ve Divan-ı hümayunum kaleminden muktezası sual olındıkda bu ma'kule katl maddeleri der sa'adetimde olur ise mutlaka huzuru Şeyhül islamide görölerek tevatüren sabit olub şahidler dahi kemal-i dikkatle tezkiye olunarak hakikat halî tahkik itmedikce ve ba'dehu taraf-ı hümayunuma 'arz ile ferman-ı 'alışanım gönderilmedikce icrayı kısas caiz olmaması ve taşralarda dahi vuku' buldıkdâ memleket-i meclis müşevveretinde ma'rifet-i

şer'ile şerayit-i muharrereye tatbikan da'vası görölüb ba'dehu i'lâm-ı şer'isi ve meclis mazbatası der sa'adetime bi-l-irsal taraf-ı fetevahaneye gönderilerek tasdik olunub andan sonra dahi kezâlik canib-i hümayunuma 'arz ile tugralı ferman-ı 'alışanım gönderilmedikce icra olunmaması ceza-i kanunname-i hümayunum ahkamı iktizasından olduğına ve bu ma'kule katl madde-i mekruhesi küçük kazalar muhakiminde rü'yet olunmayub makarrulat ve mutasarrıfeyn olan eyalat ve elviye ve muhassıllık ve kaim-makamlıkla idare kılınan cesim kazalar meclislerinde rü'yet olunarak tedkikat-ı kamilenin icrasıyla suret-i muhakemat ve ifadatin tatbikha vuku'ı gibi sual ve cevap tafsilan ve masarrahan mazbatası terkim ve lazım gelan i'lâm-ı şer'isinin icabı vechile tanzim ve takdim olunmuş ve muahhıran irade-i seniyye-i mülükanemden karâr-gir olan nizamı icabından idüğüne binaen inha olındığı üzre olduğu halde katil-i merkum Adana meclisine ihzar ve maktul-ı mersumun veresesıyla balade muharrer ahkamı cezaiyye ve nizamına tatbikan kemal-i dikkatle terâfu'-i şer'i şerif olunarak madde-i katl-ı şer'i tevcihle sabit olur ise ba'dehu icabı icra olunmak üzre suret-i hal ba i'lâm ve mazbata der sa'adetime inha olunmak için emr-i şerifim i'tâ'sı iktiza eylediği kalem-i mezburdan tahrir kılınmış olmakla sizki valiyi müşârün-ileyh ve naib ve müfti vesair mûmâ-ileyhümsiz ma'rifetiniz ile katil-i merkum meclis-i mezkurde ihzar ve maktul-ı merkumun veresesı merkum ile ber nehc-i şer'i ahkam-ı cezaiyyeyi tatbikan kemal-i dikkatle terâfu' iderek madde-i katl merkumun üzerine şer'an sabit olur ise ba'dehu icabı icra olunmak üzre suret-i halin ba i'lâm ve mazbata der sa'adetime inha ve iş'arı hususuna mübaderet ve hılaf-ı şer'i şerif ve muğayir ahkam-ı cezaiye yek digere bir güne gadr vuku'undan ihtiraz ve mücanabet eylemeniz babında ferman-ı 'alışanım sadır olmakla mazmun münifi üzre 'amel ve hareket eyleyesiz

Fi evasıt ra sene 269

Der zaman-ı nezaret-i umur-ı hariciye Mehmed Sadık Rıf'at Paşa
ve Fi eyyam hazret-i müşârün ileyh
Fi 25 ca sene 269

nu. s. hk.
 5 153 1

Mir Miran-ı Kiramdan Mer'aş Sancığı Kaimmakamı İsmâ'il Paşa Dam-ı İkbaliyye ve Mer'aş Mollasına ve Müftisi Zide İlmuhu ve A'zayı Meclis-i Memleket Zide Kadruhuma Hüküm ki

Darende kazası ahâlisinden Hacı Hanifi ve Süleyman zade Osman ve Hacı Fazlı oğlu Veli ve molla Hasan Hakir Ahmed ve Osman zade Mehmed ve Koca Hacı oğlu Veli ve Degirmenci oğlu Abdurrahman ve kırmızı Mehmed oğlu Mustafa ve Ahmed

ve Mehmed ve Hasan nam kimesneler ile iki nefer zımmiler ikiyüz altmış sekiz ve tokuz seneleriyle işbu sene-i mübarekede her def'asında li ecl-it-ticare halebden emtia ve eşya iştırâ ile Darende kazasına gelürler iken esnayı rahda Mer'aş sancagı dahilinde Elbistan kasabası civarında Kullar karyesi sakinlerinden ve Kara Hasan uşagı aşiretinden Osman ve oğulları Ali ve Mehmed ve mamu oğlu Yusuf ve karındaşı Ali boz nam kimesneler ma'lum'ül esami 'avaneleriyle yekdil olarak üç def'ada merkumunun önlerine çıkub tüccar-ı merkumenin ikisini katl ve dört neferini mecruh eylediklerinden ma'ada bi-l-cümle emval ve eşyalarını gasb ve garet idüb gadr eyledikleri beyanıyla ihkak-ı hakk olunmak babında emr-i şerifim sudurı merkumun taraflarından rikab-ı hümayun-ı şahaneme 'arz ı hal takdimiyle istid'a olunmuş olub divan-ı hümayun kaleminden muktezası sual olındıkda bu ma'kule katl maddeleri der sa'adetime olur ise mutlaka huzurı Şeyhül islamide görölerek tevâtürün sabit olub şahidler dahi kemal-i dikkatle tezkiye birle hakikat halî tahkik itmedikce ve ba'dehu taraf-ı hümayunuma 'arz ile ferman-ı 'alışanım sadır olmadıkca icrayı kısas caiz olmaması ve taşralarda dahi vuku' buldıka memleket-i meclis müşevveretinde ma'rifet-i şer'ile şerayit-i muharrereye tatbikan da'vası görölüb ba'dehu i'lâm-ı şer'isi ve meclis mazbatası der sa'adetime bi-l-irsal taraf-ı fetevahaneye gönderilerek tasdik olunub andan sonra dahi kezâlik canib-i hümayunuma 'arz ile tugralı ferman-ı 'alışanım gönderilmedikce icra olunmaması ceza-i kanunname-i hümayunum ahkamı iktizasından olduğına ve bu ma'kule katl madde-i mekruhesi küçük kazalar muhakiminde rü'yet olunmayub makarrulat ve mutasarrıfeyn olan eyalat ve elviye ve muhassıllık ve kaim-makamlıkla idare kılınan cesim kazalar meclislerinde rü'yet olunarak tedkikat-ı kamilenin icrasıyla suret-i muhakemat ve ifadatın tatbikha vuku'ı gibi sual ve cevab tafsilan ve musarrahan mazbatası ve lazım gelan i'lâm-ı şer'isinin icabı vechile tanzim ve takdim olunmuş ve muahhıran irade-i seniyye-i mülükanemle karâr-gir olan nizamı icabından idüğüne binaen inha olındığı üzre oldığı halde balade muharrer ahkam-ı cezaiyyeye ve nizamına tatbikan kaza hîn-i mezkureye cesaret itmiş olanların Mer'aş meclisine ihzar ve maktulâtın vereseşi ve mecruhlar ve iddi'ayı hukuk idenler hazır oldukları halde ferdan ferda merkumun ile terâfu' şer'i şerif olunarak madde-i katl her kimin üzerine şer'an sabit olur ise ba'dehu icabı icra olunmak üzre suret-i hal ba mazbata ve i'lâm der sa'adetime inha ve emval ve eşyayı mağsube dahi lede-s-subut-üş-şer'i kamilen ashabına i'tâ' ve cürm hususunda dahi muktezayı şer'i ilm ifa ile ihkak-ı hakka kemaliyle dikkat ve ba'd-ezin o ma'kule halatın vuku'a gelmemesi eşyanın istihsaliyle emniyet taraf-ı maddesine i'tina ve gayret olunmak için mü'ekkidemr-i şerifim i'tâ'sı iktiza eyledığı kalem-i mezburdan tahrir kılınmış ve icabını icrası hususuna irade-i

seniyye-i mülukanem te'alluk itmiş olmakla muktezayı münifi üzre 'amel olunmak fermanım olmagın imdi sizki paşayı müşârün-ileyh ve mevlana ve müfti vesair mûmâ-ileyhümsiz ma'rifetiniz ile merkumunı meclis-i mezkure ihzar ve maktul-ı merkumanın vereseleriyle ber nehc-i şer'i ahkam-ı cezaiyye tatbikan kemal-i dikkatle terâfu' iderek madde-i katl kangısı üzerine şer'an sabit olur ise ba'dehu icabı icra olunmak üzere suret-i halîn ba i'lâm ve mazbata der sa'adetime inha ve iş'arı emval ve eşyayı mağsubenin dahi ba'de-s-subut-üş-şer'i ashabına istirdadı ve cürm hususunun dahi bir muktezayı şer'i şerife rü'yet olunarak ihkak-ı hakka ve emniyet taraf-ı maddesine i'tina ve mübaderet olunmak irade-i seniyye-i mülukanem muktezasından idüğü ve hılaf-ı şer'i şerif ve muğayir ahkam-ı cezaiye yek digere bir güne gadr vuku'ına rızayı hümayunum olmadığı ma'lumunuz oldıkda ber vechi muharrer 'amel ve hareket ve hılafından mübâadet' eylesesiz

Fi evail ca sene 270

nu.	s.	hk.
5	153- 154	2

Mülhakatıyla Adana Valisi Vezirim Halil Kamil Paşa İclaluhuya ve Rütbe-i Selase Ashabından Mer'aş Kaimmakamı Akif Dam Mecduhuya ve Elbistan Kazası Naibine ve Müdür-i Kaza ve Vücut-ı Memlekete Hüküm ki

Mustafa ve diger Mustafa ve Derviş nam kimesneler Elbistan kazasına tabi' Alpa karyesi topragında vakı' ma'mul tapu senediyle ber vechi iştirak mutasarrıf oldukları ma'lum'ül hudud tarlalarını zabt ve beher sene iştiraken zira'at ve 'öşrın eda ide gelürler iken ecanibden Esad nam kimesne fuzuli müdahaleden halî olmadığı beyanıyla kanun üzre 'amel olunmak babında emr-i şerifim sudurı merkumun taraflarından bu def'a ba 'az ı hal istid'a olunmuş ve Divan-ı hümayunum kaleminden kanunı sual olındıkda münazi' fiha olan tarlaları merkumun zabt iderler iken zira'at olunmayub üç sene 'ale-t-tevali bila mani' boz ve halî bıragub müstahak tapu almış ve merkum (.....) tapu misliyle almış ve yedine ma'mulye sened virilmiş ise müdahale eylemesi hasb-el-kanun yolunda olub eger böyle olmayubda fi'l hakika merkum ol yere ma'mulye tapu senediyle mutasarrıflar olarak zabt ve beher sene iştiraken ziraat ve öşrın eda ide gelürler iken merkum fuzuli müdahale eylediği mahal-i niza' üzerinde me'murin hazır olduğu halde ber nehc-i şer'i terafu'de tebyin eylediği suretde men' ve def'i hususuna muvafık-ı kanun idüğü kalem-i mezburdan tahrir kılınmış olmağla sizki valiyi müşâr ve kaimmakam ve naib vesair muma ileyhümsiz husus-ı mezburi şer'i şerif ve balade muharrer kanun-ı münife tatbik iderek ber vech hakaniyet rü'yet birle fi'l hakika merkumun müdahalesi ber vech muvafık-ı kanun idüğü mahal-i niza' üzerinde me'murin hazır olduğu halde ber nehc-i şer'i terafu'de tebyin

eylediği surette men' ve def'i hususuna mübaderet ve husus-u mezbur ile-l-ahire alınmış ve keyfiyetin kaydı balasına şerh virilmek üzere der-bâr-ı şevket-karâr-ı mülükaneme inha ve iş'arına mübaderet eylemeniz babında

Fi evail lam sene 270

nu. s. hk.
5 156 1

Adana ve Mer'aş Valisi Vezirim Halil Kamil Paşa İclaluhuya ve Rütbe-i Selase Ashabından Mer'aş Kaimmakamı Abdi Zide İlmuhuya ve Mer'aş Kazası Naib ve Müftisine ve A'zayı Meclis-i Memlekete Hüküm ki

Gürün kazasına tabi' Kızıl burun karyesi sakinlerinden mir Süleyman nam kimesnenin malının olduğu ağnam ikiyüz re's agnamından ahirin 'alakası yogiken Tacirli aşiretinden Kadir nam kimesne emmizade ile yekdil olarak agnam-ı mezkurı işbu sene-i mübarekede hılaf-ı şer'i şerif ve bi-gayr-i hak gasben ahz itmiş ve mir merkum zikr olunan koyunları ve hasıl olan kuzularıyla ekl eyledikleri südün kıymetini merkumdan talep eyledikde virmeyüb gadr eyledikleri ve merkumun el yevm Mer'aş kazasında buldukları beyanıyla mahalinde şer'ile rü'yet ve ihkak-ı hakk olunmak babında emr-i şerifim sudurı mir merkum tarafından bu def'a ba 'arz ı hal istid'a olunmuş olmakla sizki valiyi müşârün-ileyh ve kaim-makam ve naib vesair mûmâ-ileyhümsız ma'rifetiniz ile tarafeyni mahalinde meclis-i mahalînze ihzar veya muvacehe ber nehc-i şer'î terâfu' iderek hususu mezburdan olduğu üzere olduğu ind-eş-şer'i ve'l meclis tebyin ve tahkik eylediği halde merkumların hılaf-ı şer'i şerif ve bi-gayr-i hak gasben ahz eyledikleri ol mikdar re's koyun ve husule gelan kuzularıyla ekl eyledikleri südün kıymeti her ne ise ba'de-s-subut hükm idüb mir merkuma alıvrılüb icrayı şer'i şerif ve ihkak-ı hakka mübaderet ve hususu mezbur zımında ila ahire dikkat ve keyfiyetin kaydı bila sene şerh virilmek üzere der-bâr-ı şevket-karâr-ı mülükaneme inha ve iş'arına müsara'at eylemeniz babında

Fi evasıt be sene 271

Der zaman-ı kaimmakam-ı 'alimakam hazreti Ali Şefik Paşa

ve Fi eyyam umur-ı nezaret-i hariciye hazreti Fuad Paşa

(.....)ma yeşa fil vakı

Fi 16 şın sene 271

Der zaman-ı sadr-ı sudurul vüzera hazreti Mehmed Emin Ali Paşa

ve Fi eyyam umuru hariciye hazreti müşârün ileyh el vakı'

fi 10 lam sene 71

**Der zaman-ı kaimmakam-ı ‘alimakam hazreti Mehmed Paşa
ve Fi eyyam umur-ı nezaret-i hariciye hazreti müşarün ileyh
el vakı Fi 6 cim sene 272**

nu.	s.	hk.	
5	158	1	<p style="text-align: center;">Der zaman-ı sadr-ı sudurul vüzera hazreti Mustafa Reşid Paşa ve Nazırı umuru hariciye hazreti müşarün ileyh Fi 2 ra sene 74</p> <p style="text-align: center;">Mir Miran-ı Kiramdan Mer’aş Sancığı Mutasarrıfı Hurşid Paşa Dam-ı İkbaliyeye ve Mer’aş Kazası Naib ve Müftisine ve A’zayı Meclis-i Memlekete Hüküm ki</p> <p>Sivas sancagında Gürün kazasına tabi’ Kara Hisar karyesi sakinlerinden Mehmed Emin ve Süleyman nam kimesneler ile teb’a-i devlet-i ‘aliyemden Kalos ve Simon ve Hamar kendü hallerinde meşgul iken Mer’aş gazasında mütemekkin Bozokdan ve Tacirlü aşiretinden Halîl oğlu obasından Veli Kamil Hacı Ahmed dimekle ‘arif kimesne tokuz nefer ‘avanesiyle merkuruların hanelerini basub malın oldukları üç re’s barkir ve onaltı re’s öküz ve onsekiz merkeb ve beş çift harar ve tokuz aded temur takımıyla eşyayı mevcudelerini hılaf-ı şer’i şerife ve bi-gayr-i hakk gasben ahz ü zabt idüb gadr eyledikleri beyanıla mahalinde şer’ile rü’yet ve ihkak-ı hakk olunmak babında emr-i şerifim sudurı merkumun tarafından bu def’a ba ‘arz ı hal istid’a olunmuş olmakla sizki mutasarrıf-ı müşar ve naib vesair mûmâ-ileyhimsiz ma’rifetiniz ile merkumı mahalinde meclis-i memlekete ihzar ve merkumun ile bi-l-muvaceheye ber nehc-i şer’i terâfu’ iderek hususu mezbur inha olındığı üzre oldığı ve ba tahrir-i şer’i onbeş sene geçmedigi ind-eş-şer’i ve’l meclis tebyin ve tahkik eyledigi halde ba’de-s-subut ber muktezayı şer’i mazhar icrayı şer’i şerif ve ihkak-ı hakka mübaderet ve kasabada müdahil olmayub bi-l-cürm kesana iz ve töhmet kabz ile takrir-i mübâadet ve hususu mezbur ila ahire dikkat ve keyfiyetin kaydı bila sene şerh virilmek üzre der-bâr-ı şevketkarâr-ı mülukaneme inha ve iş’arına müsara’at eylemeniz babında</p> <p style="text-align: center;">Fi evasıt ca sene 274</p>

nu. s. hk.
5 161- 1
162

**Ber-mûcib-i i’lâm muahhıran emr-i ‘ali yazılmışdır
Fi evahir cemadil ula sene 1278**

**Mir Miran-ı Kiramdan Eyalet-i Mer'aş Mutasarrıfı
Hürşid Paşa Dam-ı İkbaliyeye ve Elbistan Kazası Naib ve
Müftisine ve Müdür-i Kaza ve Vücut-ı Memlekete Hüküm
ki**

Elhac Mehmed Emin ve Ahmed nam kimesnelerin Elbistan kazası toprakında vakı' tapu senediyle ber vechi iştirak mutasarrıf oldukları ma'lumet'ül hudud tarlalarını zabt ve beher sene iştiraken zira'at ve 'öşrin eda ide gelüp dahil olmak icab itmeziken kaza-i mezbur sakinlerinden Köse Veli ve Mehmed ve Halil oğlu Ali dimekle ma'ruf kimesneler fuzuli müdahaleden halî olmadıkları merkuman taraflarından mukaddimen ba'arz ı hal inha olındığına binaen kanun üzere 'amel olmak babında ikiyüz altmış dört senesi evası-ı ramazanında sadır olan emr-i şerifim divan-ı hümayunumda mukayyed olub elhaletü hazihi merkuman Elhac Emin ile Mehmed ve Bekir nam kimesnelerin südde-i sa'adetime takdim eyledikleri arz ı hallerinde merkumunun kaza-i mezbur toprakında vakı' ma'muliye tapu senediyle müşa' ve müşterek mutasarrıflar olarak zabt ve beher sene iştiraken zira'at 'öşrin eda ide gelürler iken kaza-i mezbur sakinlerinden merkum Halil oğlu Ali ile Bekir ve Mustafa nam kimesneler fuzuli zabt idüb gadr eyledikleri beyanıyla kanun üzere 'amel olmak babında emr-i şerifim sudurını istid'a itmeleriyle divan-ı hümayunumdan kaleminden kanun ve muktezası sual olındıkda arazinin derece-i kabiline göre bir veya iki sene ve hasb-el-mevakı' şazze olarak daha ziyadece mücerred degildir veyahud tarlayı su basub bir müddetden sonra su çekilerek zira'at müraca'at kesb idinceye kadar ol tarlayı bırakmaga lüzum görünmek ve (.....) olmak gibi a'zayı sahiheler yeri tahkik etmeksizin bir tarlayı mutasarrıfı zira'at itmeyüb ve iare veyahud icare suretiyle dahi itdirmeyübde üç sene 'ale-t-tevali ta'til ider ise gerek arazinin olduğu mahalde olsun gerek müddet-i sefer-i baid olan mahalde bulunsun ol tarla müstahak tapu olub mutasarrıfı sabıkı müceddiden nukud talib olur ise bedel misüllü yeniden ona takriz olur talib olmaz ise ol vakt bi-l-mukabelede halîne ihale kılınur diyu kanun-ı cedid-i hümayunumun altmış sekizinci maddesinde münderic olub münazi' fiha olan tarlaları merkumun Elhac Emin ve Mehmed ve Bekir zabt iderler iken zira'at itmeyüb üç sene 'ale-t-tevali bila mani' boz ve halî bıragub müstahak tapu alarak bedel-i misliyle müceddiden nakud talib olduklarından merkumun Bekir ve Ali ve Mustafa bi-l-mukabelede sahib-i arz me'murı tarafından tapu misliyle alınmış ve ellerine ma'muliye sened virilmiş ise zabt eylemeleri hasb-el-kanun yolunda olub eger böyle olmayubda fi-l-hakika merkumun ol yerlerin ma'mul tapu senediyle müşa' ve müşterek mutasarrıflar olarak zabt ve beher sene zira'at ve 'öşrin me'murına eda ide gelürler iken merkumun fuzuli zabt eyledikleri ve bila gadr-ı şer'i on sene geçmediği mahal-i niza' üzerinde me'murı hazır olduğu halde

hîn-i terâfu'de ind-eş-şer'i ve'l meclis tebyin ve tahkik eylediği suretde ol yerler me'murun ma'rifetiyle merkumana alivirilüb yedinde olan tapu senedi mucebince iştiraken zabt ve zira'at itdirilmek için emr-i şerifim i'tâ'sı iktiza eylediği kalem-i mezburdan tahrir kılınmış olmagla sizki mutasarrıf-ı müşar ve naib ve müfti vesair mûmâ-ileyhümsiz hususu mezburi şer'i şerife ve balade muharrer kanun-ı cedide tatbik iderek bervechi hakaniyete rü'yet birle fi-l-hakika merkumanın ol yerleri zabt eylemeleri kanun-ı cedid-i hümayunumun hilafı olduğu ve zabt olınalı on sene geçmediği mahal-i niza' üzerinde me'murı hazır olduğu halde hîn-i terâfu'de ind-eş-şer'i ve'l meclis tebyin suretinde ol yerler me'murı ma'rifetiyle merkumana alivirilüb yedlerinde olan tapu senedi mucebince iştiraken zabt ve zira'at itdirilmesi hususuna mübaderet ve hususu mezbur ila ahire dikkat ve keyfiyetin kaydı bila sene şerh virilmek üzere der-bâr-ı şevket karâr-ı mülûkaneme inha ve iş'arına müsara'at eylemeniz babında

Fi evahir za sene 276

nu.	s.	hk.
5	162	1

**Der zaman-ı sadr-ı sudurul vüzera hazreti Mehmed Paşa
ve Nazır-ı umuru hariciye hazreti müşarün ileyh
el vakı' fi 8 rabi'ul ula sene 1276**

**Der zaman-ı sadr-ı sudurul vüzera hazreti Mehmed Reşid
Paşa
ve Nazır-ı umuru hariciye hazreti müşarün ileyh
el vakı' fi 29 ca sene 76**

**Der zaman-ı sadr-ı sudurul vüzera hazreti Mehmed Paşa
ve Nazır-ı umuru hariciye hazreti müşarün ileyh
el vakı' fi 7 zil ka'de eş şerife sene 1276**

**Der zaman-ı kaimmakam-ı 'alimakam Mehmed Emin Ali
Paşa
ve Nazır-ı umur-ı hariciye hazreti müşarün ileyh
Fi 8 zil ka'de sene 1276**

**Bu hususa dair varidat muhasebesine gönderilan ilm-ü
haber
Kaydı balade defterde mukayyedir
Fi 11 za sene 76**

Mer'aş Kazası Naibine Hüküm ki

Medine-i Mer'aşda ashabı hayratdan Rakka begler begisi Mer'aşi Gani zade müteveffa Ahmed paşa vakfından Medine-i Mer'aşda Hatuniye mahallesinde vakı' bir tarafı paşa hamamı ve tarafı sanisi Hacı mesud Arab oğlu Hacı Mustafa ve İtmekci oğlu Karabet mülk menzillerin ve taraf-ı salis ve rabi'i tarik-i 'am ile mahdud mürur-u zaman ile isticarı telef olmuş olan bir kıt'a hadiganın teb'a-i devlet-i 'aliyemden Artin veled Bedrosun silk-i mülkünde münselik Medine-i mezbure mahallatından Şekerli mahallesinde kâin bir taraftan Bayezid zade Abdülkerim beg ibn Bekir begin mülki diger malı zarfı ve tarafeyni tarik-i 'am ve tarik-i rabi'i vakfı mezbur mütevellisi Mehmed begin mülkü arsa-i halîyesi ile mahdud ve mümtaz bir digerine muttasıl kahvehane ve ve şıracı ve bir bardakçı dükkanları ve sarachane sukında bir tarafı mütevelli-i mûmâ-ileyhümanın Temurcı dükkanı ve bir tarafı Ahmed bin Hasan bin Süleyman menzili ve tarafeyni tarik-i 'am ile mahdud bir kıt'a Temurcı dükkanı ile istibdali ez her cihet-i canib-i vakf -ı enfa' olduğu ve merkur Artin istibdale talib bulunduğu cihetle istibdali hususu mütevelli-i mûmâ-ileyh tarafından ifade ve istid'a olunmuş ve merkur Artin dahi bi-l-muvacehe tasdik itmiş olmagla kabl-eş-şer'iden me'zunen mürsel Hasan ibn Mehmed emna-i şer'i ve evkaf müdiri vekili ve arsa ve sukuk ve ebniye ahvaline ıtlağları bulunan erbab-ı vakf ve mi'mar-ı belde ve nukat-ı Müslimin ile evvela vakf olan arsa-i mezbure üzerine varub mütevelli mûmâ-ileyh mevaliyesinde mi'maran fesahe eylediklerinde tavlen altmış beş ve arzen altmış ba hesap terbi'i üçbin tokuzyüz zira' olub beher zira'ı birer guruşdan üçbin tokuzyüz guruş kıymet-i misli olduğunu ve hey'et-i ve haliyesi üzre ecr-i misl senevisi yüz yikirmi guruş idüğünü ba'de-l-ikrar ve'l keşf ba'dehu ba cem'ahüm mülk olan mârr-üz-zikr üç bab dekakin üzerine varılab kezalik mi'maran ma'rifetleriyle mu'ayene ve mesahe olındıkda tavlen kırk ve arzen Otuz zira' arsaların ve üzerinde mevcut ve mebni ahşab ve cadıran ve ebniye-i sairelerin kıymeti on ikibin guruş ve ecr-i misl seneviyelerin ve sene-i haliyelerin altıyüz guruş olduğunu ve ba'dehu temurcı dükkanı üzerine varılab kezalik ba'de-l-keşf ve'l mesahe tavlen onaltı ve arsen sekiz zira' arsası üzerinde mevcut ebniyesi kıymeti dörtbin guruş ecr-i misl seneviyesi ikiyüz guruş bulunduğu ba cem'ihim gelüb meclis-i şer'ie ihbar eylediklerinden istibdal-i mezkur vakf-ı mezbure ezher cihet enfa' ve ıslah olduğu beyanıyla istabdaline izn-i hümayunumu havi emr-i şerifim sudur i'lam olunmuş ve i'lam-ı mezkur me'li usulüne muvafikidüğü canib-i fetevahaneden işaret kılınmış olmagla senki naib-i muma ileyhsin mârr-üz-zikr dört bab dekakin vakf olan arsadan kıymete ve ra'bete ve ücret ve mahallen ez yed ve defter istibdali canib-i vakf-ı şerife ula ve enfa' olub şurut istibdali mevcude olduğu istibdali tecviz eyleyan fukahayı zevil inhacın kulları üzre maldan dekakin

vakf vakf olan arsa maldan olmak ve vakf-ı evvelin şurutı vakf-ı
sabitde icra olunmak üzere istibdal idüb tarafeyne cihet-i şer'i
i'tasına mübaderet eylemeniz babında

Fi evail şevval sene 76

7. 2. VI Numaralı Ahkam Defterinde Maraş Kadılığına Gönderilen Hükümlerin Transkribi

nu.	s.	hk.
6	6	2

B.

Haza Defter-i Şikayet-i Ahkam Eyalet-i Mer'aş O Zaman Sadr-ı Sudurul Vüzera Hazret-i Mehmed Emin Paşa ve Fi Eyyam Vekil-i Nazır-ı Umur-ı Hariciye Hazret-i Mehmed Emin Ali Paşa Yesserallahü Ma Yürid Vema Yeşa Hüma

Fi evail muharrem sene 1278

Der zaman-ı kaimmakam-ı 'alimakam hazreti Yusuf Kamil Paşa

ve Nezaret-i celile-i umur-ı hariciye hazreti Mehmed Emin Ali Paşa

El vakı' Fi 19 ca sene 1278

Muahhıran emr-i 'ali yazılmışdır

Fi evail rebi'ul evvel sene 79

Rum İli Begler Begligi Payelülerinden Mer'aş Eyaleti Mutasarrıfı Aziz Paşa Damet-i Me'aliyeye ve Elbistan Kazası Naib ve Müftüsü Zide İlmuhumaya ve Müdür-i Kaza ve Vücut-ı Memlekete Hüküm ki

El hac Mehmed Emin ve Ahmed nam kimesnelerin Elbistan kazası toprakında tapu senediyle ber vechi iştiraken mutasarrıf oldukları ma'lumet'ül hudud tarlalarına kaza-i mezbur sakinlerinden Köse Veli ve Mehmed ve Halil oğlu dimekle ma'ruf kimesneler fuzuli müdahaleden hali olmadıkları merkuman taraflarından mukaddiman ba 'arz ı hal inha olındığına binaen kanun üzre 'amel olunmak babında ikiyüz altmış dört senesi evasıt-ı ramazanında başka ve merkuman Elhac Emin ve Ahmed ile Mehmed ve Bekirin kaza-i mezbur toprakında ma'muliye tapu senediyle müşa' ve müşterek mutasarrıflar oldukları tarlalarını merkum Halil oğlu Ali ile Mustafa fuzuli zabt idüb gadr eyledikleri merkumun taraflarından ba 'arz ı hal inha olındığına binaen kanun üzre 'amel olunmak babında bin ikiyüz yetmiş beş senesi evahir-i zil ka'desinde başka sadır olan evamir-i 'aliyeden muahhir tarihiyle sudur iden emr-i 'ali mahaline lede-l-vürud hususu mezburun mahalinde bi-l-mu'ayene keteba ve tahrir ve fasl hatemiçün savb-ı şer'i-i enurdan me'zunen irsal olınan Katib Esseyyid Mehmed Sa'id kaza-i mezbure tabi' Merayid Karyesinde münazi' fiha olan arazi üzerine varub mazbut-ül-esami a'zâyı meclis ile müslimin hazır oldukları halde 'akd-ı meclis-i şer'i 'ali itdikde Elbistan kasabası ahalisinden araziye mezkureye vaz' yedleri şuhud-ı 'udüll ile ber nehc-i şer'i sabit olub kendü nefsinde asıl vel ebeveyn er karındaşları Osman ve Mustafa ve

Mehmed ve Ömer veledan Elhac Mehmed nam kimesneler ile emmi zadeleri Ahmed ve Mehmed Emin ve Ebu bekr veledan Ahmed nam kimesneler taraflarından vekilleri olduğu izn-i mezburunu ba'ma'rifet-üş-şer'i 'arifan ba Yezid Emin Osman ve Elhac Ya'kub ibn Elhac Hasan nam kimesneler şehadetleriyle muvacehe hatemde ber nehc-i şer'i sabit ve subut ve kafeten hükm-i şer'i la hak olan İbrahim meclis-i ma' kud-ı mezkurda kaza-i mezbureye tabi' talton karyesi sakinlerinden Mehmed ve Veliddin ve Kara Halil oğulları Ali ve Mustafa ve Mahmud ve Hüseyin ve Elhac Mehmed ve Mustafa veledan molla Mehmed ve Mehmed ve Veliddin veledan İbrahim Ali ve Mehmed ve Ebu bekr ve Musa veledan Ebu bekr ve Yusuf bin Hamza ve İsmâ'il bin Osman nam kimesneler muvacehelerinde işbu üzerinde 'akd-ı meclis-i şer'i 'ali olunan bir kıt'a arazi arazi-i mevaddan olduğına binaen benim müvekkiller-i mezburundan her birimizin babalarımız müteveffayı mezburan Elhac Mehmed ve Ahmed hal-i hayatlarında zira'at ve harasetleri için yere zaruretleri olduğundan rakabesi canib-i beyt-ül-mâla haiz olmak üzere meccanen me'murinin izniyle müceddiden tarla açub tarla ittihazlarıyla virilan tapu senedi mucebince bila niza' zabt ve zira'at ve tasarruf idüb ba'dehu babamız ve emmimiz merkuman birbirini müte'akıben vefat itdiklerinde emmim müteveffayı mezburun nısf hisse-i şer'iyesi oğulları müvekkillerim merkumuna ve nısf hisse-i şer'iyesi dahi benim ile ebeveyn ez karındaşlarım ve müvekkillerim mezburuna ba'de-l-intikal ben ve müvekkillerim mezburundan her birimiz tarlayı mezkurı beynimizde müşa' ve müşterek olmak üzere bir müddet zabt ve zira'at ve 'öşri me'murına eda olına gelür iken bu esnada mezburundan her biri tarlayı mezkurı hali mahaldir diyü fuzuli ve bi-gayr-i hak zabt ve beni ve müvekkillerimi merkumun tasarrufundan men' ider olmalarıyla sual olunub vakı' olan muhalefetleri men' ve def' olunarak tarlayı mezkurdan ba keyf-i yed ve yetimle müvekkillerim merkumundan her birimize teslimiyle talton karyesi ahalisinden olan merkumundan her birine tenbih olunmak bi-l-isale ve bi-l-vükale muradımdır diyü sahib-i arz memurı vekil hazır olduğu halde ba'de-d-dava ve'l istintak anlar dahi cevablarında fi-l-hakika tarlayı mezkur her nekadar zira'at olunmuş isede hali mahal olduğuna binaen zabt ideriz diyü müddei asıl ve vekil-i merkum İbrahim ile müvekkilleri merkumunun babaları müteveffeyat-ı merkuman Elhac Mehmed ve Ahmedin hayatlarında ba tapu taht-ı tasarruflarında olub ba'de-l-vefat oğulları asıl ve müvekkilin merkumuna intikal eylediğini inkar itdiklerinde müddei asıl ve vekil merkum İbrahimden bir minval-i muharrer müddeasına mutabık beyyine talep olındıkda 'adul-ı umur-ı rical-i müsliminden İbrahim ve Ali ibni Kasım ve Mehmed Ali bin Mehmed vesair mazbut-ül-esami otuz altı nefer kesan istişhad olındıklarından mahal-i mezkur arazi mevattan olduğundan müteveffayı merkuman bi-l-izn sahibi arz açub

yedlerine virilan tapu senedi mucebince zabt ve zira'at ide gelürler iken vefatları vuku'yla evladları merkuruna intikal ile zabt ve zira'at eylediklerini ba şehadet ve tevatü edayı şehadet-i şer'iyeye ogillarıyla gibb-et-ta'dil ve't tezkiye şehadetleri makule olmagın mucebince tarlayı mezkurdan kifayed ve müdde'a asıl ve vekil merkur İbrahim ile müvekkileri merkuruna teslim itmek üzere müddei 'aleyhim merkurundan her birine tenbih-i şer'i eyledigini katib-i merkur mahalinde keteb ve tahrir ve tefna ve emta(?) şer'ile meclis-i eyaletde 'akd olınan meclis-i şer'iyeye gelüb 'ala vuku' inha ve tahriri tenfiz olındığı beyanıyla ol babda emr-i şerifim ısdarı niyazında oldukları Mer'aş hakimi tarafından ba i'lam inha ve meclis canibinden ba mazbata iş'ar ve ibna olunmuş ve i'lam-ı mezkur me'li usulüne muvafık idüğü canib-i fetevahaneden işaret kılınmış ve kaza-i mezbure tabi' Merayid karyesinde kâin arazi ikiyüz yetmiş yedi tarihiyle defterhane-i 'amirem canibinden virilan tapu senedi mucebince merkurun İbrahim ve Osman ve Mustafa ve Mehmed ve Ömer ile Emine ve Hadicenin 'uhde-i tasarruflarında oldığı defterhane-i 'amirem canibinden tahrir kılınmış olmagla sizki mutasarrıf ve naib ve müfti vesair mûmâ-ileyhimsiz hususu mezbur inha ve i'lam olındığı üzere oldığı halde mârr-üz-zikr Merayid karyesinde kâin araziye mezkureye müddei 'aleyhim caniblerinden ber vechi nakl ve ta'aruz itdirilmemesi hususuna mübaderet eylemeniz babında

fi evasıt-ı cemazil ahire sene 78

nu.	s.	hk.
6	11	1

Zayi'den emr-i 'ali yazılmışdır
Fi evasıt -ı rebi'ul evvel sene 79

Rum İli Begler Begligi Payelülerinden Mer'aş Eyaleti Mutasarrıfı Mecidiye ve Nişan-ı Zişanın Üçüncü Rütbesinin Haiz ve Hamili Abdul'aziz Paşa Damet-i Me'aliyeye ve Elbistan Kazası Naib ve Müftüsü Zide İlmuhumaya ve Müdür-i Kaza ve Vücut-ı Memlekete Hüküm ki

Mehmed ve Hasan nam kimesneler Elbistan kazasına tabi' hazıryalogli karyesi topragında vakı' ma'mul tapu senediyle müşa' ve müşterek ebâ-en-cedd mutasarrıf oldukları ma'lumat'üt tarlaları zabt ve beher sene iştirak zira'at ve 'öşrin eda ide gelürler iken kaza-i mezbure sakinlerinden Ahmed ve İbrahim nam kimesneler fuzuli müdahaleden hali olmadıkları beyanıyla kanun üzere 'amel olınmak babında emr-i şerifim sudurı merkurun Mehmed ve Hasan taraflarından bu def'a ba 'arz ı hal istid'a olunmuş ve Divan-ı hümayunum kaleminden kanun ve muktezası sual olındıkda arazinin arazi kanunına göre bir veya iki sene ve hasb-el-mevâki' şazze olarak daha ziyadece müceddid değildir mülk veyahud tarlayı su basub bir müddetden sonra su çekilerek zira'ata selahiyet kesb idinceye kadar ol

tarlayı hali bırakmaga lüzum görünmegin ve esir olmak gibi i'tiraf sahiheden yeri tahkik eylemeksizin bir tarlayı mutasarrıfı zira'at itmeyüb ve iare veya icar suretiyle dahi itdirmeyüb üç sene 'ale-t-tevâli ta'til ider ise gerek arazinin olduğu mahalde olsun ve gerek müddet-i sefer-i baid olan mahalde bulunsun ol tarla müstahak tapu olub mutasarrıfı sabıkı müceddiden tefvizine talib olur ise bedel-i misliyle yeniden ona tefviz olub talib olmaz ise ol vakt bil müzayede talibine ihale kılınur diyü kanun-ı cedid-i hümayunumun sekizinci maddesinin münderic olduğına binaen münazi' fiha olan tarlaları merkumun Mehmed ve Hasan zabt iderler zira'at itmeyüb iar-ı seniyye ve icar dahi itdirmeyüb üç sene 'ale-t-tevâli bila mani' boz ve hali biragub müstahak tapu olarak bedel-i misliyle müceddiden tefvizine dahi talib oldukları merkuman Ahmed ve İbrahim bi-l-müzayede sahib-i arazi me'murı tarafından almış ve yedlerine ma'mul ba sened virilmiş ise müdahale eylemeleri hasb-el-kanun yolunda olub eger böyle olmayubda fi-l-hakika merkuman Mehmed ve Hasan yerlere ebâ-en-cedd ma'mul ba tapu senediyle müşa' ve müşterek mutasarrıflar olarak zabt ve beher sene iştiraken zira'at ve 'öşrin me'murına eda ide gelürler iken merkumun Ahmed ve İbrahim fuzuli müdahale eyledikleri mahal-i niza' üzre me'murı hazır olduğu halde hîn-i terâfu'de 'ind-eş-şer'i ve'l meclis teybin ve tahkik eylediği suretde men' ve def' itdirilmek ba'de-t-terafu' araziye mezkure tarafından kangısına meclisce şer'an ve kanunen hükm olunur ise nizamı mü'essisine tatbikan senedat-ı cedidesinin istihsali zımnında usulü vechile keyfiyetin ba mazbata canib-i defterhane-i 'amireme inha ve iş'arına müsara'at olunmak için emr-i şerifim i'tası iktiza eylediği kalem-i mezburdan tahrir kılınmış olmakla sizki mutasarrıf-ı müşar ve naib ve müfti vesair mûmâ-ileyhümsiz hususı mezburi şer'i şerife ve balade muharrer kanun-ı cedide tatbik iderek ber vechi hakaniyete rü'yet birle fi-l-hakika merkumun Mehmed ve Hasan ol yerleri ebâ-en-cedd ma'mul ba tapu senediyle müşa' ve müşterek mutasarrıflar olarak zabt ve beher sene iştiraken zira'at ve 'öşrin eda ide gelürler iken merkuman Ahmed ve İbrahim fuzuli müdahale eylemeleri mahal-i niza üzerinde me'murı hazır olduğu halde hîn-i terâfu'lerinde 'ind-eş-şer'i ve'l meclis teybin ve tahkik eylediği suretde men' ve def' itdirilmesi ve keyfiyetin kaydı bila sene şerh virilmek üzre der-bâr-ı şevket-karâr-ı mülûkaneme başka arazi-i mezkure şer'an ve kanunen kangı tarafa hükm olunur ise mü'essis olan nizamına tatbikan senedat-ı cedide istihsaliçün usulü vechile defterhane-i 'amireme başka ba mazbata inha ve iş'arına müsara'at eylemeniz babında

Fi evahir sad sene 279

nu. s. hk.
6 12 1

**Muahhiran emr-i ‘ali yazılmışdır
Fi 18 şevval sene 290**

**Rum İli Begler Begliği Payelülerinden Mer’aş Eyaleti
Mutasarrıfı ve Mecidiye Nişan-ı Zişanın Üçüncü Rütbesinin
Haiz ve Hamili Aziz Paşa Damet-i Me’aliyeye ve Elbistan
Kazası Naib ve Müftisine ve Müdür-i Kaza ve Vücuhi
Memlekete Hüküm ki**

El hac Mehmed emin ve Ahmed nam kimesnelerin Elbistan kazası toprakında vaki’ tapu senediyle ber vechi iştiraken mutasarrıf oldukları ma’lumet’ül hudud tarlalarına kaza-i mezbur sakinlerinden Köse Veli ve Mehmed ve Halil oğlu demekle ma’ruf kimesneler fuzuli müdahaleden hali olmadıkları merkumun taraflarından mukaddimen ba ‘arz ı hal inha olındığına binaen kanun üzre ‘amel olunmak babında ikiyüz altmış dört senesi evasıt-ı ramazanının başka merkumun el hac Mehmed Emin ve Ahmed ile Mehmed ve Bekirin kaza-i mezbur toprakında ma’muliye tapu senediyle müşa’ ve müşterek mutasarrıf oldukları tarlaları merkum Halil oğlu Ali ile Mustafa fuzuli zabt idüb gadr eyledikleri merkumun tarafından tekrar ba ‘arz ı hal inha olındığına binaen kanun üzre ‘amel olunmak babında ikiyüz altmış beş senesi evahir-i zil ka’desinde başka sadır olan emr-i ‘ali mahaline lede-l-vürud husus mezburun mahalinde bi-l-mu’ayene keşf ve temyiz ve fasl hatemiçün için savb-ı şer’i enurdan me’zunen irsal olınan Katib Esseyyid Mehmed Sa’id kaza-i mezbure tabi’ Yoğud karyesinin münazi’ kayd olan arazi üzerine varub mazbut’ül esami müslimin hazır oldukları halde ‘akd-ı meclis-i şer’i ‘ali eyledikde Elbistan kazası ahalisinden araziye mezkureye vaz’ yedleri şuhud-ı udüll ile ber nehc-i şer’i sabit olub kendü nefsinden asl vel ebeveyn er karındaşları Osman ve Mustafa ve Mehmed ve Ömer veledan El hac Mehmed nam kimesneler ile emmi zadeleri Ahmed ve Mehmed Emin ve Ebu bekr veledan Ahmed nam kimesneler taraflarından vekilleri olduğu izn-i mezburun ba yezid ile Osman ve Elhac Ya’kub ibn Elhac Hasan nam kimesneler şahadetleriyle muvacehe-i hususda ber nehc-i şer’i sabit ve subut ve kafeten hükm-ü şer’i la hak olan İbrahim meclis-i ma’kule-i mezkurde kaza-i mezbure tabi’ Talton karyesi sakinlerinden Mehmed Veli Abdullahın Kara Halil oğulları Ali ve Mustafa ve Mahmud ve Ebu bekr ve Musa veledan Ebu bekr ve Yusuf bin Hamza ve İsmail bin Osman nam kimesneler muvacehelerinde işbu üzerinde şer’an ‘ali olınan bir kıt’a arazi-i mevatdan olduğına binaen ve müvekkilim mezburundan her birimizin babalarımız müteveffayı mezburun Elhac Mehmed ve Ahmed hal-i hayatında zira’at ve herasetleriçün yere zaruretleri olduğundan rakabesi canib-i beyt-ül-mâla ‘aid olmak üzre meccanen me’murının izniyle müceddiden tarla açub tarla ittihazlarıyla virilan tapu senedi

mucebince bila niza' zabt ve zira'at ve tasarruf idüb ba'dehu babamız ve emmimiz merkuman birbirini müte'akiben vefat itdiklerinde emmim mütevefayı mezburun nisf hisse-i şer'iyesi oğulları müvekkillerim merkumuna ve nisf hisse-i şer'iyesi dahi benim ile li ebeveyn er karındaşlarım ve müvekkillerim mezburuna ba'de-l-intikal ben ve müvekkillerim mezburundan her birimiz tarlayı mezkurı beynimizde müşa' ve müşterek olmak üzere bir müddet zabt ve zira'at ve 'öşrı me'murına eda olına gelür iken bu esnada mezburundan her biri tarlayı mezkurı hali mahaldir diyü fuzuli ve bi-gayr-i hakk zabt ve beni ve müvekkillerimi merkumun tasarrufundan men' ider olmalarıyla sual olunub vakı' olan muhalefetleri men' ve def' olunarak tarlayı mezkurdan ba keyf-i yed ve yetimle müvekkillerim merkumundan her birimize teslimiyle Tennur karyesi ahalisinden olan merkumundan her birine tenbih olunmak bi-l-isale ve bi-l-vükale muradımdır diyü sahib-i arz memurı vekil hazır olduğu halde ba'de-d-dava ve'l istintak anlar dahi cevablarında fi-l-hakika tarlayı mezkur her nekadar zira'at olunmuş isede hali mahal olduğına binaen zabt ideriz diyü müdde'i asıl ve vekil-i merkum İbrahim ile müvekkilleri merkumunun babaları müteveffayat-ı merkuman Elhac Mehmed ve Ahmedin hayatlarında ba tapu taht-ı tasarruflarında olub ba'de-l-vefat oğulları asıl ve müvekkilin merkumuna intikal eyledigini inkar itdiklerinde müdde'i asıl ve vekil merkum İbrahimden bir minval-i muharrer müdde'asına mutabık beyyine taleb olındıkda 'adul-ı umur-ı rical-i müsliminden İbrahim ve Ali ibni Kasım ve Mehmed Ali bin Mehmed vesair mazbut'ül esami otuz altı nefer kişi istişhad olındıklarından mahal-i mezkur arazi mevattan olduğundan müteveffayı merkuman bi-z-zat sahibi arz açub yedlerine virilan tapu senedi mucebince zabt ve zira'at ide gelürler iken vefatları vuku'yla evladları merkumuna intikal ile zabt ve zira'at eylediklerini ba şehadet ve tevatür edayı şehadet-i şer'iyeye oğullarıyla gibb-et-ta'dil vet tezkiye şehadetleri makule olmagın mucebince tarlayı mezkurdan keyfi yed ve müdde'i asıl ve vekil merkum İbrahim ile müvekkilleri ve müdde'i asıl ve vekil merkum İbrahim ile müvekkilleri merkumuna teslim itmek üzere müdde'a 'aleyhim merkumundan her birine tenbih-i şer'i olduğuy beyanıyla ol babda emr-i şerifim ısdarı niyazında oldukları Mer'aş hakimi tarafından ba i'lam inha ve meclis canibinden ba mazbata iş'ar ve ibna olunmuş ve i'lam-ı mezkur me'li usulüne muvafık idüğü canib-i fetevahaneden işaret kılınmış ve kaza-i mezbure tabi' Merayid karyesinde kâin arazi ikiyüz yetmiş yedi tarihiyle defterhane-i 'amirem canibinden virilan tapu senedi mucebince merkumun İbrahim ve Osman ve Mustafa ve Mehmed ve Ömer ile Emine ve Fatıma ve Hadicenin 'uhde-i tasarruflarında olduğuy defterhane-i 'amirem canibinden tahrir kılındığına binaen sene-i şerife evasıt-ı cemazil ahiresinde emr-i şerifim sadır olmuş ise de tenfiz ve icrası mümkün olamadığı beyanıyla mukaddimen

sadır olan emr-i şerifim mucebince te'kidi havi emr-i şerifim sudurı merkumun taraflarından bu def'a dahi ba 'arz ı hal istid'a olunmuş ve kuyuda lede-l-müraca'a ber vechi muharrer tarih-i merkumun emr-i şerifim virildiği mukayyed ve mastur bulunmuş ve divan-ı hümayunum kaleminden kanunı sual olındıkda bir kimesnenin ba tapu mutasarruf olarak zabt ve beher sene zira'at ve 'öşrı eda olına gelan arazisine canib-i ahirden müdahale olunmak hılaf-ı kanun bulunmuş olmagla sizki mutasarrıf ve naib ve müfti vesair mûmâ-ileyhimsiz hususu mezbur inha ve i'lam olındığı üzre olduğu halde mârr-üz-zikr Merayid karyesinde kâin araziye mezkureye müddei 'aleyhim merkumun caniblerinden ber vechi dahil ve ta'arruz itdirilmemesi hususuna mübaderet eylemeniz babında

Fi evail ra sene 79

nu.	s.	hk.
6	13-	1
	14	

Rum İli Begler Begliği Payelülerinden Mer'aş Eyaleti Mutasarrıfı Mecidiye ve Nişan-ı Zişanın Üçüncü Rütbesinin Haiz ve Hamili Abdul'aziz Paşa Damet-i Me'aliyeye ve Elbistan Kazası Naib ve Müftüsü ve Müdür-i Kaza ve Vücut-i Memlekete Hüküm ki

Mehmed ve Hasan nam kimesneler Elbistan kazasına tabi' hazıryaloglı karyesi topragında vakı' ma'mulye tapu senediyle müşa' ve müşterek ebâ-en-cedd mutasarrıf oldukları ma'lumet'ül hudud tarlalarını zabt ve beher sene iştiraken zira'at ve 'öşrın me'murına eda ide gelürler iken kaza-i mezbure sakinlerinden Ahmed ve İbrahim nam kimesneler fuzuli müdahaleden hali olmadıkları merkuman Mehmed ve Hasan taraflarından mukaddimen ba 'arz ı hal inha olındığına binaen işbu sene-i mübareke evahir-i seferinde emr-i şerifim sadır olmuş emr-i şerif mezkur (...) Allahüteala zayiden olduğu beyanıla mukaddimen sadır olan emr-i şerifim mucebince zayiden müceddiden emr-i şerifim sudurı merkuman taraflarından bu def'a ba'arz ı hal inha olunmuş ve Divan-ı hümayunum kaleminden kanun ve muktezası sual olındıkda arazinin derece-i kabiline göre bir veya iki sene ve hasb-el-mevâki' diyü şazze olarak daha ziyadece müceddiden değerlendirmek veyahud tarlayı su basub bir müddetden sonra su çekilerek zira'atına selahiyet kesb idince ol tarlayı hali bıragma lüzümü görünmek ve esir olmak gibi aiğtiraf-ı sahiheden yeri tahkik itmeksizin bir tarlayı mutasarrıfı zira'at itmeyüb iare veya icar suretiyle dahi itdirmeyüb üç sene 'ale-t-tevali ta'til ider ise gerek arazinin olduğu mahalde olsun ve gerek müddet-i sefer-i baid olan mahalde bulunsun ol tarla müstahak tapu olub mutasarrıfı müceddiden tefviz talib olur ise bedel-i misliyle yeniden ona takviz olunur talib olmaz ise ol vakt bil müzayede talibine ihale kılınur diyü kanun-ı cedid-i hümayunumun altmış sekizinci maddesinde münderec olduğına

binaen münazi' fiha olan tarlaları merkuman Mehmed ve Hasan zira'at itmeyüb iare ve icar dahi itdirmeyüb üç sene ale-t-tevali bila mani' boz ve halî bıragub müstahak tapu alarak bedel-i misliyle müceddiden tefvizine dahi taleb olmadıklarından merkuman Ahmed İbrahim bi-l-müzayede Sahib-i arz me'murı tarafından alınmış ve yedlerine ma'mülye sened virilmiş isede müdahale eylemeleri has-el-kanun yolunda olub eger böyle olmayubda fi-l-hakika merkuman Mehmed ve Hasan ebâ-en-cedd ol yerlerin ma'mulye tapu sendiyle müşa ve müşterek mutasarrıflar olarak zabtına ve beher sene iştiraken ziraat ve öşrı ma'mulye eda ide gelürler iken merkuman Ahmed ve İbrahim fuzuli müdahale eyledikleri mahal-i niza' üzerinde me'murı hazır olduğu halde hîn-i terafu'da ind-eş-şer'i ve'l meclis teybin ve't tahkik eylediği suretde men' ve def' itdirilmek ve ba'de-l-müdafa' arazi-i mezkure tarafından kangısı meclisce şer'an ve kanunen hükm olunur ise nizam-ı müessisine tatbikan senedat-ı cedidenin istihsali zımnında usulü vechile keyfiyetin ba mazbata canib-i defterhane-i amireme inha ve iş'arına müsara'at olunmak için emri şerifim i'tası iktiza eylediği kalem-i mezburdan tahrir kılınmış ve kuyuda lede-l-müracaâ ber vechi muharrer tarih-i mezkurede emr-i şerifim virildiği mukayyed ve mastur bulunmuş olmagla sizki mutasarrıf ve müşar ve naib ve müfti vesair mûmâ-ileyhimsiz husus-ı mezburı şer'i şerife ve ma'rifetiniz ve müşârün-ileyhânın işaretleri mucebince balade muharrer kanun-ı cedide tatbik iderek ber vech hakaniyet rü'yet birle fi-l-hakika merkuman Mehmed ve Hasan ol yerlerin ebâ-en-cedd ma'mulye tapu sendiyle müşa ve müşterek mutasarrıflar olarak zabt ve beher sene iştiraken ziraat ve öşrı ma'mulye eda ide gelürler iken merkuman Ahmed ve İbrahim fuzuli müdahale eyledikleri mahal-i niza' üzerinde me'murı hazır olduğu halde hîn-i terafu'da ind-eş-şer'i ve'l meclis teybin ve't tahkik eylediği suretde men' ve def' itdirilmesi ve keyfiyetin kaydı balasına şerh virilmek üzre der-bâr-ı şevket-karâr-ı mülûkaneme başka ve arazi-i mezkure şer'an ve kanunen kangı tarafa hükm olunur ise müessis olan nizamına tatbikan sened-i cedid istihsali için usulü vechile defterhane-i amireme başka ve ba mazbata inha ve iş'arına müsara'at olunmak babında

Evasıt ra sene 279

nu.	s.	hk.
6	16	2

Mir Miran-ı Kiramdan Mer'aş Eyaleti Mutasarrıfı Olub Beşinci Rütbe Mecidi Nişan-ı Zîşanına Haiz ve Hamil Olan Aşır Paşa Dam-ı İkbaliyeye ve Mer'aş Kazası Naib ve Müftisi Zide İlmuhumaya ve A'zayı Meclis-i Memlekete Hüküm ki

Mehmed ve Hacı İsmâ'il nam kimesnelerin babaları ..şri ve karındaşları Osman nam kimesneler kendü hallerinde 'ırlarıyla

mukayyed ve zira'at ve herasetleriyle meşgul olub kimesneye vaz' ve hareketleri yoğiken Elbistan kazası sakinlerinden Hacı barla ve Bekir nam kimesneler kendü hallerinde olmadıklarından ikiyüz yetmiş üç senesinde ma'lum'ül esami 'avaneleriyle yekdil olarak (.....) eseri hasebiyle babası ve karındaşı merkuman hılaf-ı şer'i şerife ve bi-gayr-i hakk darb ve katleydiklerinden ma'ada beşyüz guruş nukud ve esb ve eslihalarını dahi gasib ve garet idüb ol vechile gadr eyledikleri beyanıyla ol babda emr-i şerifim sudurı merkuman Mehmed ve Hacı İsmail taraflarından bu def'a ba 'arz ı hal istid'a olunmuş ve Divan-ı hümayunum kaleminden muktezası sual olındıkda hususu mezbur inha olduğu üzere olduğu halde katil-i merkumlar Mer'aş meclisine ihzar ve maktul-ı merkumların vereseleri merkumlar ile ahkam-ı ceza'iyeye tatbikan kemal-i dikkatle terafu' olunarak madde-i katl merkumundan her kimin üzerine şer'an sabit olur ise ba'dehu icabı icra olunmak üzere suret-i hal ba mazbata ve i'lam ve tahrirat der-bâr-ı şevket-karâr-ı mülukaneme inha olunmak esb ve esliha ve nugud ve magsûbe dahi her ne ise ba'de-s-subut alıvirilüb ihkak-ı hakk olunmak için emr-i şerifim i'tası iktiza eylediği kalem-i mezburdan tahrir kılınmış olmagla sizki mutasarrıf-ı müşar ve naib ve müfti vesair mûmâ-ileyhümsüz ma'rifetiniz ile katil-i merkumları ba'i vech-i kaffe meclis-i mezkure ihzar ve maktul-ı merkumun vereseleri merkuman ile ber nehc-işer'i ahkam-ı cezaiyeye tatbikan kemal-i dikkatle terafu' iderek madde-i katl merkumlardan her kimin üzerine şer'an sabit olur ise ba'dehu icabı icra olunmak üzere suret-i hal ba mazbata ve i'lam ve tahrirat der sa'adetime inha ve iş'arına müsara'at esb ve esliha ve nukud ve magsube dahi her ne ise ba'de-s-subut üş şer'i alıvirilüb ihkak-ı hakka mübaderet ve bu vesile ile kasabada 'alaka ve müdahili olmayan be cerm kesan ve töhmet ve isnad-ı gabahat misüllü vaz' ve halet vuku'ndan begayet ihtiraz ve mücanebet eylemeniz babında seferül hayr sene ihda ve semanin ve mieteyn ve elf

Fi evail sefer sene 1281

nu.	s.	hk.
6	21- 22- 23- 24	1

Haleb Vilayeti Valisi Olub Birinci Rütbe-i Mecidiyeyi Nişan-ı Zişana Haiz ve Hamil Olan Vezirim Ahmed Paşa İclaluhuya ve Rütbe-i Saniye Mütahayyizi Ashabından Mer'aş Sancığı Mutasarrıfı Rauf Beg Zide İlmuhuya ve Elbistan Kazası Naib ve Müftüsü Zide İlmuhumaya ve Müdür-i Kaza ve A'zayı Meclis-i Memleket Zide Mecduhuma Hüküm ki

Elhac Mehmed Emin ve Ahmed nam kimesneler Elbistan kazası toprağında vakı' ba tapu iştiraken mutasarrıf oldukları ma'lumet'ül hudud tarlalarını zabt ve beher sene zira'at ve 'öşrin eda ide gelürler iken kaza-i mezbur sakinlerinden Köse

Veli ve Mehmed ve Halil oğlu Ali nam kimesneler fuzuli müdahaleden hali olmadıkları merkuman Mehmed Emin ve Ahmed taraflarından mukaddiman ba 'arz ı hal istid'a olındığına binaen kanun üzre 'amel olunmak babında ikiyüz altmış dört senesi evasıt-ı ramazanında başka ve merkuman Mehmed Emin ve Ahmed ile Mehmed ve Bekir nam kimesnelerin kaza-i mezbur toprakında kâin ma'muliye tapu senediyle müşa' ve müşterek mutasarrıflar oldukları tarlalarını merkum Halil oğlu Ali ile Mustafa nam kimesneler fuzuli zabt itmiş oldukları merkumun taraflarından tekrar ba 'arz ı hal istid'a kılındığına binaen kanun üzre 'amel olunmak babında bin ikiyüz yetmiş beş senesi evahir-i zil ka'desinde başka sadır olan emr-i 'ali mahaline lede- l-vürud hususu mezburun mahalinde bi-l-mu'ayene ketb ve tahrir ve fasl hatemiçün savb-ı şer'i-i enurdan me'zunen ba hükm irsal olunan Katib Esseyyid Mehmed Sa'id kaza-i mezbur civarında münazi' fiha olan olan bir kıt'a tarla üzerine varub ceridede mazbut'ül-esami müslümin hazır oldukları halde 'akd-ı meclis-i şer'i 'ali itdikde Elbistan kazası ahalisinden mezkur tarlaya vaz' yedleri şuhud-ı udülle ile ber nehc-i şer'i sabit olub kendü nefisinden asıl vel ebeveyn er karındaşları Osman ve Mustafa ve Mehmed ve Ali ve Ömer nam kimesneler vel ebeveyn kız karındaşları Emine ve Fatma ve Hadice nam hatunlar evladı ve müteveffa Elhac Mehmed bin Ahmed bin Abdullah ve emmi zadeleri Ahmed ve Mehmed Emin ve Ebu bekr evlad müteveffa Ahmed bin Ahmed bin Abdullah nam kimesneler taraflarından hususu ati-l-beyanda vekilleri olduğu izn-i mezburanı bi-l-ma'rufet-üş-şer'iyeye 'arifan ba yezid bin Osman ve Elhac Ya'kub bin Elhac Hasan nam kimesneler şهادetleriyle muvacehe halinde ber nehc-i şer'i sabit ve sübut vekaletine hükm-ü şer'i lahak olan İbrahim bin el müteveffa merkum Elhac Mehmed bin Ahmed bin Abdullah meclis-i ma'fur-ı mezkurde yine kaza-i mezbure tabi' talton karyesi ahalisinden Yahya oğlu Mehmed bin Ali ve diğer Yahya oğlu Köse Veliddin bin Hasan ve Kara Halil oğulları Ali ve Mustafa bin Halil ve Mehmed bin Mehmed ve Hüseyin ve Elhac Mehmed ve diğer Mustafa evladı molla Mehmed ve Mehmed ve Veliddin bin İbrahim ve diğer Ali ve ahir Mehmed ve Ebu bekr ve Musa evlad Ebubekr ve Yusuf bin Hamza ve İsmail bin Osman nam kimesneler muvacehelerinde üzerinde 'akd-ı şer'i 'ali olunan ma'lumet-ül-hudud tahminen yüz dönüm mikdarı bir kıt'a tarla sâlif-ül-beyan Elbistan kazasıyla mârr-üz-zikr Tennur karyesi meyanında her birine dörder saat mesafede olub tapu ile kimesnenin tasarrufunda olmayub ve min-el-kadim ahali-i kasaba ve kuraya tahsis kılınmayub iktizayı umranda cihet-i (.....) olan kimesnenin sahihesi istima' olunmayacak derecede ba'id ve hali mahal arazi-i mevaddan olduğına binaen merkum İbrahim ve karındaşları ve müvekkileri merkumundan her birinin babaları müteveffayat-ı merkuman Elhac Mehmed ve Ahmedin hal-i hayatlarında

zira'at ve herasetleriün yere zaruretleri olduğundan rekabesi beyt-ül-mâla 'aid olmak üzere meccanen me'murının izniyle müceddiden tarla açub tarla ittihaz vesair araziyi mezru'a hakkında mer'i olacak olan ahkam-ı kanuniye tamamen cari olarak yedinde olub bin ikiyüz elli iki senesi zil hiccesi gurreti tarihiyle münderic sahib-i arz me'murların mühürleriyle memhur bir kıt'a tapu temessükü manzuminca pederi ve emmisi müteveffayat-ı merkuman hayatlarında ber vechi iştirak meccanen izn ve ruhsat virüb nakd-i kasaba ittiklerinin babası ve emmisi müteveffayı merkuman hayatlarında mahal-ı mevad-ı mezkurı müceddiden açub on beş sene müddet mezkur Tennur karyesi ahalisi merkumundan huzurlarında bila niza' zabt ve zira'at ve tasarruf idüb pederi ve emmisi müteveffayat-ı merkumandan her biri bundan akdem müte'akıben vefat eylediklerinden emmisi müteveffayı merkum Ahmedin hayatında tarlayı mezkurdan mutasarrıf olduğu nısf hisse-i şerifesi oğulları müvekkileri merkumundan merkumun Ahmed ve Mehmed Emin ve Ebu bekr ve pederi müteveffayı merkum Elhac Mehmedin kezalik hayatında tarlayı mezkurdan mutasarrıf olduğu nısf hisse-i şerifesi dahi merkum İbrahim ile müvekkileri li ebeveyn er karındaşları merkumun Osman ve Mustafa ve Mehmed ve Ali ve Ömer ve Emine ve Fatıma ve Hadiceden her birine ber mucib kanun-ı cedidiyle tapu serian(?) intikal alî üzere ba'de-l-intikal vekil-i merkum İbrahim ve müvekkileri merkumundan her biri tarlayı mezkurı beynlerinde müşa' ve müşterek olmak üzere bir müddet zabt ve zira'at idüb iktiza iden i'şar-ı şer'iyesi me'murına eda olunarak tasarruf oluna gelürler iken sâlif-ül-beyan talton karyesi ahalisi merkumundan her biri tarlayı mezkurı hali mahaldır diyü fuzuli ve bi-gayr-i hak zabt ve merkum İbrahim ile müvekkileri merkumundan her birini tasarrufdan men' ider olmalarıyla sual olunub vakı' olan muhalefetleri men' ve def'olarak tarlayı mezkurdan keyf-i yed ve kendüsü ile müvekkileri merkumundan her birine teslime merkumun Mehmed ve Köse Veliddin ve Ali ve Mustafa ve Mehmed ve Hüseyin ve Elhac Mehmed ve diger Mustafa ve ahir Mehmed ve Veliddin ve Ali ve Mehmed ve Bekir ve Musa ve Yusuf ve İsmail den her birine tenbih olunmak bi-l-isale ve bi-l-vükela muradıdır diyü sahib-i arz me'murı hazır olduğu halde vekil-i merkum İbrahim tarafından ba'de-d-da'va ve'l istintak anlar dahi hayatlarında fi-l-hakika tarlayı mezkur her nekadar zira'at olunmuş isede hali mahal olduğına binaen zabt ideriz diyüb müdde'i asıl ve vekil merkum İbrahim ile müvekkillerim merkumun babaları müteveffayat-ı merkuman Elhac Mehmed ve Ahmedin hayatlarında ba tapu taht-ı tasarruflarında olub ba'de-l-vefat evladları asıl ve müvekkilan-ı merkumun intikal eyledigini inkar itdiklerinde müdde'i asıl ve vekil merkum ibrahimden bir minval-i muharrer müdde'asını ve (.....) için tapuyı mezkurı mübeyyin tenbih talep olındıkda 'adul-ı ısdar rical-i

müsliminden ve mahal-i mezkurdan asla inkıyaları olmayan kurb ve civarda vakı' çiçekli ve akdalık(?) ve merabe ve hısnıkendi(?) ve aylak karyeleri ahalilerinden ma'lum'ül esami otuz dört nefer kimesne meclis-i ma'fur-ı mezkurda haziran olub eser-ül-istişhad fi-l-hakika meyane olınan ma'lumet'ül hudud tahminen yüz dönüm mikdar-ı mezkur bir kıt'a tarla sâlif-ül-beyan Elbistan kazasıyla mârr-üz-zikr Karyesi meyanında her birine dörder saat mesafe olub ve tarlayı mezkur mukaddimen tapu ile kimesnenin tasarrufında olmayub ve min-el-kadim ahali-i kasaba ve kuraya tahsis kılınmayub iktizayı umranda cihet (.....) olan kimesnenin sahihesi istima' olunmayacak derecede ba'id ve hali mahal araziyi mevaddan iken müdde'i asıl ve vekil merkum İbrahim ile li ebeveyn er ve kız karındaşları ve müvekkilli merkumunun babaları mütevefeyat-ı merkuman Elhac Mehmed ve Ahmed hal-i hayatlarında zira'ata zaruretleri olduğundan rakabesi beyt-ül-mâla 'aid olarak meccanen me'murı izniyle müceddiden tarla açub araziyi mezra'a hakkında mer'i olacak olan ahkam kanunına tamamen cari olmak üzere müteveffeyayı merkuman hayatlarında tarih-i mezkurda virilan tapu temessüki manzunınca sahib-i arz me'murından meccanen tefviz ve tasarruflarına izni olub tarih-i mezkurda tarlayı mezkurı on beş sene sâlif-üz-zikr talton karyesi ahalisi merkumun huzurlarında bila niza' zabt ve tasarruf ve zira'at ide gelürler iken metaveffeyayı merkuman Elhac Mehmed ve Ahmedden her biri müte'akıben vefat itdiklerinde merkum Elhac Mehmedin tarlayı mezkurda mutasarrıf olduğu nısf hisse-i şer'iyesi evladları müdde'i asl ve vekil merkum İbrahim vel ebeveyn er ve kız karındaşları ve müvekkilli merkumun Osman ve Mustafa ve Mehmed ve Ali ve Ömer ve Emine ve Fatıma ve Hadice ve emmi mütevefayı merkum Ahmedin kezalik mutasarrıf olduğu nısf hisse-i şer'iyesi dahi evladların müvekkilün merkumun Ahmed ve Mehmed Emin ve Ebu bekre ber mucib kanun-ı cedid 'ale-l-iştirak tesviye bila tapu intikal idüb tarlayı mezkurı babaları mütevefeyat merkuman hayatlarında ve ba'de-l-vefat evladları asl ve müvekkilli merkumundan her biri beynlerinde müşa' ve müşterek olarak yikirmi beş seneden berü sâlif-üz-zikr talton karyesi ahalileri merkumundan her birinin huzurlarında bila niza' zabt ve tasarruf ve beher sene zira'at ve 'öşrın me'murına eda ide gelmişlerdir bizler bu hususa bu vech üzere şahidleriz ve şehadet dahi ideriz diyü her biri biş-şehadet vet-tevatür edayı şehadet-i şer'iyeye itmeleriyle gibb-et-ta'dil ve't tezkiye şehadetleri makbul olmagın mucebince tarlayı mezkurdan keyf-i yed ve müdde'i asl ve vekil merkum İbrahim ile müvekkilli merkumun Osman ve Mustafa ve Mehmed ve Ali ve Ömer ve Emine ve Fatıma ve Hadice ve Ahmed ve Mehmed Emin ve Ebu bekre teslim itmek üzere mezkur talton karyesi ahalisi merkumun Yahya oğlu Mehmed ve Köse Veliddin ve Kara Halil oğlu Ali ve Mustafa ve Mehmed ve

Hasan ve Hacı Mehmed ve Mustafa ve diğer Mehmed Veliddin ve Ali ve ahir Mehmed ve Bekr ve Musa ve Yusuf İsmâ'ilden her birine tenbih-i şer'i eylediğini katib-i mûmâ-ileyh mahalinde ketb ve tahrir ve me'an mürsel emtia(?) şer'ile meclis-i memleketde akd olan meclis-i şer'i şerife gelüb 'ala vukua' inha ve takriri müntegib olunub hususu mezkur için emr-i şerifim ısdarı niyazında oldukları mukaddimen ba i'lam ve mazbata iş'ar olunmuş ve i'lam-ı mezkur hak usulüne muvafık idüğü canib-i fetevahaneden işaret kılınmış olduğına binaen ol babda i'lam-ı mezkur hali mucebince bin ikiyüz yetmiş sekiz senesi evasıt-ı cemadil ahiresinde sadır olan emr-i şerifimin te'kidine havi ikiyüz yetmiş tokuz senesi evail-i rebî'ul evvelinde sudur itmış olan diğer emr-i şerifim ısdarı evlad-ı merkumun ve mezburan caniblerinden bu def'a dahi ba 'arz ı hal istid'a olunmuş ve bir kimesnenin ba tapu 'uhde-i tasarrufunda olarak zabt ve beher sene zira'at ve 'öşrını eda ide geldüğü arazisine canib-i ahirden müdahale olunmaması kanun iktizasından bulunmuş olup keyfiyet bi-l-fi'l Anadolu kazaskeri ve birinci rütbe-i mecidiye ve nişan-ı zışanın haiz ve hamili iğlam-ül-ulemael mütemeyyizinin efzalül füzela el münevverin Mevlana Ataullah efendi edamallahü te'ala fezailiye lede-l-havale mahsus müste'an mukaddimen tarafeynin mahalinde bi-l-muvâcehe ber nehc-i şer'i ba'de-t-terafu' mucebince virilmiş olan i'lam-ı şer'iyenin tenfir ve icrasını manzun ve ketb olunan emr-i şerifim ısdarı konmuşiken müdde'i 'aleyhim merkumun taraflarından böyle tekrar müdahale olındığı mahalin sahib-i arz me'murı hazır olduğu halde tahkik ve teybin ider ise ber vech müdahale-i vakı'anın men'ini havi emr-i 'alışanım ısdarı meclisime menut idüğünü i'lam eylemiş ve ber vech muharrer tevarih muhtelifede iki kıt'a emr-i 'ali ile iki kıt'a emr-i şerifim virilmiş olduğunu divan-ı hümayunum kalemi kuyudundan müsteban olmuş olmagla sizki valiyi müşar ve mutasarrıf ve naib ve müfti vesair mûmâ-ileyhümsüz keyfiyet ma'lumunuz oldıkda hususu mezkur inha ve i'lam-ı mezkurun beyan olduğu üzere olduğu ve zikr olunan talton karyesi ahalisinden olan merkumun taraflarından tarlayı muharrere mezkureye tekrar olunan müdahale ber vech şer'i ve hılaf-ı kanun idüğü mahalinde me'mur hazır olduğu halde ind-eş-şer'i ve'l meclis teybin tahkik idüğü suretde mevlanayı müşarün ileyhin i'lamı mucebince tarlayı mezkure merkumun canibinden ber vechi vakı' olan müdahalenin ma'rifet-i şer'ile men' ve def' itdirilmesi hususuna mübaderet eylemeniz babında

Fi 18 şevval sene 1290

**Der zaman-ı sadr-ı sudurul vüzera hazret-i Hüseyin Avni
Paşa
ve Fi eyyam umur-ı hariciye hazret-i Raşid Paşa
Fi 25 zil hicce sene 90**

**Der zaman-ı nazır-ı umur-ı hariciye hazret-i Arif Paşa
Fi gurre re sene 91**

**Der zaman-ı nazır-ı umur-ı hariciye hazret-i Safvet Paşa
Fi 15 za sene 91**

**Der zaman-ı sadaret-i hazret-i Ahmed Es'ad Paşa
Fi 19 ra sene 292**

**Der zaman-ı sadaret-i hazret-i Mahmud Nedim Paşa
ve Nezaret-i hariciye hazret-i Safvet Paşa
Fi 25 receb sene 292**

**Der zaman-ı nezaret-i hariciye hazret-i Raşid Paşa
Fi 7 şevval sene 292**

**Der zaman-ı sadr-ı sudurul vüzera hazret-i Mehmed Rüşdi
Paşa
ve Nezaret-i hariciye müşarün ileyh
Fi 18 ra sene 293**

**Der 'asr-ı hazret-i sultan Murad han ibn sultanül gazi
Abdülmeçid han edamellah mülkine ve hılafına
Fi 7 ca sene 293 ve fi 18 mayıs sene 292**

**Der 'asr-ı hazret-i sultan Abdülhamid han ibn sultanül gazi
Abdülmeçid han edamellah eyyam 'ömr ve devlet
Fi 11 şa'ban sene 293**

**nu. s. hk.
6 25 1**

Mahalinde (.....)

**Haleb Vilayeti Valisi Olub Birinci Rütbe-i Mecidiyeyi
Nişan-ı Zişana Haiz ve Hamil Olan Vezirim Mehmed
Muhlis Paşa İclaluhuya ve Mir Miran-ı Kiramdan Mer'aş
Sancığı Mutasarrıfı Said Paşa Dam-ı İkbaliyeye ve Elbistan
Kazası Naib ve Müftüsü Zide İlmuhumaya ve Müdür-i Kaza
ve A'zayı Meclis-i Memleket Zide Mecduhuya Hüküm ki**

**Elbistan kazasına muzaf Sarsab nahiyesine tabi' Çoğlu han
karyesi ahalisinden karye-i mezbure toprakında vakı' kadim-ül-**

eyâmdan berü koyun vesair tavarları ra'i olunub etinden ve sütünden intifa' ide geldikleri mahsus ve müstakil mer'a yerlerine ahirin alakası yogiken bu esnada kaza-i mezbur sakinlerinden Hacı zade Ahmed ve karındaşı İbrahim nam kimesneler zuhur birle ol yerler mutasarrıf olduklarımız tarlalarımız dır diyü fuzuli müdahaleden hali olmadıkları beyanıyla kanun üzre 'amel olunmak babında emr-i şerifim sudurı zikr olınan Çoglu han karyesi ahalisi tarafından bu def'a ba arz-ı hâl istid'a olınmış ve defterhane-i 'amirem kuyuduna lede-l-müraca'a karye-i merkume arazisinden ma'lum'ül hudud her bir kıt'a da bin dönüm tarlanın nısfının mutasarrıfı bulunan Kara beg zade Ahmedin yedinde bulunan sened-i 'atik olduğından tecdidi hususına bu mazbata inha olınmış ve mucebince defterhane-i 'amiremde 'uhdesine kayd ile bin ikiyüz yetmiş tokuz senesi cemadil evvelinin on beşinci ve nısfı ahiri mutasarrıfaları Ayişe ve Fatıma hatunlar rızalarıyla merkum Ahmede ferağ ve kasriyed eyledigine dair kezalik mahalinden vürud iden mazbata mucebince sene-i mezbure cemazil evvelinin yikirmi yedinci günü tarihleriyle tapu senedi virilmiş olduğu defterhane-i 'amirem muhasebesinden yazılmış ve divan-ı hümayunım kaleminden kanun ve muktezası sual olındıkda bir karye-i min-el-kadim mahsus olan mer'ada yalnız ol karye ahalisi hayvanatını ra'i ider ve ahir karye ahalisi ol mer'aya hayvanat süremez iki ve ya üç veya daha ziyade karye ahalisi beyninde min-el-kadim müştereken olan mer'a her gangı karyenin hududı dahilinde bulunır ise bulunsun ol karyeler ahalisi hayvanlarını müştereken ra'i itdirüb yekdigeri ra'iden men' idemezler ve böyle bir karye ahalisine bi-l-istiklal veyahud bir kac karye ahalisine bi-l-iştirak mahsus olunan kadimi mer'a yerleri alınub satılmaz ve üzerine mandra ve agıl ve ebniye-i saire ihdas bulunmaz ve eşcar-ı garsiye bag ve bagece ittihaz kılınmaz ve ebniye ve eşcar ihdas ve gars iden olur ise cemi' ? zamanda ahali hedm ve kal'a itdirebilür ve arazi-i mezru'a misüllü hiçbir kimesne tarafından sökülüb zira'at ve herasete izn ve ruhsat virilmez ve zira'at iden olur ise men' olunub her ne vakt mer'a olmak üzre ifa kılınur diyü kanunname-i arazinin toksan yedinci maddesine münderic olduğundan münazi' fiha olan mahal merkuman Hacı zade Ahmed ve İbrahimin ba tapu mutasarrıf oldukları sıyan-ı kebir arazilerden ise müdahale eylemeri hasb-el-kanun yolunda olub eger böyle olmayubda fi-l-hakika ol yerler zikr olınan Çoglu han karyesi ahalisinden kadim-ül-eyyâmdan berü koyun vesair tavarları ra'i olunub etinden ve sütünden intifa' ide geldikleri mahsus ve müstakil mer'a yerlerinden iken merkuman Hacı zade Ahmed ve İbrahim ol mer'a yerlerine fuzuli müdahale eyledikleri mahal-i niza' üzerinde me'murı hazır olduğu halde hîn-i terâfu'de ind-eş-şer'i ve'l meclis teybin ve't tahkik eyledigi suretde müdahale-i vakı'a ma'rifet-i şer'ile men' ve def' itdirilmek için emr-i şerifim i'tası iktiza eyledigi kalem-i

mezburdan tahrir kılınmış olmagla sizki valiyi müşar ve mutasarrıf ve naib ve müfti vesair mûmâ-ileyhimsiz keyfiyet ma'lumunuz oldıkda ma'rifetiniz ile hususu mezburı şer'i şerife ve balade muharrer kanun-ı münife tatbik iderek ber vech hakaniyet rü'yet birle fi-l-hakika merkuman Hacı zade Ahmed ve İbrahimin ol mer'a yerlerine müdahale eylemeleri şer'i şerif ve kanun-ı münifin hıلافı bulunduğı mahal-i niza' üzerinde me'murı hazır olduğı halde tarafeynin hîn-i terâfu'lerinde 'indeş-şer'i ve'l meclis teybin ve't tahkik eylediği suretde ber vech vakı' olan müdahalenin ma'rifet-i şer'ile men' ve def' itdirilmesi hususuna mübaderet ve hususu mezbur ile-l-ahire dikkat ve keyfiyetin işbu emr-i şerifim kaydı bila sene şerh virilmek üzre ba i'lam ve mazbata der-bâr-ı şevket-karâr-ı mülûkaneme inha ve iş'arına müsara'at eylemeniz babında

Fi 9 rebi'ul ula sene 293

nu.	s.	hk.
6	26	1

Haleb Vilayeti Valisi Vezirim Kamil Paşa İclaluhuya ve Rical-i Devlet-i Aliyemden Mer'aş Sancacı Mutasarrıfı Tevfik Beg Dam-ı Uluvvehuya ve Elbistan Kazası Naib ve Müftüsü Zide İlmuhumaya ve Müdür-i Kaza ve A'zayı Meclis-i Memleket Zide Mecduhuma Hüküm ki

Ali kethüda ve Mustafa ve Osman ve Mustafa kethüda ve Mehmed nam kimesnelerin Elbistan kazasına tabi' Çoğlu han karyesi toprağında vakı' tarlalar ebâ-en-cedd taht-ı tasarruflarında olub bila terk ve ta'til zira'at ve heraset ve beher sene i'şar-ı şer'iyelerini me'murına eda idegelürler iken kaza-i mezkur ahalisinden Elhac Ahmed ve karındaşı İbrahim nam kimesneler taraflarından karye-i mezkurede mutasarrıf oldukları bin dönüm bir kıt'a tarla için istihsal eyledikleri tapu senesinde muharrer hudud gayri sahiheye istinaden merkumunun min-el-kadim mutasarrıf oldukları mezkur tarlalara ve karye-i mezkure ahali-i sairesinin civarlarında bulunan mezra'alarına fuzuli müdahale ve zira'atdan men' ve takallüb zabt ve re'ayasının oldukları beyanıyla mahalinde kanun üzre 'amel olınmak babında emr-i şerifim sudurı merkumun tarafından bu def'a ba 'arz ı hal istid'a olunmuş ve kuyuda müraca'at olındıkda karye-i mezkurede vakı' ma'lumet'ül hudud bir kıt'ada bin dönüm tarlanın nısfına Miyas(?) Hatun bin Hacı Mehmed namına tecdiden ve diger nısfına mutasarrıfları Ayişe ve Fatıma hatunlar ferağından Ahmed Hasan olarak mahalinden mevrud-ı mazbata mucebince kayd olınarak bin ikiyüz yetmiş tokuz senesi cemadil evvelinin yikirmi yedinci günü tarihiyle tapu senedatı i'ta kılındığı Defterhane-i 'amirem muhasebesinden yazılmış ve bir kimesnenin 'uhde-i tasarrufında olınarak zabt ve beher sene zira'at ve 'öşrin eda ide geldiği arazisine taraf-ı ahirden müdahale olınmak hıلاف-ı kanun idüğü divan-ı hümayunum kaleminden tahrir kılınmış olub keyfiyet bi-l-fi'l

Anatolı kazaskeri ve birinci rütbe-i mecidi nişan-ı zişanının haiz ve hamil ulemael mütemeyyiz in efzalül füzela el münevverin Mevlana Sa'id Mehmed Kadri beg edamallahü teala feza'iliye lede-l-havale husus-ı mezbur müsted'in-i merkumun ve karye-i mezkure ahali-i sairesi ile merkuman Elhac Ahmed ve İbrahim vesair huzurı lazım olanlar celb ile cümlesi mahalinin arazi me'murı hazır olduğu halde ba'de-t-tahkik Esseyyid şer'i şerif kanun-ı münif tevfikân muhakeme ve müdafa'aya muhtac mevaddan olduğundan ber vechi muharrer mahalinde münazi' fiha olan arazi üzerine muhikkane ve 'adilane terafu'-u şerifelerinin icrasını tebyin idecek hal ba' ilam ve mazbata der saadetime inha olunmak üzere terafu' havi emr-i 'alışanım ısdarı irade-i 'aliyeme menut idüğünü i'lam eylemişsin ki valiyi müşar ve mutasarrıf ve naib ve müfti vesair mûmâ-ileyhümsüz keyfiyet ma'lumunuz oldıkda ma'rifetiniz ile hususu mezburu Mevlana müşârün-ileyhânın i'lamı mucébince tarafeyn vesair huzurı lazım olanlar celb ile mahal-i niza' üzere cümlesi ve arazi me'murı hazır oldukları halde ba'de-t-tahkik el yed-i şer'i şerif ve kanun-ı münife tevfikân muhikkane ve 'adilane terafu' şer'i şerif idüğü tebyin idecek halde ba' ilam ve mazbata der-bâr-ı şevket-karâr-ı mülûkaneme inha ve iş'arına müsara'at ve yekdigeri tashib ve himaye ile gadri mucib vaz'ından mücanebet eylemeniz babında ferman-ı 'alışanım sadır olmak maznun-ı münif üzere 'amel ve hareket eylesiz

fi 6 cim sene 294

8. SONUÇ

V ve VI Numaralı Maraş Ahkam defterlerinde şu bilgiler bulunmaktadır:

1. V Numaralı Maraş Ahkam Defteri'nde Maraş'taki Ashab-ı Kehf'e ait vakıf yerlerinin isimleri zikredilmektedir. Bu vakıf yerleri:

Çoban Pınar, Savend-i Kebir, Efsus, Ashab-ı Kehf Merkezi, Kaya Pınar, Kışlacık, Nişanid, Savend, Aşık Kilisesi, Kara Kaya köyleri, Ovacık Ardiç, Arab Yurdu, Sevin-i Sağır mezraları ve Rasul Hacı, İnal Ağaç, Ağça Pınar, Urgacık yaylaklarıdır. Ayrıca Ashab-ı Kehf'e hizmet eden Akça Koyunlu, Boynu Yoğunlu, Cerid, Sarı Baş cemaatleri bulunmaktadır.

2. 1563 tarihli Maraş Tahrir Defterinde yer alan Abdurrahman Erzincanîye ait vakıf yerleri olan Söğüt ve Kotalı'nın 1841 tarihine kadar değişmeden devam ettiği görülmektedir.

3. V ve VI Numaralı Maraş Ahkam Defterleri'nde Padişah değişiklikleri, Hariciye Nezaretindeki nazırların değişiklikleri, hariciyedeki memurların değişikliklerinin günü gününe kaydedildiği görülmüştür. Maraş'a ait ilk dört Ahkam Defteri'nde bu tür kayıtlar mevcut değildir. Bu durum Osmanlı'nın son döneminde kayıtları tutmada ne kadar titiz davrandığını göstermektedir.

4. V ve VI Numaralı Maraş Ahkam Defterlerin'de iltizam dağıtımı ile ilgili hükümler bulunmaktadır. Bu hükümlerden Maraş'taki tımarlı sipahilerin kullanmış olduğu zirai toprakların yoğun bir şekilde iltizam defterlerine kaydının 1834 tarihinden itibaren başladığı anlaşılmaktadır. İltizama kaydedilen bu yerler Osmanlı Devleti'nin Asakir-i Mansure ordusundaki süvarilerine verilmekteydi. Buna benzer bir uygulama 18. yy.daki malikane kayıtları sırasında uygulanmıştır. Yalnız tımar topraklarının iltizam'a kaydı sırasında biraz farklılık söz konusuydu. Maraş'taki tımar toprağının iltizama kaydı sırasında tımar topraklarının bazılarının iltizam defterlerine kaydının yapılmadığı görülmüştür. İltizama kaydı yapılmayan bu yerler o bölgenin vali ve mutasarrıfının emrine verilmiştir. Vali ve mutasarrıflar bu topraklarda isterlerse kendileri başkalarına ziraat yaptırabileceklerdir. Bunu yapmak istemezler ise o zaman da bu yerleri ihale usulü ile en yüksek teklifi veren kişiye kiraya vermeye yetkiliydiler. Eğer bu ihale sonunda iltizama kaydedilmemiş topraklara kimse talip olmaz ise vali ve mutasarrıflar bu toprakları tekrar eski sahibine vereceklerdir. Böylece Osmanlı, topraklarının boş kalmasını engelleyerek Devlet'in gelirlerinin devamlılığını sağlamayı amaçlamıştır.

5. 1850-1853 yılları arası Osmanlı'da yapılan idari değişiklik sonunda Maraş bölgesi idari olarak Adana'ya bağlanmıştır. 1853'ten sonra mutasarrıflık haline getirilmiştir. 1864'te ise Maraş, Halep vilayetine bağlı hale gelmiştir. Bu dönemlerde Merkez ile Maraş arasında yapılan yazışmalarda hükümler ilk önce Maraş'ın bağlı olduğu yere oradan da Maraş'a ulaşmıştır. 1864'ten sonra ise Maraş'tan divana gönderilen hükümler Maraş'tan Halep'e oradan Anadolu Kazaskerliğine oradan divana gönderilmeye başlanmıştır. Divandan Maraş'a gönderilen hükümler de yine ilk önce Anadolu Kazaskerliğine oradan çıktıktan sonra Halep'e oradan da Maraş'a gelmeye başlamıştır. Oysa geçmiş dönemlerde Maraş'tan direk olarak divana şikayetler bildiriliyordu. Bu da Osmanlı Devleti'nin yazışma hiyerarşisinde bu tarihten itibaren değişikliğe gittiğini göstermektedir.

6. VI Numaralı Maraş Ahkam Defteri'nden de Elbistan bölgesindeki tarım arazilerin bir kısmının 1850'li yıllardan sonra tarıma açıldığı anlaşılmaktadır.

7. Osmanlı Devletinde II. Mahmut'un iktidarı sırasında 1834'te müşirlik teşkilatı kurulmuştur. Bu teşkilatın kurulmasından sonra Anadolu'daki eyalet sayısı 18'den

4'e düşmüştür. Bunun sonucunda Anadolu'daki eyaletlerin büyük kısmı ortadan kalkmıştır. Fakat 1838 yılında Maraş'a gönderilen bir hükümde *Maraş Beylerbeyine* ibaresi yer almaktadır. Yine belgelerde 1840 tarihinde *Eyalet-i Sivas* ifadesi yer almaktadır. Bu durum Maraş ve havalisinde eyalet sisteminin devam ettiğini göstermektedir.

8. 1841 yılındaki Maraş mutasarrıfının mir liva, 1842 yılında ise Maraş sancağı mutasarrıfının vezir rütbesinde olduğu anlaşılmaktadır.

9. V Numaralı Maraş Ahkam Defteri'ndeki 1852-1853-1854 yıllarına ait belgelerde *Adana ve Maraş Eyaletleri* ifadesi kullanıldığı görülmektedir. Yine 1862 yılından itibaren tutulan kayıtlarda *Maraş Eyaleti Mutasarrıfı* ibaresine rastlanılmıştır. Osmanlı Devleti'nin 1836 tarihinden itibaren Eyalet sisteminde değişikliğe gittiği bilinmektedir. Bu değişiklik sonunda eyalet ifadeleri vilayet anlamında kullanılmaya başlanmıştır. Bundan hareketle Maraş'a gönderilen hükümlerdeki eyalet ifadesinin vilayet anlamı ile kullanıldığı anlaşılmaktadır.

10. Maraş'ta mal taksimi sonunda varislere mal taksimi ile ilgili evrak verilmekteydi. Varislerden de mal taksimini gösteren evrak'ın düzenlenmesi karşılığında Mal sandıklarına belli miktar para alınırdı. 1847 tarihinde Maraş'a gönderilen bir hükümde Mal sandıklarına konulmak üzere varislerden alınan paranın artık alınmayacağı, bu paranın naipler tarafından alınacağı belirtilmiştir.

11. Merkezden gönderilen hükümlerin konuları ile gönderilen idareciler arasında bağlantı sağlanmıştır. Örneğin: İltizam dağıtımı veya vergi toplama ile ilgili hükümler bölgenin beylerbeyine gönderilmiştir. Beylerbeyliği yerine bölgede muhassıllık kurumu ihdas edilmiş ise o zaman vergi toplama konusunda merkezden muhassıl'a hüküm gönderilmiştir. Yine borç talebi, mal gaspı konularındaki hükümler Maraş beylerbeyi ile Maraş kadısına gönderilmiştir.

12. VI Numaralı Maraş Ahkam Defteri, aynı zamanda Şikayet Ahkam Defterleri grubunda yer almaktadır. Bu durum VI Numaralı Maraş Ahkam Defteri'nin üst kısmında yer alan "Bu Maraş Eyaleti Şikayet Ahkam Defteri" ifadesinden anlaşılmaktadır. Bu Şikayet Ahkam Defterleri 1877 yılına kadar tutulmuştur.

13. Osmanlı eyaletlerindeki Muhassıllık Meclisleri 1842'de kaldırılmıştır. Muhassıllık Meclisleri kaldırılınca eyaletlerdeki meclisler Memleket Meclisleri ismini almıştır. Memleket Meclisleride 1849'da Eyalet meclislerinin kuruluşuna kadar devam etmiştir. Maraş Memleket Meclisi de 1845'te kurulmuştur.

14. Osmanlı Devleti'nde 1842'den itibaren kazalarda müdürlük teşkilatı kurulmuştur. 1846'da Maraş'ın Zamantı kazasında, 1847'de de Maraş'ta, 1846 ile 1848 yılları arasında ise Elbistan ilçesinde kaza müdürlüğü kurulmuştur.

15. Maraş'ın Adana'ya bağlı olduğu 1850-1853 tarihleri arasında şehirde Kaymakamlık teşkilatı kurulmuştur. Kaymakamlık makamı Maraş'ta 1855'e kadar devam etmiştir.

Bu çalışmada V ve VI Numaralı Maraş Ahkam Defterlerinde Maraş'a gönderilen hükümler incelenmiştir. Fakat bu defterlerde Sivas, Malatya, ve Maraş'ın o dönemdeki ilçelerine ait olan hükümler de yer almaktadır. Dolayısıyla bu hükümlerinde incelenip araştırılması gerekmektedir.

LUGÂTÇE

A

Adem-i kana'at	: Kanaat etmeme
Adem-i ri'ayet	: Riâyetsizlik, saygısızlık
Adem-i salahiyet	: Yetkisizlik, salahiyetsizlik
Ağnam	: Koyunlar
Agraz	: Maksatlar, niyetler
Ahali	: Halk
Ahir	: En son, sonraki
Ahkam-ı cezaiye	: Ceza Hükümleri
Ahz	: Alma, kabul etme
Ahz ü kabz	: Alma
Akdem	: İlk, önce, önceki
Akd-ı meclis-i şer'i	: Şer'i meclisi toplama
Ala eyy-i halin	: Her halde, her nasılsa
'Ale-t-tevâlî	: Arası kesilmeksizin, Arka arkaya, Birbiri ardınca
Ammete	: Hala
Arazi-i merkume	: Adı geçen arazi
'Arif	: Bilen bilgili
Arus	: Tımarıda bulunan kadınların evlenmeleri sırasında kocalarının ödedikleri vergi.
Arz	: Bir büyüğe sunma
Arz-ı hâl	: "Halin bildirilmesi", ne halde bulunduğunu bildirme, dilekçe
Ashabı	: Sahip
Âsûde-hâl	: Hali rahat olan
Âtî-l-beyân	: Aşağıda zikredilen
Av'ane	: Yardım eden, yordakçılar, yandaşlar
Avarız	: Fevkalade hallerde, özellikle de savaş sebebiyle toplanan vergi
Avarız hanesi	: Avarız vergisini vermesi gereken evler
Avarız-ı divaniye	: Tanzimât-ı Hayriye'den önceki zamanlarda cari kanun ve nizamla göre alınan vergi ve resimler
Azâ	: Üye, organlar
A'zayı mecalis-i memleket	: Memleket meclislerinin üyeleri
Azimet	: Gitme, gidiş

B

Ba	: İle, ...ile
Ba defter-i müfredat	: Müfredat defteri ile
Ba tahkik	: İncelemekle
Bâ-tahrîrât	: Yazı ile
Ba'd-ezîn	: Bundan sonra, bundan böyle
Ba'dehu	: Ondan sonra
Bâb-ı ser-askeri	: Askerlik işi ile uğraşan daire
Bac	: Vergi, harç, Gümrük vergisi
Ba'd-ezin	: Bundan sonra, bundan böyle

Bâhir	: Belli, besbelli, açık, apaçık
Baid	: Uzak, ırak
Bâlâ	: Yukarı, yüksek, üst, yüce
Baliğ	: Buluğa eren, erişmiş, vasıl olmuş
Bâr-gîr	: Yük kaldıran, beygir, at
Battâliye	: Geçmişte işi bitmiş olan resmi kağıtların konulduğu torba
Bâzâr	: Pazar, çarşı, pazar yeri
Be	: Kelimelere –e hâlini verir.
Bedel-i sabık	: Geçmiş bedel
Begayet	: Pek çok, aşırı, son derece, pek ziyade
Beher	: Her, her bir, her biri
Bennak	: Raiyet yazılı olanların tımar sahiplerine verdikleri resimlerden birinin adı
Ber-mûcib	: Mucibince gereğince
Ber-mûcib-i defter-i hakani:	Devlet defteri gereğince
Ber-minvâl-i sabık	: Eskisi gibi
Ber-minvâl-i muharrer	: Anlaşıldığı üzere
Ber vech	: Olduğu gibi
Ber nehc-i şer'î	: Şeriat yolunda olarak
Berat	: Rütbe, nişan ve imtiyaz verildiğini bildiren ferman
Bey'	: Satma, satılma, satın alma
Beyan	: Anlatma, açık söyleme
Beyn	: Ara, aralık, arada, araya, arasında
Beyt-ül-mâl	: Maliye hazinesi
Beytûtetle(bite)	: Geceleme, gece kalma
Bi-gayr	: Başkasıyla, -sız
Bi-gayr-i hakkın	: Haksızlıkla, haksız yere
Bi-d-def'ât	: Birkaç kere, defalarca
Bil-cümle	: Hep, bütün, toptan
Bi-l-fi'l	: Hakiki olarak, gerçekten
Bi-l-vekâle	: Vekalet ederek
Bi-l-muvâcehe	: Yüzleştirerek
Bi-l-vâsıta	: Vasıta ile
Bilâ	: -siz
Bila mani'	: Manisiz olarak
Bila noksan	: Eksiksiz olarak
Bila sened	: Senetsiz olarak
Bive	: Kocasız kadın, dul

C-Ç

Caiz	: İşlenilmesinde cevaz olan; olabilir, olur
Cami'	: Cami
Canib	: Yön, taraf, cihet, yan
Cari	: Cereyan eden, akan, geçen
Cârşeb	: Çarşaf
Cebren	: Zorla, cebr ile
Celb	: Çekme, çekiş; kendine çekme
Cem'an	: Bir yere toplamak suretiyle

Cereyan : Akma, akım, geçme, gidiş
Cesim : Büyük, ,iri, kocaman

D

Dair : Ait, ilgili, devreden, dönen
Da'va : Şikayetçi olarak mahkemeye baş vurma
Dahil : İç, içeri, içinde
Dâiye : İçten gelen bir duyguyu teşvik edici hal,
Dâme ikbâlûhu : İkbali bahtı devam etsin
Dâme mecdühû : Büyüklüğü, azamet ve haşmeti devam etsin
Dayin : Borçlu
Def'aten : Bir defada, birden
Defaât : Kereler, kezler, yollar
Defter-i atik : Eski defter
Defter-i hâkanî : Devletin mal, mülk ve arazi işleriyle uğraşan dairesi, tapu kadastro
Defter-i icmal : Köyün ve mezranın adı ile toplam ödenecek vergi yekunu ve dirlik sahibinin adının bulunduğu iki adet düzenlen özet defterlerdir.
Defter-i iltizamat : Devlete ait gelirin kesime bağlanması vede bu kesime bağlanan bölümün defterlere kaydedilmesidir.
Defter-i mufassal : Her köyün, mezranın, isimleri ile vergi veren hal adlarının yazılı olduğu diğer vergilerin de miktarlarının ayrıntılı olarak yazıldığı defterlerdir.
Defter-i müfredat : Kayıtların ayrıntılı olarak tutulduğu defterlerin ismi
Dekakin : Dükkanlar
Der : İçinde, kapı
Der-aliyye : İstanbul
Der-uhde : Üstüne alma, yüklenme
Der Kenar : Kenara yazılmış, çıkma, yazı
Der-saâdet : İstanbul
Der-bâr-ı şevket-karâr : Padişah kapısı, İstanbul.
Derc : Sokma, arasına sıkıştırma, gazeteye yazma
Derun : İç, içeri, dahil
Dest res : Elerme, kuvvet ve zenginlik
Dest res olmak : Ele geçirmek, elde etmek, erişmek
Dûn : Aşağı, aşağılık, altta, aşağıda
Devr : Dönme, dönüp dolaşma, bir şeyi başkasına teslim etme
Deyn : Borç
Divan-ı Hümayun : Osmanlı Devleti'nde önceleri padişahın başkanlığında sonreaları ise vezirin başkanlığında toplanan ve devlet işlerine bakan meclisin adı.

E

Ebâ-en-cedd	: Babadan, büyükbabadan, dededen, kuşaktan kuşağa
Ecâlib	: Yabancılar, başka memleketlere mensup olanlar
Ecr-i misl	: Bir iş için ehli vukuf tarafından tağyin olunan ücret
Eda	: Borç veya borç gibi herhangi bir şeyi ödeme
Ehl ü iyâl	: Aile, çoluk, çocuk
Ehli 'Örf	: Kanundan çok örfi ve idari tedbirlerle iş gören idare adamı
Eimme	: İmamlar
Ekl	: Bir şey yeme, yenilme
El-yevm	: Bugün bugünkü, günde, hala, henüz, şimdi
El-hâletü hâzihi	: Henüz şimdi hala bugün
Emlak	: Ev, tarla, bağ, bahçe vs. sahip olunan mal ve mülk
Emr-i münîf	: Padişahın emri
Emsal	: Numuneler, örnekler
Emtia	: Kumaşlar, satılacak şeyler, mallar
Emvâl	: Mülkler, para ile alınan şeyler
Emval-i magsub	: Gasp edilen mallar
Encâm	: Nihayet, son
Esb	: At, beygir
Esham	: Hisseler, paylar, nasipler, borç alınan paraya karşılık senetler
Esna	: Ara, aralık, vakit, sıra
Esnâ-yi râh	: Yolda giderken, yürürken
Eşcâr	: Ağaçlar
Gars-ı eşcâr	: Ağaç dikimi, ağaçlandırma
Etvâs	: Tavus kuşları
Evahir	: Sonlar; ayın son günleri
Evail	: İlk vakitler, geçmiş zamanlar
Evâmir-i aliye	: Yüce emirler
Evâsıt	: Ortalar, ortadakiler, orta günler
Evlad	: Çocuklar
Eyâlât ve elviye	: Vilayetler ve livalar
Ez	: "den,dan"

F

Ferağ	: Vazgeçme, bırakıp terk etme
Ferdan-ferdan	: Fert fert, tek tek.
Ferik	: Askeri kolordu kumandanı, tümgeneral, korgeneral
Fesh-i icar	: Kiranın bozulması
Fetvâ-penâh	: Fetvaya sığınan, Şeyhülislam
Fevk	: Üst, üst taraf, yukarı
Fevt	: Bir daha ele geçmemek üzere kaybetme, elden çıkarma
Fi	: İçinde, -de
Fi-l-vâkı'	: Hakikaten, vakıa, gerçekten
Fukara'	: Fakirler, yoksullar

Fûta : Peştamal, eskiden kullanılan bir çeşit kumaş

G-Ğ

Gadr : Hainlik, vefasızlık, haksızlık
Gayri : Ayrı, başka, artık, diğer
Ga'ib : Görünmeyen, hazır olmayan, üçüncü şahıs
Galle : İrât, gelir
Garet : Çapul, yağma, geçmiş dönemlerde düşman toprağına yağma için yapılan saldırış
Gasben : Gasp ederek, zorla alarak
Gasib : Gasbeden, sahibinin izni, haberi olmadan bir malı zorla alma
Gayr-i câiz : Olamaz, yaraşmaz, yaraşksız
Geşt ü güzâr : Gezme, gezip tozma.
Gıbb-et-tasdik : Şer'iyeye mahkemelerinden verilip ikrar ve takrire mütedair olan hüccetlerde: "gıbb-et-tasdik mâvaka bittalep ketbolunduğu..." ibaresinde çokça tesadüf olunur ki, "diğer taraf tasdik ettikten sonra cereyân-ı hal talebe binaen yazılı" demektir.
Gurre : Arabi ayın birinci gecesi ve günü.
Gurûb-i şems : Güneşin batması

H

Hadiga : Ağaçlı , suyu çok bahçe , bostan, meyve bahçesi
Haiz : Malik, sahip
Halet : Hal, suret, keyfiyet
Halî : Tenha, boş, sahip
Hal : Şimdiki zaman
Hamil : Yüklü, sahip, malik
Hân-kah : Tekke
Harâb : Yıkık, viran
Hasâr : Zarar, ziyan
Hasb : Göre, nazaran, binaen, gereğince
Hasb-el-kanun : Kanun gereğince
Hasılat : Gelir Kazanç Varidat
Hatt-ı hümayûn : Padişahların herhangi bir iş için yazdıkları yazılar
Hatt-ı tevki'(İcazet) : Eski hattatlarımızın "icazet" dedikleri yazıdır. Yarısı düz devirlidir. Ferman, menşur, süfera, nâme, mahkemelerden çıkan vakfiye suretlerinde kullanılmıştır yarısı.
Hâvi : İhtiva eden ,içine alan, şâmil, kaplayan
Havâs-ı hümayûn : Osmanlı Devleti'nin fütûhat devirlerinde zaptolunan araziden hazine uhdesinde alıkonulanlar
Hayvanat : Hayvanlar
Hazâ : Bu, şu, o
Hazer : Sakınma, kaçınma, korunma, çekinme

Hedm	: Yıkma, harab etme
Harâset	: Ekincilik, çiftçilik
Hilaf	: Karşı, zıd, yalan
Hınta	: Buğday
Hırka	: Kalın kumaştan yapılmış veya pamukla beslenmiş ceket uzunluğunda bir giyecek
Hîn	: An, zaman, vakit, sıra
Hîn-i tahrir	: Yazım sırasında
Hîn-i terâfu'	: Duruşma anında
Hibe	: Bağışlama, bağış
Hisse	: Pay, nasip
Hitâbet	: Hatiplik, güzel söz söyleme, söz söyleme sanatı
Hubûbât	: Buğday, arpa, çavdar gibi taneli bitkiler, tahıl
Hudûd	: Sınırlar, uçlar
Hurûc	: Çıkış, çıkma, dışarı çıkma
Husûl	: Üreme, türeme, çıkma
Husûmet	: Hasımlık, düşmanlık
Hutût	: Yazılar, yollar
Hücec	: Deliller, senetler, vesikalar
Hüccet	: Senet, vesika, delil, eskiden şeriat mahkemesinden verilen bir hak veya bir sahiplik gösteren resmi vesika
Hükkâm	: Hakimler
Hükm	: Hüküm, emir
Hümâyûn	: Mübarek, kutlu, padişaha ait

I-İ

İare	: Ödünç verme
İbtâl	: Boş, hükümsüz bırakma, bozma
İcâb-ı hâl	: Durumun gereği
İcâre	: Kira, irat, gelir
İcbâr	: Cebretme, zorlama
İcmal	: İhtisar etme, kısaltma, özetleme
İfrâz	: Bir bütünden bir parçaya ayırma, ayrıl
İftihâr	: Öğünme, şan, şeref
İhâle	: Bir işi bir çok istekliler arasında en uygun görülen şartlarla kabul edene bırakma
İhdâs	: Meydana getirme, ortaya çıkarma
İhkak-ı hakk	: Bir hakkı usulü dairesinde yerine getirme, bir hakkı mürafaa ve muhakeme neticesinde ispat ve izhar etme
İsdâr	: Sudur etme, ettirilme, çıkarılma, çıkarma
İzrâr	: Zarara sokma, ziyana uğratma
İ'lâm	: Bildirme, bildirilme, anlatma, elem verme
İ'lâmât	: Bir davanın mahkemece nasıl bir hükme bağlandığını gösteren resmi vesikalar
İ'tâ'	: Verme, verilme, ödeme
İ'tibâr	: Saygı gösterme, ehemmiyet verme, şeref, haysiyet
İlhâk	: Helak etme. Öldürme, öldürülme
İhtimam	: Dikkatle, gayretle çalışma, özenle iş görme

İhzâr	: Hazırlama, hazır etme, edilme, birinin mahkemeye davet olunması
İktiza	: Gerekme, lazım gelme
İltimas	: Yapılmasını isteme
İmâmet	: İmamlık
İmtina'	: Çekinme, geri durma
İnd	: Yan, taraf, yön, taraf, göre, düşüncesine göre
İnfâz	: Yerine getirme, yapma
İnha	: Ulaştırma, yetiştirme
İntifâ'	: Menfaatlenme, faydalanma
İntikal	: Bir yerden başka bir yere geçme, göçme
İrâde-i seniyye	: Padişah emri, buyruğu
İskân	: Sakin kılma, oturma, ev sahibi etme
İsnâd	: Bir şeyi birisi için yaptı deme, iftira etme
İsti'lâm	: Yazı ile bilgi isteme, bilgi isteme
İstibdal	: Bedellendirme
İsticâr	: Kira ile tutma, kiralama
İstid'a'	: Yalvararak isteme, dilekçe
İstihlâk	: Harcamak suretiyle tüketme, bitirme
İstihâl	: Hasıl etme, meydana getirme, elde etme, ele geçirme
İstimâ'	: Dinleme, dinlenilme, işitme, kulak verip dinleme
İstinâden	: Güvenerek, dayanarak
İstintâk	: Nutka getirme, birini söyletmek isteme
İstirdâd	: Geri alma, geri isteme, verilmiş veya gönderilmiş bir şeyin geri gönderilmesini isteme
İstirhâm	: Merhamet dileme, yalvarma
İstisvâb	: Sevap, doğru, makul görme,
İstişhâd	: Şahit getirme, şahit gösterme
İştibâh	: Şüphelenme, şüphe etme
İştirâ	: Satın alma, alınma
İttihâb	: bedelsiz olarak verilen bir malı kabul etme
İttihâz	: Edinme, edinilme, kabul etme, kullanma, kurma
İttika	: Sakınma, çekinme, Allah'tan korkma
İzbâr	: Yazma, yazı ile bildirme, yazılıp bildirme
İzin-nâme	: Müsaade kağıdı, bir nikahın kıyılması için kadı tarafından verilen izin kağıdı

K

Kadim	: Eski
Kadim-ül-eyyâm	: Eski günler
Kâffeten	: Bütün, hepsi, cümlesi
Kaimen	: Ayakta olarak, dik olarak
Kaim-makam	: Birinin yerine geçen , yerini tutan
Kâin	: Mevcut olan, bulunan, var olan
Kâmilin	: Noksansız, tam olarak, bütün
Kar	: İş, güç, kazanç, temettu'
Karâr-gir	: Karara bağlanmış, kararlaştırılmış, kararı verilmiş

Karye	: Köy, kasaba
Karzen	: Borç olarak, ödünç olarak
Kat'iyyen	: Kat'i olarak, kesin olarak, asla
Katl	: Öldürme
Kâzibe(kâzib)	: Kebzeden, yalan söyleyen, yalancı
Kavas	: Ashabı mesalihi ihzara ve evamir-i lazimeyi tebliğa me'mur mahkeme hademesi, muhızır
Kemâ-fi-s-sâbık	: Eskisi gibi
Kemâ-kân	: Eskisi gibi, evvelden olduğu gibi
Kemâl	: Olgunluk, yetkinlik, tamlık, eksiksizlik
Kerime	: Kız evlat
Kesb	: Çalışıp kazanma
Kesan	: Kişiler
Keşfiyye	: Keşfe mensup, keşifle ilgili
Kettan	: Ketten
Kezâlik	: Keza, bu, buda öyle
Kısâs	: Öldüreni öldürme, yaralayanı yaralama cezası
Kıst	: Hisse, pay, taksit
Kıt'a	: Parça, bölük, cüz
Kifâyet	: yetişme, el verme, yeterlilik
Kendüm	: Buğday, hınta
Kuddise sırrahu	: Sırrı mukaddes olsun
Kudret	: Kuvvet, takat, güç
Kurâ	: Köyler, kasabalar
Kutnî	: Pamuğa ait, pamukla ilgili, pamuktan yapıma, vaktiyle erkeklerin giydiği ipek karışığı pamukla yapılmış renkli entârilik
Kuyûd	: Kayıtlar, bağlar, deftere geçirmeler
Kuzât	: Kadılar
Külliyen	: Büsbütün, çok olarak, tamamıyla, toptan
Kürûm	: Üzüm, bağ kütükleri
Küvâre	: Petek

L

Lede-l-havâle	: Havale olundukta
Li-ecl	: ...den dolayı, için, maksadıyla
Liva	: Bayrak

M

Maa	: ile, beraber, birlikte
Mâ-adâ	: -den başka,
Ma'lûm	: Bilinen, bell,
Mah	: Ay, senenin on ikide bir kısmı
Mahâll	: Yerler
Mahall'at	: Mahalleler
Mahfuz	: Hıfz olunmuş, saklanmış, korunmuş, gözetilmiş

Mahlûl	: Hallolunmuş, çözülmüş, dağılmış, sahihsiz maaş veya memurluk
Mahsûben	: Hesaba katılarak, hesaba geçirilerek
Mahsûl	: Hasıl olan, meydana gelen şey, ürün, verim
Mahz	: Halis, katıksız, sade, tam
Mai	: Suyu ait, suyla ilgili
Makreme	: Sofra havlusu, elbezi, mahrama
Ma'kule	: Akıllıca, akla uygun, anlayışlı
Mal Sandığı	: Devlet geliri sandığı, vezne
Mansûre Hazinesi	: II. sultan Mahmud'un yeniçeri ocağını kaldırdığı hicri 1241(1826) yılında "Asakir-i Mansure-i Muhammediye" adıyla kurulan askeri teşkilatın masrafına karşılık olarak ayrılan devlet gelirleri
Mârr-üz-zikr	: Zikri(yukarda) geçmiş
Matlub	: Talep edilen, istenilen, aranılan şey
Mazâlim	: zulümler, can yakmalar
Mazbata	: Kararname, tutanak
Mazbut	: Zapt edilmiş, ele geçirilmiş, yazılmış, kaydedilmiş
Mazmun	: Mana, kavram, nükteli, sanatlı ince söz
Mebâliğ	: Paralar, akçeler
Meccanen	: Ücretsiz olarak
Mecidiye	: Sultan Abdülmecit ile ilgili, Sultan Abdülmecit'in tahta çıkışının altıncı yılında onun adına kesilmiş olan altın ve gümüş sikkeler
Meclis-i vâlâ-yi ahkâm-ı adliye:	Islahat hareketlerinin icab ettirdiği yeni nizamnameleri hazırlamak, memurların muhakemeleriyle meşgul olmak, lüzum gösterilen devlet işlerinde rey vermek üzere 1253(1837) yılında teşkil olunan meclis
Mecruh	: Cerholunmuş, yaralanmış
Medyun	: Borçlu, borçlu olan kimse
Me'huz	: Ahz olunmuş, alınmış, çıkarılmış, tutulmuş
Melbûsât	: Libaslar, giyecek şeyler, esvaplar
Memâlik-i mahrûse	: Osmanlı ülkesi
Memhûr	: Mühürlü
Men'	: yasak etme, bırakmama, durdurma, esirgeme
Menût	: Asılı, asılmış, raptedilmiş
Menzil	: Yollardaki konak yeri, ev, bir günlük yol, konak,
mesafe	
Merkum	: Yazılmış, adı geçmiş
Mersum	: Resmolunmuş, yazılmış, çizilmiş, adı geçmiş, evvelce Müslüman olmayan kimseler için "merkum" manasına kullanılan bir söz idi
Mesfûr	: Yazılmış, adı geçmiş, bu kelime, hakaret görmesi icab eden aşağılık kimseler, daha çok düşmanlar hakkında kullanılırdı
Meşrûh	: Şerh olunmuş, açıklanmış, uzun uzadıya anlatılan
Mevâki'	: Mevkiler, yerler
Mevâkif	: Durak yerleri, oturulacak yerler

Mevâni'	: Maniler, engeller
Mevat	: Cansız şeyler, sahihsiz, işlenmemiş toprak
Mevhibe	: Bahşış, ihsan, bağış
Mevhube	: Hibe olunmuş, ihsan edilmiş, verilmiş, karşılıksız olarak birine verilmiş
Mevlânâ	: "Efendimiz" manasıdır, "Hazret" manasına kullanılan bir hitap, bazı sarıklı ilim adamlarının ve Şeyhlerin lakabı
Mevruse	: Miras kalmış, ana babadan geçmiş
Mevtâ	: Ölümler, ölmüşler
Mezâri'	: Ziraat olunacak yerler, tarlalar
Mezkur	: Zikr olunmuş adı geçmiş
Mezra'	: Ziraat edilen yer, köyden küçük yerleşim yeri
Mezrûât	: Ekilip bitmiş tohumlar, ekinler
Min ba'd	: Bundan böyle, bundan sonra
Min-el-kadim	: Eskiden beri, çok evvelden
Mîr-âbiye	: Bir şehrin su işlerine bakan kimse
Mîr-livâ	: Tuğgeneral
Misillû	: Benzer, gibi
Molla	: Büyük kadı, büyük alim, (sonradan) medrese talebesi
Muâdil	: Müsavi, denk, eş değer
Muâraza	: Birbirine karşı gelme, kavga, çekişme
Muâvenet	: Yardım, yardım etme, yardımcılık
Muahhar	: Sonraya, geriye bırakılmış, sonraki
Muceb	: İcab etmiş, lazım gelmiş, netice
Muğayir	: Aykırı, uymaz
Muharrer	: Tahrir olunmuş, yazılmış, yazılı
Muhassıl	: Husule getiren, hasıl eden, meydana getiren
Muhavvile	: Değiştirme
Muhikkane	: Hak eden, hak veren hak teslim eden
Muhkem	: Tahkim edilmiş, sağlam kılınmış, sağlam, berk, kuvvetli
Mukabele	: Karşılık verme, karşılama, birbiriyle karşılaştırma
Mukabil	: Karşı karşıya gelen, bir şeyin karşısında bulunan
Mukaddem	: Takdim edilen, sunulan, önde olan, önde giden
Mukadderât	: Alın yazısı
Mukataa	: Arazinin kesime verilmesi, muayyen bir kira karşılığında birine bırakılması
Mukayyed	: Kayıtlı, bağlanmış, kaydolanmış, deftere geçmiş
Muktezâ	: İktiza etmiş, lazım gelmiş, kanun icabına göre yazılan yazı, derkenar
Mûmâ-ileyh	: İma edilen, adı geçen
Murâd	: Arzu, istek, dilek, maksat, meram
Mutalebe	: Talep etmek
Mutasarrıf	: Tasarruf eden kendinde kullanma hakkı bulunan
Muttasil	: Bitişik, ittisal eden
Muvâcehe	: Karşı, ön, yüz yüze gelme
Muvâfık	: Uygun, yerinde
Muzaf	: İzafe olunmuş, katılmış, bağlanmış, bağlı

Mücerreb	: Tecrübe olunmuş
Müddeâ	: İddia olunmuş, iddia olunan şey, dava olunan şey
Müddea aleyh	: Aleyhine dava açılan
Müddei aleyh	: Davacı
Müekkid	: Tekrar eden, sağlamlaştıran, tekrar eden
Mübâadet	: Birbirinden uzaklaşma, birbirine uzak durma
Mübâaderet	: Bir iş yapmaya girişme
Mübâşeret	: Bir işe başlama, girişme
Mübâşir	: Bir işe başlayan,
Mübeyyin	: Bildiren, açıklayan, meydana koyan
Müceddiden	: Yeni, yenileyen, yenileyici
Mücessem	: Cisimlenmiş, cisimli
Müd(müdd)	: Mut, batman cinsinden bir ölçek
Müddet-i sefer	: Mutedil bir seyr ile üç günlük, yani on sekiz saatlik mesafe
Müdür	: İdare eden, çeviren, bakan, idareden anlayan
Müessis	: Te'sis eden, kuran, temel atan
Müfti-l-enâm	: Şeyhülislam
Mülhakat	: Katmalar, ekler, bir merkeze bağlı olan yerler
Münâfi	: Zıt, uymaz, aykırı
Münif	: Yüksek, ulu, büyük
Münâvebe	: Nöbetleşme, nöbetle iş görme, nöbetleşe
Münâzi'	: niza, ağız kavgası eden, çekişen
Münderic	: İndiraceden, içinde bulunan, yer almış
Münselik	: Bir yola giren, bir meslek tutmuş
Mürâsele	: Haberleşme, mektuplaşma, resmi kadı mektubu
Mürûr	: Geçme, bir yandan girip öbür yandan çıkma
Mürûr-ü ubûr	: Gelip geçenler
Müsellem	: Teslim edilmiş, su götürmez, doğruluğu, gerçekliği herkesçe kabul edilmiş olan, verilmiş
Müstağni	: Doygun, gönlü tok, çekingen, nazlı
Müstahak(müstahikk)	: Hak etmiş, hak kazanmış, layık
Müstahsene	: İstahsan edilmiş, güzel sayılmış, beğenilmiş
Müsteban	: Açık, meydanda
Müsted'in	: Dilekçe
Müstakillen	: Kendi başına, başlı başına olarak, ancak, yalnız
Müştemel	: Bir şeyin içinde bulunan, bir şeyin kavrandığı, içine aldığı
Müşa'	: Hissedarlar, ortaklar arasında beraberce kullanıldığı halde hisselere ayrılmamış olan şey, yer
Müşterek	: İştirak eden, ortak olan, ortaklaşa
Müşârün-ileyh	: "Kendine işaret olunan" adı geçen, adı anılan(erkekler için), Tanzimat'tan sonra bahsedilen en yüksek rütbe için bu tabir kullanılmıştır.
Müşir	: Emir ve işaret eden, mareşal
Müşteki	: İştika, şikayet eden
Müteâkiben	: Sonra, ardı sıra, arkası sıra, arka arkaya
Müteallik	: Asılı, bağlı, ilgili, ilişkisi olan
Mütecâviz	: Tecavüz eden, geçen, aşan

Mütehammil	: Tahammül eden, dayanan, yük altında olup ses çıkarmayan
Mütehayyiz	: Tehayyüz eden, itibarlı, mühim, ileri gelen
Mütekaid	: Tekaüt olup oturan, emekliye ayrılmış, emekliler
Mütemekkin	: Mekanlanan, yerleşen, yerleşmiş
Mütemerrid	: Temerrüd eden, dik başlılık eden, dik kafalı
Müteveccih	: Bir cihete, bir tarafa yönelen, birine karşı sevgi ve iyi düşünceleri olan
Müteveffâ	: Vefat etmiş olan, ölen
Müttefikân	: El birliğiyle, hep beraber, birlikte, oy birliğiyle

N

Neccâr	: Dülger, marangoz
Nâib	: Vekil, birinin yerine geçen, kadı vekili
Nakib	: Bir kavim veya kabilenin reisi veya vekili, bir tekkede, Şeyhin yardımcısı olan en eski derviş veya dede
Nakl	: Bir şeyi başka bir yere götürme, taşıma, aktarma
Nam	: İsim, ad, ün, lakab, vekillik
Nâşî	: Ötürü, dolayı
Nazır	: Nezaret eden, gözeten, vekil, bakan
Neferât	: Askerler, erler
Nefs-ü-emr	: İşin hakikati, aslı
Nesib	: Nesil, soy
Neşr	: Yayma, dağıtma, saçma, açma, herkese duyurma
Nevvâb	: Naiplik eden, vekillik eden
Nezd	: Göre, nazarında, fikrinde
Nısfı	: Yarım, yarı
Niyabet	: Naiblik, vekalet, kadılık
Niyaz	: Yalvarma, yakarma, ihtiyaç, muhtaçlık
Nizam	: Dizi, sıra, düzen, usul, yol, kaide
Nukud	: Nakitler, paralar
Nüzûl	: Aşağı inme, konaklama

O-Ö

Öşr	: Öşür, onda bir, ondalık, onda bir alınan vergi
------------	--

P

Peder	: Baba
Penbe	: Pamuk
Perişan	: Dağınık, karışık
Peş-gîr(pîş-gîr)	: Peşkir, havlu
Pûşide	: Örtülmüş, örtü

R

Raiyet	: Bir hükümdar idaresi altında bulunan ve vergi veren halk
Râî	: Çoban, sığırtmaç, görücü, gören
Rah	: Tutulan yol, meslek, usul
Rakabe	: Kul, köle, cariye, bir malın sahipliği
Reaya	: Bir hükümdar idaresi altında bulunan ve vergi veren halk, bütün halk
Rebi'	: Bahar
Redif	: Terhis edilerek ihtiyata geçirilen kur'a askerlerine verilen bir ad
Ref'	: Kalkındırma, yüceltme, lağvetme, kaldırma
Refik	: Arkadaş, yoldaş
Re's	: Baş, kafa
Resm	: Herhangi bir maldan, devlet adına tahsil edilen vergi. Çoğulu rüsumdur
Resm-i arus	: Tımarında bulunan kadınların, evlenmeleri esnasında, kocalarından alınan maktu' vergi
Resm-i âsiyab	: Osmanlı Devleti'nde su veya yel ile çalışan un değirmenleri ile zeytinyağı değirmenlerinden alınan vergidir.
Resm-i bostan	: Kavun, karpuz, hıyar v.s. bostan mahsulatından alınan vergidir.
Resm-i çift	: Osmanlı Devleti'nin vilayet tahrir defterlerinde, raiyet kaydedilmiş bulunan Müslüman reayadan, tasarruf etmiş olduğu tam veya yarım çiftlik yer karşılığında alınan vergidir.
Resm-i küvvâre	: Osmanlıda reayanın arı kovanı mahsulünden alınmakta olan vergisi.
Riayet	: Sayma, saygı, gözetme
Rical	: Erkekler, yaya olanlar, belli mevki sahibi kimseler
Ricâl-i devlet	: Devlet ricali, devletin ileri gelenleri
Rûz-nâmçe-i hümayûn	: Osmanlı Devleti'nde kazaskerler tarafından tutulan kadı ve müderris namzetleri defteri
Rü'yet	: Görme, bakma görülme
Rüsum	: Vergiler Gümrük Gelirleri
Rüsûmât	: Gümrük idaresi

S

Sâbık-ül beyân	: Zikri geçen , yukarda söylenilmiş
Sâdât-ı kirâm	: Şerefli seyyitler
Sadır	: Çıkan
Sagir	: Küçük, ufak
Sâhib-i arz	: Devlet, devleti temsil eden zat, tımar, zeamet ve has sahipleri
Sahih	: Gerçek, doğru

Sakin	: Bir yerde oturan, hareketsiz olan
Sâlif	: Geçen, geçmiş
Sâlif-ül-beyân	: Beyanı geçmiş, bildirilmiş
Sâlif-üz-zikr	: Zikri geçen, bildirilen
Saltanat-ı seniyye	: Osmanlı imparatorluğunun bir adı
Sancâk	: Alay bayrağı
Sarahaten	: Açıktan, zahiren
Sarf-ı nazar	: Vazgeçme
Salâhiyet	: Yetki, Bir işe karışmaya veya vazife icabı bir iş yapmaya, bir harekette bulunmaya haklı olma
Semere	: Meyve, yemiş, fayda
Senedat	: Dayanılacak şey, belgit
Seyyid	: Efendi, bey, ağa, Hz. Muhammed'in torunu Hz. Hasan'ın soyundan olan kimse
Sirayet	: Geçme, bulaşma,
Sudûr	: Sadrazamlar
Sulbiyye	: Birinin sulbünden geçme
Sûret-i hâl	: Halin nasıl olduğu
Sükkân	: Oturanlar

Ş

Şair	: Arpa
Şamil	: Kaplayan, içine alan
Şerh	: Açma, ayırma, açıklama, açıklama
Şevket makrûn	: Şevketli
Şeyh-ül-İslâm	: Şeyhislam
Şühûd	: Şahitler, tanıklar
Şürût	: Şartlar, koşullar

T

Ta'dâd	: Sayma, sayı
Ta'sîr	: Onda birini alma, onda biri alınma
Ta'til	: Çalışmaya ara verme, çalışmayı durdurma
Tabi'	: Birinin arkası sıra giden, ona uyan
Ta'diye	: Geçirme, tecavüz ettirme
Tafsîl	: Etrafiyla, etraflı olarak bildirme, uzun uzadıya anlatma
Tafsilen	: Uzun uzadıya, ayrıntılı olarak
Tahkik	: Doğru olup olmadığını araştırma, doğru, gerçek
Tahmil	: Yükleme, yükletme, yükletilme
Tahrir	: Yazma, yazılma
Tahriren	: Yazı ile, yazmak suretiyle
Tahsil	: Hasıl etme, edilme, ele geçirme
Tahvil	: Değiştirme, değiştirilme, çevirme
Taife	: Bölük, takım, guruh, fırka
Takallüben	: Dönme, değişme, bir yandan bir yana çevirme
Takdim	: Öne geçme, geçirilme, büyük bir kimsenin huzuruna bir şey götürme, verme, sunma,

Taksim	: Bölme, parçalara ayırma, bölüm
Takvis	: Kavislendirme, yay şekline koyma
Tarafeyn	: İki taraf
Tarik	: Yol,
Tasallut	: Musallat olma, sataşma
Tasarruf	: Sahib olma, idare ile kullanma, tutum
Tatbik	: Uydurma, benzetme, uydurulma
Tavattun	: Yerleşme, yurt tutma, yurtlanma
Tayyârât	: Havadan, beleşten gelen para
Tazyik	: Daraltma, daralma, sıkıntı verme, baskı
Teâdi	: Düşmanlık, ara açılma,
Ta'allül	: Vesile ve bahane arama, yalandan bahanelerle bir işten kaçınma
Te'arri	: Bir şeyden, bir işten beri ve boş olma
Te'diye	: Ödeme, ödenilme, borcunu verme
Te'kid	: Kuvvetleştirme, üsteleme, bir iş için evvelce yazılan bir yazıyı tekrarlama
Teâdiyât	: Düşmanlık, ara açılma
Tebliğ	: Yetiştirme, erişirme, bitiştirme, taşıma
Tecdid	: Yenileme, yenilenme, tazelenme
Tecviz	: Caiz görme, görülme, izin verme
Tefviz	: İhale, sipariş etme, edilme, dağıtım, bir gayri menkulün bilinen bedeli karşılığında bir kimsenin üstüne bırakma
Tehâşi	: Korkup çekinme, sakınma
Tekaüd	: Emekliye ayrılma, emeklilik
Tekâlif	: Vergiler
Tekâlif-i örfiye	: Kanun ve nizama müstenit olmaksızın idareten görülen lüzuma mebni alınan akçe vesaire ve halka yükletilen garye
Tekâlif-i Şakka	: Şer'i cevaz bulunmayan ve tekalif kaidelerinede uymayan vergilere verilen addır.
Takayyüd	: Bağlanma, çalışma, çabalama, uğraşma, dikkatli davranma
Temessük	: Tutunma, sarılma, borç senedi
Tenbih	: Uyandırma, uyarma, uyarı
Tenfir	: Nefret ettirme, iğrendirme, savaşa toplama, asker toplama
Tensib	: Münasip görme, uygun görme
Tera'i	: Otlama, çayıra çıkma
Terâfu'	: Duruşmaya girme
Terâküm	: Birikme, yığılma, toplanma
Tereke	: Ölen kimsenin bıraktığı şey
Tefrikan	: Birinin yanına katarak, katılarak
Terkim	: Rakam atma, atılma, yazma
Tescil	: Sicile geçirme, kütüğe geçirmeler
Tesviye	: Beraber etme, düz etme
Tevâbi'	: Bir kimsenin hizmetinde bulunanlar, birinin adamları
Tevârih	: Tarihler

Tevâtüren	: Ağızdan ağza yayılarak
Tevcih	: Çevirme, yöneltme, döndürme
Tevfikân	: Uyarak, uygun olarak
Tevki'	: Padişah buyruklarına çekilen nişan padişahın nişanlı buyruğu
Tevki' ref'i hümâyûn	: Padişahın yüce buyruğu
Tevliyet	: Mütevellilik vakıf işlerine bakma vazifesi
Tevzi'	: Dağıtma, dağılma, üleştirme
Tezkiye	: Temiz etme, çıkarma
Tezvir	: Yalan dolan, ara bozmak ve bilhassa fenalık kasdıyla yapılan kovuculuk
Töhmet	: Birine isnadolunan suç, kabahat
Tulû'-i şems	: Güneşin doğuşu

U-Ü

'Uhde	: Söz verme, bir işi üzerine alma, vazife, birinin üzerinde bulunan iş
Umûr-i hâriciye	: Dış işleri
Umûr-i me'mûre	: Yapılması emrolunmuş işler

V

Vaki	: Vuku bulan, olan, düşen
Varid,Varide	: Gelen, vasıl olan, erişen
Vâris	: Mirasçı, kendine miras düşen
Vaz'	: Koyma, konulma
Vaz'-ı yed	: El koyma, tayin etme
Vechen min-el-vücûh	: Her ne suretle olursa olsun
Verese-i mütehammir	: Şüpheli mirasçılar
Vesayan	: Vasiyet, emir, tavsiye
Voyvoda	: Bazı mahallerin idare ve zabt ve rabtına memur adamlara denir
Vülat ve mutasarrıfın	: Valiler ve mutasarrıflar
Vükela	: Vekiller, Osmanlı imparatorluğunda kabine azası
Vüzera'	: Vezirler

Y

Yed	: Kuvvet, kudret, el
Yek-dîger	: Birbirini, bir taraf öbür tarafı
Yevm	: Gün

Z

Zabt	: Sıkı tutma, idaresi altına alma, kendine mal etme
Zade	: Evlat, oğul
Zâhir	: Görünen, görücü, açık, belli

Zahire	: Gerektiği zaman harcanmak üzere anbarda saklanan hububat, yiyecek
Zarar	: Zıyan, bir menfaatin kaybolması
Zaviye	: Köşe
Zeâmet	: Osmanlılar devrinde sipahilere verilen en büyük tımar
Zevc	: Çift, tek karşılığı, bir çiftten biri, karı kocanın her biri
Zimmi	: İslam devleti tebasından olan ve haraç veren Hıristiyan ve Yahudiler
Zımnında	: İçinde, dolayısıyla
Zide	: “Artsın, çoğalsın, çok olsun” anlamlarına gelen dua sözcüğüdür.
Zide ilmühu	: İlmi artsın, çoğalsın
Zide kadruhu	: Kadri, kıymeti artsın
Zide şerefuhu	: Şerefi artsın
Zidet fezailühu	: Fazlı, bilgisi çok olsun
Zimmet	: Sahip çıkma, koruma zorunda olma
Zinhar	: Sakın! Asla, aman, olmaya
Zî-şân	: Canlı, şerefli
Zıyan	: Zarar

KAYNAKÇA

- BAYKARA, T., 1988. *Anadolu'nun Tarihi Coğrafyasına Giriş I*, TKAE Yayınları, Ankara, 172s.
- ÇADIRCI, M., 1997. *Tanzimat Döneminde Anadolu Kentleri'nin Sosyal ve Ekonomik Yapısı*, TTK Basımevi, Ankara, 410s.
- DEVELLİOĞLU, F., 1998. *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*, Aydın Kitabevi, Ankara, 1195s.
- EYİCİL, A., 1997. "Maraş'ta 1856 Islahat Fermanına Tepki", *Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi*, 109, ss. 81-110.
- _____, 1999. *Osmanlı'nın Son Döneminde Maraş'ta Ermeni Siyasi Faaliyetleri*, Gün Yayıncılık, Ankara, 396s.
- EVLİYA, ÇELEBİ, 1975. *Evliya Çelebi Seyahatnamesi*, C. I, Üçdal Neşriyat, İstanbul.
- GÜNDOĞDU, H., 2001. "Kahramanmaraş Maddesi" *DİA*, C. XXIV, TDV Yayınları, İstanbul, ss. 197-201.
- GÜNDÜZ, T., 2001. "Kahramanmaraş Maddesi", *DİA*, C. XXIV, TDV Yayınları, İstanbul, ss. 192-196.
- HALAÇOĞLU, Y., 1998. *XIV-XVII. Yüzyıllarda Osmanlılarda Devlet Teşkilâtı ve Sosyal Yapı*, TTK Yayınları, Ankara, 258s.
- "Kahramanmaraş Maddesi", *Yurt Ansiklopedisi*, 1982-1983. C. VIII, Anadolu Yayıncılık, İstanbul, ss. 5643-5745.
- MERÇİL, E., 1997. *Müslüman Türk Devletleri Tarihi*, TTK Yayınları, Ankara, 411s.
- ORHONLU, C., 1987. *Osmanlı İmparatorluğunda Aşiretlerin İskanı*, Eren Yayıncılık, XIX, İstanbul, 152s.
- Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı, 2000. *Başbakanlık Osmanlı Arşivi Rehberi*, İstanbul, 582s.
- ÖZBAŞ, M. Y., (Tarihsiz). *Dâva 1920 Maraşlı- Fransız Harbi*, Sevinç Matbaacılık, Ankara, 358s.
- PAKALIN, M. Z., 1993. *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, C. I, MEB Yayınları, İstanbul, 870s.
- SAHİLLİOĞLU, H., 1988. "Ahkam Defteri", *DİA*, C. I, TDV Yayınları, İstanbul, ss. 551.
- ŞEMSEDDİN, SAMİ, 1996. *Kâmûs-ı Türkî*, Çağrı Yayınları, İstanbul, 1574s.
- TDK, 2000. *İmlâ Kılavuzu*, TDK Yayınları, Ankara, XIV, 481s.
- TUNCEL, M., 2001. "Kahramanmaraş Maddesi", *DİA*, C. XXIV, TDV Yayınları, İstanbul, ss. 196-197.
- UNAT, F. R., 1994. *Hicri Tarihleri Milâdi Tarihe Çevirme Kılavuzu*, TTK Yayınları, Ankara, 175s.

ÖZ GEÇMİŞ

1981 yılında Kahraman Maraş'ta doğdu. İlkokul ve Ortaokul'u Kahraman Maraş'ta okudu. 1998 yılında Kahraman Maraş'taki İbrahim Çalık Lisesi'nden mezun oldu. Aynı yıl girmiş olduğu üniversite sınavında Uludağ Üniversitesi Fen- Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümünü kazandı. 2002 yılında adı geçen üniversite ve bölümden mezun oldu. 2003 yılı şubat döneminde ise Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Ana Bilim dalında Yüksek lisans'a kayıt yaptırmıştır.

DİZİN

A

Alaadevle beg zaviyesi.....	66
Abdullah... 17, 20, 30, 54, 63, 69, 82, 100, 140	
Abdurrahman13, 16, 21, 24, 25, 27, 32, 39, 50, 65, 76, 80, 82, 93, 104, 123, 149	
Acem-i hızır	51
Agca berc	56
Agob.....	21, 32, 65, 104
Ahmed46, 54, 55, 62, 69, 70, 75, 82, 98, 99, 103, 104, 105, 106, 110, 116, 117, 118, 121, 122, 123, 127, 129, 132, 134, 136, 138, 140, 145, 147	
Ahsen dere	84, 87
Akça koyunlu.....	15, 46
Akçe pınar.....	46
Akseki	16, 51
Aladinak nahiyesinde.....	66
Ali4, 6, 19, 21, 22, 23, 25, 27, 32, 36, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 45, 46, 56, 62, 65, 66, 71, 73, 80, 82, 87, 93, 104, 116, 117, 119, 121, 123, 126, 127, 132, 136, 140, 147	
Anbarcık.....	56
Arab yurdu	46
Arakil	29, 97
Armudaz.....	73, 84
asakir-i mansurem50, 51, 55, 56, 60, 66, 68, 75	
Asakir-i mansurem.....	59, 66, 73
ashabül kehf	46
Aşık kilisan	15, 46
avarız-ı divaniye.....	46
Ayıntab.....	50, 56, 59
Ayıntablı Keygoruk.....	65
Ayişe	145, 147
Aynul ‘arus.....	51
Ayvalu.....	64

B

Bala zade.....	62
Barsim	28, 94
Bedros	17, 54
Boynu yoğun.....	46
Boz öyük	51
Büyük göz.....	62

C

Camustil	16, 26, 30, 31, 51, 84
cema’at ali fakılı.....	73
Cerid.....	15, 46
Cihanbegli aşireti	78

Ç

Çelikanlar aşireti	4, 95
Çelikhanlı nam aşireti	62
Çiftlik	80, 82
Çoban pınarı.....	15, 46
Çoğlu han.....	51, 145, 147
Çoğluhan	51
Çoramam.....	51
Çörmüşek.....	21, 24, 26, 64, 66, 73, 84

Çörmüşek nahiyesinde.....	66
Çukur pınar	15, 46

D

Darende	26, 39, 83, 123
Darendeli Mehmed.....	104
Dede baba.....	15, 46
defterhane-i ‘amirem.....	132, 136, 145, 147
defter-i iltizamata	59, 80
defter-i iltizamata	50, 51, 59, 70, 73
Degirman deresi	84
Demurcu viranı	64
divan-ı hümayunum46, 104, 106, 108, 112, 114, 117, 118, 119, 122, 125, 134, 136, 138, 139, 140, 147	
divan-ı hümayunumdan46, 50, 62, 65, 84, 91, 92, 101, 103, 104, 127	
Diyarbakirli	95
Döngelölü.....	46

E

Ebuzer	17, 55
Efsun	46
Ekrek	17, 54
Elbistan3, 13, 14, 15, 16, 22, 25, 26, 27, 30, 33, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 50, 71, 80, 82, 84, 87, 93, 101, 109, 116, 117, 118, 119, 122, 123, 125, 127, 132, 134, 136, 138, 139, 140, 145, 147, 149	
Elhac Ahmedin.....	109, 116
Elif	22, 69, 125
Emine	41, 42, 132, 136, 140
Emiş	109
Erkelen	24, 76
ermenî patriği	27, 28, 91, 92
Esmâ.....	109
Esseyyid Ataullah	108
Esseyyid Hamza	80
Esseyyid Mehmed Reşid	62
Esseyyid Mehmed Sa’id.....	132, 136, 140

F

Fatıma	136, 140, 145, 147
Fatma	119, 140
Ferim.....	97
Firnos karyesinde	113
Fundacak Karyesi	100

G

Gani Yusuf.....	33, 107
Güllüce viranı.....	21, 66
Gürün kazasına.....	40, 126, 127

H

Hacı Ahmed	50, 127
Hacı Hasan	21, 65
Hacı İsmâ’il.....	139
Hacı Musa	16, 50
Hacı Ömer.....	110

Hacı Ya'kub mahallesi.....	50
Hacılı.....	46, 87
Haçın.....	29, 30, 94, 97, 99
haleb.....	121
Halil65, 76, 82, 87, 104, 109, 110, 117, 121, 125, 126, 127	
Hamza pınar.....	26, 84
Hatuniye.....	15, 46, 129
Havva.....	31, 32, 103, 105
Hazereti İmam Zeynel'abidin.....	78
Hıncırı.....	20, 21, 23, 26, 64, 68, 73, 75, 84
Hısn-ı mansur.....	55, 78, 87
Hudiyi kebir.....	16, 51
Hudiyi sagir.....	51
Husam viranı.....	56
Hüseyin4, 15, 17, 19, 24, 26, 32, 37, 38, 46, 54, 55, 60, 64, 76, 78, 80, 82, 83, 84, 93, 106, 119, 121, 132, 140	

İ

İbrahim4, 16, 17, 19, 30, 38, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 51, 54, 55, 62, 64, 66, 82, 101, 109, 116, 119, 121, 132, 134, 136, 138, 140, 145, 147	
İbrahim Ali.....	132
İbrahim Edhem.....	46, 66
İğde pınar.....	26, 84
İlbaşı.....	54
İnal ağaç.....	15, 46
İstanbul1, 9, 13, 24, 27, 28, 35, 36, 38, 76, 78, 91, 92, 96, 113, 115, 153, 168	

K

Kaba kulak.....	16, 51
Kadri.....	22, 69, 147, 167
Kalora.....	28, 95
Kara bekir.....	110
Kara güçük oğlu Ahmed.....	103
Kara Hayıt.....	51
Kara Mehmed.....	65, 93
Karagöz.....	22, 70
Karguluk.....	26, 87
Karye-i Savend.....	46
Karye-i Savend-i kebir.....	46
Kasım.....	5, 6, 29, 30, 31, 33, 132, 136
Kastur.....	22, 71
Katib.....	108, 132, 136, 140
Katib-i sır.....	108
Kaya başı mahallesinde.....	106
Kaya pınar.....	15, 46
Ken'an.....	31, 79, 82, 101, 116
Kesi toğan.....	23, 73
kısarak.....	55, 62
Kışlacık.....	15, 46
Kızılca pınar.....	84
Kisbar.....	17, 54
Koca Hasanlu.....	51
Koç Arab.....	102
Kodalı.....	25, 27, 80, 82, 93, 149
Kolmana.....	73
kolmana hanı.....	73

Ködevir.....	18, 56, 59
Köse Veli.....	36, 40, 44
küvare.....	60, 64

M

Magara nahiyesine.....	99
Mahmud2, 4, 32, 106, 121, 132, 136, 140, 159	
Malatya.....	17, 19, 55, 60, 150
maliye hazinesinde.....	80, 93
mansure hazinesinde.....	50
Matos.....	34, 35, 110, 112
Mehmed1, 3, 46, 50, 51, 54, 55, 56, 62, 66, 68, 73, 75, 82, 83, 84, 93, 102, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 116, 117, 118, 119, 121, 122, 123, 126, 127, 129, 132, 134, 136, 138, 139, 140, 145, 147	
Mehmed Emin.....	117, 127, 132, 136, 140
Mekki zade.....	63
Mer'aş2, 15, 41, 46, 50, 51, 54, 55, 56, 59, 60, 62, 63, 64, 65, 66, 68, 69, 70, 71, 73, 75, 76, 78, 79, 80, 82, 83, 84, 87, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 121, 122, 123, 125, 126, 127, 129, 132, 134, 136, 138, 139, 140, 145, 147, 150	
Mer'aş begler begisi46, 51, 54, 55, 56, 59, 60, 62, 63, 66, 68, 69, 70, 71, 73	
Mer'aş eyaletinin 46, 51, 56, 59, 66, 68, 70, 73	
Mer'aş meclisine.....	123
Mer'aş sancagı mutasarrıfı82, 87, 95, 96, 97, 98, 102, 103, 104, 106, 107, 108, 109, 110, 127, 140, 145, 147	
Mer'aş sancagında.....	55, 66, 83, 87, 93
Mer'aşı.....	46, 129
Merayid.....	132, 136
Merzifon alacası.....	76
Mescidlü.....	84, 87
Mir Ahmed.....	102
Musa safveti paşa.....	84
Mustafa6, 7, 17, 19, 30, 38, 39, 41, 42, 45, 55, 60, 62, 63, 99, 109, 116, 117, 118, 119, 122, 123, 125, 127, 129, 132, 136, 140, 147	

N

Nehrül cevz.....	56
Nesim hâvik.....	79
Nişanid.....	46

O

Oram.....	79
Orta Niyabet.....	15, 22, 46, 70
Osman17, 30, 37, 39, 41, 42, 43, 45, 54, 99, 118, 123, 132, 136, 139, 140, 147	
Ovacık Ardıc.....	46
Ozan öyüğü.....	51

Ö

Ömer8, 17, 29, 34, 35, 41, 42, 54, 82, 98, 110, 111, 112, 132, 136, 140	
---	--

P

pazarcık nahiyesine	73
perankade	76
Pınar başı	64, 84, 108
Pınar hisarı	73

R

Rahanlar aşireti	69
Rakka	46
Rakka begler begisi	129
Rasul Hacılu	46

S

Sadat-ı kiramdan	78
Samagar	17, 54
Sarraı taifesinden	63
Sarsab	16, 26, 44, 51, 84, 145
Saru baş	15, 46
Saru oğlan	64, 68, 75
Saruca Eyne begi	46
Savend-i kebir	15, 46
Savend-i sağır	15, 46
Savin-i sağır mezra	46
Seyyid Ebubekr	80
Seyyid el hac Hüseyin	46
Seyyid Mehmed	46, 56, 59, 66, 78, 106
Seyyid Mustafa	15, 46
Seyyid Osman	15, 24, 46, 78
Seyyid Ömer	15, 46
Seyyid Veliddin	32, 106
sığır	62
Sitti hatun	37, 119
Sitti nam hatun	119
Sivas ferikligi	75, 76
Sivas sancagında	127
Sivrice öyük	51
Söksun	17, 54
Söküd	80, 82, 93
Söküg	80
Süleyman3, 4, 17, 24, 26, 28, 31, 39, 40, 54, 63, 70, 71, 73, 76, 78, 83, 95, 101, 102, 108, 116, 123, 126, 127, 129	
Süleyman paşa	70, 71, 73, 76, 78, 101
Süvariı	50, 55, 56, 60, 68, 70

Ş

Şa'ban	69
--------------	----

Şerife	29, 34, 98, 110
Şeyh Abdurrahim	93
Şeyh Abdurrahman Erzincani	80, 82
Şeyh İsmail	82
Şeyh Mehmed	82

T

Tacirli aşiretinden	40, 126
Tahir	32, 34, 106, 109, 110
Tanzimat-ı hayriye	113, 115
tekâlif-i örfiyeden	46
tekâlif-i şakka	78
Telbaşer	18, 50, 56, 59
Tennur karyesi	132, 136, 140
Til-i sagır	87
Toy alanı	87

U

Uğur zade	54
Urgacık	46
Uskehan	63

Ü

Ümmü gülsüm	119
-------------------	-----

V

Veli22, 24, 29, 30, 34, 35, 36, 39, 40, 42, 43, 55, 69, 75, 76, 83, 98, 101, 112, 117, 123, 127, 132, 136, 140	
Veliddin	32, 34, 106, 110, 132, 140
Vilayet-i Zülkadriye	51
voyvoda	87
voyvodaları	13, 15, 46

Y

Yarpuz	46
Yenice kal'a	84, 87
Yunus	34, 110

Z

Zamantı .. 17, 23, 34, 35, 54, 73, 110, 111, 112	
Zek	17, 24, 54, 78
Zerzek	17, 54
Zeytun tağında	71
Zülfıkar	18, 56

EKLER

اسماء

سنة ثلثة

مطهر مع كنه كعب اليتوز فزوه اليا شريح مرنه ولباس الجوه فزونه. معش نيك داره ونمله فزوه سنه فزوه لقمه اوزج
 فزوه رفوه كزونه فزوه اليعه الهمه نه كنه عوزه سبه منقفا بونا سكه الالاجن مشرا يوب بكمي نلاس لب بزهر
 فزوه و سبه لسبه شيزو كبر اليا ككته منجز نفوه و لاوله و لانبش عفا لانه لانه كزونه رعله برقه عولن فزوه
 الوب عذرك اليا كنه سوه بدروب بنز موفنوه كنه شعه كوريب موفنوه عفا نفوه لقمه لاوله و لب كانه
 و صوفان كزوه اليا يوب اليا شرا شريف و لاقاده همه الهمه يزه اليا شرا مروه بنز لسبه كزونه بنز فزوه
 فزوه سبه نلافون فزوه اليا كنه عند الشرا فزوه اليا كنه بنز كا اليا مياريس مظلوم اليا موعه عليه بنز اليا
 بنز مياريس فزوه شريف فزوه كا فزه اليا موعه و بنز خضه فزوه اليا موعه و فزوه و فزوه اليا موعه اليا
 بنز فزوه فزوه شريف فزوه فزوه فزوه و فزوه اليا موعه اليا موعه اليا موعه اليا موعه اليا موعه اليا موعه
 اليا موعه اليا موعه اليا موعه اليا موعه اليا موعه اليا موعه اليا موعه اليا موعه اليا موعه اليا موعه اليا موعه

٤٥١

حكم

اليا موعه اليا موعه اليا موعه اليا موعه اليا موعه اليا موعه اليا موعه اليا موعه اليا موعه اليا موعه

رولف فنتسده سپروس زلفنچ ربه جبیبه سجنی مهلا سینه پش لومه معیدیم ووشقا ففکر ففکر
 قله ز لوفاس ارغا خانبار کوم نغ فوی کلون بوسا قیدلریس کلدنوز شورون نغ کله ففته لایکوز ففته ورده سندنبر و باغور لونا
 لایک سجانوز غورده اللایمه معنی لوفور، صلح مزبورای بالدفیره طس ولاله مراد دیر کلون بو کون بار بیه ویه که بوج شری ویر کله نقل
 و ففته برده لایمه لایمه و غورک سوز لاسنه لایکوز ففته و مزبور لایکوز مرسته قضا کولر که لایکوز ففته و باغور لونا ففته کولر
 مزبورای بجز ففته لایکوز لایکوز غورده اللایمه معنی لایکوز ففته لایکوز ففته لایکوز ففته لایکوز ففته لایکوز ففته
 لایکوز ففته لایکوز ففته لایکوز ففته لایکوز ففته لایکوز ففته لایکوز ففته لایکوز ففته لایکوز ففته لایکوز ففته
 عدله جیس لایکوز ففته لایکوز ففته لایکوز ففته لایکوز ففته لایکوز ففته لایکوز ففته لایکوز ففته لایکوز ففته
 مزبور ففته لایکوز ففته لایکوز ففته لایکوز ففته لایکوز ففته لایکوز ففته لایکوز ففته لایکوز ففته لایکوز ففته
 لایکوز ففته لایکوز ففته لایکوز ففته لایکوز ففته لایکوز ففته لایکوز ففته لایکوز ففته لایکوز ففته لایکوز ففته
 لایکوز ففته لایکوز ففته لایکوز ففته لایکوز ففته لایکوز ففته لایکوز ففته لایکوز ففته لایکوز ففته لایکوز ففته

لایکوز ففته

علی که نظمه ش هانم فریفتی رفته در خیمه سینه مرعش و صلیح بیما نه باشا قلمه معالیه و مرعش مانعانه
 صوری نم فوی کلوب بودیم جویانیکه عشرت ازها بستن با جوی یک بیما نه نم گنه و منته و شیبوسه بیما که فوی غیر از سلج
 ادوا بدی بیما غیر و سوا و در حق حقی لولوب و فغانه ظفر طوطی مراد و لید کره جوی شوق و بر مکس نعله و مخالفه برده لولوب
 و غدر کله و در شرح اول در نظر بد رویه مجلس شوقه کور بدوب غیر از سلج مرعش مانعانه و در اول نظر در غرض حقی
 کند و به لولوب لولوبی شوق شوقه و در حقا و حقه و لولوبه بانس لولوب شوق صد و شوق لولوبه تا شوقه و در لولوبه
 شوقه و در لولوبه و در لولوبه و در لولوبه و در لولوبه و در لولوبه و در لولوبه و در لولوبه و در لولوبه و در لولوبه
 شوقه و در لولوبه و در لولوبه و در لولوبه و در لولوبه و در لولوبه و در لولوبه و در لولوبه و در لولوبه و در لولوبه
 شوقه و در لولوبه و در لولوبه و در لولوبه و در لولوبه و در لولوبه و در لولوبه و در لولوبه و در لولوبه و در لولوبه

و در لولوبه

نظری

میرود که در مورد مرض منجی می فرقی بر سه بهت علامه معالیه و در ضمن نماند که
در باره بکره فلوس نام فدی از جناب مرضی طرفین کوه و حاصف عصبه کشه و کروز لیدر لیکه مرضی است که جبهه از عتیرتی
لا اله الا الله صاعقه لاله که در لایقوز لاله در سه سینه سنگ و کوه که بکره می بیجا خود نماند لاله و لاله می خورده
شاه شویعه عصباً لاله لایقوز که بکینه مرضی طرفی است لاله با لاله عصبیه مذکور است بود، یکی بسوی نماند معرفت
لا اله الا الله می خورده که سبب باغ لاله می بیجا خود نماند که سینه و کروز لاله می بیجا خود نماند که سینه و کروز لاله
لا اله الا الله بخت لاله سینه و کروز لاله می بیجا خود نماند که سینه و کروز لاله می بیجا خود نماند که سینه و کروز لاله
بختی است و در بین سوی لاله که معرفت عصبیه می بیجا خود نماند که سینه و کروز لاله می بیجا خود نماند که سینه و کروز لاله
لا اله الا الله معرفت سینه و کروز لاله می بیجا خود نماند که سینه و کروز لاله می بیجا خود نماند که سینه و کروز لاله
عقبه لاله می بیجا خود نماند که سینه و کروز لاله می بیجا خود نماند که سینه و کروز لاله می بیجا خود نماند که سینه و کروز لاله
و در سینه لاله می بیجا خود نماند که سینه و کروز لاله می بیجا خود نماند که سینه و کروز لاله می بیجا خود نماند که سینه و کروز لاله
فتمت درجه باشد، ان لاله و فتمت به عصبه لاله بخت

لا اله الا الله

میر میرزا محمد باقر مرعشی سنجدی حضرت محمد باقر داماد امام زین العابدین و مرعشی قزوینی و مرعشی نوری و مرعشی قمی و مرعشی کاشانی

محلکه زین العابدین (ع)
مرعشی قمی که بعد از آن زین العابدین مرعشی قزوینی نامیدند که آثار سرفریبی ظهور یافتند و در فواید بسیار طبعی و فطری
منصوبه از طرفی معلومه است و بر ظاهر آنرا در حدیث جاری است که در هر دو سوی نفسی از یک سو و کلامی و فقهی
میرزا محمد که بعد از مرعشی قزوینی بنام مرعشی سنجدی در هر دو سوی ظهور یافتند و در هر دو سوی ظهور یافتند
مرحوم و موقوفه است و در هر دو سوی ظهور یافتند و در هر دو سوی ظهور یافتند و در هر دو سوی ظهور یافتند
عشق و شکر و ریح طوبی که مرعشی قزوینی در هر دو سوی ظهور یافتند و در هر دو سوی ظهور یافتند
بنام سلیمان بنی می خوردند؛ قدر و جای فخر و جویای مسکونی و جویای شایسته و در هر دو سوی ظهور یافتند

و در هر دو سوی ظهور یافتند و در هر دو سوی ظهور یافتند و در هر دو سوی ظهور یافتند
صورتی از فکر انوار قاری مرعشی باقری و سبزی و در هر دو سوی ظهور یافتند و در هر دو سوی ظهور یافتند
از یک سو و از سوی نفسی مرعشی سنجدی که در هر دو سوی ظهور یافتند و در هر دو سوی ظهور یافتند
و در هر دو سوی ظهور یافتند و در هر دو سوی ظهور یافتند و در هر دو سوی ظهور یافتند
نقطه نشانی از هر دو سوی ظهور یافتند و در هر دو سوی ظهور یافتند و در هر دو سوی ظهور یافتند
مانند کوه که در هر دو سوی ظهور یافتند و در هر دو سوی ظهور یافتند و در هر دو سوی ظهور یافتند
تیب و شکر و ریح طوبی که مرعشی قزوینی در هر دو سوی ظهور یافتند و در هر دو سوی ظهور یافتند
از هر دو سوی ظهور یافتند و در هر دو سوی ظهور یافتند و در هر دو سوی ظهور یافتند
در هر دو سوی ظهور یافتند و در هر دو سوی ظهور یافتند و در هر دو سوی ظهور یافتند
شرح خبر از هر دو سوی ظهور یافتند و در هر دو سوی ظهور یافتند و در هر دو سوی ظهور یافتند

مرعشی

قزوینی

لا بد من معرفت اسبق فرماید پس از آنکه در کتب معتبره در کتب معتبره در کتب معتبره
مکتوبات معتبره در کتب معتبره در کتب معتبره در کتب معتبره در کتب معتبره
خبرهای معتبره در کتب معتبره در کتب معتبره در کتب معتبره در کتب معتبره
در کتب معتبره در کتب معتبره در کتب معتبره در کتب معتبره در کتب معتبره
این کتاب معتبره در کتب معتبره در کتب معتبره در کتب معتبره در کتب معتبره
که در کتب معتبره در کتب معتبره در کتب معتبره در کتب معتبره در کتب معتبره
پس از آنکه در کتب معتبره در کتب معتبره در کتب معتبره در کتب معتبره در کتب معتبره
فصلی معتبره در کتب معتبره در کتب معتبره در کتب معتبره در کتب معتبره
متر بورد و در کتب معتبره در کتب معتبره در کتب معتبره در کتب معتبره در کتب معتبره
سرفصلی معتبره در کتب معتبره در کتب معتبره در کتب معتبره در کتب معتبره
پس از آنکه در کتب معتبره در کتب معتبره در کتب معتبره در کتب معتبره در کتب معتبره
باز صانع و با او صانع بوده و صانع با او صانع و با او صانع و با او صانع
باز صانع و با او صانع و با او صانع و با او صانع و با او صانع و با او صانع
و نیز در کتب معتبره در کتب معتبره در کتب معتبره در کتب معتبره در کتب معتبره
در کتب معتبره در کتب معتبره در کتب معتبره در کتب معتبره در کتب معتبره
و نیز در کتب معتبره در کتب معتبره در کتب معتبره در کتب معتبره در کتب معتبره
در کتب معتبره در کتب معتبره در کتب معتبره در کتب معتبره در کتب معتبره

لا بد من معرفت

و بعد